

Brüsszel, 2025. szeptember 4.
(OR. en)

12460/25
ADD 2

Intézményközi referenciaszám:
2025/0809 (NLE)

COLAC 137
POLCOM 221
SERVICES 53
FDI 48

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2025. szeptember 3.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Tárgy:	MELLÉKLET a következőhöz: Javaslat A TANÁCS HATÁROZATA az egyrészről az Európai Unió és annak tagállamai, másrészről a Mexikói Egyesült Államok közötti politikai, gazdasági és együttműködési stratégiai partnerségi megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírásáról és ideiglenes alkalmazásáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 809 annex.

Melléklet: COM(2025) 809 annex

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.9.3.
COM(2025) 809 final

ANNEX 1 – PART 2/4

MELLÉKLET

a következőhöz:

Javaslat A TANÁCS HATÁROZATA

az egyrészt az Európai Unió és annak tagállamai, másrészt a Mexikói Egyesült Államok közötti politikai, gazdasági és együttműködési stratégiai partnerségi megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírásáról és ideiglenes alkalmazásáról

III. RÉSZ¹

KERESKEDELEM ÉS BERUHÁZÁS

1. FEJEZET

ÁLTALÁNOS ÉS INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK

A. SZAKASZ

Általános rendelkezések

1.1. CIKK

Szabadkereskedelmi térség létrehozása

A Felek a megállapodás e része értelmében az 1994. évi GATT XXIV. cikkének és a GATS V. cikkének megfelelően szabadkereskedelmi térséget hoznak létre.

¹ Amennyiben egy rendelkezés egy másik cikkre való hivatkozást tartalmaz annak meghatározása nélkül, hogy a hivatkozott cikk e megállapodás mely részében található, akkor úgy tekintendő, hogy az említett cikk a megállapodás III. részében szerepel.

1.2. CIKK

Célkitűzések

A megállapodás e részének célkitűzései a következők:

- (a) a Felek közötti árukereskedelem bővítése és diverzifikálása a vámok és a nem vámjellegű kereskedelmi akadályok csökkentése vagy eltörlése révén, az 1994. évi GATT XXIV. cikkével összhangban;
- (b) az árukereskedelmi eljárások egyszerűsítése, különösen a vámalakiságokra és a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésére, a szabványokra, műszaki előírásokra és megfelelőségértékelési eljárásokra, valamint az egészségügyi és növényegészségügyi intézkedésekre vonatkozó rendelkezések révén, megőrizve ugyanakkor az egyes Felek azon jogát, hogy saját területükön szabályokat alkossanak és közpolitikai célkitűzéseket érjenek el;
- (c) a szolgáltatások kereskedelmének liberalizációja a GATS V. cikkének megfelelően;
- (d) a beruházások növekedését elősegítő keret kialakítása, amely átlátható, stabil és kiszámítható szabályokat biztosít a vállalkozások alapítása és a kapcsolódó tőkemozgások feltételeinek szabályozására, és megfelelő egyensúlyt biztosít a kereskedelmi liberalizáció és a beruházások védelme, valamint a Felek azon joga között, hogy jogszerű politikai célkitűzések elérése érdekében szabályokat fogadjanak el;

- (e) beruházási vitákkal foglalkozó bírósági rendszer létrehozása a beruházó és az állam közötti viták hatékony, pártatlan és kiszámítható módon történő megoldása érdekében;
- (f) a Felek közbeszerzési piacainak tényleges és kölcsönös megnyitása;
- (g) az innováció és a kreativitás előmozdítása a szellemi tulajdonjogok megfelelő és hatékony védelmének biztosítása révén, összhangban a Felek között hatályban lévő nemzetközi jogi kötelezettségekkel, valamint az e védelem és a közérdek közötti egyensúly biztosítása;
- (h) a Felek között a szabad és torzulásoktól mentes verseny elvével összhangban álló kereskedelmi és beruházási kapcsolatok fenntartása;
- (i) a fenntartható fejlődés és a nemzetközi kereskedelem olyan módon történő fejlesztésének előmozdítása, amely hozzájárul a fenntartható fejlődéshez, beleértve a gazdasági fejlődést, a társadalmi fejlődést és a környezetvédelmet;
- (j) hatékony, tisztességes és kiszámítható vitarendezési mechanizmus létrehozása a Felek között a megállapodás e részének értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban felmerülő viták rendezésére.

1.3. CIKK

Általánosan alkalmazandó fogalom meghatározások

Eltérő rendelkezés hiányában a megállapodás e részének alkalmazásában:

- (a) „általános hatályú közigazgatási határozat”: olyan közigazgatási határozat vagy értelmezés, amely minden olyan személyre és tényállásra alkalmazandó, amely általában véve a közigazgatási határozat vagy értelmezés hatálya alá tartozik és amely magatartási normát állapít meg, de nem foglalja magában a következőket:
 - (i) közigazgatási vagy kvázi bírósági eljárás során hozott megállapítás vagy határozat, amely egy konkrét ügyben a másik Fél egy konkrét személyére, árujára vagy szolgáltatására alkalmazandó; vagy
 - (ii) bármely más határozat, amely egy konkrét cselekményre vagy gyakorlatra vonatkozik;
- (b) „mezőgazdasági megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található mezőgazdasági megállapodás;
- (c) „mezőgazdasági áru”: a mezőgazdasági megállapodás 1. mellékletében felsorolt termék;
- (d) „repülőgép-javítási és -karbantartási szolgáltatások, amelyek végzése során a repülőgépet kivonják a szolgálatból”: olyan javítási és karbantartási tevékenységek, amelyeket akkor végeznek a repülőgépen vagy annak egy részén, amikor azt kivonják a szolgálatból; nem tartozik ide a forgalmi karbantartási tevékenység;

- (e) „dömpingellenes megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény VI. cikkének végrehajtásáról szóló megállapodás;
- (f) „számítógépes helyfoglalási rendszerrel összefüggő szolgáltatások”: a légitársaság menetrendjéről, igénybevételi lehetőségeiről, díjszabásáról és díjszabási szabályairól információkat tartalmazó számítógépes rendszeren keresztül nyújtott olyan szolgáltatások, amelyek segítségével a helyfoglalás, illetve a jegyváltás lebonyolítható;
- (g) „vám”: bármely fajta olyan vám vagy díj, amelyet áruk behozatalára vagy azzal kapcsolatban vetnek ki, ideértve az ilyen behozatalra vagy azzal kapcsolatban bármely formában kivetett pótdót vagy pótdíjat is; de nem képezik részét az alábbiak:
 - (i) a 2.3. cikknek megfelelően kiszabott belső adóval egyenértékű díj;
 - (ii) az 1994. évi GATT-tal, a dömpingellenes megállapodással és a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodással összhangban alkalmazott dömpingellenes vagy kiegyenlítő² vám;
 - (iii) az árubehozatalra vagy azzal kapcsolatban kivetett díj vagy egyéb illeték, amelynek összege a nyújtott szolgáltatások hozzávetőleges költségére korlátozódik; valamint

² Az egyértelműség érdekében a „vám” meghatározása nem érinti a Felek 5. fejezet (Piacvédelmi eszközök) szerinti jogait és kötelezettségeit.

- (iv) a 2-A-4. függelék (Mexikóra vonatkozó vámkontingensek) értelmében a vámkontingensek kezelésére engedélyezett pályázati rendszerből származó importált árura felajánlott vagy beszedett díj;
- (h) „vámérték-megállapítási megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény VII. cikkének végrehajtásáról szóló megállapodás;
- (i) „nap”: naptári nap, beleértve a hétvégéket és munkaszüneti napokat is;
- (j) „DSU”: a WTO-egyezmény 2. mellékletében található, a vitarendezési szabályokról és eljárásokról szóló egyetértési megállapodás;
- (k) „vállalkozás”: olyan jogalany, amelyet az alkalmazandó jognak megfelelően hoztak létre vagy más módon szerveződött, függetlenül attól, hogy nyereségorientált-e vagy sem, illetve hogy magán- vagy kormányzati tulajdonban van-e, ideértve bármely társaságot, trösztöt, partnerséget, közös vállalkozást, egyszemélyes társaságot vagy társulást;
- (l) „meglévő”: e megállapodás hatálybalépésének napján hatályban lévő;
- (m) „szabadon átváltható valuta”: a nemzetközi devizapiacokon széles körben forgalmazott és a nemzetközi ügyletekben széles körben használt valuta;

- (n) „GATS”: a WTO-egyezmény 1B. mellékletében található, a szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezmény;
- (o) „1994. évi GATT”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény;
- (p) „árúk”: mind az anyagok, mind a termékek;
- (q) „valamely Fél áruja”: az 1994. évi GATT értelmében vett belföldi áru, amely magában foglalja a szóban forgó Fél származó áruit;
- (r) „földi kiszolgálási szolgáltatások”: egy repülőtéren egyedi díjfizetés vagy szerződés alapján légitársaságoknak nyújtott képviseleti, igazgatási és felügyeleti szolgáltatások, utaskezelés, poggyászkezelés, forgalmi előtéren előforduló feladatok, étkeztetés³, a légi áruk és postai küldemények kezelése, a légi járművek üzemanyaggal való feltöltése, a légi járművek szervizelése és takarítása, földi szállítás, valamint járatüzemeltetés, a személyzet igazgatása és a repülés tervezésével kapcsolatos szolgáltatások; azonban nem foglalják magukban a saját kiszolgálást, a biztonsági szolgáltatásokat, a forgalmi karbantartási tevékenységet, a légijármű-javítást és -karbantartást; és az olyan alapvető központosított repülőtéri infrastruktúrák működtetését vagy igazgatását, mint például a jégmentesítő berendezések, az üzemanyag-elosztó rendszerek, a csomagkezelő rendszerek vagy a repülőtéren belüli fix közlekedési rendszerek;
- (s) „harmonizált rendszer” vagy „HR”: a Harmonizált Áruleíró- és Kódrendszer, ideértve az annak értelmezésére vonatkozó általános szabályokat, az áruosztályokhoz tartozó megjegyzéseket, az árucsoportokhoz tartozó megjegyzéseket és az alszámos megjegyzéseket, valamint ezek módosításait;

³ Kivéve az élelmiszer elkészítését.

- (t) „intézkedés”: minden törvény, rendelet, szabály, eljárás, határozat, közigazgatási intézkedés, előírás vagy gyakorlat⁴;
- (u) „állampolgár”: olyan természetes személy, aki az Európai Unió valamely tagállamának vagy Mexikónak a vonatkozó jogszabályok szerinti állampolgárságával rendelkezik, vagy valamelyik Fél állandó lakosa;
- (v) „természetes személy⁵”:
 - (i) az Európai Unió esetében az Európai Unió valamely tagállamának a vonatkozó jogszabályok szerinti állampolgárságával rendelkező személy⁶; valamint
 - (ii) Mexikó esetében a mexikói jogszabályok szerint Mexikó állampolgárságával rendelkező személy;

az olyan természetes személy, aki Mexikónak is állampolgára és az Európai Unió valamely tagállamának állampolgárságával is rendelkezik, kizárólag azon Fél természetes személyének minősül, amely Fél szerinti állampolgársága a domináns és tényleges;

⁴ Az egyértelműség érdekében: az „intézkedés” magában foglalja a mulasztásokat is.

⁵ Ezt a fogalommeghatározást a 10–19. fejezetek alkalmazásában kell alkalmazni.

⁶ Az „Európai Unió természetes személyének” fogalmába beletartoznak azok a természetes személyek is, akik a Lett Köztársaság területén állandó lakóhellyel rendelkeznek és nem állampolgárai a Lett Köztársaságnak vagy bármely más államnak, de a Lett Köztársaság jogszabályai és egyéb rendelkezései szerint jogosultak nem állampolgárok számára kiállított útlevéllet kapni.

- (w) „OECD”: Gazdasági Együtműködési és Fejlesztési Szervezet;
- (x) „származó áru”: a 3. fejezetben (Származási szabályok és származási eljárások) meghatározott származási szabályok szerint származónak minősülő áru;
- (y) „személy”: természetes személy vagy vállalkozás;
- (z) „valamely Fél személye”: valamely Fél állampolgára vagy vállalkozása;
- (aa) „preferenciális tarifális elbánás”: a származó árukra a 2.4. cikk (A vámok eltörlése vagy csökkentése) alapján alkalmazandó vámtétel;
- (bb) „biztosítéki egyezmény”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, a védintézkedésekről szóló megállapodás;
- (cc) „SCM-megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodás;
- (dd) „légiközlekedési szolgáltatások értékesítése és forgalmazása”: az érintett légi fuvarozó számára fennálló lehetőségek arra, hogy szabadon értékesítse és forgalomba hozza légiközlekedési szolgáltatásait, ideértve a forgalmazás minden vonatkozását, például a piackutatást, reklámozást és magát a forgalmazást is, de nem terjed ki a légiközlekedési szolgáltatások árazására vagy az alkalmazandó feltételekre;
- (ee) „szolgáltató”: bármely személy, aki szolgáltatásokat nyújt vagy szolgáltatásokat kíván nyújtani;

- (ff) „SPS-megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, az egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések alkalmazásáról szóló megállapodás;
- (gg) „állami vállalat”: valamely Fél tulajdonában lévő vagy irányítása alatt álló vállalkozás;
- (hh) „TBT-megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, a kereskedelem technikai akadályairól szóló megállapodás;
- (ii) „terület”: az a terület, amelyen ez a megállapodás a IV. rész 2.2. cikke (Területi alkalmazás) értelmében alkalmazandó;
- (jj) „harmadik ország”: e megállapodás területi hatályán kívül eső ország vagy terület;
- (kk) „TRIPS-megállapodás”: a WTO-egyezmény 1C. mellékletében található, a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás;
- (ll) „bécsi egyezmény a szerződések jogáról”: az 1969. május 23-án Bécsben kelt bécsi egyezmény a szerződések jogáról;
- (mm) „WTO”: Kereskedelmi Világszervezet; valamint
- (nn) „WTO-egyezmény”: a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó, 1994. április 15-én Marrákesben kelt Marrákesi Egyezmény.

1.4. CIKK

Kapcsolat a WTO-egyezménnyel

A Felek megerősítik a WTO-megállapodás szerint egymással szemben fennálló jogaikat és kötelezettségeiket.

1.5. CIKK

Hivatkozás jogszabályokra és egyéb megállapodásokra

1. Eltérő rendelkezés hiányában a Megállapodás e részében akár általánosságban, akár egy konkrét törvényre, rendeletre vagy irányelvre történő hivatkozással említett bármely jogszabályi hivatkozást a jogszabály esetleges módosításaira való hivatkozásként is kell értelmezni.
2. Eltérő rendelkezés hiányában a megállapodás e részében szereplő részben vagy egészben más megállapodásokra vagy jogi eszközökre történő hivatkozásokat, vagy más megállapodások vagy jogi eszközök hivatkozással történő beépítését úgy kell értelmezni, hogy az magában foglalja a következőket:
 - (a) a kapcsolódó mellékletek, jegyzőkönyvek, lábjegyzetek, értelmezések és magyarázó feljegyzések; valamint

- (b) azok az utódmegállapodások, amelyeknek a Felek részes felei, vagy a Felekre nézve kötelező módosítások, kivéve, ha a hivatkozás meglévő jogokat és kötelezettségeket erősít meg.

1.6. CIKK

A kötelezettségek teljesítése

1. A Felek meghozzák a megállapodás e részében meghatározott kötelezettségeik teljesítéséhez szükséges általános vagy különös intézkedéseket, beleértve azokat is, amelyek a kötelezettségeknek a központi kormány, regionális vagy helyi önkormányzatok és hatóságok, valamint a rájuk ruházott hatásköröket gyakorló nem kormányzati testületek általi betartásának biztosításához szükségesek.
2. Az egyértelműség érdekében: a Felek a megállapodás e része szerinti jogokat és kötelezettségeket – a megállapodás IV. része 2.3. cikkének (A kötelezettségek teljesítése) (3) bekezdésében előírtak kivételével – csak akkor függeszthetik fel, ha a másik Fél megsértette a megállapodás e részét, és teljesülnek az e részben – beleértve a 31. fejezetet (Vitarendezés) – meghatározott feltételek.

B. SZAKASZ

Intézményi rendelkezések

1.7. CIKK

A vegyes tanács különleges feladatai

1. A megállapodás e részében ráruházott feladatok ellátásakor a vegyes tanács miniszteri szinten egyrészt az Unió Fél kereskedelmi és beruházási ügyekért felelős képviselőiből, másrészt Mexikó gazdasági minisztériumának képviselőiből, vagy azok meghatalmazottjaiból áll.
2. A vegyes tanács a megállapodás e részében foglalt célkitűzések teljesítése érdekében módosíthatja a következőket:
 - (a) 2-A. melléklet (Vámlebontási menetrend) és 2-E. melléklet (Borászati termékekre és szeszes italokra vonatkozó intézkedések);
 - (b) 3. fejezet (Származási szabályok és származási eljárások), beleértve a 3-A., 3-B., 3-C. és 3-D. mellékleteket;
 - (c) 10-D. melléklet (A Fórum tagjai, a Fellebbviteli Fórum tagjai és a közvetítők magatartási kódexe);

- (d) Mexikó vonatkozó jegyzékei és menetrendjei a 10.12. cikk (A megállapodásnak nem megfelelő intézkedések és kivételek) (6) bekezdése, valamint a 11.8. cikk (A megállapodásnak nem megfelelő intézkedések és kivételek) (4) bekezdése szerint;
- (e) 21-A. melléklet (Az Európai Unió érintett beszerzései) és 21-B. melléklet (Mexikó érintett közbeszerzései);
- (f) 25-B. melléklet (Földrajzi árujelzők jegyzéke);
- (g) 31-A. melléklet (Eljárási szabályzat) és 31-B. melléklet (A vitarendezési testület tagjaira és a közvetítőkre vonatkozó magatartási kódex);

3. A vegyes tanács a megállapodás e részében foglalt célkitűzések teljesítése érdekében továbbá:

- (a) a megállapodás e részében foglalt rendelkezések tekintetében kötelező erejű értelmezést fogadhat el;
- (b) a megállapodás e részében előírt egyéb határozatokat hozhat; valamint
- (c) a Felek megállapodása szerint feladatkörének ellátása során egyéb intézkedéseket tehet.

4. A (2) bekezdés a) pontjában hivatkozott módosításokat mindegyik Fél végrehajtja vonatkozó jogi eljárásai szerint, a Felek megállapodása szerinti határidőben.

1.8. CIKK

A vegyes bizottság különleges feladatai

1. A megállapodás e részében ráruházott feladatok ellátásakor a vegyes bizottság egyrészt az Unió Fél kereskedelmi és beruházási ügyekért felelős magas szintű képviselőiből, másrészt Mexikó gazdasági minisztériumának képviselőiből vagy azok meghatalmazottjaiból áll, az egyes Felek követelményeinek megfelelően.

2. A vegyes bizottság:

- (a) támogatja a vegyes tanácsot a kereskedelemmel kapcsolatos ügyekkel összefüggő feladatainak ellátásában;
- (b) felelős a megállapodás e részében foglalt rendelkezések megfelelő végrehajtásáért és alkalmazásáért, valamint a megállapodás e részének alkalmazása során elért eredmények értékeléséért;
- (c) a 31. fejezet (Vitarendezés) sérelme nélkül törekszik a megállapodás e részének értelmezésével vagy alkalmazásával összefüggésben felmerülő nézeteltérések vagy viták megelőzésére és megoldására;
- (d) felügyeli a megállapodás e része alapján létrehozott albizottságok és egyéb testületek munkáját; valamint
- (e) megvitatja a Felek közötti kereskedelmi és beruházási kapcsolatok további javításának lehetőségeit.

3. A vegyes bizottság a (2) bekezdés alapján fennálló feladatainak teljesítése során jogosult a következőkre:

- (a) a megállapodás e része értelmében létrehozottak mellett a Felek képviselőiből álló további albizottságokat és egyéb testületeket létrehozni, és a hatáskörébe tartozó feladatokat rájuk ruházni, továbbá határozni az általa létrehozott albizottságok és egyéb testületek feladatainak módosításáról, valamint azok feloszlásáról;
- (b) javasolni a vegyes tanácsnak, hogy a megállapodás e részében foglalt egyedi célkitűzésekkel összhangban határozatokat fogadjon el, beleértve az 1.7. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett módosításokat is, vagy ilyen határozatokat elfogadni a vegyes tanács ülései közötti időszakban, beleértve amikor a vegyes tanács nem tud ülésezni; valamint
- (c) feladatai ellátása során a Felek megállapodása vagy a vegyes tanács utasítása alapján egyéb intézkedéseket hozni.

1.9. CIKK

E megállapodás III. részéért felelős koordinátorok

1. Az egyes Felek a megállapodás e részére vonatkozóan koordinátort jelölnek ki, és erről e megállapodás hatálybalépésétől számított hatvan napon belül értesítik egymást.

2. A koordinátorok:

- (a) elősegítik a Felek közötti kommunikációt a megállapodás e részének hatálya alá tartozó kérdésekben, valamint az e rész alapján létrehozott egyéb kapcsolattartó pontok között;
- (b) ezen cikkel összhangban közösen elkészítik a vegyes tanács és a vegyes bizottság üléseinek napirendjét és megteszik az egyéb szükséges előkészületeket; valamint
- (c) adott esetben nyomon követik a vegyes tanács és a vegyes bizottság által elfogadott határozatokat.

1.10. CIKK

E megállapodás III. részével foglalkozó albizottságok és egyéb testületek

1. A Felek a következő albizottságokat és egyéb testületeket hozzák létre, amelyek egyrészt az Unió Fél, másrészt Mexikó képviselőiből állnak:

- (a) árukereskedelmi bizottság;
- (b) mezőgazdasági albizottság;
- (c) borok és szeszes italok kereskedelmével foglalkozó albizottság;
- (d) a vámüggyel, a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésével és a származási szabályokkal foglalkozó albizottság;

- (e) egészségügyi és növényegészségügyi intézkedésekkel foglalkozó albizottság;
- (f) az állatjóléttel és az antimikrobiális rezisztenciával foglalkozó közös munkacsoport;
- (g) a kereskedelem technikai akadályaival foglalkozó albizottság;
- (h) a szolgáltatásokkal és beruházással foglalkozó albizottság;
- (i) a pénzügyi szolgáltatások albizottsága;
- (j) a közbeszerzési albizottság;
- (k) a szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság;
- (l) a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság.

2. Amennyiben a megállapodás e része másként nem rendelkezik, az (1) bekezdésben említett albizottságokra és egyéb testületekre e megállapodás IV. részének 1.4. cikke alkalmazandó.

3. Az (1) bekezdésben említett albizottságok és egyéb testületek megfelelő ajánlásokat tehetnek a megállapodás e részében meghatározott esetekben.

4. Az ajánlásokat közös megegyezéssel kell elfogadni.

1.11. CIKK

Kapcsolat a civil társadalommal

1. A megállapodás e részének alkalmazásával kapcsolatos kérdések megvitatása céljából mindkét Fél évente legalább egyszer ülésezik az e megállapodás IV. részének 1.7. cikkében (Belső tanácsadó csoport) említett belső tanácsadó csoportjával.
2. Amikor a vegyes tanács vagy a vegyes bizottság kereskedelmi formációban ülésezik, összehívja az e megállapodás IV. részének 1.8. cikkében (Civil társadalmi fórum) említett civil társadalmi fórum ülését annak érdekében, hogy párbeszédet folytasson a megállapodás e részének alkalmazásáról.

2. FEJEZET

ÁRUKERESKEDELEM

A. SZAKASZ

Általános rendelkezések

2.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „konzuli intézkedések”: az importáló Fél konzuljától az exportáló Fél területén vagy egy harmadik Fél területén az áruimporthoz szükséges vagy azzal összefüggésben felmerülő konzuli számla, a kereskedelmi számlára vonatkozó konzuli engedély, származási bizonyítvány, manifeszt, a fuvarozást végző szolgáltató kiviteli nyilatkozatai, vagy egyéb vámügyi okiratok beszerzésére irányuló eljárás;

- (b) „exportengedélyezési eljárás”: olyan közigazgatási eljárás, amely az exportáló Fél területéről történő kivitel előzetes feltételeként kérelem vagy egyéb, vámkezeléshez általában szükségéstől eltérő, dokumentáció benyújtását írja elő az exportáló Fél megfelelő közigazgatási szervéhez vagy szerveihez;
- (c) „importengedélyezési megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében foglalt importengedélyezési eljárásokról szóló megállapodás;
- (d) „importengedélyezési eljárás”: olyan közigazgatási eljárás, amely az importáló Fél területére történő behozatal előzetes feltételeként kérelem vagy egyéb, vámkezeléshez általában szükségéstől eltérő dokumentáció benyújtását írja elő az importáló Fél megfelelő közigazgatási szervéhez vagy szerveihez.

2.2. CIKK

Hatókör

E megállapodás eltérő rendelkezése hiányában ez a fejezet valamely Fél áruinak kereskedelmére alkalmazandó.

2.3. CIKK

Nemzeti elbánás

1. A Felek nemzeti elbánásban részesítik a másik Fél áruit, összhangban az 1994. évi GATT III. cikkével, és a hozzá fűzött megjegyzésekkel és kiegészítő rendelkezésekkel. E célból az 1994. évi GATT III. cikkét, ideértve annak megjegyzéseit és kiegészítő rendelkezéseit is, belefoglalják e megállapodásba, és az értelemszerűen e megállapodás részét képezi.
2. Az egyértelműség érdekében a nemzeti elbánás azt jelenti, hogy Mexikó valamely, nem szövetségi szintű kormánya, vagy az Európai Unió valamely tagállamának nemzeti vagy más szintű kormánya nem részesíti az adott szintű kormány által a hasonló, közvetlenül versenyző vagy helyettesítő áruk számára biztosítottnál kevésbé előnyös elbánásban Mexikó, illetve a kérdéses tagállam áruit.

2.4. CIKK

A vámok eltörlése vagy csökkentése

1. E megállapodás eltérő rendelkezése hiányában mindegyik Fél a 2-A. mellékletnek (Vámlebontási menetrend) megfelelően megszünteti vagy csökkenti a származó árukra kivetett vámokat, és e megállapodás hatálybalépésétől kezdve a 2-A. melléklet (Vámlebontási menetrend) 2-A-1. (Az Európai Unió vámlebontási menetrendje) vagy 2-A-2. függelékében (Mexikó vámlebontási menetrendje) szereplők kivételével nem alkalmaz vámot a harmonizált rendszer 1–97. árucsoportjába tartozó származó árukra.

2. E megállapodás eltérő rendelkezése hiányában a Felek nem növelhetik a másik Fél származó árujára vonatkozó meglévő vámokat, és nem fogadhatnak el új vámokat ezekre nézve⁷.
3. Ha valamelyik Fél csökkenti az általa alkalmazott legnagyobb kedvezményes vámtételt, a másik Fél származó áruira mindaddig ezt a vámtételt kell alkalmazni, amíg ez alacsonyabb a 2-A. melléklet (Vámlebontási menetrend) szerint meghatározott vámtételnél.
4. Valamelyik Fél kérésére a Felek konzultációt folytatnak a származó áruk piacra jutására vonatkozóan a 2-A. mellékletben (Vámlebontási menetrend) meghatározott tarifális elbánás javításának lehetőségéről. A vegyes tanács határozhat a 2-A. melléklet (Vámlebontási menetrend) módosításáról⁸.
5. Az egyértelműség érdekében a Felek fenntarthatják vagy növelhetik a származó árura vonatkozó vámot a WTO Vámtarifelemelési Testülete által engedélyezett esetekben.

⁷ Az egyértelműség érdekében: valamely vám egyoldalú csökkentését követően valamely Fél emelheti a kérdéses vámot a vámlebontási menetrend adott évére a 2-A. melléklettel összhangban meghatározott szintig.

⁸ Az egyértelműség érdekében: az ilyen módosítás a 2-A. mellékletben (Vámlebontási menetrend) meghatározott vámtételek vagy szakaszolási kategóriák helyébe lép.

2.5. CIKK

Kiviteli vámok, adók vagy más díjak

1. A Felek nem vezetnek be vagy tartanak fenn a másik Fél területére irányuló áruexportra olyan adót vagy díjat, amely meghaladja az adott árura belföldi fogyasztás esetén kivetett adót vagy díjat.
2. A Felek nem vezetnek be vagy tartanak fenn a másik Fél területére irányuló áruexportra vagy azzal kapcsolatban olyan vámot vagy díjat, amely meghaladja az adott árura belföldi fogyasztás esetén kivetett vámot vagy díjat.
3. E cikk egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg a Feleket abban, hogy az áru kivitelére a 2.6. cikk alapján megengedett díjat vagy terhet állapítsanak meg.

2.6. CIKK

Díjak és alaki követelmények

1. Az egyik Fél által a másik Fél árujának behozatalára vagy valamely árunak a másik Fél részére történő kivitelére, illetve azzal kapcsolatban kivetett díjak és egyéb terhek összege a nyújtott szolgáltatások hozzávetőleges költségére korlátozódik, és azok nem képezhetik a belföldi áruk közvetett védelmét, sem pedig a kivitel vagy a behozatal adóügyi célból való megadóztatását.

2. Egyik Fél sem alkalmaz vámkezelési díjat a származó árukra⁹.
3. A Felek közzéteszik az importtal vagy az exporttal kapcsolatban általuk kivetett díjakat és illetékeket oly módon, hogy a kormányok, kereskedők és más érdekelt felek tájékozódhassanak azokról.
4. Egyik Fél sem ír elő konzuli intézkedéseket – a kapcsolódó díjakat és terheket is beleértve – a másik Fél valamely árujának importjával összefüggésben¹⁰.

2.7. CIKK

Az áruk javítást vagy átalakítást követő újbóli belépése

1. „javítás vagy átalakítás”: egy árun végzett minden olyan feldolgozási művelet, amelynek célja működési vagy anyaghibák orvoslása, valamint kiterjed az áru eredeti funkciójának helyreállítására vagy a használatára vonatkozó műszaki előírásoknak való megfelelés biztosítására, amely nélkül az árut nem lehetne a szokásos módon, rendeltetésszerűen használni. Az áru javítása magában foglalja a helyreállítást és a karbantartást, de nem terjed ki olyan műveletre vagy folyamatra, amely:
 - (a) megsemmisíti egy áru alapvető jellemzőit vagy új, illetve kereskedelmi szempontból eltérő árut hoz létre;

⁹ Mexikó esetében a vámkezelési díj a „Derecho de Trámite Aduanero”-ra vonatkozik.

¹⁰ Az egyértelműség érdekében az importáló Fél előírhatja az okmányoknak az exportáló Fél területén joghatósággal rendelkező konzulja általi hitelesítését:

- (a) vizsgálati vagy ellenőrzési célból; vagy
- (b) háztartási ingóságok behozatala esetén.

- (b) egy félkész árut késztermékké alakít; vagy
- (c) alapvetően megváltoztatja egy áru működését.

2. A Felek nem alkalmaznak vámot azon árukra – származásukra való tekintet nélkül, – amelyek azt követően lépnek újra a területükre, hogy területükről ideiglenesen a másik Fél területére exportálták őket javítás vagy átalakítás céljából, attól függetlenül, hogy az ilyen javítást vagy átalakítást annak a Félnek a területén is elvégezhették volna, amelytől az árut javítás vagy átalakítás céljából exportálták.

3. A (2) bekezdés nem alkalmazandó a vámraktárba, vámszabad területre vagy hasonló státuszban importált olyan árura, amelyet ezt követően exportálnak javítás céljából, és nem importálják újra vámraktárba, vámszabad területre vagy hasonló státuszban.

4. A Felek nem alkalmaznak vámot olyan árura – annak származásától függetlenül –, amelyet a másik Fél területéről ideiglenesen, javítás vagy átalakítás céljából importálnak.

2.8. CIKK

Átalakított áruk

1. „átalakított áru”: a 2-B. mellékletben (Az átalakított áruk fogalommeghatározásából kizárt áruk jegyzéke) szereplő áruk kivételével minden olyan, a harmonizált rendszer 84–90. árucsoportjába vagy 9402 vámtarifaszáma alá besorolt áru, amely:

- (a) teljes egészében vagy részben felhasznált áruk hasznosított anyagából készül;
- (b) az új állapotú hasonló áruéhoz hasonló teljesítménnyel és működési feltételekkel, valamint várható élettartammal rendelkezik; valamint
- (c) az új állapotú hasonló áruval megegyező garanciával rendelkezik.

2. E megállapodás eltérő rendelkezése hiányában egyik Fél sem részesítheti a másik Fél átalakított áruit kedvezőtlenebb elbánásban annál, mint amilyenben az új állapotú hasonló árukat részesíti.

3. Valamely Fél az e megállapodás és a WTO-egyezmények szerinti kötelezettségeinek tiszteletben tartása mellett előírhatja a következőket:

- (a) az átalakított árukat a területén történő forgalmazás vagy értékesítés céljából ekként azonosítsák, beleértve a kifejezetten a fogyasztók megtévesztésének megakadályozása érdekében alkalmazott címkézést is; valamint

- (b) az átalakított áruk megfeleljenek az új állapotú hasonló árukra vonatkozó valamennyi alkalmazandó műszaki követelménynek és előírásnak.

4. Az egyértelműség érdekében az újragyártott árukra a 2.9. cikk alkalmazandó. Amennyiben valamely Fél behozatali vagy kiviteli tilalmakat vagy korlátozásokat fogad el vagy tart fenn a használt árukra vonatkozóan, ezeket az intézkedéseket nem alkalmazza az átalakított áruk tekintetében.

2.9. CIKK

Import- és exportkorlátozások

A 2-C. melléklet (Mexikóra vonatkozó import- és exportkorlátozások alóli kivételek) eltérő rendelkezése hiányában egyik Fél sem fogad el és tart fenn tilalmat vagy korlátozást a másik Fél bármely árujának behozatala vagy bármely árunak a másik Fél területére irányuló kivitele vagy exportra történő értékesítése esetén, kivéve az 1994. évi GATT XI. cikkével összhangban, beleértve a hozzá fűzött megjegyzéseket és kiegészítő rendelkezéseket. E célból az 1994. évi GATT XI. cikkét, ideértve annak megjegyzéseit és kiegészítő rendelkezéseit is, belefoglalják e megállapodásba, és az értelemszerűen e megállapodás részét képezi.

2.10. CIKK

Importengedélyezés

1. A Felek bármely importengedélyezési eljárást az importengedélyezési megállapodás 1–3. cikkével összhangban vezetnek be és működtetnek.
2. Az új importengedélyezési eljárásokról és a meglévő importengedélyezési eljárások bármely módosításáról a Felek az eljárás közzétételét követő 60 napon belül, és lehetőség szerint legkésőbb az új eljárás vagy módosítás hatálybalépése előtt 60 nappal értesítik egymást. Az értesítésnek tartalmaznia kell az importengedélyezési megállapodás 5. cikkének (2) bekezdésében meghatározott információkat, valamint az e cikk (4) bekezdésében említett hivatalos weboldalak elektronikus címét. Akkor tekinthető úgy, hogy a Fél megfelel a rendelkezésnek, ha az importengedélyezési megállapodás 5. cikkének (1)–(3) bekezdésével összhangban értesíti az importengedélyezési megállapodás 4. cikkében meghatározott importengedélyezési bizottságot a vonatkozó új importengedélyezési eljárásról vagy annak bármely módosításáról.
3. Az egyik Fél kérésére a másik Fél haladéktalanul rendelkezésre bocsát minden lényeges információt, beleértve az importengedélyezési megállapodás 5. cikkének (2) bekezdésében meghatározott információkat is, bármely általa elfogadni tervezett, elfogadott vagy fenntartott behozatali engedélyezési eljárással, illetve a meglévő engedélyezési eljárások módosításával kapcsolatban.

4. A Felek közzéteszik a vonatkozó hivatalos weboldalakon azokat az információkat, amelyek közzétételét az importengedélyezési megállapodás 1. cikke (4) bekezdésének a) pontja előírja számukra, és biztosítják, hogy az importengedélyezési megállapodás 5. cikkének (2) bekezdésében meghatározott információk nyilvánosan hozzáférhetők legyenek.

2.11. CIKK

Exportengedélyezés

1. A Felek közzéteszik új exportengedélyezési eljárásaikat, illetve meglévő exportengedélyezési eljárásaik módosításait, beleértve adott esetben a megfelelő hivatalos weboldalakon is. Az ilyen közzétételre lehetőség szerint legkésőbb az eljárás vagy a módosítás hatálybalépése előtt 45 nappal, de legkésőbb az eljárás vagy a módosítás hatálybalépésének napján sor kerül.
2. E megállapodás hatálybalépésétől számított 60 napon belül a Felek értesítik egymást meglévő exportengedélyezési eljárásaikról. A Felek értesítik egymást minden új exportengedélyezési eljárásról és a meglévő exportengedélyezési eljárások bármely módosításáról, azok közzétételétől számított 60 napon belül. Ezen értesítésekben hivatkozni kell a forrásra, adott esetben a vonatkozó hivatalos weboldal címére is, ahol a (3) bekezdésben előírt információkat közzéteszik.

3. Az exportengedélyezési eljárások közzététele a következő információkat tartalmazza:
- (a) az exportengedélyezési eljárások szövege és ezek módosításai;
 - (b) az egyes exportengedélyezési eljárások hatálya alá tartozó áruk;
 - (c) minden egyes eljárás esetében az exportengedély igénylésére vonatkozó eljárás és minden olyan kritérium leírása, amelyet a kérelmezőnek az exportengedély igényléséhez teljesítenie kell, mint például a tevékenységére vonatkozó engedély birtoklása, beruházás létrehozása vagy fenntartása vagy meghatározott formában való működés valamely Fél területén;
 - (d) az(ok) a kapcsolattartási pont(ok), ahol az érdekelt személyek további információkat kaphatnak az exportengedély megszerzéséhez szükséges feltételekről;
 - (e) az(ok) a közigazgatási szerv(ek), amely(ek)hez be kell nyújtani a kérelmet vagy más vonatkozó dokumentációt;
 - (f) az exportengedélyezési eljárás keretében végrehajtásra kerülő bármely intézkedés(ek) leírása;
 - (g) az az időszak, amely alatt az adott exportengedélyezési eljárás hatályban marad, kivéve, ha az eljárás egy új közzététel keretében történő visszavonásig vagy felülvizsgálatig hatályban marad;

- (h) amennyiben egy Fél exportengedélyezési eljárást szándékozik alkalmazni egy exportkvóta igazgatására, a kvóta teljes mennyisége, a kvóta nyitó- és zárónapja, valamint adott esetben a kvóta értéke; valamint
- (i) az exportengedély megszerzésére vonatkozó köteleesség alóli bármely mentesség vagy kivétel, az ilyen mentességek vagy kivételek igénylésének vagy használatának módja és azok megadásának kritériumai.

4. Az egyértelműség érdekében e cikk egyetlen rendelkezése sem kötelezi a Feleket importengedély kiadására, illetve nem akadályozza a Feleket az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának határozataiból, valamint a multilaterális nonprolifерációs rendszerekből és exportellenőrzési megállapodásokból eredő kötelezettségeik vagy kötelezettségvállalásaik teljesítésében.

2.12. CIKK

Vámérték-megállapítás

A Felek megerősítik a vámérték-megállapítási megállapodás szerinti jogait és kötelezettségeiket.

2.13. CIKK

Áruk ideiglenes behozatala

1. Mindegyik Fél biztosítja az ideiglenes behozatalt a behozatali vámok alóli teljes, feltételes mentesség mellett, a jogszabályaiban és egyéb rendelkezéseiben előírtak szerint, a következő áruk esetében, azok származására való tekintet nélkül:

- (a) kiállításokon, vásárokon, találkozókön, bemutatókon vagy más hasonló rendezvényeken bemutatásra vagy használatra szánt áruk;
- (b) szakmai berendezések, ideértve a sajtó által, vagy a hang- vagy televíziós műsorszolgáltatáshoz használt berendezéseket, a szoftvereket, a cinematográfiai berendezéseket és az ilyen berendezések segédeszközeit vagy tartozékait, amelyek egy meghatározott feladat elvégzése céljából a Fél területére látogató személy üzleti tevékenységének, szakmájának vagy foglalkozásának gyakorlásához szükségesek;
- (c) konténerek, kereskedelmi minták, reklámfilmek és felvételek, valamint kereskedelmi tevékenység keretében behozott egyéb áruk;
- (d) sportcélokra behozott áruk;
- (e) humanitárius célból behozott áruk; valamint
- (f) meghatározott célokra behozott állatok.

2. A Felek előírhatják, hogy az (1) bekezdéssel összhangban ideiglenes behozatal tárgyát képező árukat:

- (a) újrakivitelre kell szánni anélkül, hogy bármilyen változáson esnének át, kivéve az áruk használata miatti szokásos értékcsökkenést;
- (b) kizárólag a másik Fél állampolgára által vagy annak személyes felügyelete alatt lehet felhasználni a másik Fél e személyének üzleti tevékenysége, szakmája, foglalkozása vagy sporttevékenysége gyakorlása során;
- (c) nem lehet eladni vagy bérbe adni, amíg a Fél területén tartózkodik;
- (d) az importáló Fél kérésére biztosítékkal kell ellátni, amelynek összege nem haladja meg a belépéskor vagy a végleges behozatalkor egyébként fizetendő, az áruk kivitelekor felszabadítható díjakat;
- (e) behozatalkor és kivitelkor azonosítani kell tudni;
- (f) újra exportálni kell az ideiglenes behozatal céljához észszerűen kapcsolódó meghatározott időszakon belül; valamint
- (g) a tervezett felhasználásukhoz szükséges mértéket meg nem haladó mennyiségben lehet engedélyezni.

3. A Felek az e cikk alapján ideiglenesen behozott áruk újrakivitelét bármelyik, az eredeti behozatalra nem használt vámkikötőn vagy vámhivatalon keresztül engedélyezik.

4. A Felek biztosítják, hogy az importőrt vagy az e cikk alapján behozott árukért felelős más személyt ne terhelje felelősség az áruk kivitelének elmulasztásáért az ideiglenes behozatalra megállapított határidőn belül, beleértve a jogszerű hosszabbítást is, amennyiben az importáló Fél számára kielégítő bizonyítékot nyújt be a vámjogszabályokkal összhangban arra vonatkozóan, hogy az áruk teljes mértékben megsemmisültek vagy helyrehozhatatlanul károsodtak.

2.14. CIKK

Együttműködés

1. A Felek közötti, a preferenciális tarifális elbánással kapcsolatos igazgatási együttműködésre vonatkozó különös rendelkezéseket a 2-D. melléklet (Az igazgatási együttműködésre vonatkozó különös rendelkezések) tartalmazza.

2. A Felek az e megállapodás hatálybalépését követő egy év elteltével évente megosztják egymással az importstatisztikákat mindaddig, amíg az árukereskedelmi bizottság másként nem határoz. A behozatali statisztikák cseréje arra a legutóbbi évre vonatkozó adatokra terjed ki, amelyre vonatkozóan ilyen adatok rendelkezésre állnak, beleértve az értéket és a mennyiséget is, a tarifasorok szintjén az e megállapodás alapján preferenciális elbánásban részesülő, valamint a preferenciális elbánásban nem részesülő, a másik Félről származó áruk behozatala tekintetében.

2.15. CIKK

Árukereskedelmi bizottság

Az 1.10. cikk (1) bekezdésének a) pontja (E megállapodás III. részével foglalkozó albizottságok és egyéb testületek) által létrehozott árukereskedelmi bizottság:

- (a) figyelemmel kíséri e fejezet és mellékleteinek végrehajtását és igazgatását;
- (b) előmozdítja a Felek közötti árukereskedelmet, többek között a származó áruk piacra jutására vonatkozó tarifális elbánásról, illetve szükség esetén egyéb kérdésekről folytatott konzultációk révén;
- (c) fórumot biztosít az e fejezettel kapcsolatos kérdések megvitatására és megoldására;
- (d) haladéktalanul kezeli a Felek közötti kereskedelem útjában álló akadályokat, különösen a nem tarifális intézkedések alkalmazásával kapcsolatosan, és az ilyen kérdéseket adott esetben a vegyes bizottság elé utalja megfontolás céljából;
- (e) javasolja a vegyes bizottságnak e fejezet módosítását vagy kiegészítését;
- (f) koordinálja a kedvezmények kihasználására vonatkozó adatcserét vagy döntése szerint bármely más, a Felek közötti árukereskedelemre vonatkozó információcserét;

- (g) felülvizsgálja a harmonizált rendszer jövőbeli módosításait annak biztosítása érdekében, hogy az egyes Felekre e megállapodás alapján vonatkozó kötelezettségek ne változzanak, valamint konzultál a kapcsolódó konfliktusok rendezéséről;
- (h) ellátja a vegyes bizottság által rábízott egyéb feladatokat.

B. SZAKASZ

Mezőgazdasági áruk kereskedelme

2.16. CIKK

Hatókör

Ez a szakasz a valamely Fél által a mezőgazdasági áruk kereskedelmével kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre vonatkozik.

2.17. CIKK

Együttműködés többoldalú fórumokon

1. A Felek a WTO keretében együttműködnek egy egyetemes, szabályokon alapuló, nyílt, megkülönböztetéstől mentes és méltányos multilaterális kereskedelmi rendszer előmozdítása, a mezőgazdasági tárgyalások továbbvitele, valamint a mezőgazdasági termékek kereskedelmét megkönnyítő új szabályrendszer kialakításának előmozdítása érdekében.
2. A Felek elismerik, hogy egyes exportintézkedések, például az exporttilalmak, az exportkorlátozások vagy a kiviteli vámok káros hatással lehetnek a mezőgazdasági áruk kritikus ellátására. E tekintetben a Felek a vonatkozó nemzetközi fórumokon való aktív részvétel révén támogatják a szabályrendszer kialakítását.

2.18. CIKK

Exportverseny

1. E cikk alkalmazásában:
 - (a) „exporttámogatások”: a mezőgazdasági megállapodás 1. cikkének e) pontja szerinti támogatások; valamint

(b) „azonos hatású intézkedések”: az exporttámogatással azonos hatású exporthitelek, exporthitelgaranciák vagy biztosítási programok, valamint egyéb intézkedések¹¹.

2. A Felek megerősítik a WTO exportversenyről szóló, a Nairóbiben tartott miniszteri konferencia által 2015. december 19-én elfogadott határozatban foglalt azon kötelezettségvállalásaikat, hogy a lehető legnagyobb önmérsékletet tanúsítsanak az exporttámogatások valamennyi formája és az azokkal azonos hatású exportintézkedések igénybevételeivel kapcsolatban, fokozzák az átláthatóságot és javítsák az exporttámogatások valamennyi formája és az azokkal azonos hatású exportintézkedések nyomon követését.

3. A Felek nem fogadnak el vagy nem tartanak fenn exporttámogatást olyan mezőgazdasági áru vonatkozásában, amelyet exportálnak a másik Fél területére vagy oda exportált áruba foglalnak bele.

4. A Felek nem tartanak fenn, nem vezetnek be vagy nem vezetnek be újra más, azonos hatású intézkedést olyan mezőgazdasági áru vonatkozásában, amelyet exportálnak a másik Fél területére vagy oda exportált áruba foglalnak bele, kivéve, ha az azonos hatású intézkedés megfelel a vonatkozó WTO-megállapodásban, határozatban vagy kötelezettségvállalásban meghatározott feltételeknek.

5. Az átláthatóság fokozása és az exporttámogatások és az azokkal azonos hatású egyéb intézkedések nyomon követésének javítása érdekében, ha az egyik Félben megalapozott kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy a területére exportálni szánt mezőgazdasági árut a másik Fél exporttámogatásban vagy azzal azonos hatású intézkedésben részesíti, kérheti a másik Felet, hogy az szolgáltatson megfelelő információkat az alkalmazott intézkedésekre vonatkozóan. A kért tájékoztatást haladéktalanul biztosítani kell.

¹¹ Az „azonos hatású intézkedések” fogalmának értelmezéséhez a Felek konkrét ügyben útmutatást találhatnak a vonatkozó WTO-szabályokban és a WTO-tagság gyakorlatában.

2.19. CIKK

Vámkontingensek igazgatása

1. A 2-A. melléklettel (Vámlebontási menetrend) összhangban vámkontingenseket alkalmazó Fél:

- (a) ezen vámkontingenseket megfelelő időben, átlátható, objektív és megkülönböztetésmentes módon, saját jogszabályaival összhangban kezeli; valamint
- (b) a vámkontingens-kezeléssel kapcsolatos minden releváns információt, beleértve a rendelkezésre álló mennyiséget, a kihasználtsági arányokat és a jogosultsági kritériumokat, megfelelő időben és folyamatosan nyilvánosan hozzáférhetővé teszi.

2. A Felek a vámkontingensek kezelésével kapcsolatos bármely kérdésben konzultálnak egymással. E célból a Felek közötti kommunikáció megkönnyítése érdekében mindegyik Fél kapcsolattartó pontot jelöl ki, és értesíti a másik Felet a kapcsolattartó elérhetőségeiről. A Felek az adott elérhetőségi adatokkal kapcsolatos bármilyen változásról haladéktalanul értesítik egymást.

2.20. CIKK

Mezőgazdasági albizottság

1. Az 1.10. cikk (1) bekezdésének b) pontja (E megállapodás III. részével foglalkozó albizottságok és egyéb testületek) által létrehozott mezőgazdasági albizottság:
 - (a) figyelemmel kíséri e szakasz végrehajtását és igazgatását, és előmozdítja az együttműködést a mezőgazdasági termékek Felek közötti kereskedelmének megkönnyítése érdekében;
 - (b) fórumot biztosít a Felek számára a mezőgazdasági programjaikkal és a mezőgazdasági áruk Felek közötti kereskedelmével kapcsolatos fejlemények megvitatására;
 - (c) foglalkozik a mezőgazdasági áruk Felek közötti kereskedelme előtt álló akadályok – beleértve a nem vámjellegű akadályokat – felszámolásával;
 - (d) értékeli az e fejezet által az egyes Felek mezőgazdasági ágazatára gyakorolt hatást, a fejezetben foglalt eszközök működését, és megfelelő intézkedéseket javasol az árukereskedelmi bizottság számára;
 - (e) fórumot biztosít a többi érintett albizottsággal, munkacsoporttal, illetve e megállapodás alapján létrehozott egyéb szaktestülettel folytatott konzultációk számára az ezen szakasszal kapcsolatos kérdésekben;

- (f) ellátja az árukereskedelmi bizottság által rábízott egyéb feladatokat; valamint
 - (g) jelentést készít az árukereskedelmi bizottságnak az e bekezdés szerint végzett munkájának eredményeiről.
3. Eltérő megállapodás hiányában a mezőgazdasági albizottság évente legalább egyszer ülésezik.
4. Különleges körülmények felmerülése esetén valamely Fél kérésére a mezőgazdasági albizottság a Felek megállapodása szerint legkésőbb a kérést követő 30 napon belül összeül.

C. SZAKASZ

Borok és szeszes italok kereskedelme

2.21. CIKK

Hatókör

Ez a szakasz a harmonizált rendszer 2204, 2205 és 2208 vámtarifaszáma alá besorolt borászati termékekre¹² és szeszes italokra vonatkozik.

¹² Az egyértelműség érdekében a „bortermékek” a harmonizált rendszer 2204 és 2205 vámtarifaszáma alá besorolt borokat és egyéb borászati termékeket jelentik.

2.22. CIKK

Borászati eljárások

1. Az Európai Unió engedélyezi az emberi fogyasztásra szánt, Mexikóból származó és az alábbiakkal összhangban készített bortermékek területére történő behozatalát és forgalmazását:
 - (a) a Mexikóban a 2-E. melléklet (A borászati termékekre és szeszes italokra vonatkozó releváns intézkedések) A. részében említett törvények és rendeletek által engedélyezett termékmeghatározások; valamint
 - (b) a Mexikóban a 2-E. melléklet (Borászati termékekre és szeszes italokra vonatkozó releváns intézkedések) A. részében említett törvények és rendeletek által, vagy Mexikó illetékes hatósága által a kivitelre szánt borokban történő felhasználásra más módon engedélyezett borászati eljárások és alkalmazott korlátozások, amennyiben azokat a Nemzetközi Szőlészeti és Borászati Szervezet (a továbbiakban: OIV) ajánlja és közzéteszi.

Az e bekezdés szerinti engedélyezés feltétele, hogy a borokhoz nem adható alkohol vagy szeszes ital, kivéve a likőrborokat, amelyekhez szőlő eredetű alkoholt vagy szőlőpárlatot lehet hozzáadni. Ez az albekezdés nem érinti a „*vino generoso*” előállítását, amelyhez hozzáadható nem szőlő eredetű alkohol, feltéve, hogy ezt a tényt egyértelműen feltüntetik a címkén.

2. Mexikó engedélyezi az Európai Unióból származó és a következőkkel összhangban előállított boroknak a területére emberi fogyasztás céljából történő behozatalát és ottani forgalmazását:

- (a) az Európai Unióban a 2-E. melléklet (Borászati termékekre és szeszes italokra vonatkozó releváns intézkedések) B. részében említett törvények és rendeletek által engedélyezett termékmeghatározások;
- (b) az Európai Unióban a 2-E. melléklet (A borászati termékekre és szeszes italokra vonatkozó releváns intézkedések) B. részében említett törvények és rendeletek alapján engedélyezett borászati eljárások és alkalmazott korlátozások; valamint
- (c) az a tény, hogy alkohol vagy szeszes italok hozzáadása kizárt minden bor esetében, kivéve a likőrborokat, amelyekhez csak szőlő eredetű alkoholt vagy szőlőpárlatot lehet hozzáadni.

3. Az egyik Fél területéről importált és a másik Fél területén forgalmazott borokban használható szőlőfajták a *Vitis vinifera* növények fajtái és azok hibridjei, a valamely Fél által a területén előállított bor tekintetében esetlegesen létező szigorúbb jogszabályok és rendelkezések sérelme nélkül.

4. A vegyes tanács módosíthatja a 2-E. melléklet (A borászati termékekre és szeszes italokra vonatkozó releváns intézkedések) A. és B. részét a termékmeghatározásokra, valamint a borászati eljárásokra és korlátozásokra való hivatkozások hozzáadása, törlése vagy frissítése céljából.

2.23. CIKK

Borászati termékek és szeszes italok címkézése

1. A Felek nem követelik meg, hogy a következő időpontok vagy az azokkal egyenértékű, időpontra utaló jelölések valamelyike szerepeljen a borok tárolóedényén, címkéjén vagy csomagolásán:

- (a) csomagolás dátuma;
- (b) palackozás dátuma;
- (c) termelés vagy előállítás dátuma;
- (d) lejárat napja, fogyaszthatósági idő, felhasználhatósági idő, lejárat idő;
- (e) minőségmegőrzési idő, „Minőségét megőrzi: ...-ig” jelölés; vagy
- (f) forgalomba hozhatóság határideje.

A Felek előírhatják a minőségmegőrzési idő feltüntetését romlandó összetevők hozzáadása esetén, vagy ha a gyártó úgy ítéli meg, hogy a tartósság nem haladja meg a 12 hónapot.

2. A Felek nem követelik meg, hogy a borászati termékek vagy szeszes italok tárolóedényein, címkéin vagy csomagolásán a védjegyek, márkanevek vagy földrajzi jelzések fordítása szerepeljen.
3. A Felek engedélyezik kötelező információknak, többek között fordításoknak, a borászati termékek vagy szeszes italok tárolóedényére rögzített kiegészítő címkén való feltüntetését. A kiegészítő címkék a behozatalt követően, de a terméknek az adott Fél területén történő eladásra történő felkínálását megelőzően helyezhetők el az importált bor- vagy szeszesital-tárolókon, feltéve, hogy az eredeti címkén szereplő kötelező információkat hiánytalanul és pontosan tüntetik fel.
4. A Felek engedélyezik a tételazonosító kódok használatát, feltéve, hogy ezek a kódok nem törölhetők.
5. Egyik Fél sem alkalmaz címkézési intézkedést azokra a borászati termékekre és szeszes italokra, amelyeket az adott Fél területén az intézkedés hatálybalépése előtt hoztak forgalomba, kivéve rendkívüli körülmények fennállása esetén.
6. A Felek engedélyezik rajzok, ábrák, illusztrációk és állítások vagy jelmagyarázatok használatát a palackokon, feltéve, hogy azok nem helyettesítik a kötelező címkézési információkat, és a fogyasztókat nem tévesztik meg a borászati termékek és szeszes italok tényleges jellemzői és összetétele tekintetében.
7. Egyik Fél sem követeli meg a borászati termékek vagy szeszes italok címkéjén azon allergének feltüntetését, amelyeket a borászati termékek vagy szeszes italok előállítása és készítése során használtak, de a végtermékben nincsenek jelen.

8. A Felek közötti borkereskedelem esetében az Európai Unióból származó bort Mexikóban a 2-E. melléklet (Borászati termékekre és szeszes italokra vonatkozó releváns intézkedések) C. részében (Borok címkézése) meghatározott terméktípus feltüntetésével lehet címkézni.

9. A Felek az ipari tulajdon oltalmára létesült, 1883. március 20-án Párizsban kelt Párizsi Egyezmény (a továbbiakban: Párizsi Egyezmény) összhangban a borászati termékek és szeszes italok tekintetében oltalomban részesítik a következő elnevezéseket:

- (a) egy európai uniós tagállam neve; valamint
- (b) a Mexikói Egyesült Államok vagy Mexikó és államainak neve.

10. A Felek engedélyezik, hogy a borászati termékek vagy szeszes italok címkéin az alkoholtartalmat a következő betűszavakkal fejezzék ki:

- (a) „% Alc. Vol.”;
- (b) „% Alc Vol.”;
- (c) „% alc. vol.”;
- (d) „% alc vol.”;

- (e) „% Alc.”;
- (f) „% Alc./Vol.”;
- (g) „Alc()%vol.”;
- (h) „% alc/vol”;
- (i) „alc()%vol”.

2.24. CIKK

Borászati termékek és szeszes italok tanúsítása

1. A Felek a másik Félről importált és területükön forgalomba hozott borászati termékek esetében csak a 2-E. melléklet (Borászati termékekre és szeszes italokra vonatkozó releváns intézkedések) D. részében (Dokumentáció és tanúsítás) meghatározott dokumentációt és tanúsítást írhatják elő.
2. A Felek a másik Fél területén előállított borászati termékek behozatalát nem vethetik alá az e megállapodásban meghatározottaknál szigorúbb behozatali tanúsítási követelményeknek.

3. A Felek a hamisított vagy szennyezett termékek végső behozatal utáni azonosítására alkalmazhatják törvényeiket és rendelkezéseiket.
4. Vita esetén a Felek referenciamódszerként ismerik el a nemzetközi szervezetek, például a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO) által ajánlott szabványoknak megfelelő analitikai módszereket, vagy ilyen módszerek hiányában az OIV módszereit.
5. Mindkét Fél engedélyezi a szeszes italok területére történő behozatalát a jogszabályaiban és rendelkezéseiben előírt importdokumentációra vagy tanúsításra és analitikai bizonylatokra vonatkozó szabályokkal összhangban.
6. Az Európai Unió a tequila és a mezcal Európai Unióba történő behozatalához előírja, hogy az uniós vámhatóságoknak be kell mutatni az említett termékeknek a mexikói hatóságok által akkreditált és jóváhagyott megfelelőségértékelő szervezetek által kiállított kiviteli eredetiségigazolását¹³. Mexikó benyújtja a tequila és mezcal kiviteli eredetiségigazolásának mintáit, és az ezen igazolásokkal kapcsolatos minden változásról értesíti a borok és szeszes italok kereskedelmével foglalkozó albizottságot.

¹³ Az egyértelműség érdekében ez nem érinti az egyes Feleknek az említett termékek forgalmazására és piaci értékesítésére vonatkozó törvényeit és rendeleteit.

7. A Felek az importbizonyítványok tekintetében átmeneti kiegészítő követelményeket vezethetnek be a másik Félről behozott borokra és szeszes italokra, olyan jogos közérdek alapján, mint például a közegészségügy vagy a fogyasztóvédelem vagy a csalások megelőzése. Ebben az esetben a Fél megfelelő tájékoztatást és elegendő időt biztosít a másik Fél számára a kiegészítő követelmények teljesítéséhez.

E követelményeket csak azon időtartamon belül lehet alkalmazni, amely ahhoz szükséges, hogy megfeleljenek annak a különleges közérdeknek vagy csalási kockázatnak, amely alapján azok bevezetésre kerültek.

8. A vegyes tanács az (1) bekezdésben említett dokumentáció és igazolás tekintetében módosíthatja a 2-E. melléklet (A borászati termékekre és szeszes italokra vonatkozó releváns intézkedések) D. részét (Dokumentáció és tanúsítás).

2.25. CIKK

Alkalmazandó szabályok

A megállapodás eltérő rendelkezése hiányában az e szakasz hatálya alá tartozó, a Felek közötti kereskedelemben érintett termékek behozatala és a forgalomba hozatala az importáló Fél területén hatályos jogszabályoknak és rendelkezéseknek megfelelően történik.

2.26. CIKK

Átmeneti intézkedések

Azok a termékek, amelyeket e megállapodás hatálybalépésének időpontjában valamelyik Fél törvényeivel és rendelkezéseivel, valamint a Felek között hatályban lévő megállapodásokkal összhangban állítottak elő és címkéztek fel, de nem felelnek meg e szakasznak, az importáló Fél területén a következő feltételekkel hozhatók forgalomba:

- (a) nagykereskedők, illetve termelők által két évig; vagy
- (b) kiskereskedők által a készlet erejéig.

2.27. CIKK

Értesítések

A Felek biztosítják, hogy időben értesítik egymást az e szakasz által felölelt kérdésekkel kapcsolatos jogszabályok és rendelkezések olyan módosításairól, amelyek kihatnak a közöttük folyó kereskedelembe érintett termékekre.

2.28. CIKK

Együttműködés a borok és szeszes italok kereskedelme terén

1. A Felek együttműködnek és foglalkoznak a borok és szeszes italok kereskedelmével kapcsolatos kérdésekben, különösen:

- (a) termékmeghatározások, tanúsítás és címkézés; valamint
- (b) a szőlőfajták felhasználása a borkészítésben és feltüntetése a címkéken.

2. A Felek jogérvényesítésért felelős hatóságai közötti kölcsönös segítségnyújtás megkönnyítése érdekében mindegyik Fél kijelöli az e szakasz hatálya alá tartozó kérdések végrehajtásáért és alkalmazásáért felelős illetékes hatóságokat és szerveket. Ha egy Fél egynél több illetékes hatóságot vagy szervet jelöl ki, biztosítja az e hatóságok és szervek közötti koordinációt. Ebben az esetben a Fél kijelöl egy összekötő hatóságot is, amely egyedüli kapcsolattartó pontként szolgál a másik Fél hatósága vagy szerve számára.

3. A Felek legkésőbb e megállapodás hatálybalépésének időpontjától számított hat hónapon belül tájékoztatják egymást a (2) bekezdésben említett illetékes hatóságok és szervek nevéről és címéről, valamint ezek változásairól.

4. Az e cikkben említett hatóságok és szervek – különösen a csalárd gyakorlatok elleni küzdelem érdekében – szorosan együttműködnek és keresik az e szakasz alkalmazásában nyújtott segítség további javításának módjait.

2.29. CIKK

Borok és szeszes italok kereskedelmével foglalkozó albizottság

1. Az 1.10. cikk (1) bekezdésének c) pontja (E megállapodás III. részével foglalkozó albizottságok és egyéb testületek) által létrehozott, a borok és szeszes italok kereskedelmével foglalkozó albizottság:

- (a) figyelemmel kíséri e szakasz végrehajtását és igazgatását;
- (b) fórumként szolgál az e szakasszal kapcsolatos kérdésekben való együttműködés és információcsere számára; valamint
- (c) biztosítja ezen szakasz megfelelő működését.

2. A borok és szeszes italok kereskedelmével foglalkozó albizottság a vegyes tanács számára ajánlásokat tehet és határozatokat készíthet elő, amelyeket e szakasz rendelkezéseinek megfelelően kell elfogadni.

D. SZAKASZ

Vámmentes piacra lépési kötelezettségvállalások egyéb ágazatok esetén

2.30. CIKK

Gyógyszerek

Az egyes Felek gyógyszeripari termékekkel és orvostechikai eszközökkel kapcsolatos, nem vámjellegű piacra jutási kötelezettségvállalásait a 2-F. melléklet (Gyógyszerek) tartalmazza.

2.31. CIKK

Gépjárművek

Az egyes Feleknek a gépjárművekre és berendezésekre, valamint ezek alkatrészeire vonatkozó konkrét, nem piacra jutással kapcsolatos kötelezettségvállalásait a 2-G. melléklet (Gépjárművek, berendezések és alkatrészek) tartalmazza.

3. FEJEZET

SZÁRMAZÁSI SZABÁLYOK ÉS SZÁRMAZÁSI ELJÁRÁSOK

A. SZAKASZ

Származási szabályok

3.1. CIKK

Fogalommeghatározások

1. E fejezet alkalmazásában:
 - (a) „árucsoport”, „vámtarifaszám” és „alszám”: a harmonizált rendszer nómenklatúrájában használt árucsoportok (két számjegyű kódok), vámtarifaszámok (négy számjegyű kódok) és alszámok (hat számjegyű kódok);
 - (b) „illetékes kormányhatóság”: Mexikó esetében a Gazdasági Minisztériumon belül kijelölt hatóság (Secretaría de Economía), vagy annak jogutódja;

- (c) „szállítmány”: olyan áruk, amelyeket vagy egyidejűleg küldenek el egy exportőrtől egy címzettnek, vagy az exportőrtől a címzettig egyetlen fuvarokmány vagy – ilyen okmány hiányában – egyetlen számla fedezete mellett szállítanak;
- (d) „vámhatóságok”: az egyik Fél joga szerint a vámjogszabályok és -rendeletek igazgatásáért, alkalmazásáért és végrehajtásáért felelős kormányzati hatóság;
- (e) „exportőr”: az egyik Fél területén letelepedett személy, aki az adott Fél területéről árut exportál és származásmegjelölő nyilatkozatot állít ki;
- (f) „importőr”: az egyik Fél területén letelepedett személy, aki árut importál és preferenciális tarifális elbánást igényel;
- (g) „anyag”: a termék előállítása során felhasznált minden összetevő, nyersanyag, alkotórész, rész vagy hasonló;
- (h) „nem származó anyagok”: azok az anyagok, amelyek e fejezet értelmében nem minősülnek származónak;
- (i) „származó anyagok” vagy „származó termékek”: olyan anyagok vagy termékek, amelyek e fejezet értelmében származónak minősülnek;

- (j) „termék”: az előállított termék, akkor is, ha egy másik termék előállítása során anyagként történő későbbi felhasználásra szánják; valamint
- (k) „előállítás”: bármiféle megmunkálás, feldolgozás vagy különleges művelet, beleértve az összeszerelést is.

3.2. CIKK

Általános követelmények

1. Annak érdekében, hogy az egyik Fél e megállapodással összhangban preferenciális tarifális elbánást alkalmazzon a másik Fél származó árujára, a következő termékeket kell annak a Félnek a területéről származónak tekinteni, ahol az utolsó előállítás történt:
 - (a) a 3.4. cikk értelmében teljes egészében az adott Félnél létrejött vagy előállított termékek;
 - (b) a kizárólag származó anyagokból az adott Fél területén előállított termékek; vagy
 - (c) az adott Fél területén előállított olyan termékek, amelyek nem származó anyagokat tartalmaznak, feltéve, hogy azok teljesítik a 3-A. mellékletben (Termékspecifikus származási szabályok) meghatározott feltételeknek.
2. Az (1) bekezdéssel összhangban valamely Féltől származónak tekintett terméknek meg kell felelnie az e fejezetben felsorolt valamennyi egyéb, a 3.16. cikk szerinti kérelmen alapuló preferenciális tarifális elbánásra vonatkozó követelménynek.

3. Amennyiben egy termék származó státuszt kapott, az annak előállításához felhasznált nem származó anyagok nem minősülnek nem származónak, amikor ezt a terméket egy másik termék előállításához felhasználják.

4. A származó státus megszerzéséhez a terméket az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban említettek szerint megszakítás nélkül az egyik Fél területén kell előállítani.

3.3. CIKK

Származási kumuláció

1. Az egyik Fél származó terméke a másik Fél származó termékének minősül, ha az említett terméket a másik Félnél anyagként használják fel egy másik termék előállításához¹⁴.

2. Az (1) bekezdés nem alkalmazandó, amennyiben:

(a) a termék előállítása a 3.6. cikkben említett műveletekre korlátozódik; valamint

(b) ezen előállítás célja – amint arra a bizonyítékok túlnyomó része utal – az, hogy megkerüljék a Felek pénzügyi vagy adójogszabályait.

¹⁴ Amennyiben egy anyag esetében a Felek származási szabályai eltérnek, akkor az adott anyag származását az exportáló Félre alkalmazandó származási szabályokkal összhangban kell meghatározni.

3.4. CIKK

Teljes egészében egyetlen országban vagy területen létrejött vagy előállított áru

1. Teljes egészében valamely Félnél létrejötnnek vagy előállítottnak minősülnek a következő termékek:

- (a) az adott Fél területén a föld mélyéből vagy a tengerfenékről kitermelt ásványi termékek;
- (b) az adott Fél területén termesztett vagy betakarított növényi termékek;
- (c) az ott tenyésztett és nevelkedett élő állatok;
- (d) az ott nevelt élő állatokból nyert termékek;
- (e) az adott Fél területén tenyésztett és nevelkedett, majd levágott állatokból létrejött termékek;
- (f) az adott Fél területén folytatott vadászat vagy halászat útján létrejött termékek;
- (g) az ottani akvakultúrából származó termékek, amennyiben a vízi élőlények – beleértve a halakat, puhatestűeket, rákféléket, más vízi gerincteleneket és vízi növényeket – ott születtek vagy ott nevelték őket valamilyen szaporítóanyagból, tenyésztési vagy növekedési beavatkozások – rendszeres ivadéktelepítés, etetés, ragadozókkal szembeni védelem – útján halak ivartermékéből, zsenge és előnevelt ivadékokból vagy lárvából;

- (h) valamely Fél hajójával bármely parti tengeren kívüli tengeri területről származó tengeri halászati termékek és a tengerből nyert más termékek;
- (i) valamely Fél feldolgozóhajójának fedélzetén a kizárólag a h) pontban említett termékekből előállított termékek;
- (j) valamely Fél területén begyűjtött használt, kizárólag nyersanyagok visszanyerésére alkalmas tárgyak, beleértve magukat a nyersanyagokat is;
- (k) az adott Fél területén folytatott előállítási műveletből származó hulladék és maradék;
- (l) valamely Fél parti tengerén kívül a tengerfenékről vagy az altalajból kinyert termékek, feltéve, hogy a kitermelőknek jogában áll az ilyen tengerfenék vagy altalaj hasznosítása; vagy
- (m) az adott Fél területén kizárólag az a)–l) pontban meghatározott termékekből előállított termékek.

2. Az (1) bekezdés h) és i) pontjában szereplő „valamely Fél hajója” és „valamely Fél feldolgozóhajója” kifejezés olyan hajót vagy feldolgozóhajót jelent, amely(et):

- (a) valamely tagállamban vagy Mexikóban vettek nyilvántartásba;
- (b) valamely tagállam vagy Mexikó lobogója alatt hajózik; valamint

(c) megfelel az alábbi feltételek egyikének:

(i) legalább 50 %-ban valamelyik tagállam vagy Mexikó állampolgárainak a tulajdonában van; vagy

(ii) olyan vállalkozások tulajdonában van, amelyek:

(A) székhelye és anyalétesítménye az Unióban vagy Mexikóban van; valamint

(B) legalább 50 %-ban valamelyik tagállam vagy Mexikó állami szerveinek, állampolgárainak vagy jogi személyeinek a tulajdonában állnak.

3.5. CIKK

Tűréshatárok

1. Ha egy termék előállítása során nem származó anyagot használnak fel, és emiatt a termék nem felel meg a 3-A. mellékletben (Termékspecifikus származási szabályok) meghatározott követelményeknek, az adott terméket mégis valamely Fél származó termékének kell tekinteni, amennyiben:

(a) az összes nem származó anyag értéke nem lépi túl a termék gyártelepi árának 10 %-át; valamint

(b) e bekezdés alkalmazása során nem lépik túl a 3-A. mellékletben (Termékspecifikus származási szabályok) a nem származó anyagok maximális értékére vagy tömegére meghatározott százalékokat.

2. Az (1) bekezdés nem vonatkozik az 50–63. árucsoportba sorolt termékekre, amelyekre a 3-A. melléklet (Termékspecifikus származási szabályok) A. szakaszának 5. és 6. megjegyzésében meghatározott tűréshatárok vonatkoznak.

3. Az (1) bekezdés nem alkalmazható a 3.4. cikk értelmében teljes egészében valamely Félnél létrejött vagy előállított termékekre. Amennyiben a 3-A. melléklet (Termékspecifikus származási szabályok) előírja, hogy a termék előállítása során felhasznált anyagoknak teljes egészében a Fél területén létrejötnie kell lennie, az (1) bekezdésben meghatározott tűréshatárt ezen anyagok összességére kell alkalmazni.

3.6. CIKK

Nem kielégítő megmunkálási vagy feldolgozási műveletek

1. A 3.2. cikk (1) bekezdésének c) pontja ellenére egy termék nem tekinthető valamely Fél származó termékének, ha a termék valamely Fél területén való előállítása csak az alábbi, nem származó anyagokon végzett műveletekből áll:

(a) fuvarozás és tárolás során az áru jó állapotban való megőrzését biztosító műveletek (szellőztetés, szétterítés, szárítás, hűtés, sóban, kéndioxidban vagy egyéb vizes oldatokban való elhelyezés, a sérült részek eltávolítása és más hasonló műveletek);

- (b) víz egyszerű hozzáadása vagy vízzel vagy más olyan anyaggal való hígítás, amely nem változtatja meg lényegesen a termék jellemzőit, vagy a termékek dehidratálása vagy denaturálása¹⁵;
- (c) szitálás, rostálás, válogatás, osztályozás, méret szerinti osztályozás, összepárosítás, ideértve a készlet összeállítását is;
- (d) élezés, egyszerű köszörülés vagy egyszerű vágás;
- (e) gyümölcs, dióféle és zöldség hámozása, magozása, feltörése és kifejtése;
- (f) hántolás;
- (g) gabonaszemek eltávolítása;
- (h) gabonák és rizs fényezése vagy glazúrozása, rizs részleges vagy teljes őrlése;
- (i) cukor színezésére, ízesítésére vagy formázására szolgáló műveletek; kristálycukor részleges vagy teljes őrlése;
- (j) a csomagolás módosítása, a csomagok megbontása vagy összeállítása;
- (k) egyszerű csomagolási műveletek;

¹⁵ A denaturálás olyan eljárásokat foglal magában, amelyek mérgező vagy rossz ízű anyagok hozzáadásával emberi fogyasztásra alkalmatlanná teszik az alkoholt.

- (l) jelzés, címke, logó és egyéb hasonló megkülönböztető jel elhelyezése a terméken vagy csomagolásán, vagy ilyen rányomtatása;
- (m) mosás, tisztítás, por, oxidáció, olaj, festék vagy más külső réteg eltávolítása;
- (n) egyszerű festési és fényezési műveletek;
- (o) termékek egyszerű keverése¹⁶, különböző fajtájúaké is¹⁷;
- (p) a harmonizált rendszer értelmezésére vonatkozó általános szabályok 2. a) szabálya szerint teljesnek vagy készterméknek minősített alkatrészek összeszerelése vagy az alkatrészek más egyszerű összeszerelése;
- (q) a termék részekre vagy alkatrészekre történő szétszerelése;
- (r) textíliák és textiltermékek vasalása vagy simítása;
- (s) állatok levágása; vagy
- (t) az a)–s) pontban meghatározott két vagy több művelet kombinációja.

¹⁶ A termékek egyszerű keverése magában foglalja a cukor keverését.

¹⁷ Ezek a műveletek nem vonatkoznak a 27–30., 32–35. és 38. árucsoport esetén alkalmazott keverésre és ötvözésre.

2. Az (1) bekezdés alkalmazásában a műveletek akkor egyszerűek, ha elvégzésükhöz sem speciális szaktudás, sem olyan speciális gép, felszerelés vagy szerszám nem szükséges, amelyet kifejezetten az adott művelet céljára gyártottak vagy állítottak üzembe, és a termék alapvető jellemzőjét vagy tulajdonságait nem az ilyen szaktudás, gép, felszerelés vagy szerszám adja.

3.7. CIKK

Minősítési egység

1. E fejezet alkalmazásában „minősítési egység”: az a termék, amelyet a termék harmonizált rendszer szerinti besorolásának megállapítása során alapegységnek tekintenek.
2. Ha egy áruk csoportjából vagy összeállításából álló terméket a harmonizált rendszer szerint egyetlen vámtarifaszám alá kell besorolni, akkor az egész képezi a minősítési egységet.
3. Ha egy szállítmány ugyanazon vámtarifaszám alá besorolt több azonos termékből áll, akkor e fejezet alkalmazása során minden egyes terméket külön figyelembe kell venni.

3.8. CIKK

Könyvelés szerinti elkülönítés

1. Ha egy áru előállítása során származó és nem származó felcserélhető anyagokat használnak fel, az anyagok kezelése történhet könyvelés szerinti elkülönítési módszerrel, anélkül, hogy az anyagokat külön készletben tárolnák.
2. Ha a 10., 15., 27., 28., 29. árucsoportba, a 32.01–32.07 vámtarifaszám alá vagy a 39.01–39.14 vámtarifaszám alá tartozó származó és nem származó felcserélhető termékeket fizikailag kombinálnak vagy összekeverik az egyik Fél készleteiben a másik Félhez történő exportálás előtt, e termékek kezelése történhet könyvelés szerinti elkülönítési módszer alkalmazásával, anélkül, hogy ezeket a termékeket külön készletben tárolnák.
3. Az (1) és (2) bekezdés alkalmazásában felcserélhető anyagok vagy felcserélhető termékek olyan anyagok vagy termékek, amelyek azonos jellegűek és kereskedelmi minőségűek, azonos műszaki és fizikai jellemzőkkel rendelkeznek, és az anyagok esetében a végtermékbe beépített állapotukban nem különböztethetők meg.
4. A készletek kezelésére alkalmazott könyvelés szerinti elkülönítés módszerét a Fél által általánosan elfogadott számviteli elveknek megfelelő készletgazdálkodási rendszer szerint kell alkalmazni.

5. A készletgazdálkodási rendszernek biztosítania kell, hogy az így nyert, valamely Fél területéről származónak tekinthető termékek száma soha ne haladja meg a készletek fizikai elkülönítésének módszerével elérhető számot.
6. A készletgazdálkodási rendszert használó gyártónak nyilvántartást kell vezetnie a rendszer működéséről, amely az érintett Fél vámhatóságai számára lehetővé teszi az e fejezet rendelkezéseinek való megfelelés ellenőrzését.
7. Valamely Fél előírhatja, hogy a könyvelés szerinti elkülönítés e cikk alapján való alkalmazásához a Fél vámhatóságainak előzetes engedélyére van szükség.
8. A Fél vámhatóságai a (7) bekezdésben foglalt engedélyezést az általuk megfelelőnek ítélt feltételekhez köthetik, és visszavonhatják az engedélyt, ha azt a gyártó nem megfelelően alkalmazza vagy nem teljesít a jelen fejezetben meghatározott bármely más feltételt.

3.9. CIKK

Tartozékok, pótalkatrészek és szerszámok

1. Azokat a berendezéssel, géppel, készülékkel vagy járművel együtt szállított tartozékokat, pótalkatrészeket és szerszámokat, amelyek a normál felszerelés részét képezik, és annak árában benne foglaltatnak, vagy amelyek nem kerülnek külön számlázásra, egy terméknek kell tekinteni a szóban forgó berendezéssel, géppel, készülékkel vagy járművel.

2. Az (1) bekezdésben említett tartozékokat, pótalkatrészeket és szerszámokat figyelmen kívül kell hagyni a termék származásának meghatározásakor, kivéve a nem származó anyagok maximális értékének kiszámítása céljából, ha a termékre a 3-A. melléklet (Termékspecifikus származási szabályok) szerint a nem származó anyagok maximális értéke vonatkozik.

3.10. CIKK

Készletek

A harmonizált rendszer értelmezésére vonatkozó 3. általános szabály értelmében vett készletet valamely Fél származó termékének kell tekinteni, ha az azt alkotó valamennyi összetevő származó termék. Ha egy készlet származó és nem származó összetevőkből áll, a készletet teljes egészében valamely Fél származó termékének kell tekinteni, amennyiben a nem származó összetevők értéke nem haladja meg a készlet gyártelepi árának 15 %-át.

3.11. CIKK

Semleges elemek

Annak eldöntéséhez, hogy egy termék valamely Fél származó terméke-e, nem szükséges meghatározni az alábbi elemek származását, amelyeket a szóban forgó termék előállítása során esetlegesen felhasználtak:

(a) üzemanyag, energia, katalizátor és oldószer;

- (b) a termék tesztelésére vagy vizsgálatára használt berendezések, készülékek és eszközök;
- (c) kesztyű, szemüveg, lábbeli, ruházat, biztonsági felszerelések és készletek;
- (d) gép, szerszám, présminta és öntőforma;
- (e) berendezések és épületek karbantartásához használt üzem, berendezés, pótalkatrész és anyag;
- (f) gyártási folyamatban vagy berendezések és épületek üzemeltetéséhez használt kenőanyag, zsír, feldolgozási keverék és egyéb anyag; valamint
- (g) egyéb anyagok, amelyeket nem építettek be és nem szándékoznak beépíteni a termék végső összetételébe.

3.12. CIKK

Csomagolóanyagok és konténerek

1. A termék származásának meghatározásakor figyelmen kívül kell hagyni azokat a csomagolóanyagokat és konténereket, amelyekbe a terméket kiskereskedelmi értékesítésre csomagolták, amennyiben azokat a harmonizált rendszer értelmezésére vonatkozó 5. általános szabály alapján a termékkel együtt sorolták be, kivéve a nem származó anyagok maximális értékének kiszámítása céljából, ha a termékre a 3-A. melléklettel (Termékspecifikus származási szabályok) összhangban a nem származó anyagok maximális értéke vonatkozik.

2. A csomagolóanyagokat és konténereket, amelyekbe a terméket a szállítás céljából csomagolják, a termék származásának megállapítása során figyelmen kívül kell hagyni.

3.13. CIKK

Visszáru

Ha valamely Fél a tőle egy harmadik országba exportált származó árukat visszaszállítja, azokat nem származónak kell tekinteni, kivéve, ha a vámhatóságok előtt kielégítően bizonyítható, hogy a visszaszállított áruk:

- (a) azonosak az exportáltakkal; valamint
- (b) a harmadik országbeli tartózkodás vagy az export alatt semmilyen más olyan műveleten nem estek át, mint amely a jó állapotban való megőrzésükhöz szükséges.

3.14. CIKK

A változtatás tilalma

1. A valamely Félhez történő importra bejelentett árunak meg kell egyeznie azzal az áruval, amelyet a másik Félről exportáltak, ahol az származónak minősül. Az ilyen áru az import végett történő bejelentést megelőzően az importáló Fél egyedi belső követelményeinek való megfelelést biztosító márkajelzést, címkét, plombát vagy egyéb megkülönböztető jelet hozzáadó vagy rögzítő műveleteket nem számítva semminemű módosításon vagy más átalakításon, illetve a jó állapotban való megőrzéséhez szükségesen kívül semmilyen műveleten nem eshetett át.
2. Az áruk vagy szállítmányok raktározására harmadik országban is sor kerülhet, feltéve, hogy azok vámfelügyelet alatt maradnak az adott harmadik országban.
3. A B. szakasz rendelkezéseinek sérelme nélkül a szállítmányok megbontása harmadik országban is történhet, ha a megbontást az exportőr végzi vagy az exportőr felelőssége mellett végzik, és feltéve, hogy az áruk vámfelügyelet alatt maradnak a harmadik országban.
4. Az (1)–(3) bekezdésben előírt feltételek teljesülését mindaddig vélelmezni kell, amíg a vámhatóságoknak nincs okuk ellenkező értelmű feltételezésre. Ebben az esetben az importőr a Felek jogszabályainak rendelkezéseivel összhangban megfelelő módon bizonyítja az említett feltételek teljesülését, többek között szerződéses fuvarokmányok, például hajóraklevelek, a jelölésen, a csomagok számozásán alapuló ténybeli vagy konkrét bizonyítékok, vagy magukhoz az árukhoz kapcsolódó bármely bizonyíték útján.

3.15. CIKK

Kiállítások

1. A harmadik országban rendezett kiállításra küldött, majd a kiállítást követően egy Félhez történő bevitel céljára értékesített származó termékek a behozatalkor részesülnek e megállapodás rendelkezéseinek előnyeiből, feltéve, hogy a vámhatóságok számára kielégítően bizonyítják, hogy:
 - (a) ezeket a termékeket egy exportőr valamely Fél területéről küldte a kiállítást rendező harmadik országba és ott kiállította azokat;
 - (b) a termékeket ez az exportőr valamely Félhez tartozó személy részére értékesítette vagy más módon adta tovább;
 - (c) a termékeket a kiállítás alatt vagy közvetlenül utána szállították el ugyanolyan állapotban, mint ahogy azt a kiállításra elküldték; valamint
 - (d) a termékeket a kiállításra szállítást követően a kiállításon való bemutatáson kívül semmilyen más célra nem használták.
2. A B. szakaszban foglalt rendelkezéseknek megfelelően származásmegjelölő nyilatkozatot kell kiadni, és azt a szokásos módon be kell nyújtani az importáló Fél vámhatóságainak. Ezen fel kell tüntetni a kiállítás nevét és címét.

3. Az (1) bekezdést alkalmazni kell minden olyan kereskedelmi, ipari, mezőgazdasági vagy kézműves kiállításra, vásárra vagy hasonló nyilvános rendezvényre vagy bemutatóra, amelyet nem eladóhelyeken vagy üzlethelyiségekben magáncélra, az adott termékek értékesítése céljából szerveznek, és amelynek során a termékek vámfelügyelet alatt maradnak.

4. Az importáló Fél vámhatóságai bizonyítékot kérhetnek arra vonatkozóan, hogy a termékek a kiállítás helye szerinti harmadik országban vámfelügyelet alatt maradtak, valamint további igazoló dokumentumokat kérhetnek a kiállításuk körülményeiről.

B. SZAKASZ

Származási eljárások

3.16. CIKK

Preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem és származásmegjelölő nyilatkozat

1. Az importáló Fél a behozatalkor preferenciális tarifális elbánást biztosít a másik Fél származó termékének a 3.2. cikk értelmében, az importőr preferenciális tarifális elbánás iránti kérelme alapján, feltéve, hogy e fejezetben előírt minden egyéb követelmény teljesül.

2. A preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem alapját az exportőr által számlán vagy bármely más kereskedelmi okmányon a 3.18. cikknek megfelelően kiállított származásmegjelölő nyilatkozat képezi.
3. A preferenciális tarifális elbánás iránti kérelmet és a (2) bekezdésben említett származásmegjelölő nyilatkozatot az importáló Fél jogszabályainak és egyéb rendelkezéseinek megfelelően bele kell foglalni a behozatali vám-árnyilatkozatba.
4. A (2) bekezdésben említett származásmegjelölő nyilatkozat alapján kérelmet benyújtó importőrnek rendelkeznie kell a származásmegjelölő nyilatkozattal, és szükség esetén egy példányát be kell nyújtania az importáló Fél vámhatóságának.
5. A (2), (3) és (4) bekezdés nem alkalmazandó a 3.23. cikkben meghatározott esetekben.

3.17. CIKK

Behozatalt követő preferenciális elbánás iránti kérelem

1. A Felek rendelkeznek arról, hogy az importőr a behozatalt követően preferenciális tarifális elbánást igényelhet, és visszakaphatja az importált áru után kifizetett vámtöbbletet, ha az importőr a behozatal időpontjában nem nyújtott be preferenciális tarifális elbánás iránti kérelmet és az érintett áru a behozatal időpontjában az ilyen kérelem tekintetében a 3.2. cikkel összhangban származónak minősült volna.

2. Az importőr a preferenciális tarifális elbánás iránti kérelmet a behozatalt követő egy éven belül nyújthatja be. Az (1) bekezdés szerinti preferenciális tarifális elbánás biztosításának feltételeként a Fél előírhatja, hogy az importőr köteles:

- (a) benyújtani az érintett áru származásmegjelölő nyilatkozatának egy példányát;
- (b) benyújtani minden egyéb, az áru behozatalához szükséges dokumentumot; valamint
- (c) nyilatkozni, hogy az áru a behozatal időpontjában származó volt.

3.18. CIKK

A származásmegjelölő nyilatkozat kiállításának feltételei

1. A 3.16. cikk (2) bekezdésében említett származásmegjelölő nyilatkozatot olyan exportőr állíthatja ki, aki:

- (a) Mexikóban az illetékes kormányzati hatóság által engedélyezett exportörként regisztrált, az áruk származó státusának és az e fejezetben foglalt egyéb követelmények teljesítésének igazolására megfelelőnek ítélt feltételek teljesülése mellett; valamint
- (b) az Európai Unióban a vonatkozó európai uniós jogszabályokkal (regisztrált exportörök rendszere) összhangban regisztrált.

2. A vámhatóság vagy az illetékes kormányzati hatóság a regisztrált exportőr számára azonosító számot bocsát ki, amelyet a származásmegjelölő nyilatkozaton fel kell tüntetni. A nyilvántartásba vételi eljárást a vámhatóság vagy az illetékes kormányzati hatóság irányítja, és helytelen alkalmazás esetén visszavonhatja az exportőr nyilvántartásba vételét.
3. A 3.16. cikk (2) bekezdésében említett származásmegjelölő nyilatkozatot bármely exportőr kiállíthatja olyan egy vagy több csomagból álló szállítmányra, amely származó terméket tartalmaz 6 000 EUR-t meg nem haladó összértékben.
4. Az exportőr a 3-B. mellékletben (A származásmegjelölő nyilatkozat szövege) szereplő szöveg egyik nyelvi változatának felhasználásával származásmegjelölő nyilatkozatot készít egy számlán vagy bármely más kereskedelmi okmányon, amely az azonosítását lehetővé tevő részletességgel ismerteti a származó árut.
5. A származásmegjelölő nyilatkozaton szerepelnie kell az exportőr eredeti, kézzel írt aláírásának. Az (1) bekezdésnek megfelelően regisztrált exportőrnek nem kell aláírnia a nyilatkozatot, feltéve, hogy teljes felelősséget vállal az exportáló Fél vámhatóságai vagy illetékes kormányzati hatósága felé minden olyan származásmegjelölő nyilatkozatért, amely az exportőrt úgy azonosítja, mintha a származásmegjelölő nyilatkozatot az exportőr saját kezűleg írta volna alá.
6. A származásmegjelölő nyilatkozatot kiállító exportőr az exportáló Fél vámhatóságának vagy illetékes kormányhatóságának kérelmére bármikor kész benyújtani minden megfelelő okmányt, amely bizonyítja az érintett termékek származó státusát, valamint e fejezet egyéb követelményeinek teljesítését.
7. Az exportőr származásmegjelölő nyilatkozatot állíthat ki a vonatkozó áruk kivitelekor vagy azt követően.

3.19. CIKK

A származásmegjelölő nyilatkozat érvényessége

1. A származásmegjelölő nyilatkozat a kiállításának dátumától kezdődően egy évig érvényes.
2. A származásmegjelölő nyilatkozat vonatkozhat:
 - (a) egy termék egyszeri szállítására; vagy
 - (b) azonos termékek több szállítmányára a származásmegjelölő nyilatkozaton feltüntetett, 12 hónapot nem meghaladó időszak alatt.

3.20. CIKK

Részletekben történő behozatal

Ha egy importőr kérésére és az importáló Fél vámhatóságai által meghatározott feltételek mellett a harmonizált rendszer értelmezésére vonatkozó 2. a) általános szabály értelmében a harmonizált rendszer XV. és XXI. áruosztályába tartozó szétszerelt vagy össze nem állított árukat részletekben hoznak be, akkor a vámhatóságok kérésére ezekre a termékekre egyetlen származásmegjelölő nyilatkozatot kell benyújtani az első részlet behozatalakor.

3.21. CIKK

Eltérések és kisebb hibák

1. A származásmegjelölő nyilatkozat és az áruk behozatalához szükséges vámalkiságok elvégzése céljából a vámhivatalhoz benyújtott okmányok közötti kisebb eltérések önmagában nem teszik semmissé a származásmegjelölő nyilatkozatot, ha hitelt érdemlően megállapítást nyer, hogy az okmány az adott termékekre vonatkozik.
2. Az importáló Fél vámhatósága nem utasítja el a preferenciális tarifális elbánás iránti kérelmet a származásmegjelölő nyilatkozat kisebb hibái, például gépelési hibák miatt.

3.22. CIKK

A dokumentumok megőrzésére irányuló követelmények

1. A valamely Fél területére behozott árura preferenciális tarifális elbánást igénylő importőr az exportőr által kiállított származásmegjelölő nyilatkozatot a termék behozatalától számított három évig vagy az importáló Fél által meghatározott hosszabb ideig megőrzi.

2. A származásmegjelölő nyilatkozatot kiállító exportőr a származásmegjelölő nyilatkozat kiállításától számított három évig vagy az exportáló Fél által meghatározott hosszabb ideig megőrzi a származásmegjelölő nyilatkozat egy példányát és minden más olyan dokumentumot, amely igazolja, hogy a termék megfelel a származó státus megszerzéséhez szükséges követelményeknek.
3. Az e cikk szerint megőrizendő dokumentumok elektronikus formában is tárolhatók.

3.23. CIKK

A származásmegjelölő nyilatkozat alóli mentességek

1. Magánszemély által magánszemély részére csekély értékű csomagként küldött vagy utasok személyes poggyászának részét képező áruk származásmegjelölő nyilatkozat nélkül is származó árunak tekintendők, feltéve, hogy ezen árukat nem kereskedelmi forgalomban hozzák be, a fejezet követelményeinek megfelelő áruként jelentették be, és hogy a bejelentés valóságtartalmához nem fér kétség.
2. Az alkalmi jellegű és kizárólag a címzett vagy az utas vagy családja személyes használatára szánt termékekből álló behozatal nem minősül kereskedelmi behozatalnak, amennyiben az áru jellegéből és mennyiségéből nyilvánvaló, hogy nem áll fenn kereskedelmi célzat, feltéve, hogy a behozatal nem képezi részét olyan sorozatos importoknak, amelyekről észszerűen feltételezhető, hogy a származásmegjelölő nyilatkozat követelményének megkerülése céljából importálták őket külön.

3. Az (1) bekezdésben említett áruk összértéke kis értékű csomagok esetében nem haladhatja meg az 500 EUR-t vagy az azzal egyenértékű, a Fél pénznemében kifejezett összeget, illetve az utasok személyes poggyászának részét képező áruk esetében az 1 200 EUR-t vagy az azzal egyenértékű, a Fél pénznemében kifejezett összeget.

4. E cikk egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, mint amely megakadályozza a Feleket abban, hogy megfelelő vámellenőrzést vezessenek be az (1)–(3) bekezdésben foglalt rendelkezések betartásának biztosítása érdekében.

3.24. CIKK

A származás ellenőrzése és igazgatási együttműködés

1. A Felek tájékoztatják egymást a vámhatóságaik vagy a származásmegjelölő nyilatkozatok ellenőrzéséért felelős illetékes kormányzati hatóságaik címéről és kapcsolattartási adatairól.

2. E fejezet megfelelő alkalmazásának biztosítása érdekében a Felek vámhatóságaikon vagy az illetékes kormányzati hatóságokon keresztül segítik egymást az áruk származó voltának, valamint a származásmegjelölő nyilatkozatok hitelességének és az azokban feltüntetett információk pontosságának ellenőrzésében.

3. A származásmegjelölő nyilatkozatok ellenőrzését szűrőpróbaszerűen, valamint akkor kell elvégezni, ha az importáló Fél vámhatóságának alapos kétségei merülnek fel a nyilatkozat valóságát, az adott áruk származó státusát vagy a fejezet egyéb követelményeinek teljesítését illetően.

4. A (3) bekezdés rendelkezéseinek végrehajtása céljából az importáló Fél vámhatósága írásban kérelmezi a származás ellenőrzését az exportáló Fél vámhatóságánál vagy illetékes kormányzati hatóságánál a következők megadásával:

- (a) a megkereső vámhatóság megnevezése;
- (b) az ellenőrizendő exportőr neve;
- (c) az ellenőrzés tárgya és hatóköre; valamint
- (d) a származásmegjelölő nyilatkozat egy példánya és, adott esetben, bármely egyéb releváns dokumentáció.

5. Az ellenőrzést az exportáló Fél vámhatósága vagy illetékes kormányzati hatósága végzi el. Ebből a célból jogosultak arra, hogy bármilyen bizonyítékot kérjenek és felülvizsgálják az exportőr elszámolásait, vagy hogy bármilyen, általuk indokoltnak tartott ellenőrzést végezzenek.

6. Az exportáló Fél vámhatósága vagy illetékes kormányzati hatósága a lehető leghamarabb tájékoztatja az ellenőrzést kérő vámhatóságot az ellenőrzés eredményéről. Az eredményről írásbeli jelentést készít, amely egyértelműen jelzi, hogy az érintett áru származónak tekinthető-e, a származásmegjelölő nyilatkozat hiteles-e, és teljesülnek-e a fejezet egyéb követelményei. Az írásbeli jelentésnek a következőket kell tartalmaznia:

- (a) az ellenőrzés eredménye;
- (b) az ellenőrzés tárgyát képező áru meghatározása és a származási szabály alkalmazása szempontjából releváns tarifális besorolás;
- (c) az áru származó státusára vonatkozó indokolás leírása és magyarázata; valamint
- (d) amennyiben rendelkezésre állnak, igazoló dokumentumok.

7. Amennyiben megalapozott kétség merül fel, és nem érkezik válasz az ellenőrzésre irányuló kérelem keltétől számított 10 hónapon belül, illetve ha a válasz nem tartalmaz elegendő információt a kérdéses dokumentum valódiságának vagy az áru származásának megállapításához, a kérelmező vámhatóságnak – a kivételes körülmények esetétől eltekintve – jogában áll megtagadni a preferenciális tarifális elbánás biztosítását.

8. Az importáló Fél az írásbeli jelentés kézhezvételétől számított 60 napon belül értesíti az exportáló Felet, ha vita áll fenn az e cikk szerinti ellenőrzési eljárásokkal vagy egy áru származókénti minősítésének meghatározására vonatkozó származási szabályok értelmezésével kapcsolatban, és e vita nem oldható meg a megkereső vámhatóság és az ellenőrzés lefolytatására illetékes vámhatóság vagy kormányzati hatóság közötti konzultációk útján.

9. Bármelyik Fél megkeresésére a Felek a viták megoldása érdekében konzultációt folytatnak le a (8) bekezdésben említett értesítés napját követő 90 napon belül. A konzultációk lefolytatására nyitva álló határidő a Felek kölcsönös írásbeli megegyezésével esetileg meghosszabbítható. A Felek törekednek ezen viták megoldására a vámüggyel, a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésével és a származási szabályokkal foglalkozó – a megállapodás 1.10. cikke (E megállapodás III. részével foglalkozó albizottságok és egyéb testületek) (1) bekezdésének d) pontja által létrehozott – albizottság keretében.

10. Ez a fejezet nem zárja ki, hogy a Felek vámhatóságai az e megállapodás (8) bekezdésében említett viták rendezéséig az általuk szükségesnek ítélt más intézkedéseket tegyenek.

3.25. CIKK

Bizalmas kezelés

1. A Felek saját jogszabályaiknak megfelelően biztosítják a másik Féltől e fejezet alapján kapott információk bizalmas jellegét, és védik az ilyen információkat a nyilvánosságra hozataltól.
2. Az importáló Fél vámhatósága vagy illetékes kormányzati hatósága kizárólag e fejezet céljaira használhatja fel a másik Féltől kapott információkat.
3. E fejezet eltérő rendelkezése hiányában az exportáló Fél vámhatósága vagy illetékes kormányzati hatósága nem hozhatja nyilvánosságra az exportőrtől kapott bizalmas üzleti információkat.
4. Az importáló Fél a vámhatósága által e fejezet alapján megszerzett információkat nem használhatja fel a bíróság vagy bíró által lefolytatott büntetőeljárás során, kivéve, ha az importáló Fél hivatalosan írásban tájékoztatja az exportáló Felet az általa felhasználni kívánt információkról és a felhasználás indokairól, és feltéve, hogy az exportáló Fél nem emel kifogást.

5. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy megakadályozza bármelyik Felet abban, hogy bizalmas információkat használjon fel az e fejezettel kapcsolatos vámjog igazgatása vagy érvényesítése céljából vagy a Fél joga által előírt más módon, többek közt a közigazgatási, kvázi bírósági vagy bírósági eljárások keretében is.

3.26. CIKK

Igazgatási intézkedések és szankciók

A Felek egy áru preferenciális tarifális elbánásának elérése céljából valótlan információt tartalmazó dokumentumot kiállító vagy kiállíttató személyekkel szemben igazgatási intézkedéseket és szankciókat szabnak ki.

C. SZAKASZ

Egyéb rendelkezések

3.27. CIKK

E fejezet alkalmazása Ceutára és Melillára

1. E fejezet alkalmazásában, az Európai Unió esetében a „Fél” kifejezés nem foglalja magában Ceutát és Melillát.

2. Mexikóból származó áruk esetében a Ceutába és Melillába történő behozatalakor e megállapodás értelmében minden tekintetben ugyanazt a vámjogi elbánást kell alkalmazni, amelyet az Európai Unió vámterületéről származó árukra alkalmaznak a Spanyol Királyság és a Portugál Köztársaság Európai Unióhoz való csatlakozási okmánya 2. jegyzőkönyvében foglaltak szerint. Mexikó a Ceutáról és Melilláról származó, a megállapodás hatálya alá tartozó áruk behozatala esetében ugyanazt a vámkezelést biztosítja, amely az Európai Unióból származó és onnan behozott árukra vonatkozik.
3. Az e fejezetben szereplő származási szabályok és származási eljárások értelemszerűen alkalmazandók a Mexikóból Ceutába és Melillába exportált árukra, valamint a Ceutából és Melillából Mexikóba exportált árukra.
4. Ceutát és Melillát egyetlen területnek kell tekinteni.
5. Az exportőr a származásmegjelölő nyilatkozat szövegének 3. rovatában az áru származásától függően a „Mexikó” vagy „Ceuta és Melilla” szavakat tünteti fel.
6. A spanyol vámhatóságok felelősek e melléklet Ceutára és Melillára történő alkalmazásáért és végrehajtásáért.

3.28. CIKK

Andorrai Hercegség és San Marino Köztársaság

Az Andorrából és San Marinóból származó árukra vonatkozó preferenciális tarifális elbánást és ezen áruk származásának meghatározását a 3-C. melléklet (Andorrai Hercegség és San Marino Köztársaság) határozza meg.

3.29. CIKK

Magyarázó megjegyzések

E fejezet értelmezésére, alkalmazására és igazgatására vonatkozó magyarázó megjegyzéseket a 3-D. melléklet (Magyarázatok) tartalmazza.

3.30. CIKK

Átmeneti rendelkezések

1. Azon áruk esetében, amelyekre vonatkozóan e megállapodás hatálybalépése előtt preferenciális tarifális elbánás és behozatal iránti kérelmet nyújtottak be, a 2000. március 23-i 2/2000. sz. EK–Mexikó vegyes tanácsi határozat III. mellékletében és I–V. függelékében meghatározott szabályokat és feltételeket e megállapodás hatálybalépésétől számítva legfeljebb három évig lehet alkalmazni.

2. Az a származási igazolás, amelyet a 2000. március 23-i 2/2000. sz. EK–Mexikó vegyes tanácsi határozat III. mellékletének rendelkezéseivel és annak I–V. függelékeivel összhangban adtak ki olyan árura, amelyre vonatkozóan jelen megállapodás hatálybalépésének napjáig nem nyújtottak be preferenciális tarifális elbánás iránti kérelmet, nem érvényes.

3. Azon áruk esetében, amelyek e megállapodás hatálybalépésekor vagy árutovábbítás alatt állnak az exportáló Félről az importáló Fél felé, vagy az importáló Félnél vámfelügyelet alatt állnak behozatali vámok és adók megfizetése nélkül, preferenciális tarifális elbánás iránti kérelmet kell benyújtani a 3.16. cikkel összhangban, feltéve, hogy az érintett áruk megfelelnek e fejezet követelményeinek.

3.31. CIKK

A fejezet módosítása

A vegyes tanács határozattal módosíthatja a fejezet és a 3-A–3-D. mellékletek rendelkezéseit.

3.32. CIKK

A vámüggyel, a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésével és a származási szabályokkal foglalkozó albizottság

E fejezet hatékony végrehajtása és működése céljából a vámüggyel, a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésével és a származási szabályokkal foglalkozó albizottság feladatait a 4.17. cikk (A vámüggyel, a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésével és a származási szabályokkal foglalkozó albizottság) sorolja fel.

4. FEJEZET

A VÁMALAKISÁGOK ÉS A KERESKEDELMI ELJÁRÁSOK EGYSZERŰSÍTÉSE

4.1. CIKK

Általános célkitűzések

1. A Felek elismerik a vámalakiságok és a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésének jelentőségét a gyorsan fejlődő globális kereskedelmi környezetben.
2. A Felek elismerik, hogy behozatali, kiviteli és árutovábbítási követelményeik és eljárásaik során figyelembe kell venniük a vámok és a kereskedelem területén alkalmazandó vámügyi és nemzetközi kereskedelmi eszközöket és szabványokat, mint például a vámeljárások egyszerűsítéséről és összehangolásáról szóló, 1973. május 18-án Kiotóban aláírt és a Vámigazgatások Világszervezetének Tanácsa által 1999 júniusában felülvizsgált egyezmény lényegi elemeit, a harmonizált áruleíró és kódrendszerről szóló, 1983. június 14-én Brüsszelben megkötött nemzetközi egyezményt, valamint a Vámigazgatások Világszervezetének 2005 júniusában elfogadott globális kereskedelembiztonsági és -könnyítő szabvány-keretrendszerét (a továbbiakban: SAFE-keretrendszer) és a Vámigazgatások Világszervezetének vámadatmodelljét.

3. A Felek elismerik, hogy törvényeiknek és rendelkezéseiknek megkülönböztetésmentesnek kell lennie, és a vámjáráásoknak modern módszereken és hatékony ellenőrzéseken kell alapulniuk a jogszerű kereskedelem védelmének és megkönnyítésének elérése érdekében.
4. A Felek elismerik továbbá, hogy vámjáráásaik nem járhatnak adminisztratív szempontból nagyobb teherrel vagy kereskedelmi korlátozással annál, mint ami a jogszerű célok eléréséhez szükséges, és hogy azokat kiszámítható, következetes és átlátható módon kell alkalmazni.
5. A műveletek átláthatóságának, hatékonyságának, feddhetetlenségének és elszámoltathatóságának biztosítása érdekében a Felek:
- (a) lehetőség szerint egyszerűsítik és felülvizsgálják az előírásokat és az alaki követelményeket az áruk gyors átengedése és vámkezelése érdekében;
 - (b) törekednek a vám- és egyéb ügynökségeik által igényelt adatok és dokumentáció további egyszerűsítésére és szabványosítására annak érdekében, hogy csökkentsék azok időtartamát és költségeit a kereskedők vagy a gazdasági szereplők, köztük a kis- és középvállalkozások számára; valamint
 - (c) biztosítják a legmagasabb szintű feddhetetlenség fenntartását a vonatkozó vámalakiságok és a kereskedelmi eljárások egyszerűsítése terén alkalmazandó nemzetközi egyezmények és eszközök alapelveit tükröző intézkedések alkalmazásával.

6. A Felek megállapodnak abban, hogy megerősítik együttműködésüket annak biztosítása érdekében, hogy a vonatkozó jogszabályok és eljárások, valamint a vonatkozó közigazgatási szervek igazgatási kapacitásai megfeleljenek a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésére irányuló célkitűzéseknek, és biztosítsák a hatékony vámellenőrzést.

4.2. CIKK

Átláthatóság és közzététel

1. Az egyes Felek rendelkeznek róla, hogy szükség szerint rendszeres konzultációkra kerüljön sor a határellenőrzési hatóságok és a Fél területén letelepedett kereskedők és más érdekelt felek között.

2. A Felek haladéktalanul közzéteszik megkülönböztetésmentes és könnyen hozzáférhető módon – többek között online és lehetőleg angol nyelven – a vámalakiságok és a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésével kapcsolatos kérdésekre vonatkozó jogszabályaikat, rendeleteiket, valamint általános közigazgatási eljárásaikat és iránymutatásaikat. E kérdések közé tartoznak a következők:

- (a) behozatali, kiviteli és árutovábbítási eljárások, ideértve a kikötői, repülőtéri, és más belépési pontokon folytatott eljárásokat is, valamint a megkövetelt nyomtatványok és dokumentumok;
- (b) a behozatallal és kivittel kapcsolatban kivetett bármely alkalmazott vám- és adótétel;
- (c) kormányzati szervek által vagy számára a behozatallal, kivittel vagy továbbítással kapcsolatban kivetett díjak és illetékek;

- (d) Az áruk vámkezelés céljából történő besorolására vagy értékmegállapítására vonatkozó szabályok;
- (e) a származási szabályokra vonatkozó általánosan alkalmazandó törvények, rendeletek és közigazgatási határozatok;
- (f) behozatali, kiviteli vagy továbbítási korlátozások vagy tilalmak;
- (g) a behozatalra, kivitelre vagy árutovábbításra vonatkozó alaki követelmények megsértése esetén alkalmazandó szankciók;
- (h) fellebbezési eljárások;
- (i) bármely országgal vagy országokkal kötött, behozatallal, kivittel vagy árutovábbítással kapcsolatos megállapodások vagy azok részei;
- (j) a vámkontingensek kezelésére vonatkozó eljárások;
- (k) a kikötőkben és határátkelőhelyeken működő vámhivatalok nyitvatartási ideje és működési eljárásai; valamint
- (l) tájékoztatási pontok az információkérések tekintetében.

3. A Felek jogszabályaikkal és egyéb rendelkezéseikkel összhangban lehetőséget és megfelelő határidőt biztosítanak a kereskedők és más érdekelt felek számára, hogy észrevételeket tegyenek a vámalakiságok és a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésével kapcsolatos, általánosan alkalmazandó jogszabályok és egyéb rendelkezések javasolt bevezetésével vagy módosításával kapcsolatban.

4. A Felek jogszabályaikkal és egyéb rendelkezéseikkel összhangban biztosítják, hogy a vámalakítások és a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésével kapcsolatos új vagy módosított, általánosan alkalmazandó törvények és rendeletek, illetve az azokra vonatkozó információk a hatálybalépés előtt a lehető leghamarabb nyilvánosan hozzáférhetők legyenek annak érdekében, hogy a kereskedők és más érdekelt személyek megismerhessék azokat.
5. A Felek rendelkezhetnek úgy, hogy a (3) és (4) bekezdés nem alkalmazandó a vámtételek vagy vámtarifák változásaira, a mentesítő hatású intézkedésekre, olyan intézkedésekre, amelyek hatékonyságát a (3) és (4) bekezdésnek való megfelelés aláásná, a sürgős körülmények esetén alkalmazandó intézkedésekre, valamint a belső jogukban és jogrendszerükben eszközölt kisebb változásokra.
6. A Felek létrehozhatnak vagy fenntartanak egy vagy több tájékoztatási pontot, hogy foglalkozzanak a kereskedők és más érdekelt személyek vámügyekkel és a kereskedelmi eljárások egyéb egyszerűsítésével kapcsolatos kérdéseivel, és az interneten nyilvánosan hozzáférhetővé teszik az ilyen tájékozódásra vonatkozó eljárásokkal kapcsolatos információkat.
7. Egyik Fél sem követelhet díjat a megkeresések megválaszolásáért vagy a szükséges formanyomtatványok és dokumentumok benyújtásáért.
8. A tájékoztatási pontok az egyes Felek által meghatározott észszerű határidőn belül választ adnak a tájékoztatáskérésekre és rendelkezésre bocsátják a nyomtatványokat és dokumentumokat, amely határidő függ a tájékoztatáskérés jellegétől és összetettségétől.

4.3. CIKK

Az adatokkal és a dokumentációval kapcsolatos követelmények

1. A behozatali, kiviteli és árutovábbítási alakiságok, az adatokkal és a dokumentációval kapcsolatos követelmények gyakoriságának és összetettségének egyszerűsítése és minimálisra csökkentése érdekében a Felek szükség szerint biztosítják, hogy az alakiságok, adatokkal és dokumentációval kapcsolatos követelmények:
 - (a) elfogadása és alkalmazása az áruk gyors átengedése céljából történik, feltéve, hogy az átengedés feltételei teljesülnek;
 - (b) oly módon kerülnek elfogadásra és alkalmazásra, hogy ezáltal csökkenjen a kereskedők és szereplők megfelelésre fordított ideje és költsége;
 - (c) a kereskedelem szempontjából legkevésbé korlátozó alternatívát jelentik, ha adott szakpolitikai célkitűzés vagy célkitűzések teljesítésére két vagy több alternatíva is rendelkezésre áll; valamint
 - (d) ideértve azok részeit is, nem kerülnek fenntartásra, ha már nincs rájuk szükség.
2. A Felek közös vámeljáráásokat, valamint egységes vámadat- és dokumentációs követelményeket alkalmaznak az áruk átengedésére a területükön. E bekezdés egyetlen rendelkezése sem zárja ki, hogy egy Fél olyan tényezők alapján differenciálja vámeljárásait, valamint az árukra vonatkozó eljárásait és dokumentációs követelményeit, mint a kockázatkezelés, az áruk jellege és típusa vagy a szállítóeszköz.

4.4. CIKK

Automatizálás és információs technológiák alkalmazása

1. Minden Fél:
 - (a) az áruk átengedésére vonatkozó eljárások felgyorsítása érdekében él az információs technológiákkal, a Felek közötti kereskedelem egyszerűsítése érdekében;
 - (b) hozzáférhetővé teszi az elektronikus rendszereket a vámügyfelek részére;
 - (c) lehetővé teszi a vám-árunyilatkozat elektronikus formában történő benyújtását; valamint
 - (d) elektronikus vagy automatizált kockázatkezelési rendszereket használ.
2. Mindegyik Fél olyan eljárásokat fogad el vagy tart fenn, amelyek lehetővé teszik a vámhatóságok által a behozatal és a kivitel során beszedett vámok, adók, díjak és illetékek elektronikus megfizetését.

4.5. CIKK

Az áruk átengedése

1. A Felek olyan eljárásokat fogadnak el vagy tartanak fenn, amelyek:
 - (a) olyan határidőn belül biztosítják az áruk gyors átengedését, amely nem hosszabb annál, mint ami annak biztosításához szükséges, hogy megfeleljenek a vámjogszabályaiknak és a kereskedelemmel összefüggő egyéb jogszabályoknak és rendelkezéseknek;
 - (b) előírják a vámadatok és -dokumentáció és bármely más információ előzetes elektronikus benyújtását és feldolgozását az áruk megérkezése előtt annak érdekében, hogy az áruk megérkezésükkor átengedhetők legyenek a vámellenőrzésen;
 - (c) lehetővé teszik az áruk átengedését az érkezési helyen anélkül, hogy azokat ideiglenesen raktárba vagy más létesítményekbe szállítanák; valamint
 - (d) ha a vámok, adók, díjak és terhek végső megállapítására nem kerül sor az áruk megérkezése előtt vagy az érkezést követően azonnal, akkor lehetővé teszik az áruk átengedését a vámok végső megállapítását megelőzően, feltéve, hogy minden egyéb szabályozási követelmény teljesült; az áruk átengedése előtt a Felek kérhetik, hogy az importőr elégséges garanciát adjon biztosíték, letét vagy más megfelelő eszköz formájában, amelynek összege nem lehet nagyobb annál, mint ami a garanciával fedezett árukra kivetett vámok, adók, díjak és terhek megfizetésének biztosításához szükséges, és amelyet vissza kell fizetni, ha már nincs szükség a garanciára.

2. A Felek elfogadhatnak vagy fenntarthatnak olyan intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik a kereskedők vagy piaci szereplők számára a vám eljárások további egyszerűsítését, a Fél jogszabályaival és egyéb rendelkezéseivel összhangban.

4.6. CIKK

Kockázatkezelés

1. A Felek olyan vámellenőrzési kockázatkezelési rendszert fogadnak el vagy tartanak fenn, amely lehetővé teszi vámhatóságaik számára az ellenőrzési tevékenységeiknek a nagy kockázatú szállítmányokra való összpontosítását, valamint a kis kockázatú szállítmányok átengedésének felgyorsítását.

2. A Felek úgy tervezik és alkalmazzák a kockázatkezelést, hogy elkerüljék az önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetést és a nemzetközi kereskedelem rejtett korlátozását.

3. A Felek a kockázatkezelést megfelelő kiválasztási kritériumok szerinti kockázatértékelésre alapozzák.

4. A kockázatkezelés részeként a Felek véletlenszerűen is kiválaszthatnak szállítmányokat ilyen típusú vámellenőrzésre.

5. A kereskedelmi eljárások egyszerűsítése érdekében a Felek rendszeresen felülvizsgálják és adott esetben aktualizálják az (1) bekezdésben említett kockázatkezelési rendszert.

4.7. CIKK

Előzetes állásfoglalás

1. Az előzetes állásfoglalás az egyik Fél által a kérelmezőnek a kérelemben meghatározott áru behozatalát megelőzően a Fél vámhatósága útján kiadott írásbeli határozat, amely rögzíti a Fél által az áruval kapcsolatban a behozatal idején biztosítandó elbánást, az alábbiak tekintetében:
 - (a) az áru tarifális besorolása;
 - (b) az áru származása¹⁸; valamint
 - (c) bármely egyéb olyan kérdés, amelyben a Felek megállapodhatnak.
2. A Fél észszerű időn belül kiadja az előzetes állásfoglalást a kérelmező számára, amennyiben az az adott Fél jogszabályaival és egyéb rendelkezéseivel összhangban valamennyi szükséges információt tartalmazó kérelmet nyújtott be, ideértve az elektronikus formátumot is. A Fél mintát kérhet abból az áruból, amelyre vonatkozóan a kérelmező előzetes állásfoglalást kér.
3. Az előzetes állásfoglalás kiadása után legalább három évig marad érvényben, kivéve, ha az azt alátámasztó törvény, tények vagy körülmények megváltoznak.

¹⁸ A WTO származási szabályokról szóló megállapodása vagy e megállapodás 3. fejezete (Származási szabályok és származási eljárások) szerint.

4. Egy adott Fél megtagadhatja az előzetes állásfoglalás kiadását, ha a határozat alapjául szolgáló tények és körülmények igazgatási vagy bírósági felülvizsgálat tárgyát képezik, vagy ha a kérelem nem valós és konkrét tényeken alapul, illetve ha a kérelem nem az előzetes határozat szándékolt alkalmazására vonatkozik. Az előzetes állásfoglalás kiadását megtagadó Fél köteles erről haladéktalanul írásban értesíteni a kérelmezőt, részletezve a releváns tényeket és döntésének alapját.

5. Mindegyik Fél közzéteszi legalább a következőket:

- (a) az előzetes állásfoglalás iránti kérelemre vonatkozó követelmények, ideértve az abban közlendő információk és annak formátuma;
- (b) az előzetes állásfoglalás kiadásának határideje; valamint
- (c) az előzetes állásfoglalás érvényességi ideje.

6. Amennyiben egy Fél visszavonja, módosítja vagy megsemmisíti az előzetes állásfoglalást, köteles erről írásban értesíteni a kérelmezőt, részletezve a releváns tényeket és döntésének alapját. Amennyiben egy Fél visszamenőleges hatállyal visszavonja, módosítja vagy megsemmisíti az előzetes állásfoglalást, ezt csak abban az esetben teheti meg, ha az állásfoglalás a kérelmező által szolgáltatott hiányos, téves, pontatlan, hamis vagy félrevezető információkon alapult.

7. A valamely Fél által kiadott előzetes állásfoglalás kötelező érvényű az adott Félre nézve az azt kérelmező tekintetében, valamint kötelező érvényű a kérelmezőre nézve is.

8. A kérelmező írásbeli kérelmére a Fél felülvizsgálja az előzetes állásfoglalást vagy az annak visszavonására, módosítására vagy megsemmisítésére vonatkozó határozatot.
9. A Felek a jogszabályaikban és egyéb rendelkezéseikben foglalt titoktartási követelményekre is figyelemmel törekszenek arra, hogy előzetes állásfoglalásaik lényegi elemeit nyilvánosan hozzáférhetővé tegyék, többek között online is.

4.8. CIKK

Engedélyezett gazdálkodók

1. Az egyes Felek a meghatározott kritériumoknak megfelelő gazdálkodók (a továbbiakban: engedélyezett gazdálkodók) számára kereskedelemkönnyítő partnerségi programot (a továbbiakban: engedélyezett gazdálkodói program) hoznak létre vagy tartanak fenn a SAFE-keretrendszerrel összhangban.
2. Az engedélyezett gazdálkodóként való elismerés alapját jelentő kritériumokat¹⁹ közzé kell tenni, és ezeket a kritériumokat az egyes Felek jogszabályaiban, egyéb rendelkezéseiben és eljárásaiban meghatározott követelményeknek való megfelelés, illetve az azoknak való nem megfelelés kockázata szerint határozzák meg.

¹⁹ A Felek alkalmazhatják a kereskedelmi eljárások egyszerűsítéséről szóló WTO-megállapodás 7. cikkének 7.2. pontjában előírt kritériumokat.

3. Az engedélyezett gazdálkodóként való elismerés meghatározott kritériumai nem alakíthatók ki és nem alkalmazhatók úgy, hogy azonos feltételek fennállása esetén önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetést tegyenek lehetővé vagy idézzenek elő a gazdasági szereplők között, és lehetővé kell tenniük a kis- és középvállalkozások részvételét.

4. Az engedélyezett gazdálkodói programnak konkrét előnyöket kell tartalmaznia az engedélyezett gazdálkodók számára, figyelembe véve a Feleknek a kereskedelmi eljárások egyszerűsítéséről szóló, 2014. november 27-én elfogadott WTO-megállapodás 7. cikke 7.3. pontjával összhangban tett kötelezettségvállalásait.

5. A Felek együttműködnek annak érdekében, hogy – amennyiben releváns és helyénvaló – engedélyezett gazdálkodói programjaikat kölcsönösen elismerjék, feltéve, hogy a programok összeegyeztethetők egymással, és egyenértékű kritériumokon és előnyökön alapulnak.

4.9. CIKK

Felülvizsgálat vagy fellebbezés

1. A Felek hatékony, gyors, megkülönböztetésmentes és könnyen hozzáférhető eljárásokat biztosítanak a vámügyekben hozott határozatokkal szembeni jogorvoslat jogának biztosítása érdekében.

2. Az egyes Felek biztosítják, hogy az a személy, aki részére az adott Fél vámügyekben határozatot hoz, a területén hozzáférjen a következőkhöz:

- (a) a határozatot kiadó tisztviselőnél vagy hivatalnál magasabb szintű vagy attól független közigazgatási hatóság által lefolytatott közigazgatási felülvizsgálati vagy fellebbviteli eljárás; vagy
- (b) a határozattal kapcsolatos bírósági felülvizsgálati vagy fellebbviteli eljárás.

3. Mindegyik Fél rendelkezik arról, hogy az a személy, aki a vámhatósághoz fordult határozatért, és kérelme alapján a vonatkozó határidőn belül nem született határozat, jogorvoslattal élhet.

4. Mindegyik Fél rendelkezik arról, hogy a (2) bekezdésben említett személy a határozat indokolásával ellátott közigazgatási határozatot kapjon annak érdekében, hogy szükség esetén felülvizsgálati vagy fellebbezési eljáráshoz folyamodhasson.

4.10. CIKK

Szankciók

1. Mindegyik Fél szankciókat ír elő arra az esetre, ha a vámügyekhez kapcsolódó jogszabályait, egyéb rendelkezéseiket vagy eljárási követelményeiket, vagy az áruk behozatalára, kivitelére és továbbítására vonatkozó egyéb jogszabályait nem tartják be.

2. A Felek biztosítják, hogy vámjogszabályaik és egyéb rendelkezéseik előírják a vámügyi jogszabályok, rendeletek vagy eljárási követelmények megszegésért kivetett büntetések arányos és megkülönböztetésmentes alkalmazását.
3. A Felek biztosítják, hogy a vámhatóságaik által a vámügyi jogszabályok, rendeletek vagy eljárási követelmények megszegéséért járó büntetések csak a törvénysértésért felelős személy(ek)et sújtsák.
4. A Felek biztosítják, hogy a kiszabott büntetés az adott eset tényállásától és körülményeitől függ, és arányban áll a törvénysértés mértékével és súlyosságával.
5. A büntetések és illetékek megállapítása és behajtása során a Felek kerülik az ösztönzőket vagy az összeférhetetlenséget.
6. A Felek bátorítják egymást, hogy vegyék figyelembe, ha egy személy önként felfedi egy vámügyi jogszabály, rendelet vagy eljárási követelmény megszegésének körülményeit még mielőtt a vámigazgatási szervek felfedeznék a törvénysértést, és az adott személyre kiszabandó büntetés megállapítása során potenciális enyhítő körülményként mérlegeljék.
7. Minden Fél biztosítja, hogy amennyiben büntetés kiszabására kerül sor a vámügyi jogszabályai, rendeletei vagy eljárási követelményei megszegéséért, írásbeli magyarázatot nyújt azon személynek, akire a büntetés ki lett szabva, amelyben leírják a törvénysértés jellegét és az alkalmazandó jogszabályt, rendeletet vagy eljárást, amely alapján megállapították a törvénysértésért járó büntetés összegét vagy nagyságrendjét.

8. A Felek törvényeikben, rendeleteikben vagy eljárásaikban meghatározott határidőt írnak elő, amelyen belül vámhatóságaik eljárást indíthatnak a vámügyi jogszabályok, rendeletek vagy eljárások megsértésével kapcsolatos szankciók kiszabására.

4.11. CIKK

Vámügyi együttműködés és kölcsönös igazgatási segítségnyújtás

1. A Felek biztosítják, hogy megfelelő hatóságaik együttműködnek a vámügyek területén annak biztosítása érdekében, hogy a 4.1. cikkben meghatározott célkitűzések teljesüljenek.

2. A Felek együttműködnek többek között a következők révén:

(a) a vámügyi jogszabályaikkal és rendeleteikkel, azok végrehajtásával, valamint a vámeljárásokkal kapcsolatos információk cseréje, különösen a következő területeken:

(i) a vámeljárások egyszerűsítése és modernizálása;

(ii) a vámhatóságok által a határokon alkalmazott végrehajtási intézkedések;

(iii) az árutovábbítás és az átrakodás megkönnyítése;

(iv) az üzleti világhoz fűződő kapcsolatok; valamint

(v) az ellátási lánc biztonsága és a kockázatkezelés;

- (b) a SAFE-keretrendszerrel összhangban együttműködés a nemzetközi kereskedelmi ellátási lánc biztosításának és megkönnyítésének vámmal kapcsolatos szempontjait illetően, beleértve a 4.8. cikkben említett engedélyezett gazdálkodói programok és azok kölcsönös elismerése tekintetében;
- (c) az importtal, exporttal, egyéb vámeljárással és a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésével – többek között a technikai segítségnyújtással – kapcsolatos közös kezdeményezések kidolgozásának mérlegelése;
- (d) vámügyi együttműködésük megerősítése az olyan nemzetközi szervezetek keretében, mint például a WTO és a Vámigazgatások Világszervezete (a továbbiakban: WCO);
- (e) minimumstandardok kialakítása – a megvalósíthatóság korlátain belül – a kockázatkezelési módszerek és a kapcsolódó követelmények és programok tekintetében; adott esetben a Felek mérlegelik a kockázatkezelési technikák, a kockázati standardok és a biztonsági ellenőrzések kölcsönös elismerését is;
- (f) törekvés a Felek behozatali, kiviteli és egyéb vámeljárással kapcsolatos adatszolgáltatási követelményeinek összehangolására a WCO vámadatmodelljével összhangban álló közös szabványok és adatelemek végrehajtása révén; valamint
- (g) a szakpolitikai szakértők közötti párbeszéd fenntartása az előzetes állásfoglalások hasznosságának, hatékonyságának és alkalmazhatóságának előmozdítása érdekében.

3. A Felek kölcsönös igazgatási segítséget nyújtanak egymásnak vámügyekben az e megállapodás vámügyekben nyújtott kölcsönös igazgatási segítségről szóló, a 2004. december 15-i 5/2004. sz. EU–Mexikó vegyes tanácsi határozattal elfogadott melléklete rendelkezéseinek megfelelően. A Felek közötti, e fejezet szerinti információcserére értelemszerűen az információk bizalmas kezelése és a személyes adatok védelme tekintetében az említett melléklet 10. cikkében előírt követelmények, valamint a Felek jogszabályaiban és egyéb rendelkezéseiben előírt titoktartási és adatvédelmi követelményekre is figyelemmel kerül sor.

4.12. CIKK

Egyablakos ügyintézés

1. A Felek törekednek arra, hogy az áruk behozatalára, kivitelére és vámtranzitjára vonatkozó vámügyi és egyéb jogszabályok által előírt információk elektronikus benyújtásának elősegítése érdekében egyablakos ügyintézési rendszert dolgozzanak ki és tartsanak fenn.
2. A Felek törekednek arra, hogy együttműködjenek az egyablakos ügyintézési rendszereik interoperabilitása és észszerűsítése érdekében, többek között az egyablakos ügyintézési rendszereik fejlesztésével és telepítésével kapcsolatos tapasztalataik kölcsönös megosztásával.

4.13. CIKK

Árutovábbítás és átrakodás

1. Az egyes Feleknek biztosítják a területükön keresztül történő árutovábbítás és átrakodási műveletek elősegítését és hatékony ellenőrzését.
2. Az egyes Felek törekednek regionális árutovábbítási megállapodások előmozdítására és végrehajtására a Felek közötti kereskedelem megkönnyítése céljából.
3. Az egyes Felek biztosítják, hogy a területükön működő valamennyi érintett hatóság és ügynökség együttműködjön és összehangolja tevékenységét a tranzitforgalom megkönnyítése érdekében.
4. Az egyes Felek lehetővé teszik, hogy a behozatalra szánt árukat vámellenőrzés alatt átszállítsák a beléptető vámhivataltól a területükön lévő másik vámhivatalhoz, ahonnan az árukat átengedik vagy vámkezelik.

4.14. CIKK

Vámkezelés utáni ellenőrzés

1. Az áruk átengedésének felgyorsítása érdekében az egyes Felek vámkezelést követő ellenőrzési rendszert fogadnak el és tartanak fenn, hogy biztosítsák a vámügyi jogszabályaiknak és egyéb rendelkezéseiknek való megfelelést.

2. A Felek a vámkezelés utáni ellenőrzést kockázati alapon végzik el.
3. A Felek a vámkezelés utáni ellenőrzést átlátható módon végzik el. Ha ellenőrzésre kerül sor és ennek keretében egyértelmű eredmények születnek, az adott Fél haladéktalanul értesíti az eredményekről azt a személyt, akinek az adatait ellenőrzik, közölve az eredmények indoklását, valamint a személy jogait és kötelezettségeit.
4. A Felek tudomásul veszik, hogy a vámkezelést követő ellenőrzés során szerzett információkat fel lehet használni további közigazgatási vagy bírósági eljárásokban.
5. A Felek amennyire csak lehetséges, felhasználják a vámkezelés utáni ellenőrzés eredményét a kockázatkezelés során.

4.15. CIKK

Vámügynökök

1. A Felek vámügyi jogszabályaikban és egyéb rendelkezéseiken nem írhatják elő vámügynökök kötelező alkalmazását.
2. Az egyes Felek közzéteszik a vámügynökök alkalmazására vonatkozó intézkedéseiket.
3. A Felek átlátható és objektív szabályokat alkalmaznak, amennyiben vámügynökök segítségét veszik igénybe.

4.16. CIKK

Előzetes áruvizsgálat

A Felek a tarifális besorolással és vámérték-megállapítással összefüggésben nem írják elő az előzetes áruvizsgálatról szóló WTO-megállapodásban meghatározott előzetes áruvizsgálat kötelező alkalmazását²⁰.

4.17. CIKK

A vámüggyel, a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésével és a származási szabályokkal foglalkozó albizottság

1. A vámüggyel, a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésével és a származási szabályokkal foglalkozó albizottság a vegyes bizottságnak tartozik jelentéstétellel.
2. A vámüggyel, a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésével és a származási szabályokkal foglalkozó, az 1.10. cikk (E megállapodás III. részével foglalkozó albizottságok és egyéb testületek) alapján létrehozott albizottság biztosítja ezen fejezet, a 3. fejezet (Származási szabályok és származási eljárások), a vámügyekben történő kölcsönös igazgatási segítségnyújtásról szóló és a 4.11. cikk (3) bekezdésében említett melléklet, valamint a Felek által elfogadott kiegészítő vámügyi rendelkezések megfelelő működését, és az ezek alkalmazásából eredő valamennyi kérdést megvizsgál.

²⁰ Az egyértelműség érdekében ez a cikk nem zárja ki az egészségügyi és növényegészségügyi célú előzetes áruvizsgálatokat.

3. Az albizottság:

- (a) szükség esetén megfelelő ajánlásokat készít a vegyes bizottságnak a következőkkel kapcsolatban:
 - (i) a 3. fejezet (Származási szabályok és származási eljárások) végrehajtása és igazgatása; valamint
 - (ii) a 3. fejezet (Származási szabályok és származási eljárások) módosításai;
- (b) magyarázó megjegyzéseket fogad el a 3. fejezet (Származási szabályok és származási eljárások) végrehajtásának megkönnyítése érdekében;
- (c) figyelemmel kíséri e fejezet végrehajtását és igazgatását;
- (d) fórumot biztosít a vámokkal kapcsolatos valamennyi kérdéssel kapcsolatos konzultációra és azok megvitatására, beleértve különösen a vámeljárásokat, a vámérték-megállapítást, vámszabályozást, a vámnómenklatúrát, a vámügyi együttműködést, és a kölcsönös igazgatási segítségnyújtást vámügyekben;
- (e) fórumot biztosít a származási szabályokkal, a származási eljárásokkal és az igazgatási együttműködéssel kapcsolatos kérdésekkel kapcsolatos egyeztetésre és azok megvitatására;

- (f) fokozza a vámeljárások, a vámügyekben való kölcsönös igazgatási segítségnyújtás, a származási szabályok, a származási eljárások és az igazgatási együttműködés fejlesztésével, alkalmazásával és végrehajtásával kapcsolatos együttműködést; valamint
- (g) a Felek megállapodása szerint megvizsgál az e fejezettel vagy a 3. fejezettel (Származási szabályok és származási eljárások) kapcsolatos bármely egyéb kérdést.

4. A vámüggyel, a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésével és a származási szabályokkal foglalkozó albizottság megvizsgálhatja határozatok vagy ajánlások szükségességét a vegyes tanács számára az e fejezet végrehajtásával kapcsolatos valamennyi kérdésben, és előkészítheti azokat. A vegyes tanács hatáskörrel rendelkezik arra, hogy adott esetben határozatokat fogadjon el e fejezet végrehajtásával kapcsolatban, ideértve az engedélyezett gazdálkodói programokra és azok kölcsönös elismerésére, a vámeljárásokkal és a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésével kapcsolatos közös kezdeményezésekre, valamint a technikai segítségnyújtásra vonatkozó határozatokat is.

5. A Felek megállapodhatnak abban, hogy ad hoc találkozókat tartanak a vámügyi együttműködéssel, a származási szabályokkal vagy a kölcsönös igazgatási segítségnyújtással kapcsolatban.

5. FEJEZET

PIACVÉDELMI ESZKÖZÖK

A. SZAKASZ

Dömpingellenes és kiegyenlítő intézkedések

5.1. CIKK

Általános rendelkezések

1. A Felek megerősítik az 1994. évi GATT VI. cikke, a dömpingellenes megállapodás és a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodás szerinti jogaikat és kötelezettségeiket.
2. Az ideiglenes és végleges intézkedések alkalmazásában az érintett áruk származását az egyes Felek nem preferenciális származási szabályaival összhangban állapítják meg.

5.2. CIKK

Átláthatóság és jogszerű eljárás

1. A Felek tisztességes és átlátható módon, a dömpingellenes megállapodás és az SCM-megállapodás vonatkozó rendelkezéseivel összhangban folytatják le eljárásaikat, és alkalmazzák a dömpingellenes és kiegyenlítő intézkedéseket.
2. A Felek az eljárás előzetes szakaszában, de mindenképpen a végső megállapítás meghozatala előtt tájékoztatják az összes érdekelt felet azokról a megvizsgált lényeges tényekről, amelyek a végleges intézkedések alkalmazására vonatkozó határozat alapját képezik. Ez nem érinti a dömpingellenes megállapodás 6.5. cikkét, sem a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodás 12.4. cikkét.
3. A Felek teljes körű lehetőséget biztosítanak a dömpingellenes vagy kiegyenlítő vámmal kapcsolatos vizsgálatnak alávetett valamennyi érdekelt fél számára érdekeik védelmére, amennyiben ez nem késlelteti indokolatlanul a vizsgálat lefolytatását.
4. Az érdekelt feleknek a dömpingellenes megállapodás 6.11. cikkében és a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodás 12.9. cikkében szereplő fogalommeghatározása alkalmazandó.

5.3. CIKK

Dömpingellenes és kiegyenlítő vámok kivetése

Annak eldöntése, hogy a kivetendő dömpingellenes vagy kiegyenlítő vám a dömpingkülönbözet vagy támogatás teljes összegének vagy egy annál alacsonyabb összegnek feleljen meg, az importáló Fél hatóságainak feladata, az adott Fél jogszabályaival összhangban.

5.4. CIKK

Végző megállapítás

A végleges megállapítás meghozatalakor a Fél figyelembe veszi a jogszabályaival összhangban érdekeltnek minősülő valamennyi fél által megfelelően szolgáltatott információkat.

5.5. CIKK

A vitarendezés alkalmazásának kizárása

Ezen szakasz rendelkezéseinek értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban a Felek nem vehetik igénybe a 31. fejezet (Vitarendezés) szerinti vitarendezési mechanizmust.

B. SZAKASZ

Globális védintézkedések

5.6. CIKK

Általános rendelkezések

Mindegyik Fél fenntartja az 1994. évi GATT XIX. cikke, a mezőgazdasági megállapodás 5. cikke, valamint a védintézkedésekről szóló megállapodás szerinti jogait és kötelezettségeit.

5.7. CIKK

Átláthatóság

1. Az 5.6. cikktől eltérően a globális védintézkedési vizsgálatot kezdeményező vagy globális védintézkedéseket alkalmazni szándékozó Fél köteles a másik Fél kérésére, és amennyiben utóbbinak lényeges érdekéről van szó, azonnal ad hoc írásbeli értesítést küldeni a globális védintézkedési vizsgálat megindítását eredményező összes releváns információról vagy a globális védintézkedések alkalmazásáról, ideértve adott esetben az ideiglenes megállapításokat is. Mindez nem sérti a védintézkedésekről szóló megállapodás 3.2. cikkét.

2. A globális védintézkedéseket alkalmazó Fél törekszik arra, hogy az ilyen intézkedéseket a kétoldalú kereskedelmet legkevésbé befolyásoló módon szabja ki.

3. A (2) bekezdés alkalmazásában, amennyiben egy Fél úgy véli, hogy teljesülnek a végleges védintézkedések alkalmazására vonatkozó követelmények, akkor az adott intézkedéseket bevezetni kívánó Fél értesíti a másik Felet, és lehetőséget biztosít kétoldalú konzultációk folytatására. Amennyiben az értesítést követő 30 napon belül nem sikerült kielégítő megoldásra jutni, az importáló Fél elfogadhatja a probléma orvoslása céljából megfelelő végleges védintézkedést.

4. E cikk alkalmazásában a Fél akkor rendelkezik jelentős érdekeltséggel, ha a legutóbbi hároméves időszakban az importált áru öt legnagyobb szállítója közé tartozik, akár abszolút mennyiség, akár érték alapján számítva.

5.8. CIKK

A vitarendezés alkalmazásának kizárása

E szakasz WTO-egyezmény alapján fennálló jogokra és kötelezettségekre vonatkozó rendelkezéseinek értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban a Felek nem vehetik igénybe a 31. fejezet (Vitarendezés) szerinti vitarendezési mechanizmust.

C. SZAKASZ

Kétoldalú védintézkedések

C.1. ALSZAKASZ

Általános rendelkezések

5.9. CIKK

Fogalommeghatározások

A C. szakasz alkalmazásában:

- (a) „illetékes vizsgáló hatóság”:
 - (i) az Európai Unió esetében az Európai Bizottság; valamint
 - (ii) Mexikó esetében az Unidad de Prácticas Comerciales Internacionales de la Secretaría de Economía (a Gazdasági Minisztérium Nemzetközi Kereskedelmi Gyakorlatok Osztálya) vagy annak jogutódja;

- (b) „belföldi gazdasági ágazat”: egy importált termék tekintetében a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékek valamely Fél területén működő gyártóinak összessége, vagy azok a gyártók, amelyeknek a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékekből származó együttes kibocsátása a szóban forgó termékek teljes belföldi termelésének jelentős hányadát képezi;
- (c) „hasonló termék”: az a termék, amely a szóban forgó termékkel azonos, vagyis vele minden tekintetben megegyezik, vagy ilyen termék hiányában egy olyan másik termék, amely a szóban forgó termékkel ugyan nem egyezik meg minden tekintetben, de azzal szoros hasonlóságot mutató tulajdonságokkal rendelkezik;
- (d) „közvetlenül versenyző termék”: olyan termék, amely a szóban forgó termékkel nem feltétlenül egyezik meg minden tekintetben, azonban nagy mértékben helyettesíthető vele, mivel ugyanazokat a funkciókat tölti be²¹;
- (e) „súlyos kár”: a belföldi gazdasági ágazat helyzetének általános értelemben vett jelentős romlása;
- (f) „súlyos kár veszélye”: tényeken és nem csupán állításokon, feltételezéseken vagy távoli lehetőségen alapuló, egyértelműen fenyegető súlyos kár; valamint

²¹ E tekintetben a hatóságok olyan szempontokat vizsgálhatnak, mint a termékek fizikai tulajdonságai, műszaki jellemzői, végső felhasználása és forgalmazási csatornái. A szempontok ezen felsorolása nem teljes, és e tényezők közül sem egy, sem több nem adhat szükségszerűen döntő iránymutatást.

(g) „átmeneti időszak”:

- (i) az e megállapodás hatálybalépésétől számított 10 éves időszak; vagy
- (ii) a 2-A. mellékletben (Vámlebontási menetrend) az egyik Félre vonatkozó vámlebontási menetrendben meghatározott áruk tekintetében a vámok eltörlésére megállapított időszak, amennyiben az érintett árura vonatkozó vámlebontási időszak legalább 10 év, plusz három év.

5.10. CIKK

Kétoldalú védintézkedés alkalmazása

1. A B. szakasztól eltérve, ha egy vámnak az e megállapodás szerinti csökkentése vagy eltörlése következtében az egyik Fél egy származó áruját a másik Fél területére abszolút értékben vagy a hazai termeléshez képest olyan megnövekedett mennyiségben és olyan feltételek mellett importálják, hogy az a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékeket előállító belföldi gazdasági ágazatnak súlyos kárt okoz, vagy ezzel fenyeget, akkor az importáló Fél a (2) bekezdésben meghatározott intézkedéseket vezethet be, az ebben a szakaszban meghatározott feltételek mellett és az ebben a szakaszban előírt eljárásokkal összhangban.

2. Amennyiben az (1) bekezdésben foglalt feltételek teljesülnek, az importáló Fél csak olyan kétoldalú védintézkedéseket vezethet be, amelyek:

- (a) felfüggesztik az érintett termékre vonatkozó vámtételnek az e megállapodás szerinti további csökkentését; vagy
- (b) az érintett termék vámtételét olyan szintre emelik, amely nem haladja meg a következők közül az alacsonyabbat:
 - (i) a termékre vonatkozó, hatályos legnagyobb kedvezményes vámtétel az intézkedés bevezetésének időpontjában; vagy
 - (ii) az e megállapodás hatálybalépésének napját közvetlenül megelőző napon a termékre érvényes legnagyobb kedvezményes vámtétel alkalmazása.

3. A Felek osztják azt az értelmezést, hogy sem a vámkontingensek, sem a mennyiségi korlátozások nem tekinthetők a kétoldalú védintézkedések megengedhető formájának.

5.11. CIKK

Feltételek és korlátozások

1. Egyik Fél sem alkalmazhat kétoldalú védintézkedést:
 - (a) kivéve az 5.10. vagy az 5.15. cikkben leírt helyzetek megelőzéséhez vagy orvoslásához szükséges mértékben és ideig;
 - (b) két évnél hosszabb ideig; vagy
 - (c) az átmeneti időszak lejártá után.

A b) pontban említett időszak további egy évvel meghosszabbítható, ha az importáló Fél illetékes hatóságai a C. szakaszban meghatározott eljárásokkal összhangban úgy határoznak, hogy az intézkedés továbbra is szükséges az 5.10. vagy az 5.15. cikkben leírt helyzetek megelőzése vagy orvoslása, valamint az alkalmazkodás előmozdítása érdekében továbbra is szükséges, feltéve, hogy a védintézkedés alkalmazásának teljes időtartama – beleértve az első alkalmazás időtartamát és annak meghosszabbítását is – nem haladja meg a három évet.

2. A Felek csak a 2-A. mellékletben (Vámlebontási menetrend) meghatározott, e megállapodás alapján preferenciális elbánásban részesülő származó árukra alkalmaznak kétoldalú védintézkedést.

3. A kiigazítás megkönnyítése érdekében, amennyiben a kétoldalú védintézkedés várható időtartama meghaladja az egy évet, az intézkedést alkalmazó Fél az alkalmazás időszakában rendszeres időközönként fokozatosan liberalizálja a védintézkedést.

4. Ha egy Fél megszünteti egy kétoldalú védintézkedés alkalmazását, a vámtétel az a vámtétel lesz, amely a 2.4 cikkel (A vámok eltörlése vagy csökkentése) összhangban az intézkedés hiányában a termékre érvényes lett volna.

5.12. CIKK

Ideiglenes intézkedések

1. Kritikus körülmények esetén, amikor a késedelem nehezen orvosolható kárt okozna, a Fél ideiglenes kétoldalú védintézkedést alkalmazhat az 5.22. cikk (1) bekezdésében előírt követelményeknek való megfelelés nélkül, ha egyértelmű bizonyítékok alapján előzetesen megállapítja, hogy a másik Fél származó áruinak behozatala a vámok e megállapodás szerinti csökkentése vagy eltörlése következtében növekedett meg, és ez a behozatal az 5.10 vagy 5.15. cikkben leírt helyzetet okoz vagy azzal fenyeget.

2. Az ideiglenes intézkedés időtartama nem haladhatja meg a 200 napot, és a Fél ez alatt köteles megfelelni a C.2 alszakaszban meghatározott vonatkozó eljárási szabályoknak. Az érintett Félnek haladéktalanul meg kell térítenie minden vámtételnövelést, amennyiben a C.2 alszakaszban leírt vizsgálat nem vezet az 5.10. vagy az 5.15. cikk követelményeinek megfelelő végleges intézkedés elrendeléséhez. Az ideiglenes intézkedés időtartama az 5.11. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett időszak részének minősül. Az importáló Fél tájékoztatja a másik Felet az ilyen ideiglenes intézkedések bevezetéséről, és a másik Fél kérésére haladéktalanul a vegyes bizottság elé terjeszti az ügyet vizsgálat céljából.

5.13. CIKK

Kompenzáció és az engedmények felfüggesztése

1. A kétoldalú védintézkedést alkalmazó Fél köteles a másik Féllel konzultációt folytatni annak érdekében, hogy kölcsönösen megegyezzenek a megfelelő kereskedelmi liberalizációs kompenzációról olyan engedmények formájában, amelyek lényegileg egyenértékű kereskedelmi hatásokkal járnak. A kétoldalú védintézkedést alkalmazó Fél legkésőbb a kétoldalú védintézkedés alkalmazását követő 30 napon belül lehetőséget biztosít ilyen konzultációkra.

2. Ha az (1) bekezdésben említett konzultációk eredményeként a konzultációk megkezdését követő 30 napon belül nem születik a kereskedelmi liberalizációs kompenzációról megállapodás, a kétoldalú védintézkedés által érintett Fél a védintézkedés alkalmazását követő 90 napon belül felfüggesztheti a másik Fél kétoldalú védintézkedésével lényegében egyenértékű kereskedelmi hatással járó engedmények alkalmazását.
3. A kétoldalú védintézkedés által érintett Fél legalább 30 nappal az engedmények (2) bekezdés szerinti felfüggesztése előtt írásban értesíti a másik Felet.
4. Az (1) bekezdés szerinti kompenzációs kötelezettség és az engedmények (2) bekezdés szerinti felfüggesztésének joga ugyanazon a napon szűnik meg, amelyiken a kétoldalú védintézkedés megszűnik.

5.14. CIKK

Védintézkedések alkalmazása és az egyes intézkedések bevezetése közötti minimális idő

1. A Felek nem alkalmaznak az e szakaszban említett védintézkedést olyan termék behozatalára, amely korábban ilyen intézkedés hatálya alá esett, kivéve, ha eltelt annyi idő, amely megegyezik annak az időtartamnak a felével, amelynek során a védintézkedést a közvetlenül megelőző időtartamra alkalmazták.

2. A Felek nem alkalmaznak ugyanazon termék tekintetében, egyazon időszak alatt:
 - (a) e megállapodás szerinti kétoldalú védintézkedést vagy ideiglenes védintézkedést; valamint
 - (b) az 1994. évi GATT XIX. cikke, illetve a védintézkedésekről szóló megállapodás szerinti védintézkedést.

5.15. CIKK

Legkülső régiók

1. Amennyiben bármely Mexikóból származó terméket közvetlenül az Európai Unió egy vagy több legkülső régiójának területére olyan megnövekedett mennyiségben és olyan feltételek mellett importálnak, hogy az az érintett legkülső régió gazdasági helyzetének súlyos rosszabbodását okozza, vagy azzal fenyeget, az Európai Unió a megoldási alternatívák vizsgálatát követően kivételesen az érintett legkülső régió területére korlátozódó védintézkedéseket vezethet be.
2. Az (1) bekezdés sérelme nélkül a C. szakasz kétoldalú védintézkedésekre vonatkozó valamennyi rendelkezése az Európai Unió legkülső régióival kapcsolatban elfogadott védintézkedésekre is alkalmazandó.
3. Az Európai Unió legkülső régióira korlátozott kétoldalú védintézkedés csak az e megállapodás alapján preferenciális elbánásban részesített árukra vonatkozik.

4. Az (1) bekezdés alkalmazásában a „súlyos rosszabbodás” jelentős zavarokat jelent valamely hasonló vagy közvetlenül versenyző termékeket előállító gazdasági ágazatban. A súlyos rosszabbodást objektív tényezők alapján, a következő tényezők figyelembevételével kell meghatározni:

- (a) a behozatal mennyiségének növekedése abszolút értelemben, vagy a belföldi termeléshez vagy más forrásokból származó behozatalhoz viszonyítva; valamint
- (b) az ilyen behozatalnak az adott iparra vagy az érintett gazdasági ágazatra, többek között az értékesítési volumenre, a termelésre, a pénzügyi helyzetre és foglalkoztatottságra gyakorolt hatása.

C.2. ALSZAKASZ

A kétoldalú védintézkedésekre alkalmazandó eljárási szabályok

5.16. CIKK

Alkalmazandó jog

A kétoldalú védintézkedések alkalmazásakor az illetékes vizsgáló hatóság ezen alszakasz rendelkezéseinek megfelelően jár el, és az alszakasz hatálya alá nem tartozó esetekben az érintett Fél joga szerint megállapított szabályokat alkalmazza, amennyiben azok összhangban vannak a C. szakasz rendelkezéseivel.

5.17. CIKK

A védintézkedési eljárás megindítása

1. Az illetékes vizsgáló hatóság védintézkedési eljárást indíthat a belföldi gazdasági ágazat által vagy annak nevében benyújtott írásbeli kérelem alapján, vagy kivételes körülmények esetén saját kezdeményezésére. Az Európai Unió esetében ezt a kérelmet az Európai Unió egy vagy több tagállama is benyújthatja a belföldi gazdasági ágazat nevében. A kérelem akkor tekinthető úgy, hogy a hazai iparág által vagy annak nevében nyújtották be, ha élvezzi azoknak a belföldi termelőknek a támogatását, akiknek összkibocsátása meghaladja a termelés 50 %-át a belföldi gazdasági ágazatnak a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékeket előállító azon részében, amely nyilatkozott a kérelem támogatásáról vagy ellenzéséről. Azonban nem indítható vizsgálat abban az esetben, ha a kérelmet nyíltan támogató belföldi termelők a belföldi gazdasági ágazat által előállított hasonló vagy közvetlenül versenyző termékek össztermelésének kevesebb mint 25 %-át képviselik.
2. A vizsgálat megindítását követően az (1) bekezdésben említett kérelmet az abban található bizalmas információk kivételével haladéktalanul hozzáférhetővé kell tenni mindenki számára, akit érinthet.

3. Védintézkedési eljárás megindításakor az illetékes vizsgáló hatóság értesítést tesz közzé a Fél hivatalos lapjában az eljárás megindításáról. Az értesítésben meg kell jelölni az írásbeli kérelmet benyújtó szervezetet (ha van ilyen), az érintett importált árut, a harmonizált rendszer szerinti besorolásának megfelelő vámtarifaszámot, alszámot vagy vámtételszámot, a meghozandó döntés jellegét és időzítését, az érdekelt felek írásbeli álláspontjának ismertetésére és információk szolgáltatására rendelkezésre álló időszakot, illetve a helyet, ahol az írásbeli kérelem és az eljárás során benyújtott más, nem bizalmas dokumentumok megtekinthetők, valamint azon hivatal nevét, címét és telefonszámát, amelyhez további információkért lehet fordulni. Abban az esetben, ha az illetékes vizsgáló hatóság közmeghallgatást kíván tartani, annak időpontját és helyét vagy az eljárás megindításáról szóló értesítésben tünteti fel, vagy közölheti az eljárás bármely későbbi szakaszában, feltéve, hogy az értesítést kellő időben előre közzéteszi. Amennyiben a vizsgálat kezdetén nem terveznek közmeghallgatást, az eljárás megindításáról szóló értesítésnek tartalmaznia kell azt az időszakot, amelyen belül az érdekelt felek szóbeli meghallgatást kérhetnek az illetékes vizsgáló hatóságtól.

4. Amennyiben a védintézkedési eljárás olyan szervezet írásbeli kérelme alapján indul, amely az adott belföldi gazdasági ágazat képviselőjeként lép fel, az illetékes vizsgáló hatóság az eljárás megindításáról szóló, a (3) bekezdés szerinti értesítést csak annak gondos mérlegelését követően teszi közzé, hogy a kérelem megfelel-e a Fél jogszabályaiban és az (1) bekezdésben meghatározott követelményeknek, valamint észszerű bizonyítékkal támasztja-e alá, hogy a másik Fél származó árujának behozatala megnövekedett a vám e megállapodás szerinti csökkentésének vagy eltörlésének eredményeként, és hogy az ilyen behozatal a hivatkozott súlyos kárt vagy a gazdasági helyzet súlyos rosszabbodását okozza vagy azzal fenyeget.

5.18. CIKK

Vizsgálat

1. Valamely Fél csak az illetékes vizsgáló hatósága által az ebben az alszakaszban megállapított eljárások szerint lefolytatott vizsgálatot követően alkalmazhat védintézkedést. A vizsgálat magában foglalja minden érdekelt fél észszerű nyilvános értesítését, valamint közmeghallgatásokat vagy más olyan megfelelő eszközöket, amelyek révén az importőrök, exportőrök és más érdekelt felek bizonyítékokat terjeszthetnek elő és ismertethetik álláspontjukat, beleértve a más felek által előadottakra való válaszadás lehetőségét is.
2. A Felek biztosítják, hogy illetékes vizsgáló hatóságaik a vizsgálatokat azok megindításától számított egy éven belül befejezzék.

5.19. CIKK

A súlyos kár, illetve a fenyegető súlyos kár meghatározása és az ok-okozati összefüggés

1. Az annak megállapítása iránt folytatott vizsgálat során, hogy a megnövekedett behozatal egy belföldi gazdasági ágazat számára súlyos kárt okoz-e, vagy súlyos kárral fenyeget-e, az illetékes vizsgáló hatóság minden olyan objektív és számszerűsíthető jellegű releváns tényezőt értékel, amely hatással van a belföldi gazdasági ágazat helyzetére, így különösen az érintett termék behozatala növekedésének abszolút értelemben vett és a belföldi termeléshez viszonyított mértékét és mennyiségét, a megnövekedett behozatallal elért belföldi piaci részesedést, valamint az értékesítés, a termelés, a termelékenység, a kapacitáskihasználás, a nyereség és veszteség, illetve a foglalkoztatás szintjének változásait.

2. Csak akkor állapítható meg, hogy a megnövekedett behozatal az 5.10. vagy az 5.15. cikkben leírt körülményeket idéz elő, vagy azzal fenyeget, ha a vizsgálat objektív bizonyítékok alapján bizonyítja, hogy egyértelmű ok-okozati összefüggés áll fenn az érintett termék megnövekedett behozatala és az 5.10. vagy 5.15. cikkben leírt körülmények között. Ha a megnövekedett behozatalon kívül egyidejűleg más tényezők is előidézik az 5.10. vagy 5.15. cikkben leírt körülményeket, az ilyen kár vagy annak veszélye, illetve a gazdasági helyzet súlyos rosszabbodása vagy ennek veszélye nem tulajdonítható a megnövekedett behozatalnak.

5.20. CIKK

Meghallgatások

A védintézkedési eljárás során az illetékes vizsgáló hatóság:

- (a) észszerű értesítést követően közmeghallgatást tart annak érdekében, hogy valamennyi, az érintett Fél joga szerint érdekeltnek minősülő fél személyesen vagy jogi képviselő útján megjelenhessen, bizonyítékot nyújthasson be és meghallgassák a súlyos kárral vagy annak veszélyével, a gazdasági helyzet súlyos rosszabbodásával vagy annak veszélyével, valamint a megfelelő jogorvoslattal kapcsolatban; vagy

- (b) alternatív megoldásként az Európai Unió esetében lehetőséget kell biztosítani valamennyi érdekelt fél számára a meghallgatásra, feltéve, hogy az érdekelt fél az eljárás megindításáról szóló értesítésben meghatározott határidőn belül írásbeli kérelmet nyújtott be, amely igazolja, hogy a vizsgálat eredménye valószínűleg hatással lesz rá, és szóbeli meghallgatását különleges okok indokolják.

5.21. CIKK

Bizalmas információk

Bármely olyan információt, amely természeténél fogva bizalmas vagy amelyet bizalmas alapon nyújtottak ennek nyomós indokát bemutatva, az illetékes vizsgáló hatóságnak így kell kezelnie. Az ilyen információ nem fedhető fel az információt rendelkezésre bocsátó fél engedélye nélkül. A bizalmas információt szolgáltató feleket fel kell kérni nem bizalmas összefoglaló nyújtására, vagy – amennyiben a felek jelzik, hogy az ilyen információ nem összefoglalható – azon okok ismertetésére, amelyek miatt nem készíthető összefoglaló. Az összefoglalónak megfelelő részletességűnek kell lennie, hogy abból a rendelkezésre bocsátott bizalmas információk tartalmának a lényege az elvárható mértékig megismerhető legyen. Mindazonáltal, ha az illetékes vizsgáló hatóság úgy találja, hogy a bizalmas kezelés iránti kérelem nem indokolt, és ha az érintett fél nem kívánja az információ nyilvánosságra hozatalát vagy nem kíván felhatalmazást adni annak általánosított vagy összefoglalt formában való közzétételéhez, a hatóság figyelmen kívül hagyhatja ezeket az információkat, kivéve, ha megfelelő forrásokból kielégítő bizonytságot szerez az információ helytállóságáról.

5.22. CIKK

Az intézkedés elfogadása, értesítés, konzultáció és közzététel

1. Ha valamelyik Fél úgy ítéli meg, hogy az 5.10. vagy az 5.15. cikkben meghatározott helyzetek valamelyike fennáll, az ügyet vizsgálat céljából haladéktalanul a vegyes bizottság elé utalja. A vegyes bizottság a felmerült helyzetek orvoslásához szükséges ajánlásokat tehet. Ha a vegyes bizottság nem tesz a helyzet orvoslására irányuló ajánlást, vagy az ügynek a vegyes bizottsághoz történő utalásától számított 30 napon belül nem születik kielégítő megoldás, az importáló Fél a helyzet orvoslása céljából megfelelő kétoldalú védintézkedéseket fogadhat el a C. szakasszal összhangban.
2. Az illetékes vizsgáló hatóság az exportáló Fél rendelkezésére bocsát minden vonatkozó információt, amely tartalmazza a megnövekedett behozatal által okozott gazdasági helyzetben bekövetkezett súlyos kárra vagy annak veszélyére, illetve a gazdasági helyzet súlyos rosszabbodására vagy ennek veszélyére vonatkozó bizonyítékokat, az érintett termék és a javasolt kétoldalú védintézkedés pontos leírását, a javasolt kétoldalú védintézkedés bevezetésének javasolt időpontját és várható időtartamát.
3. Az egyik Fél köteles a másik Félre haladéktalanul értesíteni, amennyiben:
 - (a) kétoldalú védintézkedési eljárást indít a C. szakasz szerint;
 - (b) ideiglenes kétoldalú védintézkedés alkalmazásáról határoz;

- (c) a megnövekedett behozatal által okozott súlyos kár fennállását vagy annak veszélyét, illetve a gazdasági helyzet súlyos romlását vagy annak veszélyét állapítja meg az 5.19. cikknek megfelelően;
- (d) kétoldalú védintézkedés alkalmazásáról vagy meghosszabbításáról határoz; valamint
- (e) a korábban elfogadott kétoldalú védintézkedés módosításáról határoz.

4. Ha valamelyik Fél a (3) bekezdés a) pontja szerinti értesítéssel él, az értesítésnek tartalmaznia kell a következőket:

- (a) a kérelem és mellékletei nyilvános változatának másolata, vagy az illetékes vizsgáló hatóság kezdeményezésére indított vizsgálatok esetében az 5.17. cikk követelményeinek teljesülését igazoló releváns dokumentumok másolata, valamint egy olyan kérdőív, amely részletezi azokat a pontokat, amelyekről az érdekelt feleknek információt kell szolgáltatniuk; valamint
- (b) az érintett importált áru pontos leírása.

5. Ha valamelyik Fél a (3) bekezdés b) vagy c) pontja szerinti értesítéssel él, annak tartalmaznia kell a határozat és adott esetben a megállapítás alapjául szolgáló technikai indokolást tartalmazó dokumentum nyilvános változatának másolatát.

6. Ha valamely Fél a (3) bekezdés d) pontja szerinti értesítéssel él kétoldalú védintézkedés alkalmazásáról vagy meghosszabbításáról, az értesítésben fel kell tüntetnie a következőket:

- (a) a határozat nyilvános változatának másolata, és adott esetben a meghatározás alapjául szolgáló műszaki indokolást tartalmazó dokumentum másolata;
- (b) egy vámnak ezen megállapodás szerinti csökkentésének vagy eltörlésének következményeként a másik Fél származó árujának megnövekedett behozatala által okozott súlyos kárra vagy annak veszélyére, illetve a gazdasági helyzet súlyos rosszabbodására vagy annak veszélyére vonatkozó bizonyíték;
- (c) a kétoldalú védintézkedés hatálya alá tartozó származó áru pontos leírása, beleértve a harmonizált rendszer szerinti besorolásának megfelelő vámtarifaszámot, alszámot vagy tarifacsoportot;
- (d) az alkalmazott vagy meghosszabbított kétoldalú védintézkedés pontos leírása;
- (e) a kétoldalú védintézkedés alkalmazásának kezdőnapja, várható időtartama és adott esetben az intézkedés fokozatos liberalizálásának ütemterve; valamint
- (f) a kétoldalú védintézkedés meghosszabbítása esetén bizonyíték arra vonatkozóan, hogy az érintett belföldi gazdasági ágazat alkalmazkodik a helyzethez.

7. A C. szakasz szerinti kétoldalú védintézkedési eljárás által érintett Fél kérésére a másik Fél konzultációt folytat a kérelmező Féllel a (3) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti értesítés felülvizsgálata céljából.
8. A kétoldalú védintézkedést alkalmazni vagy meghosszabbítani szándékozó Fél értesíti a másik Felet, és lehetőséget biztosít előzetes konzultációkra az esetleges alkalmazás vagy meghosszabbítás megvitatása céljából. Amennyiben az értesítés időpontjától számított 30 napon belül nem születik kielégítő megoldás, az első Fél alkalmazhatja vagy meghosszabbíthatja az intézkedést.
9. Az illetékes vizsgáló hatóság továbbá közzéteszi az érintett Fél hivatalos lapjában az összes vonatkozó tény- és jogkérdéssel kapcsolatos megállapításait és indokolással ellátott következtetéseit, beleértve az importált áru leírását és az 5.10. vagy az 5.15. cikkel összhangban intézkedések elrendeléséhez vezető helyzetet, az adott helyzet és a megnövekedett behozatal közötti ok-okozati összefüggést, valamint az elrendelt intézkedések formáját, mértékét és időtartamát.
10. Az illetékes nyomozó hatóságok a bizalmas információkat az 5.21. cikkel teljes összhangban kezelik.

6. FEJEZET

EGÉSZSÉGÜGYI ÉS NÖVÉNYEGÉSZSÉGÜGYI INTÉZKEDÉSEK

6.1. CIKK

Fogalommeghatározások

1. E fejezet alkalmazásában:

- (a) „illetékes hatóságok”: a Feleknek a 6-A. mellékletben (Illetékes hatóságok) említett illetékes hatóságai;
- (b) „biztonsági intézkedés”: olyan egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedés, amelyet az importáló Fél a másik Fél áruira alkalmaz az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség védelmével kapcsolatos olyan sürgető probléma kezelése érdekében, amely az importáló Fél területén merül fel, vagy ennek bekövetkezése fenyeget; valamint
- (c) „a WTO SPS-bizottsága”: az SPS-megállapodás 12. cikke alapján létrehozott állat- és növényegészségügyi intézkedésekkel foglalkozó bizottság.

2. E fejezet alkalmazásában az SPS-megállapodás A. mellékletében szereplő fogalommeghatározások, valamint a Codex Alimentarius (Élelmezési Kódex), az Állategészségügyi Világszervezet (a továbbiakban: WOAH) és az 1951. december 6-án Rómában aláírt Nemzetközi Növényvédelmi Egyezmény (a továbbiakban: IPPC) fogalommeghatározásai érvényesek.

6.2. CIKK

Célkitűzések

E fejezet célkitűzései a következők:

- (a) az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség védelme a Felek területén, és ezzel egy időben a közöttük folyó kereskedelem megkönnyítése;
- (b) az SPS-megállapodás végrehajtásának megerősítése és előmozdítása;
- (c) a Felek, különösen az illetékes hatóságaik közötti kommunikáció, konzultáció és együttműködés megerősítése;
- (d) annak biztosítása, hogy a Felek által végrehajtott egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések ne gördítsenek szükségtelen akadályt a kereskedelem elé;

- (e) az egyes Felek egészségügyi és növényegészségügyi intézkedései és azok végrehajtása következetességének, kiszámíthatóságának és átláthatóságának javítása; valamint
- (f) a nemzetközi szabványok, iránymutatások és ajánlások kidolgozásának és elfogadásának ösztönzése a megfelelő nemzetközi szervezetek keretében, és azok Felek általi végrehajtásának fokozása.

6.3. CIKK

Hatókör

Ez a fejezet a Felek valamennyi olyan egészségügyi és növényegészségügyi intézkedésére vonatkozik, amely közvetlenül vagy közvetve érintheti a Felek közötti kereskedelmet.

6.4. CIKK

Kapcsolat az SPS-megállapodással

A Felek megerősítik az SPS-megállapodás szerint egymással szemben fennálló jogaikat és kötelezettségeiket.

6.5. CIKK

A végrehajtáshoz szükséges erőforrások

A Felek az e fejezet hatékony végrehajtásához szükséges erőforrásokat vesznek igénybe.

6.6. CIKK

Egyenértékűség

1. A Felek tudomásul veszik, hogy a másik Fél egészségügyi és növényegészségügyi intézkedései egyenértékűségének elismerése a kereskedelem megkönnyítésének fontos eszköze.
2. Az importáló Fél a saját intézkedéseivel egyenértékűnek fogadja el az exportáló Fél egészségügyi és növényegészségügyi intézkedéseit, ha az exportáló Fél objektív módon bizonyítja az importáló Félnek, hogy intézkedései eléri az importáló Fél egészségügyi és növényegészségügyi védelmének megfelelő szintjét.
3. Az importáló Fél jogosult a végső döntést meghozni arra vonatkozóan, hogy az exportáló Fél által alkalmazott egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedés eléri-e az egészségügyi és növényegészségügyi védelem megfelelő szintjét.

4. Az egyik Fél a másik Fél valamely intézkedése egyenértékűségének értékelésekor vagy megállapításakor figyelembe veszi többek között és adott esetben a következőket:

- (a) a WTO SPS-bizottságának határozatai;
- (b) a releváns nemzetközi szervezetek munkája;
- (c) a másik Féllel folytatott kereskedelem során szerzett bármely ismeret és múltbeli tapasztalat; valamint
- (d) a másik Fél által szolgáltatott információk.

5. A Felek az egyenértékűség értékelését, megállapítását és fenntartását az illetékes nemzetközi szabványügyi testületek szabványaira, iránymutatásaira és ajánlásaira, vagy adott esetben kockázatértékelésre alapozzák.

6. Az importáló Fél haladéktalanul elindítja az egyenértékűség megállapítására irányuló értékelést, ha a másik Féltől a szükséges információkkal alátámasztott, egyenértékűségi értékelés iránti kérelmet kap.

7. Amikor az importáló Fél lezárja az egyenértékűségi értékelést, határozatáról haladéktalanul értesíti a másik Felet.

8. Amennyiben az importáló Fél megállapította, hogy az exportáló Fél intézkedését egyenértékűnek ismeri el, az importáló Fél haladéktalanul kezdeményezi az elismerés végrehajtásához szükséges jogalkotási vagy közigazgatási intézkedéseket.
9. A 6.16. cikk sérelme nélkül, ha az egyik Fél olyan intézkedést kíván elfogadni, módosítani vagy hatályon kívül helyezni, amellyel kapcsolatban a Felek közötti kereskedelmet érintő egyenértékűség-megállapítási eljárást kell lefolytatni, az adott Fél:
- (a) kellően korai szakaszban értesíti szándékáról a másik Felet, amennyiben a másik Fél által benyújtott észrevételek figyelembe vehetők;
 - (b) a másik Fél kérésére tájékoztatást és indoklást nyújt a tervezett változtatásokkal kapcsolatosan.
10. Az importáló Fél mindaddig fenntartja az egyenértékűség elismerését, amíg a tervezett változtatás tárgyát képező intézkedés hatályban marad.
11. A Felek a (9) bekezdés a) pontja szerint bejelentett tervezett módosításokat bármelyik Fél kérésére megvitatják. Az importáló Fél a (9) bekezdés b) pontja szerint benyújtott információkat indokolatlan késedelem nélkül felülvizsgálja.

12. Ha az egyik Fél olyan egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedést fogad el, módosít vagy helyez hatályon kívül, amellyel kapcsolatban a másik Félnek egyenértékűség-megállapítást kell lefolytatnia, az importáló Fél fenntartja az egyenértékűség elismerését, feltéve, hogy az exportáló Fél adott termékkel kapcsolatos intézkedései továbbra is elérik az importáló Fél egészségügyi vagy növényegészségügyi védelmének megfelelő szintjét. Az importáló Fél megállapítását a Felek haladéktalanul megvitatják bármely Fél kérésére.

6.7. CIKK

Kockázatértékelés

1. A Felek elismerik annak fontosságát, hogy egészségügyi és növényegészségügyi intézkedéseik tudományos elveken alapuljanak, és megfeleljenek a vonatkozó nemzetközi szabványoknak, iránymutatásoknak és ajánlásoknak.
2. Amennyiben az egyik Fél úgy ítéli meg, hogy a másik Fél által elfogadott vagy fenntartott konkrét egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedés korlátozza vagy korlátozhatja kivitelét, és ez az intézkedés nem vonatkozó nemzetközi szabványon, iránymutatáson vagy ajánláson alapul, vagy nem létezik vonatkozó szabvány, iránymutatás vagy ajánlás, az adott Fél tájékoztatást kérhet a másik Féltől. A megkeresett Fél magyarázattal szolgál a megkereső Félnek az intézkedés okaira nézve, és releváns információkat nyújt az intézkedéssel kapcsolatban.

3. Amennyiben a vonatkozó tudományos bizonyítékok nem elégségesek, a Felek ideiglenesen elfogadhatnak egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedéseket a rendelkezésre álló, többek között az érintett nemzetközi szervezetektől származó releváns információk alapján. Ilyen körülmények között az érintett Fél igyekszik megszerezni azon kiegészítő információkat, amelyek az objektívebb kockázatértékeléshez szükségesek, és ennek megfelelően az egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedéseket észszerű időn belül felülvizsgálja.

4. Elismerve a Feleknek az SPS-megállapodás vonatkozó rendelkezései szerinti jogait és kötelezettségeit, e fejezet egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy akadályozná valamelyik Felet abban, hogy:

- (a) megállapítsa az egészségügyi vagy növényegészségügyi védelem szintjét, amelyet az SPS-megállapodás 5. cikkével összhangban megfelelőnek ítél;
- (b) olyan engedélyezési eljárást hozzon létre vagy tartson fenn, amely előírja a kockázatértékelés elvégzését azt megelőzően, hogy a Fél egy termék számára hozzáférést biztosítana saját piacához; vagy
- (c) egészségügyi vagy növényegészségügyi óvintézkedéseket fogadjon el vagy tartson fenn az SPS-megállapodás 5. cikkének (7) bekezdésével összhangban.

5. A Felek biztosítják, hogy egészségügyi és növényegészségügyi intézkedéseik nem tesznek önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetést a Felek között azonos vagy hasonló feltételek fennállása esetén. A Felek nem alkalmazhatnak olyan egészségügyi és növényegészségügyi intézkedéseket, amelyek a Felek közötti kereskedelem rejtett korlátozását jelentenék.

6. A kockázatértékelést végző Fél:

- (a) figyelembe veszi a WTO SPS-bizottságának vonatkozó iránymutatásait, valamint a nemzetközi szabványokat, iránymutatásokat és ajánlásokat;
- (b) mérlegeli azokat a kockázatkezelési lehetőségeket, amelyek az SPS-megállapodás 5. cikkének (3) bekezdésével összhangban megfelelőnek ítélt egészségügyi vagy növényegészségügyi védelmének szintje eléréséhez szükségesnél nem nagyobb mértékben korlátozzák a kereskedelmet, figyelembe véve a műszaki és gazdasági megvalósíthatóságot, valamint
- (c) az egészségügyi vagy növényegészségügyi védelem megfelelő szintjének az SPS-megállapodás 5. cikkének (4) bekezdésével összhangban történő meghatározásakor figyelembe veszi a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások minimalizálására irányuló célkitűzést, és olyan kockázatkezelési lehetőséget választ, amely nem korlátozza jobban a kereskedelmet, mint ami az egészségügyi vagy növényegészségügyi célkitűzés eléréséhez szükséges, a műszaki és gazdasági megvalósíthatóságot figyelembe véve.

7. Az exportáló Fél kérésére az importáló Fél tájékoztatja az exportáló Felet az annak piacra jutási kérelmével kapcsolatos egyedi kockázatértékelés terén elért előrehaladásról, valamint a folyamat során esetlegesen bekövetkező késedelemről.

8. A 6.16. cikk sérelme nélkül egyik Fél sem állíthatja le a másik Fél termékének behozatalát kizárólag azon az alapon, hogy felülvizsgálja egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedéseit, amennyiben a felülvizsgálat megindításának idején az importáló Fél a másik Fél termékének behozatalát engedélyezte.

6.8. CIKK

Regionális feltételekhez való alkalmazkodás, beleértve a károsítóktól vagy betegségektől mentes és az alacsony károsító- vagy betegségprevalenciájú területeket

Általános rendelkezések

1. A Felek elismerik, hogy az egészségügyi és növényegészségügyi intézkedéseknek a károsítók vagy betegségek regionális körülményeihez való igazítása fontos eszköz az állati és növényi élet vagy egészség védelme, valamint a kereskedelem megkönnyítése szempontjából.
2. A Felek elismerik a károsítóktól vagy betegségtől mentes terület, valamint az alacsony károsító- vagy betegségprevalenciájú területek elvét. Az ilyen területek meghatározása során olyan tényezőket kell figyelembe venni, mint a földrajzi feltételek, ökoszisztémák, járványtani felügyelet és az egészségügyi vagy növényegészségügyi ellenőrzések hatékonysága.

3. Az exportáló Fél, amely azt állítja, hogy területén belül egyes térségek károsítóktól vagy betegségektől mentesek, vagy a károsítók vagy a betegségek prevalenciája alacsony, ezt az ehhez szükséges bizonyítékokkal támasztja alá abból a célból, hogy az importáló Fél számára objektíven kimutatható legyen, hogy az adott térség károsítóktól vagy betegségektől mentes vagy a károsítók vagy betegségek prevalenciája alacsony, és valószínűleg az is marad. Ennek érdekében az exportáló Fél az importáló Fél kérésére észszerű hozzáférést biztosít számára ellenőrzés, tesztelés és egyéb vonatkozó eljárások elvégzése céljából.
4. A (2) bekezdésben említett területek regionalizációs döntések révén történő meghatározásakor a Felek figyelembe veszik a WTO SPS-bizottságának vonatkozó iránymutatásait, és intézkedéseiket nemzetközi szabványokra, iránymutatásokra és ajánlásokra, vagy – amennyiben ezekkel nem érhető el az egészségügyi vagy növényegészségügyi védelem megfelelő szintje a Fél számára – a körülményeknek megfelelő kockázatértékelésre alapozzák.
5. A (2) bekezdésben említett területek meghatározásakor az importáló Fél figyelembe vesz az exportáló Fél hatóságaira vonatkozó minden releváns információt és korábbi tapasztalatot.
6. Az importáló Fél dönthet úgy, hogy az exportáló Félnek a károsítóktól vagy betegségektől mentes terület, illetve alacsony károsító- vagy betegségprevalenciájú terület elismerése iránti kérelmét gyorsított eljárásban lehet értékelni.
7. Ha az exportáló Fél nem ért egyet az importáló Fél meghatározásával, az importáló Fél indokolást nyújt az exportáló Félnek.

8. Az importáló Fél kérésére az exportáló Fél rendelkezésére bocsátja az e cikk szerinti megállapításait és döntéseit megalapozó teljes körű magyarázatot és alátámasztó adatokat. Ezen eljárások során a Felek törekednek a kereskedelem szükségtelen megzavarásának elkerülésére.

Állatok, állati eredetű termékek és állati melléktermékek

9. A Felek elismerik a zónák kialakításának elvét, és egyetértenek abban, hogy ezt alkalmazzák a közöttük folyó kereskedelemben. A Felek elismerik a WOAH által meghatározott hivatalos állategészségügyi státuszt.

10. Az importáló Fél az exportáló Fél állategészségügyi státuszának meghatározását általában az exportáló Fél által benyújtott bizonyítékokra alapozza, összhangban az SPS-megállapodással, a WOAH Szárazföldi Állatok Egészségügyi Kódexével és a WOAH Víziállat-egészségügyi Kódexével.

11. Az importáló Fél indokolatlan késedelem nélkül és általában a kézhezvételtől számított 90 napon belül értékeli az exportáló Féltől kapott kiegészítő információkat. Amennyiben a Felek másként nem állapodnak meg, az importáló Fél helyszíni ellenőrzést kérhet az exportáló Féltől, és a 6.11. cikkben meghatározott elvekkel összhangban az ellenőrzés iránti kérelem exportáló Fél általi kézhezvételétől számított 90 napon belül minden ellenőrzést el kell végeznie.

12. A Felek elismerik a területi egységekre osztás koncepcióját, és együttműködnek e kérdésben.

Növények és növényi termékek

13. A Felek a növényi élet vagy egészség védelme, valamint a kereskedelem megkönnyítése érdekében elismerik a károsítóktól mentes területnek, a károsítóktól mentes termőterületnek, a károsítóktól mentes előállítási helyszínnek és a károsítók elterjedésének alacsony szintjét felmutató területnek a fogalmát, az IPPC által kidolgozott növényegészségügyi intézkedésekre vonatkozó nemzetközi szabványokban (a továbbiakban: ISPM-ek) meghatározottak szerint, és a Felek megállapodnak abban, hogy e szabványokat alkalmazzák a közöttük folyó kereskedelem tárgyát képező árukra.

14. Az exportáló Fél kérésére az importáló Fél a növényegészségügyi intézkedések elfogadásakor vagy fenntartásakor figyelembe veszi az exportáló Fél által a vonatkozó nemzetközi szabványokkal, iránymutatásokkal és ajánlásokkal összhangban meghatározott károsítóktól mentes területeket, károsítóktól mentes termőterületeket, károsítóktól mentes előállítási helyszíneket, valamint károsítók elterjedésének alacsony szintjét felmutató területeket.

15. Az exportáló Fél azonosítja a károsítóktól mentes területeket, a károsítóktól mentes termőterületeket, a károsítóktól mentes előállítási helyszíneket vagy a károsítók elterjedésének alacsony szintjét felmutató területeket, és a másik Fél rendelkezésére bocsátja az ezekre vonatkozó információkat. Kérésre az exportáló Fél teljes körű magyarázatot és alátámasztó adatokat bocsát rendelkezésre a vonatkozó ISPM-nek megfelelően vagy adott esetben egyéb módon.

16. A 6.16. cikk sérelme nélkül az exportáló Fél vagy annak részei növényegészségügyi státuszának meghatározásakor az importáló Fél elvben az exportáló Fél által az SPS-megállapodással és a vonatkozó ISPM-mel összhangban szolgáltatott információkból indul ki.

17. Az importáló Fél indokolatlan késedelem nélkül és általában a kézhezvételtől számított 90 napon belül értékeli az exportáló Féltől kapott kiegészítő információkat. Az importáló Fél helyszíni ellenőrzést kérhet az exportáló Féltől, és minden ellenőrzést a 6.11. cikkben meghatározott elvekkel összhangban, valamint amennyiben a Felek másként nem állapodnak meg, az exportáló Fél ellenőrzési kérelmének kézhezvételétől számított 6 hónapon belül elvégéz. Amennyiben más időtartamban állapodnak meg, a Felek figyelembe veszik a károsító és az érintett növény biológiai jellemzőit.

6.9. CIKK

Átláthatóság

1. A Felek elismerik az egészségügyi és növényegészségügyi intézkedéseikre vonatkozó információk folyamatos megosztásának, valamint a tervezett egészségügyi és növényegészségügyi intézkedéseikkel kapcsolatos kölcsönös állásfoglalás lehetőségének jelentőségét.
2. E cikk végrehajtása során a Felek figyelembe veszik a WTO SPS-bizottságának vonatkozó iránymutatásait, valamint a nemzetközi szabványokat, iránymutatásokat és ajánlásokat.

3. Azon esetek kivételével, amikor az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség védelmével kapcsolatos sürgős probléma merül fel vagy ilyen probléma felmerülésének veszélye áll fenn, vagy kereskedelemösztönző jellegű intézkedésről van szó, a Felek értesítik egymást azon tervezett egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedéseikről, amelyek hatással lehetnek a Felek közötti kereskedelemre, és az értesítést követően rendes körülmények között legalább 60 napot biztosítanak a másik Fél számára, hogy írásbeli észrevételeket tegyen. Amennyiben megvalósítható és helyénvaló, a Félnek több mint 60 napot kell biztosítania a másik Fél számára észrevételei megtételére, és az észrevételek megtételére rendelkezésre álló időszak meghosszabbítására irányuló bármely észszerű kérését meg kell fontolnia. Kérésre a Fél megfelelő módon válaszol a másik Fél írásbeli észrevételeire.

4. A Felek:

- (a) a kereskedelemre alkalmazandó egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések tekintetében átláthatóságra törekednek;
- (b) fokozzák egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedéseik és azok alkalmazásának kölcsönös megértését; valamint
- (c) információt cserélnek az egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedések kidolgozásával és alkalmazásával kapcsolatos kérdésekről annak érdekében, hogy minimalizálják azoknak a Felek közötti kereskedelemre gyakorolt negatív hatásait.

5. A másik Fél kérésére rendes körülmények között a kérelem kézhezvételétől számított 15 napon belül mindkét Fél tájékoztatást nyújt a következőkről:

(a) az egyes termékek behozatalára alkalmazandó behozatali előírások; valamint

(b) az egyes termékek jóváhagyására irányuló kérelem előrehaladása.

6. Akkor tekinthető úgy, hogy a (4) bekezdés c) pontjában és az (5) bekezdésben említett információkat rendelkezésre bocsátották, ha azokat a WTO részére a vonatkozó szabályokkal és eljárásokkal összhangban történő bejelentéssel bocsátották rendelkezésre, vagy az információt a Fél nyilvánosan hozzáférhető hivatalos weboldalán díjmentesen tették elérhetővé.

7. Az intézkedést javasoló Fél kérésre átadja a másik Félnek – szükség szerint, valamint az információt szolgáltató Fél titoktartási és adatvédelmi követelményei által megengedett mértékben – azokat a releváns információkat, amelyeket a javasolt intézkedés kidolgozásánál figyelembe vett.

8. A Felek kérhetik egymástól, hogy adott esetben és amennyiben megvalósítható, vitassák meg a javasolt egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedéssel kapcsolatos kereskedelmi aggályokat, valamint az intézkedés céljának elérése érdekében alternatív, lényegesen kevésbé kereskedelemkorlátozó megközelítések rendelkezésre állását.

9. A Felek az egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedésekről szóló értesítéseket közzéteszik – lehetőleg elektronikus úton – valamely hivatalos lapban vagy weboldalon.

10. A Felek biztosítják, hogy az egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedés szövege vagy az arról szóló értesítés meghatározza az intézkedés hatálybalépésének időpontját és az intézkedés jogalapját.

11. Az exportáló Fél időben és megfelelő módon értesíti az importáló Felet:

- (a) a jelenlegi kereskedelemmel kapcsolatosan fennálló jelentős egészségügyi vagy növényegészségügyi kockázatról;
- (b) olyan sürgős helyzetekről, amikor az állat- vagy növényegészségügyi státusz megváltozása az exportáló Fél területén hatással lehet a jelenlegi kereskedelemre;
- (c) a károsítókkal vagy betegségekkel kapcsolatos státuszban bekövetkezett jelentős változásokról, például a károsítók vagy betegségek jelenléte és alakulása, beleértve a regionalizációs döntések alkalmazását is; valamint
- (d) az élelmiszer-biztonságban, a károsítók vagy betegségek kezelésében, az ellenőrzési vagy felszámolási politikákban vagy gyakorlatokban bekövetkezett olyan jelentős változásokról, amelyek hatással lehetnek a jelenlegi kereskedelemre.

12. Amennyiben megvalósítható és célszerű, az érintett Félnek hat hónapnál hosszabb időtartamot kell biztosítania a Felek közötti kereskedelmet esetlegesen befolyásoló egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedés közzétételének időpontja és az intézkedés hatálybalépésének időpontja között, kivéve, ha az intézkedés célja az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség védelmével kapcsolatos sürgős probléma kezelése, vagy amennyiben az intézkedés kereskedelemösztönző jellegű.

13. A Felek kérésre egymás rendelkezésére bocsátják a terméknek a területükre történő behozatalával kapcsolatos valamennyi egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedésre vonatkozó információt.

6.10. CIKK

A kereskedelmi eljárások egyszerűsítése

Engedélyezési eljárások

1. A Felek elismerik, hogy mindegyik Félnek joga van engedélyezési eljárásokat kidolgozni és alkalmazni az importáló Fél megfelelő szintű egészségügyi és növényegészségügyi védelmének biztosítása érdekében, a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások minimalizálása mellett.
2. A Felek biztosítják, hogy a közöttük lévő kereskedelmet érintő valamennyi egészségügyi és növényegészségügyi engedélyezési eljárás:
 - (a) indokolatlan késedelem nélkül elindul és befejeződik; valamint
 - (b) nem a másik Fél önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetését jelentő módon folytatják le.
3. Mindkét Fél törekszik annak biztosítására, hogy a másik Fél területére exportált termékei megfeleljenek az importáló Fél megfelelő szintű egészségügyi vagy növényegészségügyi védelmének. E célból az exportáló Fél megfelelő ellenőrző intézkedéseket fogad el és hajt végre, beleértve adott esetben a kockázatalapú helyszíni vizsgálatokat is. Az importáló Fél előírhatja, hogy az exportáló Fél megfelelő illetékes hatósága objektív módon, az importáló Fél számára meggyőzően igazolja, hogy behozatali követelményei teljesülnek.

4. Ha az importáló Fél előírja, hogy egy terméket a behozatal előtt jóvá kell hagyni, az exportáló Fél kérésére haladéktalanul rendelkezésre bocsátja az egészségügyi és növényegészségügyi behozatali eljárásokra vonatkozó információkat. Az importáló Fél különösen a következőket biztosítja:

- (a) az exportáló Fél kérésére minden eljárás egységes átfutási időtartamát nyilvánosságra hozzák, vagy az átfutás várható időtartamát közlik a kérelmezővel;
- (b) az importáló Fél illetékes hatósága a kérelem kézhezvételekor haladéktalanul megvizsgálja a dokumentáció teljességét, és pontosan és hiánytalanul tájékoztatja az exportáló Felet az összes hiányzó dokumentumról;
- (c) az importáló Fél illetékes hatósága a lehető leghamarabb, pontosan és teljeskörűen továbbítja az eljárás eredményeit az exportáló Félnek, hogy szükség esetén korrekciós intézkedéseket lehessen hozni;
- (d) az importáló Fél illetékes hatósága az exportáló Fél kérésére a lehető legnagyobb mértékben folytatja az eljárást, még abban az esetben is, ha a kérelem nem teljes; valamint
- (e) az importáló Fél illetékes hatósága kérésre tájékoztatja az exportáló Felet az eljárás előrehaladásáról, az esetleges késedelem magyarázatával együtt.

5. Ha valamelyik Fél a jóváhagyási folyamat részeként kockázatértékelést ír elő, rendes körülmények között haladéktalanul, általában a termék kiviteléhez szükséges információk kézhezvételétől számított egy éven belül elérhetővé teszi a kockázatértékelést.

6. A Felek törekednek arra, hogy engedélyezési eljárásaik valamennyi lépésére észszerű határidőket alkalmazzanak, és az eljárásokat a másik Fél kérelmének kézhezvételét követően haladéktalanul megkezdik.

7. A Felek elkerülik a szükségtelen átfedéseket és adminisztratív terheket a következők tekintetében:

(a) a Fél által a kérelmezőtől az engedélyezési eljárás részeként kért minden dokumentáció, információ vagy intézkedés; valamint

(b) minden olyan információ, amelyet a Fél az engedélyezési eljárás részeként értékel.

8. Mindegyik Fél haladéktalanul rendelkezésre bocsátja az előírt engedélyezési eljárásaiban vagy a kapcsolódó követelményekben bekövetkezett változásokat. A Felek átmeneti időszakot biztosítanak engedélyezési eljárásaik vagy a kapcsolódó követelmények bármely változásának közzététele és ezek hatálybalépése között, hogy a másik Fél megismerhesse a szóban forgó változásokat, és alkalmazkodhasson azokhoz, kivéve, ha a saját védelmi szintjükkel kapcsolatos, megfelelően indokolt körülmények ezt nem teszik lehetővé. A Felek törekednek arra, hogy a változások közzététele előtt benyújtott kérelmekkel kapcsolatos engedélyezési eljárásokat lefolytassák és elkerüljék ezek meghosszabbítását. Amennyiben az engedélyezési eljárás módosítása csökkenti a terheket, a hatálybalépés nem késleltethető indokolatlanul.

9. Kérésre a Felek kellő időben tájékoztatják egymást az engedélyezési eljárás előrehaladásáról.

Különleges növényegészségügyi feltételek

10. Az IPPC keretében elfogadott alkalmazandó szabványoknak megfelelően, a Felek megfelelő információkat tartanak fenn a területük károsítóval kapcsolatos helyzetéről – ideértve akár a felügyeletet, a felszámolást és visszaszorítást célzó programokat és azok eredményeit is – a károsítók kategorizálásának támogatása és a növényegészségügyi behozatali intézkedések igazolása érdekében.

11. A Felek törekszenek arra, hogy létrehozzák és aktualizálják a növényegészségügyi aggodalomra okot adó termékek szabályozott károsítóinak jegyzékét. A jegyzék a következőket tartalmazza:

- (a) azon zárlati károsítókat, amelyek a Fél területén sehol nem találhatók;
- (b) azon zárlati károsítókat, amelyek megtalálhatók, de nem terjedtek el széles körben és hatósági ellenőrzés alatt állnak; valamint
- (c) a vizsgálatköteles nemzárlati károsítókat.

12. A Felek a növényegészségügyi aggodalomra okot adó növényekre vagy növényi termékekre vonatkozó behozatali követelményeiket a vizsgálatköteles károsítóktól való mentesség biztosítását célzó intézkedésekre korlátozzák. Az ilyen behozatali követelményeket az exportáló Fél teljes területére alkalmazni kell, a regionális feltételek figyelembevételével.

13. A növényegészségügyi intézkedések hatálya alá tartozó termékek szállítmányait az exportáló Fél által nyújtott megfelelő garanciák alapján, előzetes vámkezelési program nélkül kell elfogadni. Az importáló Fél rendszerszemléletű megközelítés alapján átruházhatja a termékek kereskedelmével kapcsolatos tevékenységeket az exportáló Fél illetékes hatóságára.

14. A Felek csak olyan növényegészségügyi intézkedéseket fogadhatnak el, amelyek szakmai szempontból indokoltak, összhangban vannak a károsítók jelentette kockázattal, és a rendelkezésre álló legkevésbé korlátozó intézkedést jelentik.

15. A (10)–(14) bekezdések végrehajtása céljából a Felek figyelembe veszik a vonatkozó ISPM szabványt.

Egyedi egészségügyi és növényegészségügyi behozatali követelmények

16. Amennyiben az importáló Fél megfelelő védelmi szintjének elérése érdekében több egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedés áll rendelkezésre, a Felek az exportáló Fél kérésére szakmai párbeszédet folytatnak a szükségtelen kereskedelmi zavarok elkerülése és a leginkább megvalósítható megoldás kiválasztása érdekében.

6.11. CIKK

Audit

1. Annak megállapítása érdekében, hogy az exportáló Fél képes-e a szükséges biztosítékok nyújtására és az importáló Fél egészségügyi és növényegészségügyi intézkedéseinek betartására, az importáló Fél jogosult – e cikk rendelkezéseire is figyelemmel – az exportáló Fél illetékes hatóságait és kapcsolódó vagy kijelölt ellenőrzési rendszereit auditálni.
2. Az importáló Fél megállapíthatja, hogy az exportáló Fél hatósági ellenőrzési és tanúsítási rendszerei értékelésének egyik eszközeként auditot kell végezni. Ez az audit rendszeralapú megközelítést követ, amely a rendszerszintű eljárások, dokumentumok vagy nyilvántartások mintáinak vizsgálatán, valamint szükség esetén az audit hatókörébe tartozó létesítmények helyszíni ellenőrzésén alapul.
3. Az auditoknak elsősorban nem konkrét intézményekre vagy létesítményekre kell összpontosítaniuk, hanem a hatósági vizsgálati és tanúsítási rendszerek hatékonyságának, valamint az exportáló Fél egészségügyi és növényegészségügyi behozatali követelményeknek és a kapcsolódó ellenőrzési intézkedéseknek való megfelelésre vonatkozó képességének értékelésére, annak megállapítása érdekében, hogy az exportáló Fél illetékes hatóságai képesek-e ellenőrzést gyakorolni és fenntartani, valamint a szükséges biztosítékokat nyújtani az importáló ország számára.

4. Az audit során az importáló Fél figyelembe veszi a WTO SPS-bizottságának vonatkozó iránymutatásait, és a vonatkozó nemzetközi szabványokkal, iránymutatásokkal és ajánlásokkal összhangban jár el.

5. Az importáló Fél az auditok jellegét és gyakoriságát a termékben eredendően rejlő kockázatok, a korábbi importellenőrzések eredményei és más rendelkezésre álló információk, például az exportáló Fél illetékes hatósága által végzett auditok és helyszíni szemlék figyelembevételével határozza meg.

6. A Felek törekednek az auditok gyakoriságának és számának csökkentésére. Amennyiben az importáló Fél úgy ítéli meg, hogy az exportáló Fél hatósági vizsgálati és tanúsítási rendszereinek, valamint az exportáló Fél egészségügyi és növényegészségügyi behozatali követelményeknek és a kapcsolódó ellenőrzési intézkedéseknek való megfelelésre vonatkozó képességének értékelésére szolgáló egyik eszközként auditot kell végezni, a következőket kell alkalmazni:

(a) az adott termékre vonatkozó első kiviteli kérelem esetében az importáló Fél ellenőrzést végez a másik Fél reprezentatív mintáján; valamint

(b) az ugyanazon termékre vonatkozó későbbi kiviteli kérelmek esetében – az engedélyezési eljárás időtartamának lerövidítése céljából – az importáló Fél csak kellően indokolt körülmények között végez auditot az exportáló Félnél. Ha az importáló Fél auditot végez, ezt megindokolja az exportáló Fél számára.

7. Az auditot megelőzően az importáló Fél és az exportáló Fél illetékes hatóságai ellenőri tervben meg tárgyalják és rögzítik a következőket:

- (a) az audit oka, célkitűzései és hatóköre;
- (b) azon kritériumok vagy követelmények, amelyek alapján az exportáló Fél értékelését végzik; valamint
- (c) az audit menete és eljárásai.

A Felek eltérő megállapodásának hiányában az importáló Fél az audit előtt legalább 30 nappal az exportáló Fél rendelkezésére bocsátja az ellenőri tervet.

8. Az importáló Fél a megállapításokat, következtetéseket és ajánlásokat tartalmazó ellenőrzési jelentés útján írásban tájékoztatja az exportáló Felet az audit eredményeiről.

9. Az importáló Fél rendes körülmények között az audit befejezését követő 30 napon belül átadja az auditjelentés tervezetét az exportáló Félnek.

10. Az importáló Fél lehetőséget biztosít az exportáló Fél számára, hogy benyújtsa az audit megállapításaira vonatkozó észrevételeit. Az importáló Fél figyelembe veheti az ilyen észrevételeket, mielőtt megfogalmazná következtetéseit, és intézkedéseket hozna. Az importáló Fél rendes körülmények között az említett észrevételek kézhezvételét követő két hónapon belül írásos zárójelentést nyújt be az exportáló Félnek.

11. Az exportáló Fél tájékoztatja az importáló Felet az importáló Fél megállapításai és következtetései alapján hozott korrekciós intézkedésekről.
12. A Felek biztosítják, hogy rendelkezésre álljanak olyan eljárások, amelyek megakadályozzák az exportáló Fél illetékes hatóságainak auditja során szerzett bizalmas információk közzétételét, beleértve a bizalmas információknak a végleges auditjelentésből való eltávolítását a jelentés nyilvánosságra hozatala előtt.
13. Az auditok eredményeként hozott intézkedéseknek arányosnak kell lenniük az azonosított kockázatokkal, és nem korlátozhatják jobban a kereskedelmet annál, mint ami az importáló Fél megfelelő szintű egészségügyi vagy növényegészségügyi védelmének eléréséhez szükséges. Kérésre konzultációt kell tartani a helyzetről a 6.19. cikkel összhangban. A Felek a konzultáció során megadott összes információt figyelembe veszik.
14. Mindegyik Fél maga viseli az auditálással összefüggő költségeit.

6.12. CIKK

Importellenőrzés

1. Mindegyik Fél biztosítja, hogy importellenőrzéseit kockázati alapon valósítsa meg, az ellenőrzésekre indokolatlan késedelem nélkül kerüljön sor, valamint arányos és megkülönböztetésmentes módon végezzék el.

2. Mindegyik Fél biztosítja, hogy a másik Fél területére exportált termékei megfelelnek az importáló Fél egészségügyi és növényegészségügyi előírásainak.
3. Kérésre a Felek egymás rendelkezésére bocsátják a behozatali eljárásaikra vonatkozó információkat, beleértve az egészségügyi és növényegészségügyi intézkedésekkel kapcsolatos importellenőrzések gyakoriságát, valamint azokat a tényezőket, amelyeket a behozatalhoz kapcsolódó kockázatok szempontjából meghatározónak tekintenek.
4. Amennyiben az importellenőrzés során kiderül, hogy egy termék nem felel meg a vonatkozó behozatali követelményeknek, az importáló Fél:
 - (a) a felmerülő kockázatok értékeléséből kiindulva hoz intézkedést, és biztosítja, hogy az intézkedés ne korlátozza jobban a kereskedelmet annál, mint ami az egészségügyi vagy növényegészségügyi védelem megfelelő szintjének eléréséhez szükséges;
 - (b) tájékoztatja az importőrt vagy annak képviselőjét a meg nem felelés okairól, az intézkedés jogalapjáról és adott esetben a szállítmány ártalmatlanításának helyéről; valamint
 - (c) lehetőséget biztosít az importőrnek vagy képviselőjének arra, hogy további információkat nyújtson az érintett Fél döntéshozatalának támogatása érdekében.

5. Ha az egyik Fél egy importellenőrzés negatív eredménye alapján megtiltja vagy korlátozza a másik Fél valamely árujának behozatalát, az importáló Fél – saját jogával összhangban – a szokásos csatornákon keresztül írásban közli az exportáló Fél illetékes hatóságával vagy a szállítmányért felelős piaci szereplővel a tilalom vagy a korlátozás okát, az intézkedés jogalapját vagy az arra feljogosító engedélyt, és adott esetben tájékoztatást ad a szállítmány ártalmatlanításának helyéről²².
6. Ha az elutasított szállítmányt egészségügyi vagy növényegészségügyi bizonyítvány kíséri, az importáló Fél tájékoztatja az exportáló Fél illetékes hatóságát, és megad minden megfelelő információt, beleértve az intézkedés jogalapját, a részletes laboratóriumi eredményeket és módszereket. Az importáló Fél megőrzi a vizsgálati minta azonosítására, gyűjtésére, mintavételére, szállítására és tárolására, valamint a vizsgálati mintán alkalmazott analitikai módszerekre vonatkozó fizikai és elektronikus dokumentációt. Az importáló Fél az importőrt vagy annak képviselőjét is tájékoztatja az adott szállítmány ártalmatlanításáról. Károsító észlelése esetén az értesítésben lehetőség szerint fajszerint fel kell tüntetni a károsítót.
7. Ha az importáló Fél azt állapítja meg, hogy az egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedéseknek való meg nem felelés jelentős, tartós vagy visszatérő jelenség, az importáló Fél értesíti az exportáló Felet a meg nem felelésről.

²² Az egyértelműség érdekében e cikk egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg az importáló Felet abban, hogy olyan szállítmányt ártalmatlanítson, amelyről bebizonyosodik, hogy olyan fertőző kórokozó vagy károsító található benne, amely sürgős intézkedés hiányában terjeszkedhet és az adott Fél területén az emberi, állati vagy növényi életet vagy egészséget károsíthatja.

8. A (6) bekezdéstől eltérve az importáló Fél kérésre az exportáló Fél rendelkezésére bocsátja az exportáló Féltől származó olyan árukra vonatkozó, rendelkezésre álló információkat, amelyekről megállapították, hogy nem felelnek meg az importáló Fél valamely egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedésének.

9. Az egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedések teljesítésének ellenőrzésére és biztosítására irányuló eljárásokkal kapcsolatban kiszabott díjak nem haladhatják meg a szolgáltatás tényleges költségét.

6.13. CIKK

Tanúsítás

1. Ha valamely Fél egy áru behozatalához egészségügyi vagy növényegészségügyi bizonyítványt ír elő, az ilyen bizonyítványnak a Codex Alimentarius, az IPPC és a WOAH nemzetközi szabványain kell alapulnia.
2. Mindegyik Fél biztosítja, hogy tanúsítványait, beleértve az igazolásokat is, úgy állítsák ki, hogy az ne rójon szükségtelen terhet a Felek közötti kereskedelemre.
3. Az importáló Fél kérésre haladéktalanul tájékoztatja a másik Felet az adott termékhez szükséges tanúsítványokról.
4. A Felek az adminisztratív terhek csökkentése és a piacaikhoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében megerősítik együttműködésüket a bizonyítványminták kidolgozása terén.

5. A Felek a kereskedelmi eljárások egyszerűsítése érdekében előmozdítják az elektronikus tanúsítás és egyéb technológiák alkalmazását.

6. Mindegyik Fél elfogadja az eredeti tanúsítványok papíralapú rendszerrel vagy egyenértékű tanúsítási garanciát nyújtó biztonságos elektronikus adatátviteli módszerrel történő cseréjét. Az exportáló Fél elektronikus hatósági bizonyítványt állíthat ki, ha az importáló Fél megállapította, hogy egyenértékű biztonsági garanciák állnak rendelkezésre, beleértve a digitális aláírás használatát és az okmány hitelességének garanciáját.

6.14. CIKK

SPS-intézkedések alkalmazása

1. A Felek a 6.8. cikk sérelme nélkül alkalmazzák egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedéseiket a másik Fél területére.

2. Amennyiben azonos vagy hasonló egészségügyi vagy növényegészségügyi feltételek állnak fenn, az önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetés elkerülése érdekében azonos behozatali követelményeket kell alkalmazni az exportáló Fél területére.

3. Egy adott termékre vonatkozó első kiviteli kérelem esetében az importáló Fél haladéktalanul megindítja a másik Fél, vagy adott esetben az Európai Unió egy vagy több tagállamának kérelmére vonatkozó engedélyezési eljárást. Az engedélyezési eljárás a 6.10. cikkben meghatározott eljárást követi, és abban az esetben, ha a kérelmet a tagállamok olyan csoportja nyújtja be, ahol azonos vagy hasonló egészségügyi vagy növényegészségügyi feltételek állnak fenn, nem vehet igénybe hosszabb időt, mint egy tagállam kérelme esetén.

4. Ugyanazon termékre vonatkozó újabb kiviteli kérelem esetén az importáló Fél – a kellően indokolt esetek kivételével – legkésőbb a kérelem kézhezvételétől számított hat hónapon belül jóváhagyja a kérelmet. A kért információk nem haladhatják meg a szükséges mértéket, és figyelembe kell venni az importáló Fél számára már rendelkezésre álló információkat, például a jogszabályi keretre vonatkozóan, valamint a korábbi ellenőrzési jelentéseket.

6.15. CIKK

A redundáns ellenőrzési intézkedések megszüntetése

1. A Felek elismerik, hogy az exportáló Fél felelős annak biztosításáért, hogy a kivitelre jogosult intézmények, létesítmények és termékek megfeleljenek az importáló Fél által előírt alkalmazandó egészségügyi követelményeknek.

2. Ha az importáló Fél jegyzéket vezet egy adott áru behozatala tekintetében engedélyezett intézményekről vagy létesítményekről, az exportáló Fél megfelelő garanciákkal kísért kérelmére előzetes vizsgálat nélkül jóváhagyja az exportáló Fél területén található intézményt vagy létesítményt, a következő feltételek és eljárások mellett:

- (a) az importáló Fél az exportáló Fél illetékes hatóságai által alkalmazott állategészségügyi és élelmiszer-biztonsági feltételekre vonatkozó ellenőrzési rendszer értékelése alapján engedélyezte az áru behozatalát;
- (b) az érintett létesítményt vagy intézményt az exportáló Fél illetékes hatósága engedélyezte;
- (c) az exportáló Fél illetékes hatóságának rendelkeznie kell az érintett létesítmény vagy intézmény engedélye felfüggesztésére vagy visszavonására vonatkozó hatáskörrel; valamint
- (d) az exportáló Fél biztosította az importáló Fél által kért vonatkozó információkat.

3. Az importáló Fél rendes körülmények között az exportáló Fél kérelmének kézhezvételétől számított 45 napon belül felveszi az intézményeket vagy létesítményeket az engedélyezett intézmények vagy létesítmények jegyzékébe. E jegyzéket nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

4. Az exportjóváhagyást követően az importáló Fél jogosult az exportáló Fél ellenőrzési rendszerének ellenőrzésére. Az ellenőrzések kiterjedhetnek az engedélyezett intézmények vagy létesítmények jegyzékében szereplő, reprezentatív számú intézmény vagy létesítmény, illetve az exportáló Fél által engedélyezni kért intézmények vagy létesítmények helyszíni vizsgálatára. Ha az importáló Fél az ellenőrzés eredményeként súlyos, ismétlődő jellegű meg nem felelést állapít meg, az importáló Fél felfüggesztheti az exportáló Fél illetékes hatósága ellenőrzési rendszerének elismerését.
5. Kellően indokolt körülmények között az importáló Fél megtagadhatja azon intézmények vagy létesítmények engedélyezését, amelyek nem felelnek meg az általa előírt követelményeknek. Ilyen esetben az importáló Fél értesíti az exportáló Felet az intézmény vagy létesítmény engedélyezési kérelmének elutasításáról, és megindokolja az elutasítást.
6. Az importáló Fél az engedélyezési eljárás részeként ellenőrzéseket végezhet a 6.11. cikkel összhangban. Ezen ellenőrzés az intézmény vagy létesítmény engedélyezéséért felelős illetékes hatóság felépítésére, szervezetére és hatásköreire, valamint az importáló Fél követelményeinek teljesítésével kapcsolatos egészségügyi garanciákra korlátozódik. Az ellenőrzés keretében helyszíni vizsgálatok végezhetők reprezentatív számú intézményben vagy létesítményben, amelyek az engedélyezett intézmények vagy létesítmények jegyzékében szerepelnek vagy amelyek engedélyezésére az exportáló Fél kérelmet nyújtott be.
7. Ezen ellenőrzések eredményei alapján az importáló Fél módosíthatja az intézmények vagy létesítmények jegyzékét.
8. Ez a cikk nem vonatkozik a növények és növényi termékek kapcsán hozott intézkedésekre.

6.16. CIKK

Biztonsági intézkedések

1. Az importáló Fél jelentős okból az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség védelméhez szükséges biztonsági intézkedéseket fogadhat el ideiglenes jelleggel.
2. A biztonsági intézkedést elfogadó Fél haladéktalanul írásban értesíti erről az intézkedésről a másik Felet. A biztonsági intézkedést elfogadó Fél figyelembe veszi a másik Fél által szolgáltatott információkat.
3. A biztonsági intézkedés elfogadását követően a Fél rendes körülmények között hat hónapon belül felülvizsgálja annak indokolását, amennyiben a vonatkozó információk rendelkezésre állnak, és kérésre tájékoztatja a másik Felet a felülvizsgálat eredményéről. A Felek csak akkor tartanak fenn biztonsági intézkedést, ha a sürgető probléma vagy fenyegetés továbbra is fennáll. Ha a Fél fenntartja a biztonsági intézkedést, az intézkedést rendszeresen felül kell vizsgálni.
4. A szükségtelen kereskedelmi zavarok elkerülése érdekében a biztonsági intézkedést bevezető Fél a Felek között úton lévő szállítmányok esetében a legmegfelelőbb és legarányosabb megoldást alkalmazza, figyelembe véve az azonosított kockázatot.

6.17. CIKK

Együtműködés

1. A Felek e fejezettel összhangban megvizsgálják a további együttműködés és információcsere lehetőségeit a kölcsönös érdeklődésre számot tartó egészségügyi és növényegészségügyi kérdésekben. E lehetőségek magukban foglalhatnak a kereskedelmi eljárások egyszerűsítése irányuló kezdeményezéseket is.
2. A Felek együttműködnek e fejezet végrehajtásának megkönnyítése érdekében, és közösen azonosíthatják az egészségügyi és növényegészségügyi kérdésekre vonatkozó kezdeményezéseket a Felek közötti kereskedelem szükségtelen akadályainak felszámolása céljából.
3. A Felek előmozdíthatják az együttműködést valamennyi többoldalú fórum, különösen a vonatkozó nemzetközi szabványügyi testületek keretében.

6.18. CIKK

Információcsere

E fejezet egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül a Felek tájékoztatást kérhetnek egymástól a fejezet alapján felmerülő kérdésekben. A megkeresett Fél törekszik arra, hogy saját titoktartási és adatvédelmi követelményeivel összhangban észszerű időn belül és lehetőség szerint elektronikus úton a megkereső Fél rendelkezésére bocsássa a rendelkezésre álló információkat.

6.19. CIKK

Konzultációk

1. A Felek konzultációt kérhetnek az egészségügyi és növényegészségügyi intézkedésekkel kapcsolatos konkrét kereskedelmi aggályokkal kapcsolatban.
2. Amennyiben a Felek másként nem állapodnak meg, e konzultációkat a Felek a kérés kézhezvételétől számított 30 napon belül megtartják.
3. A Felek törekedniük kell arra, hogy minden releváns információt rendelkezésre bocsássanak, amely a sürgős kereskedelmi zavarokat elkerülő, kölcsönösen elfogadott megoldás eléréséhez szükséges.

6.20. CIKK

Kapcsolattartó pontok

1. Mindegyik Fél kapcsolattartó pontot jelöl ki e fejezet végrehajtására, és értesíti a másik Felet az elérhetőségi adatokról, ideértve a felelős tisztviselő nevét is.
2. A Felek az elérhetőségi adatokkal kapcsolatos bármilyen változásról haladéktalanul értesítik egymást.

6.21. CIKK

Egészségügyi és növényegészségügyi intézkedésekkel foglalkozó albizottság (SPS-albizottság)

1. Az 1.10. cikk (1) bekezdésének e) pontja (E megállapodás III. részével foglalkozó albizottságok és egyéb testületek) alapján létrehozott egészségügyi és növényegészségügyi intézkedésekkel foglalkozó albizottság:
 - (a) fórumként szolgál a Felek számára az e fejezet végrehajtásához kapcsolódó SPS-kérdések, beleértve az SPS-intézkedésekkel kapcsolatos szabályozási folyamatok megértésének javítására;
 - (b) nyomon követi e fejezet végrehajtását, mérlegel minden, e fejezethez kapcsolódó kérdést, beleértve minden olyan ügyet, amely a fejezet végrehajtásával összefüggésében felmerülhet;
 - (c) fórumot biztosít bizonyos egészségügyi vagy növényegészségügyi intézkedések alkalmazásából fakadó aggályok megvitatásához azzal a céllal, hogy kölcsönösen elfogadható megoldás szülessen, valamint minden olyan kérdés gyorsan rendeződjön, amely sürgős akadályt jelenthet a Felek közötti kereskedelemben;
 - (d) megosztja az egészségügyi és növényegészségügyi kérdésekkel kapcsolatos információkat, szakértelmet és tapasztalatokat.
2. Az egészségügyi és növényegészségügyi intézkedésekkel foglalkozó albizottság:
 - (a) meghatározhatja az egészségügyi és növényegészségügyi intézkedésekkel kapcsolatos együttműködés területeit, amelyek magukban foglalhatják a technikai segítségnyújtást is;

- (b) előmozdíthatja a többoldalú fórumokon – többek között a WTO SPS-bizottságában és a nemzetközi szabványügyi testületekben – megvitatott egészségügyi és növényegészségügyi kérdésekben folytatott együttműködést; valamint
- (c) a Felek szakértői szintű képviselőiből álló, konkrét egészségügyi vagy növényegészségügyi kérdésekkel foglalkozó munkacsoportokat hozhat létre, amelyek – a későbbiekben meghatározandó feltételekkel – más szakértőket is felkérhetnek a részvételre, beleértve nem kormányzati szervezeteket is.

7. FEJEZET

EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ ÁLLATJÓLÉT ÉS AZ ANTIMIKROBIÁLIS REZISZTENCIA TERÜLETÉN

7.1. CIKK

Célkitűzések

E fejezet célja, hogy keretet biztosítson a párbeszédhez és az együttműködéshez az állatok védelmének és jólétének fokozása, az állatjóléti előírásokra vonatkozó közös értelmezés kialakítása, valamint az antimikrobiális rezisztencia kialakulása elleni küzdelem megerősítése érdekében.

7.2. CIKK

Állatjólét

1. A Felek elismerik, hogy az állatok érző lények.

2. A Felek elismerik az Állategészségügyi Világszervezet (WOAH) állatjóléti szabványainak értékét, és törekednek azok fokozott végrehajtására, tiszteletben tartva azon jogukat, hogy tudományosan megalapozott intézkedéseik szintjét a WOAH állatjóléti szabványai alapján határozzák meg.

3. A Felek törekednek a nemzetközi fórumokon való együttműködésre a helyes állatjóléti gyakorlatok továbbfejlesztésének és végrehajtásának előmozdítása érdekében. A Felek elismerik az állatjólét területén folytatott fokozott kutatási együttműködés értékét.

7.3. CIKK

Antimikrobiális rezisztencia

1. A Felek elismerik, hogy az antimikrobiális rezisztencia komoly fenyegetést jelent az emberi és állati egészségre nézve. Az antimikrobiális szerek helytelen használata az állattenyésztésben – ideértve a nem gyógyászati célú felhasználást is, – hozzájárulhat az antimikrobiális rezisztenciához, amely az emberi és állati egészség szempontjából veszélyt jelenthet. A Felek elismerik, hogy a fenyegetés jellege transznacionális és az „Egy az egészség”²³ koncepción alapuló szemléletet tesz szükségessé.

2. A Felek együttműködnek az antimikrobiális szerek állattenyésztésben való használatának csökkentése és növekedésserkentőként való használatuk betiltása érdekében, az antimikrobiális rezisztencia leküzdése érdekében, az „Egy az egészség” megközelítéssel összhangban.

²³ Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) meghatározásában az „Egy az egészség” megközelítés több ágazat szakpolitikáit ötvözi jobb népegészségügyi eredmények elérése érdekében.

3. A Felek együttműködnek a releváns nemzetközi szervezetek keretében, és követik az azok keretében kidolgozott meglévő és jövőbeli iránymutatásokat, szabványokat, ajánlásokat és intézkedéseket, az antimikrobiális szerek körültekintő és felelősségteljes alkalmazásának előmozdítása érdekében az állattenyésztésben és az állatorvosi gyakorlatban alkalmazott kezdeményezéseket és nemzeti terveket.
4. A Felek előmozdítják az együttműködést valamennyi többoldalú fórum, különösen a nemzetközi szabványalkotó testületek keretében.

7.4. CIKK

Az állatjóléttel és az antimikrobiális rezisztenciával foglalkozó munkacsoport

1. A Felek a 7.2. és a 7.3. cikk végrehajtása céljából törekednek az állatjóléttel és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelemmel kapcsolatos információk, szakértelem és tapasztalatok cseréjére.
2. E célból a Felek létrehoznak egy állatjóléti és antimikrobiális rezisztenciával foglalkozó munkacsoportot, amely szükség esetén megosztja az információkat az egészségügyi és növényegészségügyi intézkedésekkel foglalkozó albizottsággal. A Felek munkacsoportbeli képviselői közös döntés alapján konkrét tevékenységek elvégzésére szakértőket kérhetnek fel.

7.5. CIKK

A vitarendezés alkalmazásának kizárása

Ezen fejezet rendelkezéseinek értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban a Felek nem vehetik igénybe a 31. fejezet (Vitarendezés) szerinti vitarendezési mechanizmust.

8. FEJEZET

AZ ENERGIAÁGAZAT SZABÁLYOZÁSA TEKINTETÉBEN A FELEKET MEGILLETŐ JOGOK ELISMERÉSE

8.1. CIKK

Az energiaágazat szabályozása tekintetében a Feleket megillető jogok elismerése

1. A Felek megerősítik, hogy teljes mértékben tiszteletben tartják szuverenitásukat, amely magában foglalja azt, hogy a területükön a talajban található valamennyi szénhidrogén tulajdonlását és az azokkal való gazdálkodást az állam vagy az illetékes hatóságok végzik, valamint teljes mértékben tiszteletben tartják az ahhoz fűződő szuverén jogukat, hogy az e fejezetben szabályozott kérdéseket saját jogszabályaikkal összhangban és demokratikus folyamataik teljes körű gyakorlása mellett szabályozzák.
2. Mexikóval kapcsolatban az Európai Unió – az e megállapodás alapján azt megillető jogok és jogorvoslati lehetőségek²⁴ sérelme nélkül – elismeri, hogy:
 - (a) Mexikó fenntartja ahhoz fűződő szuverén jogát, hogy reformokat hajtson végre alkotmánya (Constitución Política de los Estados Unidos Mexicanos), valamint az energiaágazatra – többek között a szénhidrogénekre és a villamos energiára – vonatkozó nemzeti jogszabályai tekintetében;

²⁴ Az egyértelműség érdekében: ezek a jogok és jogorvoslati lehetőségek magukban foglalják azokat a jogokat és jogorvoslati lehetőségeket, amelyek a 10. fejezet (Beruházások) és a kapcsolódó mellékletek rendelkezései szerinti, Mexikóra rótt kötelezettségekből erednek.

- (b) Mexikó alkotmányának értelmében közvetlen, elidegeníthetetlen és meghatározhatatlan tulajdonjoggal rendelkezik az ország területén található altalajban – beleértve a kontinentális talapzatot és a parti tengeren kívül elhelyezkedő és azzal szomszédos kizárólagos gazdasági övezetet is – rétegekben vagy lerakódásokban található szénhidrogének felett függetlenül azok fizikai körülményeitől. valamint
- (c) Mexikó fenntartja ahhoz fűződő szuverén jogát, hogy intézkedéseket fogadjon el vagy tartson fenn az energiaágazatra – többek között a szénhidrogénekre és a villamos energiára – vonatkozóan.

9. FEJEZET

A KERESKEDELEM TECHNIKAI AKADÁLYAI

9.1. CIKK

Célkitűzés

E fejezet célkitűzése a Felek közötti árukereskedelem megkönnyítése a kereskedelem szükségtelen technikai akadályainak megelőzése, azonosítása és felszámolása, az átláthatóság fokozása és a nagyobb szabályozási együttműködés előmozdítása révén.

9.2. CIKK

Hatókör

1. Ez a fejezet a TBT-megállapodás 1. mellékletében meghatározott olyan szabványok, műszaki előírások és megfelelőségértékelési eljárások előkészítésére, elfogadására és alkalmazására vonatkozik, amelyek érinthetik a Felek közötti árukereskedelmet.

2. Az (1) bekezdéstől eltérve, ez a fejezet nem alkalmazandó a következőkre:
- (a) a beszerzést végző szervek által saját termelési és fogyasztási szükségleteik tekintetében készített műszaki leírásokra; vagy
 - (b) a 6. fejezet (Egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések) hatálya alá tartozó egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések.
3. Az e fejezetben található, szabványokra, műszaki előírásokra és megfelelőségértékelési eljárásokra történő hivatkozások kiterjednek ezek módosításaira, továbbá – a jelentéktelen módosítások és kiegészítések kivételével – a szabályaik vagy a termékkörük kiegészítésére is.

9.3. CIKK

Kapcsolat a TBT-megállapodással

A TBT-megállapodás 2–9. cikkét, valamint a TBT-megállapodás 1. és 3. mellékletét belefoglalják e megállapodásba, és az értelemszerűen e megállapodás részét képezi.

9.4. CIKK

Nemzetközi szabványok

1. A Felek elismerik, hogy a nemzetközi szabványok, iránymutatások és ajánlások fontos szerepet játszhatnak a szabályozás nagyobb fokú összehangolásának és a helyes szabályozási gyakorlatnak az elősegítésében, valamint kereskedelem szükségtelen technikai akadályainak csökkentésében. E célból a Felek a vonatkozó nemzetközi szabványokat használják műszaki előírásaik alapjaként, kivéve, ha a műszaki előírást kidolgozó Fél bizonyítani tudja, hogy az említett nemzetközi szabványok nem lennének hatékonyak vagy nem lennének megfelelőek a kitűzött jogszerű célkitűzések eléréséhez.
2. A TBT-megállapodás 2. és 5. cikkében, valamint 3. mellékletében meghatározott kötelezettségeken túlmenően valamennyi Fél figyelembe veszi többek között a kereskedelem technikai akadályaival foglalkozó WTO-bizottság által 1995. január 1-je óta elfogadott határozatokat és ajánlásokat²⁵.
3. A nemzetközi szervezetek által kidolgozott szabványokat, beleértve a 9-A. mellékletben felsoroltakat is, vonatkozó nemzetközi szabványnak kell tekinteni, feltéve, hogy azok kidolgozása során a szervezetek megfeleltek a kereskedelem technikai akadályaival foglalkozó WTO-bizottságnak a nemzetközi szabványok, iránymutatások és ajánlások kidolgozására vonatkozó elvekről szóló határozatában meghatározott elveknek és eljárásoknak²⁶.

²⁵ A WTO G/TBT/1/Rev. 13., 2017. március 8-i dokumentuma, az esetleges felülvizsgált változatnak megfelelően.

²⁶ Tartalmazza: A WTO G/TBT/1/Rev. 13., 2017. március 8-i dokumentuma, az esetleges felülvizsgált változatnak megfelelően.

4. Bármelyik Fél kérésére a vegyes bizottság határozata aktualizálhatja a 9-A. mellékletben (Nemzetközi szervezetek által kidolgozott szabványok) szereplő jegyzéket.
5. A szabványok lehető legszélesebb körű harmonizációja érdekében valamennyi Fél arra ösztönzi a területén működő szabványügyi testületeket és azokat a regionális szabványügyi testületeket, amelyeknek saját maga vagy a területén működő szabványügyi testületek tagjai, hogy:
- (a) erőforrásaik határain belül vegyenek részt a nemzetközi szabványok vonatkozó nemzetközi szabványügyi testületek általi kidolgozásában;
 - (b) az általuk kidolgozott szabványok alapjául vegyék figyelembe a vonatkozó nemzetközi szabványokat, kivéve, ha ezek a nemzetközi szabványok hatástalanok vagy nem megfelelőek lennének, például a magas szintű védelem vagy alapvető időjárási vagy földrajzi tényezők vagy alapvető technológiai problémák miatt;
 - (c) kerüljék el a nemzetközi szabványügyi szervezetek munkájának megkettőzését vagy az azzal való átfedéseket;
 - (d) szabályos időközönként vizsgálják felül azon hazai vagy regionális szabványokat, amelyek nem a vonatkozó nemzetközi szabványokon alapulnak, a vonatkozó nemzetközi szabványokkal való konvergenciájuk fokozása céljából;

- (e) működjenek együtt a másik Fél megfelelő szabványügyi testületeivel a nemzetközi szabványosítási tevékenységekben annak biztosítása érdekében, hogy a jövőben valószínűleg a műszaki előírások és megfelelőségértékelési eljárások alapjává váló nemzetközi szabványok, iránymutatások és ajánlások ne akadályozzák szükségtelenül a nemzetközi kereskedelmet; ez az együttműködés nemzetközi szabványügyi testületekben vagy regionális szinten is megvalósulhat;
 - (f) mozgósítsák elő a kétoldalú együttműködést a másik Fél területén működő szabványügyi testületekkel, valamint azokkal a regionális szabványügyi testületekkel, amelyeknek a másik Fél vagy a területén működő szabványügyi testület a tagja;
 - (g) tegyék nyilvánosan elérhetővé egy weboldalon munkaprogramjaikat, amelyek tartalmazzák a jelenleg kidolgozás alatt álló szabványok és az általuk már elfogadott szabványok listáját.
6. A valamely szabványt belefoglalás vagy hivatkozás útján kötelezővé tevő műszakielőírás-tervezetre vagy ilyen megfelelőségértékelési eljárás tervezetére e fejezet 9.6. cikke és a TBT-megállapodás 2. vagy 5. cikke alkalmazandó.

9.5. CIKK

Megfelelőségértékelési eljárások

1. A Felek tudomásul veszik, hogy a megfelelőségértékelési eljárásokat követő eredmények elfogadásának megkönnyítésére különféle mechanizmusok állnak rendelkezésre, többek között:
 - (a) önkéntes megállapodások a Felek területén működő megfelelőségértékelő testületek között;
 - (b) a másik Fél területén található testületek által végzett, egyedi műszaki előírásokra vonatkozó megfelelőségértékelési eljárások eredményeinek kölcsönös elfogadásáról szóló megállapodások;
 - (c) megfelelőségértékelési testületek minősítésére vonatkozó akkreditációs eljárások alkalmazása;
 - (d) megfelelőségértékelő testületek kormányzati kijelölése vagy adott esetben jóváhagyása;
 - (e) valamely Fél által a másik Fél területén működő megfelelőségértékelési testületek eredményeinek elismerése; valamint
 - (f) a szállító megfelelőségi nyilatkozatának elfogadása az importáló Fél által.

2. Felismerve a területeiken végzett megfelelőségértékelési eljárások közötti különbségeket:
- (a) az Európai Unió a jogszabályainak és egyéb rendelkezéseinek megfelelően a szállítói megfelelőségi nyilatkozat rendszerét alkalmazza; valamint
 - (b) arra nézve, hogy egy termék megfelel Mexikó műszaki előírásainak – beleértve az e megállapodás hatálybalépését követően elfogadott műszaki előírásokat is – Mexikó a jogszabályaiban és egyéb rendelkezéseiben előírtak szerint, további követelmények nélkül, biztosítékként fogadja el azokat a tanúsítványokat, amelyeket az Európai Unió területén működő, egy mexikói akkreditáló testület által akkreditált és az illetékes hatóság által jóváhagyott megfelelőségértékelő testületek bocsátottak ki.

E tekintetben Mexikó az Európai Unió területén működő megfelelőségértékelő testületek számára legalább olyan kedvező elbánást biztosít, mint amilyenben a saját területén működő megfelelőségértékelő testületeket részesíti.

Ezen albekezdés egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg Mexikót abban, hogy egyedi megfelelőségértékelési eljárások eredményeit ellenőrizze, amennyiben nem írja elő, hogy a terméket Mexikó területén megfelelőségértékelési eljárásnak vessék alá, megkettőzve az Európai Unió területén már elvégzett megfelelőségértékelési eljárást, kivéve, ha ez szűrőpróbaszerűen vagy ritkán történik felügyeleti vagy ellenőrzési célból, vagy a meg nem felelésre utaló információkra válaszul.

3. A (2) bekezdés ellenére a Felek bevezethetnek a termékek harmadik fél általi kötelező vizsgálatára vagy tanúsítására vonatkozó követelményeket, amennyiben az ilyen követelmények vagy tanúsítás bevezetését az emberi egészség és biztonság védelmével kapcsolatos kényszerítő okok indokolják.
4. E cikk egyetlen rendelkezése sem zárja ki, hogy egy Fél egyes termékek esetében kérje, hogy a saját meghatározott kormányzati szervei megfelelőségértékelést végezzenek. Ilyen esetekben a Fél:
- (a) biztosítja, hogy a megfelelőségértékelésért fizetendő díjak ne haladják meg a nyújtott szolgáltatások hozzávetőleges költségét, és a megfelelőségértékelés kérelmezőjének kérésére ismerteti, hogy a felszámított díjak összege miként korlátozódik a nyújtott szolgáltatások hozzávetőleges költségére;
 - (b) nyilvánosságra hozza a megfelelőségértékelésért fizetendő díjakat; valamint
 - (c) a másik fél kérésére és a TBT-megállapodás 5.2.3, 5.2.4. és 5.2.8. pontjában meghatározott kötelezettségeken túlmenően ismerteti az alábbiakat:
 - (i) a kért információ miért szükséges a megfelelőség értékelése és a díjak megállapítása érdekében;
 - (ii) a Fél miként biztosítja a szükséges információk bizalmas jellegének tiszteletben tartását oly módon, amely biztosítja a jogos kereskedelmi érdekek védelmét; valamint

(iii) a megfelelőségértékelési eljárás működésével kapcsolatos panaszok felülvizsgálatára vonatkozó eljárás.

5. Valamennyi Fél közzéteszi az interneten, lehetőleg egyetlen weboldalon a következőket:

- (a) minden eljárás, kritérium és egyéb feltétel, amelyet alapul vehet annak megállapításához, hogy a megfelelőségértékelő szervezetek hatásköre kiterjed-e akkreditáció, jóváhagyás, kijelölés vagy adott esetben egyéb elismerés megszerzésére, beleértve a kölcsönös elismerési megállapodás alapján megadott elismerést is; valamint
- (b) a megfelelőségértékelés elvégzésére általa jóváhagyott, kijelölt vagy más módon elismert szervezetek jegyzéke, valamint az egyes szervezetek jóváhagyásának, kijelölésének vagy egyéb elismerésének hatályára vonatkozó információk.

6. Bármelyik Fél indoklással ellátott kérelmet nyújthat be a másik Félhez tárgyalások megkezdését kérve egy adott ágazatra vonatkozó megfelelőségértékelési eljárások eredményeinek kölcsönös elfogadásáról szóló kölcsönös elismerési megállapodás megkötése érdekében. Ha a másik Fél elutasítja az ilyen tárgyalások megkezdését, döntését meg kell indokolnia.

7. A 9.7. cikk értelemszerűen alkalmazandó a megfelelőségértékelési eljárásokra.

8. Ha valamelyik Fél megfelelőségértékelési eljárást ír elő, ebben az esetben:

- (a) olyan megfelelőségértékelési eljárásokat választ, amelyek a kockázatértékelés alapján megállapított kockázatokkal arányosak; valamint
- (b) kérésre tájékoztatja a másik Felet az egyes termékekre vonatkozó megfelelőségértékelési eljárások során alkalmazott kritériumokról.

9. Amennyiben valamelyik Fél harmadik fél általi megfelelőségértékelési eljárást ír elő, és a feladatot nem a (4) bekezdésben említett meghatározott kormányzati szerv számára tartja fenn, akkor:

- (a) lehetőleg akkreditációs eljárást alkalmaz a megfelelőségértékelési szervezetek minősítésére;
- (b) a lehető legjobban kihasználja az akkreditálásra és a megfelelőségértékelésre vonatkozó nemzetközi szabványokat, valamint a Felek akkreditációs testületeit bevonó nemzetközi megállapodásokat, például a Nemzetközi Laboratóriumakkreditálási Együttműködés (ILAC) és a Nemzetközi Akkreditálási Fórum (IAF) mechanizmusain keresztül;
- (c) csatlakozik, vagy adott esetben ösztönzi megfelelőségértékelő testületeinek csatlakozását a megfelelőségértékelési eredmények harmonizálását vagy azok elfogadását megkönnyítő bármely működő nemzetközi megállapodáshoz vagy rendszerhez;

- (d) biztosítja, hogy amennyiben egy adott termék vagy termékcsoporthoz tekintetében több megfelelőségértékelő szervezetet jelölnek ki, a gazdasági szereplők megválaszthassák, hogy közülük melyik végezze el a megfelelőségértékelési eljárást;
- (e) biztosítja, hogy ne álljon fenn összeférhetlenség az akkreditáló testületek és a megfelelőségértékelő szervezetek között; valamint
- (f) lehetővé teszi a megfelelőségértékelő testületek számára, hogy az adott megfelelőségértékeléssel kapcsolatban a másik Fél területén működő megfelelőségértékelő testületek által elvégzett vizsgálatokra vagy ellenőrzésekre támaszkodjanak. Ezen albekezdés egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, mint amely megtiltja a Feleknek, hogy a másik Fél területén működő megfelelőségértékelő testületektől ugyanazokat a követelményeket várják el, mint amelyeknek a saját megfelelőségértékelő testületüknek meg kell felelnie.

9.6. CIKK

Átláthatóság

1. A Felek a kereskedelemre jelentős hatást gyakorló műszaki előírások és megfelelőségértékelési eljárások kidolgozása során – kivéve, ha sürgős biztonsági, egészségügyi, környezetvédelmi és nemzetbiztonsági problémák jelentkeznek, vagy ezek bekövetkezése fenyeget – saját szabályaikkal és eljárásaikkal összhangban, valamint a 28. fejezet (Helyes szabályozási gyakorlat) sérelme nélkül:

- (a) lehetővé teszik a másik Fél személyei számára a nyilvános konzultációs eljárásokban való részvételt a saját személyei számára biztosítottnál nem kedvezőtlenebb feltételek mellett; valamint

(b) közzéteszik a konzultációs folyamat eredményeit egy hivatalos weboldalon.

2. A Felek törekednek a műszaki előírások és a megfelelőségértékelési eljárások kidolgozása során további átláthatóságot biztosító módszerek mérlegelésére, beleértve az elektronikus eszközök használatát, valamint a nyilvánosság tájékoztatását vagy a nyilvános konzultációkat.

3. Szükség szerint a Felek ösztönzik az (1) és (2) bekezdés betartására a területükön működő nem kormányzati testületeket, beleértve a szabványügyi testületeket is.

4. A Felek biztosítják, hogy a műszaki előírást vagy a megfelelőségértékelési eljárást megállapító dokumentumok kellően részletesek legyenek ahhoz, hogy megfelelő tájékoztatást nyújtsanak az érdekelt személyeknek és a másik Félnek arra vonatkozóan, hogy kereskedelmi érdekeik sérülhetnek-e, és ha igen, milyen módon.

5. A Felek közzéteszik az interneten – lehetőleg egyetlen weboldalon vagy hivatalos közlönyben – a központi és a központi szint alatti kormányzati szintek új vagy módosított műszaki előírásaira és megfelelőségértékelési eljárásaira vonatkozó valamennyi javaslatot, valamint azok végleges változatát, amelyeket a Feleknek a TBT-megállapodással összhangban be kell jelenteniük vagy közzé kell tenniük²⁷.

6. A Felek biztosítják az általuk elfogadott műszaki előírások és megfelelőségértékelési eljárások közzétételét és díjmentes megtekinthetőségét egy weboldalon.

²⁷ Az egyértelműség érdekében a Felek ennek a kötelezettségnek eleget tehetnek azáltal, hogy biztosítják a javasolt intézkedések és azok végleges változatának közzétételét a WTO hivatalos honlapján, vagy azon keresztül más módon való hozzáférhetővé tételét.

7. A Felek olyan új műszaki előírásokra és megfelelőségértékelési eljárásokra vonatkozó javaslatokat tesznek közzé, amelyek adott esetben összhangban vannak a vonatkozó nemzetközi szabványok, útmutatók vagy ajánlások műszaki tartalmával, és amelyek jelentős hatást gyakorolhatnak a kereskedelemre, kivéve a TBT-megállapodás 2.10. és 5.7. cikkében meghatározott eseteket.

8. A Felek törekednek arra, hogy a TBT-megállapodás 2.9. vagy 5.6. cikkében meghatározott eljárásokkal összhangban közzétegyék a központi szint alatti kormányzatok vagy adott esetben a helyi önkormányzatok olyan új műszaki előírásaira és megfelelőségértékelési eljárásaira vonatkozó javaslatokat, amelyek összhangban vannak a vonatkozó nemzetközi szabványok, útmutatók és ajánlások műszaki tartalmával, ha vannak ilyenek, és amelyek jelentős hatást gyakorolhatnak a kereskedelemre.

9. Annak meghatározásához, hogy egy javasolt műszaki előírás vagy megfelelőségértékelési eljárás jelentős hatást gyakorolhat-e a kereskedelemre, és ezért be kell-e jelenteni a TBT-megállapodásnak a 9.3. cikk szerint e megállapodásba foglalt vonatkozó rendelkezéseivel összhangban, a Fél többek között figyelembe veszi a 9.4. cikk (2) bekezdésében említett, a kereskedelem technikai akadályaival foglalkozó WTO-bizottság által 1995. január 1-je óta elfogadott vonatkozó határozatokat és ajánlásokat.

10. A Felek a másik Fél megkeresésére információt szolgáltatnak az általuk elfogadott vagy elfogadni kívánt műszaki előírás vagy megfelelőségértékelési eljárás céljairól, jogalapjáról és indokáról.

11. A javasolt műszaki előírások és megfelelőségértékelési eljárások WTO Notifikációs Központjának történő továbbítását követően valamennyi Fél törekszik arra, hogy legalább 60 napos időszakot biztosítson a másik Fél számára az írásbeli észrevételre, kivéve, ha sürgős biztonsági, egészségügyi, környezetvédelmi és nemzetbiztonsági problémák jelentkeznek, vagy ezek bekövetkezése fenyeget. A Felek megfontolás tárgyává teszik a másik Félnek az észrevételezési időszak meghosszabbítására irányuló minden észszerű kérését. Amennyiben a Fél az észrevételezési időszakot 60 napon túl, például 90 napra meg tudja hosszabbítani, ajánlott, hogy így járjon el.
12. A Felek törekednek arra, hogy az észrevételezési időszak vége és a bejelentett műszaki előírás vagy megfelelőségértékelési eljárás elfogadása között elegendő időt biztosítsanak a beérkezett észrevételek mérlegelésére és az azokra adott válaszok elkészítésére.
13. Ha az egyik Fél a másik Félről írásbeli észrevételeket kap a javasolt műszaki előírással vagy megfelelőségértékelési eljárással kapcsolatban, akkor az észrevételeket kapó Fél:
- (a) a másik Fél kérésére illetékes szabályozó hatóságának részvételével megvitatja az írásbeli észrevételeket, és ezt olyan időpontban teszi, amikor az észrevételek figyelembe vehetők; valamint
 - (b) legkésőbb a műszaki előírás vagy a megfelelőségértékelési eljárás közzétételének napján írásban válaszol az észrevételekre.
14. A Felek lehetőleg legkésőbb az elfogadott műszaki előírás vagy megfelelőségértékelési eljárás közzétételének napján egy weboldalon közzéteszik a kapott észrevételekre adott válaszaikat.

15. A Felek a műszaki előírás vagy a megfelelőségértékelési eljárás végleges szövegét a szöveg elfogadásakor vagy közzétételekor bejelentik a TBT-megállapodás 2.9., 3.2., 5.6. vagy 7.2. cikke szerint bejelentett javasolt intézkedésről szóló eredeti bejelentés kiegészítéseként.

16. Legkésőbb a kereskedelemre esetlegesen jelentős hatást gyakorló végleges műszaki előírás vagy megfelelőségértékelési eljárás közzétételének időpontjáig a Felek nyilvánosan hozzáférhetővé teszik az interneten a következőket:

- (a) a végleges műszaki szabályzat vagy a megfelelőségértékelési eljárás célkitűzéseinek és azok megvalósítási módjának ismertetése; valamint
- (b) a 9.7. cikkben előírt hatásvizsgálat eredményei, amennyiben elvégzik a Fél szabályaival és eljárásaival összhangban.

17. A TBT-megállapodás 2.12. és 5.9. cikkeinek alkalmazásában az „észszerű időtartam” általában legalább hat hónapot jelent, kivéve, ha ez a kitűzött jogszerű célkitűzések elérése szempontjából nem lenne hatékony.

18. A Felek törekednek arra, hogy a végleges műszaki előírások és megfelelőségértékelési eljárások közzététele és hatálybalépése között több mint hat hónapot biztosítsanak, kivéve, ha ez a kitűzött jogszerű célkitűzések elérése szempontjából nem lenne hatékony.

9.7. CIKK

Műszaki előírások

1. A Felek a tervezett műszaki előírások tekintetében saját szabályaikkal és eljárásaikkal összhangban szabályozási hatásvizsgálatot végeznek.
2. Az egyes Felek értékelik a műszakielőírás-javaslatok azon rendelkezésre álló szabályozási és nem szabályozási alternatíváit, amelyek teljesíthetik a Fél jogszerű célkitűzéseit, a TBT-megállapodás 2.2. cikkének megfelelően.
3. Ha az egyik Fél nem a nemzetközi szabványokat használta műszaki előírásai alapjául, a másik Fél kérésére köteles azonosítani a vonatkozó nemzetközi szabványoktól való bármely lényeges eltérést, kifejteni azokat az okokat, amelyek alapján úgy ítélte meg, hogy azon szabványok az elérni kívánt cél szempontjából nem alkalmasak vagy nem hatékonyak, és benyújtani az ezen értékelés alapjául szolgáló tudományos vagy technikai bizonyítékokat.
4. A TBT-megállapodás 2.3. cikkében foglaltakon túlmenően a Felek felülvizsgálják a műszaki előírásokat a vonatkozó nemzetközi szabványokkal való konvergenciájuk fokozása céljából. A Felek figyelembe veszik többek között a vonatkozó nemzetközi szabványokban bekövetkezett új fejleményeket, valamint azt, hogy továbbra is fennállnak-e azok a körülmények, amelyek eredményeként eltértek a vonatkozó nemzetközi szabványoktól.

9.8. CIKK

Szabályozási együttműködés

1. A Felek elismerik, hogy a kereskedelmet gátló technikai akadályok felszámolásának vagy elkerülésének elősegítésére számos szabályozási együttműködési mechanizmus létezik.
2. Az e fejezet hatálya alá tartozó területeken bármely Fél javasolhat ágazatspecifikus szabályozási együttműködési tevékenységeket a másik Félnek. A 9.11. cikk szerint kijelölt kapcsolattartó ponthoz továbbítandó javaslatoknak a következőkből kell állnia:
 - (a) a szabályozási megközelítésekre és gyakorlatokra vonatkozó információcsere;
 - (b) kezdeményezés a műszaki előírásoknak és a megfelelőségértékelési eljárásoknak a vonatkozó nemzetközi szabványokkal való további összehangolására; vagy
 - (c) technikai tanácsadás és segítségnyújtás a műszaki előírások, szabványok, megfelelőségértékelési eljárások és metrológia kidolgozásával, végrehajtásával és felülvizsgálatával kapcsolatos gyakorlatok javítása érdekében kölcsönösen elfogadott feltételekkel kapcsolatban.

A másik Fél gondosan mérlegeli a javaslatot, és észszerű időn belül válaszol rá.

3. A Felek ösztönzik a szabványosításért, a megfelelőségértékelésért, az akkreditációért és a metrológiáért felelős szervezeteik közötti együttműködést az e fejezet hatálya alá tartozó kérdésekben, függetlenül attól, hogy állami vagy magánszervezetekről van-e szó.
4. E cikk egyetlen rendelkezése sem értelmezendő úgy, hogy az kötelezné valamely Felet:
- (a) a szabályozási intézkedések előkészítésére és elfogadására vonatkozó belső eljárásaitól való eltérésre;
 - (b) olyan intézkedések meghozatalára, amelyek aláásnák vagy akadályoznák a közpolitikai célkitűzéseinek megvalósítására irányuló szabályozási intézkedések időben történő elfogadását; vagy
 - (c) valamilyen konkrét szabályozási eredmény elérésére.

9.9. CIKK

Jelölés és címkézés

1. E cikk alkalmazásában, valamint a TBT-megállapodás 1. mellékletének (1) bekezdésével összhangban a műszaki előírás tartalmazhat a termékre, eljárásra vagy gyártási módszerre alkalmazott jelölésre és címkézésre vonatkozó követelményeket, vagy kizárólag ezeket szabályozhatja.

2. A Felek megerősítik, hogy a jelölést vagy címkézést tartalmazó vagy kizárólag ezekkel foglalkozó műszaki előírásaik megfelelnek a TBT-megállapodás 2. cikkének.
3. Ha valamelyik Fél a termékek kötelező jelölését vagy címkézését írja elő, az adott Fél:
 - (a) arra törekszik, hogy kizárólag olyan információk feltüntetését írja elő, amelyek relevánsak a termék fogyasztói vagy használói számára, vagy a termék kötelező műszaki előírásoknak való megfelelésének jelölése szempontjából;
 - (b) nem ír elő semmilyen előzetes jóváhagyást, regisztrációt vagy tanúsítást a termékek jelölésével vagy címkézésével kapcsolatban, vagy díjfizetést olyan termékek forgalmazásának előfeltételeként, amelyek máskülönben megfelelnek a kötelező műszaki előírásoknak, kivéve, ha ez az emberi, állati vagy növényi egészséggel vagy élettel, a környezettel vagy a nemzetbiztonsággal kapcsolatos kockázatok miatt szükséges;
 - (c) ha valamely Fél a gazdasági szereplők számára egyedi azonosítószámot használatát írja elő, akkor köteles az ilyen számot a másik Fél gazdasági szereplői részére indokolatlan késedelem nélkül, megkülönböztetésmentesen kiadni;
 - (d) amennyiben az nem megtevesztő, ellentmondásos vagy zavaró az árukat importáló Fél által előírt információkkal összefüggésben, engedélyezi a következőket:
 - (i) az árukat importáló Fél nyelve mellett más nyelven is feltüntetett információk;

- (ii) nemzetközileg elfogadott nómenklatúra, piktogramok, szimbólumok és grafikai ábrázolások; valamint
 - (iii) az árukat importáló Fél által kért információkon felüli további információk;
- (e) a származási helyen történő címkézés alternatívájaként elfogadja, hogy a címkézésre, beleértve a kiegészítő címkézést és a címkézés helyesbítését is, a behozatalt követően, de a termék eladásra való felkínálását megelőzően kerüljön sor, kivéve, ha az ilyen címkézést népegészségügyi vagy biztonsági okokból, vagy az exportáló Fél földrajzi árujelzőjével kapcsolatos követelmény miatt a származási helyen kell elvégezni; valamint
- (f) arra törekszik, hogy a termékhez fizikailag rögzített címkék helyett a nem állandó vagy leválasztható címkéket, vagy a jelölésre vagy címkézésre vonatkozó információknak a kísérő dokumentációban való feltüntetését elfogadja, kivéve, ha az ilyen címkézést népegészségügyi vagy biztonsági okokból írják elő.

9.10. CIKK

Információcsere és megbeszélések

1. Mindegyik Fél kérhet a másik Féltől az e fejezet hatálya alá tartozó bármely kérdésben információt. A megkeresett Fél köteles az információt észszerű időn belül megadni.

2. Mindegyik Fél kérheti a másik Félől az e fejezet alapján felmerülő aggályok megvitatását, beleértve a másik Fél bármely műszaki előírásának vagy megfelelőségértékelési eljárásának tervezetét vagy javaslatát, amennyiben a kérelmező Fél úgy ítéli meg, hogy a műszaki előírás vagy a megfelelőségértékelési eljárás jelentős negatív hatást gyakorolhat a Felek közötti kereskedelemre. A kérelmet írásban kell benyújtani, az alábbiak megjelölésével:

- (a) az aggály;
- (b) e fejezet azon rendelkezései, amelyekre az aggályok vonatkoznak; valamint
- (c) a kérelem indokai, beleértve a kérelmező Fél aggályainak ismertetését.

3. Az egyértelműség érdekében a Felek azt is kérhetik egymástól, hogy vitassák meg az e fejezet alapján a regionális vagy helyi, adott esetben közvetlenül a központi kormányzati szint alatti kormányzatok műszaki előírásaival vagy megfelelőségértékelési eljárásaival kapcsolatban felmerülő aggályokat, amelyek jelentős hatást gyakorolhatnak a kereskedelemre.

4. A Felek a megkeresés időpontjától számított 60 napon belül személyesen, illetve video- vagy telekonferencia útján megvitatják a felmerült aggályokat, és törekednek a probléma lehető leggyorsabb megoldására. Ha a kérelmező Fél úgy ítéli meg, hogy az ügy sürgős, kérheti, hogy rövidebb időn belül sor kerüljön az egyeztetésre. A megkeresett Fél méltányos mérlegelés tárgyává teszi a kérést. A Felek mindent megtesznek a vita kölcsönösen kielégítő rendezése érdekében.

5. A Felek eltérő megállapodása hiányában a megbeszélések és a megbeszélések során megosztott információk nem sértik a Felek e megállapodás, a WTO-egyezmény vagy bármely más olyan megállapodás szerinti jogait és kötelezettségeit, amelynek mindkét Fél részes fele.

6. A tájékoztatásra vagy megbeszélésekre vonatkozó kérelmeket a 9.11. cikk szerint kijelölt megfelelő kapcsolattartó ponton keresztül kell benyújtani.

9.11. CIKK

Kapcsolattartó pontok

1. Az e fejezet szerinti együttműködés és koordináció megkönnyítésére mindegyik Fél kapcsolattartó pontot jelöl ki, és értesíti a másik Felet kapcsolattartó elérhetőségeiről. A Felek az adott elérhetőségi adatokkal kapcsolatos bármilyen változásról haladéktalanul értesítik egymást.

2. A kapcsolattartó pontok együttműködnek annak érdekében, hogy megkönnyítsék e fejezet végrehajtását és a Felek közötti együttműködést a kereskedelem technikai akadályaival kapcsolatos valamennyi kérdésben. A kapcsolattartók felelősek mindenekelőtt a következőkért:

(a) a 9.10. cikk (6) bekezdésében említett információcsere és megbeszélések megszervezése;

- (b) a másik Fél által felvetett, a szabványok, műszaki előírások vagy megfelelőségértékelési eljárások kialakításával, elfogadásával, alkalmazásával vagy végrehajtásával kapcsolatos kérdés haladéktalan kezelése;
- (c) valamely Fél kérésére megbeszélések szervezése az e fejezet alapján felmerülő bármely kérdésről;
- (d) információcsere a fejlesztésekről a szabványokkal, műszaki előírásokkal és megfelelőségértékelési eljárásokkal kapcsolatos nem kormányzati, regionális és többoldalú fórumokon; valamint
- (e) a technikai segítségnyújtás iránti lehetséges igények azonosításának lehetővé tétele.

9.12. CIKK

A kereskedelem technikai akadályaival foglalkozó albizottság

Az 1.10. cikk (1) bekezdése (E megállapodás III. részével foglalkozó albizottságok és egyéb testületek) alapján létrehozott, a kereskedelem technikai akadályaival foglalkozó albizottság:

- (a) figyelemmel kíséri e fejezet végrehajtását és igazgatását;
- (b) fokozza az együttműködést a szabványok, műszaki előírások és megfelelőségértékelési eljárások fejlesztése és javítása terén;

- (c) meghatározza az e fejezet szerinti jövőbeli munka szempontjából közös érdekű kiemelt területeket és mérlegeli az új kezdeményezésekre irányuló javaslatokat;
- (d) figyelemmel kíséri és megvitatja a TBT-megállapodással kapcsolatos fejleményeket; valamint
- (e) megtesz bármilyen más lépést, amelyről a Felek úgy vélik, hogy segíteni fogja őket e fejezet és a TBT-megállapodás végrehajtásában.

10. FEJEZET

BERUHÁZÁS

A. SZAKASZ

Általános rendelkezések

10.1. CIKK

Fogalommeghatározások

1. E fejezet alkalmazásában:
 - (a) „érintett beruházás”: olyan beruházás, amely valamely Fél beruházójának közvetlen vagy közvetett tulajdonában vagy ellenőrzése alatt áll a másik Fél területén, az alkalmazandó joggal összhangban, és amely e megállapodás hatálybalépésének időpontjában már létezik, vagy azt követően jön létre;
 - (b) „gazdasági tevékenységek”: ipari, kereskedelmi és szakmai jellegű, valamint kézműipari tevékenységek, többek között a szolgáltatások, kivéve az államhatalom gyakorlása során végzett tevékenységeket;

- (c) „vállalkozás”: az 1.3. cikk (Általánosan alkalmazandó fogalommeghatározások) meghatározása szerinti vállalkozás, vagy annak fióktelepe vagy képvisleti irodája²⁸;
- (d) „az Európai Unió vállalkozása” vagy „Mexikó vállalkozása”: az Európai Unió vagy tagállamai, illetve Mexikó jogszabályaival összhangban létrehozott olyan vállalkozás, amely jelentős üzleti tevékenységet folytat²⁹ az Európai Unió, illetve Mexikó területén³⁰;

az Európai Unió vagy Mexikó területén kívül telephellyel rendelkező és az Európai Unió valamely tagállamának vagy Mexikónak az állampolgárai által ellenőrzött hajózási társaságok szintén kedvezményezettjei e fejezet rendelkezéseinek – a C. szakasz (Beruházásvédelem) és a D. szakasz (Beruházásokkal kapcsolatos vitarendezés) kivételével –, amennyiben hajóik adott esetben az Európai Unió adott tagállamának vagy Mexikó vonatkozó jogszabályai szerint kerültek bejegyzésre és az Európai Unió adott tagállamának vagy Mexikónak a lobogója alatt hajóznak;

²⁸ Mexikó esetében a képvisleti iroda nem tekinthető vállalkozásnak, kivéve, ha fióktelepként hozták létre.

²⁹ Összhangban az Európai Közösséget létrehozó szerződésről a WTO részére küldött értesítésével (WT/REG39/1), az Európai Unió az EUMSZ 54. cikkében szabályozott, az Európai Unió egy tagállama gazdaságával fenntartott „tényleges és folyamatos kapcsolat” fogalmát egyenértékűnek tartja a „jelentős üzleti tevékenység” fogalmával.

³⁰ Az egyértelműség érdekében egy harmadik országbeli vállalkozás fióktelepe vagy képvisleti irodája nem tekinthető az Európai Unió vállalkozásának vagy Mexikó vállalkozásának.

- (e) „letelepedés”: egy vállalkozás létrehozása az Európai Unióban vagy Mexikóban, beleértve annak felvásárlását³¹ is;
- (f) „az egyik Fél beruházója”: valamelyik Fél, annak természetes személye vagy vállalkozása, amely nem fióktelep vagy képviseleti iroda, és aki/amely beruházást kíván eszközölni, eszközöl vagy eszközölt a másik Fél területén;
- (g) „harmadik ország beruházója”: olyan beruházó, aki/amely valamelyik Fél területén beruházást kíván végrehajtani, hajt végre vagy hajtott végre, és nem valamelyik Fél beruházója;
- (h) „működés”: valamely beruházás működtetése, igazgatása, fenntartása, használata, hasznélvezete, értékesítése vagy az arról való egyéb rendelkezés;
- (i) „hozamok”: valamennyi, egy beruházás által eredményezett összeg, ideértve különösen – bár nem kizárólagosan – a nyereséget, kamatokat, osztalékokat, tőkenyereséget, jogdíjakat, a szellemi tulajdon-jogokból származó kifizetéseket, a természetben történő kifizetéseket, az igazgatási díjakat és az adott befektetésből származó egyéb díjakat³².

³¹ A „felvásárlás” kifejezés magában foglalja a vállalkozásban való tőkerészesedést is, tartós gazdasági kapcsolatok létrehozása vagy fenntartása céljából.

³² Az egyértelműség érdekében az újrabefektetett hozamokat befektetésként kell kezelni, amennyiben megfelelnek a befektetés e cikk szerinti meghatározásának.

2. E fejezet alkalmazásában a „beruházás” minden olyan eszköz, amely egy beruházó közvetlen vagy közvetett tulajdonában vagy ellenőrzése alatt áll, amelyet gazdasági haszonra vagy más üzleti célra szereztek meg, vagy e célból használnak fel, és amely rendelkezik egy beruházás jellemzőivel, ideértve bizonyos időtartamot, a tőke vagy egyéb források lekötését, az elvárt nyereséget vagy a kockázatvállalást. Egy beruházás a következő formákat öltheti:

- (a) vállalkozás;
- (b) üzletrészek, részvények és a jegyzett tőkéből való részesedés egyéb formái;
- (c) vállalkozás kötvényei, fedezetlen kötvényei, kölcsönei és más hitelviszonyt megtestesítő értékpapírai³³;
- (d) az alábbiakból származó érdekeltségek:
 - (i) koncessziók, licencek, engedélyek, jogosítványok és hasonló, a nemzeti jog alapján biztosított jogok;

³³ Az adósság bizonyos formái, például a kötvények, kölcsönök, fedezetlen kötvények és hosszú lejáratú kötvények nagyobb valószínűséggel rendelkeznek a beruházás jellemzőivel, míg más adósságformák kevésbé rendelkeznek ilyen jellemzőkkel.

- (ii) kulcsrakész kivitelezésekről szóló szerződések, valamint építési, üzemeltetési, gyártási, koncessziós vagy bevételmegosztásról rendelkező és egyéb szerződések;
- (e) szellemitulajdon-jogok;
- (f) egyéb materiális és immateriális, ingó és ingatlan, vagyoni és kapcsolódó vagyoni jogok, például bérlet, jelzálog és zálogkölcsön³⁴; vagy
- (g) az a)–f) pontban meghatározott kamattípusú pénzkövetelések, kivéve azokat a pénzköveteléseket, amelyek kizárólag a következőkből erednek:
 - (i) áruk vagy szolgáltatások valamely Fél területén lévő természetes személyek vagy vállalkozások által a másik Fél területén lévő természetes személynek vagy vállalkozásnak történő értékesítéséről szóló kereskedelmi szerződésekből ered; vagy

³⁴ Az egyértelműség érdekében a piaci részesedés, a piacra jutás, az elvárt nyereség és a nyereségszerzési lehetőségek önmagukban nem beruházások.

- (ii) a c) pont szerinti kölcsöntől eltérő kereskedelmi ügylettel – például kereskedelemfinanszírozással – kapcsolatos hitelnyújtás.

A beruházás fogalmába nem tartozik bele a bírósági vagy közigazgatási eljárás során hozott végzés vagy ítélet.

Az eszközök beruházása vagy újraberuházása formájában bekövetkező bármilyen változás nem befolyásolja a beruházás jellegét, feltéve, hogy a beruházás vagy újraberuházás formája továbbra is megfelel a beruházás fogalommeghatározásának.

10.2. CIKK

Hatókör

1. E fejezet a következők által elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre alkalmazandó³⁵:
 - (a) az adott Fél központi, regionális vagy helyi kormányzata vagy hatósága; valamint
 - (b) a központi kormány, regionális vagy helyi önkormányzatok vagy hatóságok által átruházott jogosítványok alapján működő személyek, beleértve az állami vállalkozást vagy bármely más nem kormányzati szervet is.

³⁵ Az egyértelműség érdekében ez a fejezet az a) és b) pontban felsorolt szervezetek azon intézkedéseire vonatkozik, amelyeket közvetlenül vagy közvetve más szervezetek ezen intézkedésekkel kapcsolatos magatartásának utasítására, irányítására vagy ellenőrzésére fogadnak el vagy tartanak fenn.

2. E fejezet nem alkalmazandó valamely Fél intézkedéseire, amennyiben azok a 18. fejezet (Pénzügyi szolgáltatások) hatálya alá tartoznak.

10.3. CIKK

Szabályozási jog

A Felek megerősítik azon jogukat, hogy a területükön belül szabályozási intézkedéseket hozzanak olyan legitim szakpolitikai célkitűzések megvalósítása érdekében, mint például a népegészségügy, a szociális szolgáltatások, a közoktatás, a biztonság, a környezet, a közérkölcsh védelme, a szociális vagy fogyasztóvédelem, a magánélet védelme és az adatvédelem, a kulturális sokféleség előmozdítása és védelme, vagy a verseny.

10.4. CIKK

Kapcsolat más fejezetekkel

1. E fejezet és a 18. fejezet (Pénzügyi szolgáltatások) közötti ellentmondás esetén az összeegyeztethetlenség erejéig az utóbbi élvez elsőbbséget.

2. Valamely Fél azon előírása, miszerint a másik Fél szolgáltatójának óvadékot vagy más pénzügyi biztosítékot kell nyújtania a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás feltételeként, önmagában még nem teszi alkalmazandóvá ezt a fejezetet a Fél által a kérdéses szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott intézkedések vonatkozásában. Ez a fejezet a Fél által a kibocsátott óvadék vagy pénzügyi biztosíték vonatkozásában elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre alkalmazandó, amennyiben az ilyen óvadék vagy pénzügyi biztosíték érintett beruházásnak minősül.

B. SZAKASZ

A beruházások liberalizálása

10.5. CIKK

Hatókör

1. Ez a szakasz valamely Fél által elfogadott vagy fenntartott olyan intézkedésekre alkalmazandó, amelyek hatással járnak a másik Fél beruházójának vállalkozása letelepedésére vagy beruházásának működésére az első Fél területén.
2. E szakasz nem vonatkozik az alábbiakra:
 - (a) az államhatalom gyakorlása során végzett tevékenységek az adott Fél területén;

- (b) olyan közbeszerzések, melyek során kormányzati célokra vásárolnak árut vagy szolgáltatást, nem pedig kereskedelmi viszontértékesítés, illetve egy kereskedelmi értékesítésre szánt áru előállítása vagy szolgáltatás nyújtása során való felhasználás céljából, függetlenül attól, hogy a beszerzés a 21.1. cikk (Fogalommeghatározások) értelmében érintett beszerzésnek minősül-e;
- (c) audiovizuális szolgáltatások;
- (d) belföldi tengeri kabotázs³⁶;
- (e) légi szolgáltatások vagy a légi szolgáltatásokat támogató kapcsolódó szolgáltatások³⁷, a következők kivételével:
 - (i) repülőgép-javítási és -karbantartási szolgáltatások, amelyek során repülőgépet vonnak ki a szolgálatból;

³⁶ Az Európai Unió esetében a vonatkozó nemzeti jogszabály alapján kabotázsnak tekintendő tevékenységek sérelme nélkül, a jelen fejezet alkalmazásában a belföldi tengeri kabotázs az utasok vagy áruk szállítása az Európai Unió valamely tagállama területén található kikötő vagy pont és az Európai Unió ugyanezen tagállama területén található kikötő vagy pont között, beleértve a kontinentális talapzatot is az ENSZ tengerjogi egyezményében meghatározottak szerint, továbbá az Európai Unió valamely tagállama területén található azonos kikötőből vagy pontból induló és oda visszatérő forgalom. Mexikó esetében a jelen fejezet alkalmazásában belföldi tengeri kabotázs a Mexikó tengeri övezetében található kikötők vagy helyek és a mexikói partok között bármely hajó által tengeri úton végzett hajózás.

³⁷ Az egyértelműség érdekében a légi szolgáltatások vagy a légi szolgáltatásokat támogató kapcsolódó szolgáltatások a következő szolgáltatásokat is magukban foglalják: légi járművek kölcsönzése személyzettel, repülőtér-üzemeltetési szolgáltatások és az olyan légi járműveket használó szolgáltatások, amelyek elsődleges célja nem áruk vagy utasok szállítása, például a légi tűzoltás, a repülésoktatás, a városnéző repülés, a légi permetezés, a légi felmérés, a légi térképkészítés, a fényképezés, az ejtőernyős ugrás, a vontató vitorlázó repülés, a helikopteres függőteher-emelés fakitermeléshez és építkezéshez, valamint egyéb, levegőben végzett mezőgazdasági, ipari és felügyeleti szolgáltatások.

- (ii) légi szállítási szolgáltatások értékesítése és marketingje;
- (iii) számítógépes helyfoglalási rendszerrel összefüggő szolgáltatások; valamint
- (iv) földi kiszolgálás.

3. A 10.6–10.8. cikkek nem vonatkoznak a Fél által nyújtott támogatásokra³⁸, ideértve az államilag támogatott hiteleket, garanciákat és biztosítást is.

4. A 10.6–10.10. cikkek nem vonatkoznak a VII. mellékletben meghatározott új szolgáltatásokra (Egyetértés az Egyesült Nemzetek Szervezete 1991. évi ideiglenes központi termékosztályozásába be nem sorolt új szolgáltatásokról).

5. A 10.54. cikk sérelme nélkül ez a fejezet nem köti a Feleket olyan cselekmények és olyan tények vagy helyzetek tekintetében, amelyek akkor mentek végbe, illetve akkor szűntek meg, mielőtt a megállapodás hatályba lépett volna.

³⁸ Az egyértelműség érdekében a támogatások a 24. fejezet (Támogatások) hatálya alá tartoznak.

10.6. CIKK

Piacra jutás

Azokban az ágazatokban vagy alágazatokban, ahol piacra jutási kötelezettségvállalásokat tesznek, egyik Fél sem fogad el vagy tart fenn a másik Fél beruházója vagy érintett beruházásnak minősülő vállalkozás letelepedése vagy az érintett vállalkozás működése útján megvalósított piacra jutással kapcsolatban, sem a teljes területe, sem valamely területi alegysége vonatkozásában olyan intézkedést³⁹, amely:

- (a) korlátozza azon vállalkozások számát, amelyek egy konkrét gazdasági tevékenységet végezhetnek, függetlenül attól, hogy a korlátozás számbeli kvóta, monopólium, kizárólagos jogok vagy gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény formájában valósul meg;
- (b) korlátozza az ügyletek vagy a tőke összértékét számbeli kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján;
- (c) korlátozza a műveletek teljes számát vagy a teljesítés kijelölt számbeli egységekben kifejezett mennyiségét kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján;

³⁹ A (2) bekezdés a), b) és c) pontja nem terjed ki a mezőgazdasági vagy halászati termékek termelésének korlátozása érdekében elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre.

- (d) egy adott gazdasági tevékenységnek a másik Fél beruházója általi végzéséhez meghatározott típusú jogi személy vagy közös vállalkozás létrehozását korlátozza vagy írja elő; vagy
- (e) számbeli kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján korlátozza az adott ágazatban vagy egy vállalkozásban foglalkoztatható olyan természetes személyek összlétszámát, akik egy adott gazdasági tevékenység ellátásához szükségesek, és ahhoz közvetlenül kapcsolódnak.

10.7. CIKK

Nemzeti elbánás

1. A Felek a másik Fél beruházóit és az érintett beruházásnak minősülő vállalkozásaikat a területükön való letelepedés tekintetében olyan elbánásban részesítik, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet saját beruházóik, illetve azok vállalkozásai számára hasonló helyzetben biztosítanak.
2. A Felek a másik Fél beruházóit és az érintett beruházásaikat a területükön való működés tekintetében olyan elbánásban részesítik, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet saját beruházóik, illetve azok beruházásai számára hasonló helyzetben biztosítanak.

3. A Felek által az (1) és (2) bekezdés alapján biztosítandó elbánás Mexikó regionális kormányzati szintje tekintetében: nem kevésbé kedvező elbánás, mint az adott regionális kormányzati szint által a Mexikó beruházói és azok beruházásai számára az adott regionális kormányzat területén biztosított legkedvezőbb elbánás.

4. A Felek által az (1) és (2) bekezdés értelmében biztosított elbánás az Európai Unió valamely tagállamának kormányzata vagy az Európai Unió valamely tagállamában működő kormányzat tekintetében: nem kevésbé kedvező elbánás, mint az adott kormányzat által a saját beruházói és azok beruházásai számára hasonló helyzetben a területén biztosított legkedvezőbb elbánás.

10.8. CIKK

Legnagyobb kedvezményes elbánás

1. A Felek a másik Fél beruházóit és az érintett beruházásnak minősülő vállalkozásaikat a területükön való letelepedés tekintetében olyan elbánásban részesítik, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet harmadik ország beruházói, illetve azok vállalkozásai számára hasonló helyzetben biztosítanak.

2. A Felek a másik Fél beruházóit és azok érintett beruházásait a beruházások területükön való működtetése tekintetében olyan elbánásban részesítik, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet harmadik ország beruházói, illetve azok beruházásai számára hasonló helyzetben biztosítanak.

3. Az (1) és (2) bekezdés nem értelmezhető úgy, hogy az arra kötelezi a Felet, hogy a másik Fél beruházóira is kiterjessze az olyan elbánást, amely a természetes személy vagy vállalkozás gazdasági tevékenység folytatására való felhatalmazására, engedélyezésére vagy tanúsítására vonatkozó előírások vagy kritériumok, illetve prudenciális intézkedések elismerését előíró intézkedések alkalmazásából ered.

4. Az egyértelműség érdekében az e cikkben említett elbánás nem foglalja magában a valamely harmadik ország beruházóinak és azok beruházásainak a jelen megállapodásban vagy az egyik Fél és egy harmadik ország között létrejött egyéb nemzetközi megállapodásban a beruházással kapcsolatos vitarendezésre vonatkozó rendelkezések révén biztosított elbánást. Az egyéb nemzetközi megállapodásokban foglalt lényegi rendelkezések önmagukban nem minősülnek az (1) és (2) bekezdésben említett bánásmódnak, és így nem vezethetnek e cikk megsértéséhez. Az ilyen rendelkezések alapján alkalmazott intézkedések az e cikk szerinti elbánásnak minősülhetnek.

10.9. CIKK

Teljesítménykövetelmények

1. A Felek nem írnak elő vagy nem érvényesítenek követelményeket, illetve nem érvényesítenek semmiféle kötelezettségvállalást vagy vállalást az egyik Fél vagy egy harmadik ország beruházója vállalkozásának letelepedésével vagy beruházásának működtetésével kapcsolatban az adott Fél területén, amely a következőkre vonatkozik⁴⁰:

(a) az áruk vagy szolgáltatások bizonyos szintjének vagy százalékos arányának exportálása;

⁴⁰ Az egyértelműség érdekében a (2) bekezdésben említett kedvezményre való jogosultság vagy folytatódó jogosultság feltétele nem jelent kötelezettségvállalást vagy vállalást az (1) bekezdés alkalmazásában.

- (b) belföldi tartalom bizonyos szintjének vagy arányának elérése;
- (c) a területén előállított áru vagy nyújtott szolgáltatás beszerzése, használata vagy előnyben részesítése, vagy a területén lévő természetes személyektől vagy vállalkozásoktól történő áru- vagy szolgáltatásbeszerzés;
- (d) az import mennyiségének vagy értékének az export mennyiségéhez vagy értékéhez, illetve az ilyen beruházáshoz kapcsolódó devizabeáramláshoz való kötése;
- (e) a beruházás által előállított áruk vagy nyújtott szolgáltatások területükön való értékesítésének korlátozása oly módon, hogy ezek értékesítését az exportjuk vagy devizanyereségük mennyiségéhez vagy értékéhez kötik;
- (f) adott technológiához, termelési folyamathoz vagy más védett ismerethez való hozzáférés biztosítása vagy ezek átadása a területén lévő természetes személynek vagy vállalkozásnak;
- (g) a beruházás által előállított árunak vagy nyújtott szolgáltatásnak kizárólag a Fél területéről való beszállítása egy konkrét regionális piacra vagy a világpiacra;
- (h) az adott beruházó egy konkrét regionális piacot vagy a világpiacot kiszolgáló székhelyének a Fél területén való elhelyezése; vagy
- (k) a kivitel vagy a kivitel céljából történő értékesítés korlátozása.

2. A Felek nem kötik az egyik Fél vagy egy harmadik ország beruházójának a területükön lévő bármely vállalkozásának létesítésével vagy beruházásának működtetésével kapcsolatos előny megszerzését vagy megtartását az alábbiakra vonatkozó követelményeknek való megfeleléshez:

- (a) belföldi tartalom bizonyos szintjének vagy arányának elérése;
- (b) a területén előállított áru vagy nyújtott szolgáltatás beszerzése, használata vagy előnyben részesítése, vagy a területén lévő természetes személyektől vagy vállalkozásoktól történő árubeszerzés;
- (c) az import mennyiségének vagy értékének az export mennyiségéhez vagy értékéhez, illetve az ilyen beruházáshoz kapcsolódó devizabeáramláshoz való kötése;
- (d) a beruházás által előállított áruk vagy nyújtott szolgáltatások területükön való értékesítésének korlátozása oly módon, hogy ezek értékesítését az exportjuk vagy devizanyereségük mennyiségéhez vagy értékéhez kötik; vagy
- (e) a kivitel vagy a kivitel céljából történő értékesítés korlátozása.

3. A (2) bekezdés egyetlen rendelkezése sem értelmezhető oly módon, hogy megakadályozza a Feleket abban, hogy az egyik Fél vagy egy harmadik ország beruházójának beruházásával kapcsolatos előny megszerzését vagy megtartását a területükön folytatott termelésre, szolgáltatásnyújtásra, munkavállalók képzésére vagy alkalmazására, bizonyos létesítmények építésére vagy bővítésére, vagy kutatás-fejlesztés folytatására vonatkozó előírásoknak való megfeleléshez kössék.

4. Az (1) bekezdés f) pontja nem alkalmazandó, amennyiben:

- (a) a követelményt, illetve a kötelezettségvállalást vagy vállalást bíróság, közigazgatási bíróság vagy versenyhatóság írja elő vagy juttatja érvényre annak érdekében, hogy egy olyan gyakorlatot orvosoljon, amelyről bírósági vagy közigazgatási eljárás állapította meg, hogy a Fél versenyjogába ütközik; vagy
- (b) valamely Fél engedélyezi a TRIPS-megállapodás 31. vagy 31a. cikke szerinti szellemi tulajdon-jog használatát, vagy olyan védett információ közzétételét előíró intézkedéseket, amelyek a TRIPS-megállapodás 39. cikkének hatálya alá tartoznak és azzal összhangban állnak.

5. Az (1) bekezdés a), b) és c) pontjának, valamint a (2) bekezdés a) és b) pontja nem alkalmazandó az áruk és szolgáltatások exportösztönzési és külföldi segélyprogramokban való részvételével kapcsolatos minősítési követelményekre.

6. A (2) bekezdés a) és b) pontja nem alkalmazandó az importáló Fél által egy áru azon tartalmával kapcsolatban támasztott követelményekre, amelyek teljesülése a kedvezményes vám vagy kedvezményes kvóta alkalmazásához szükséges.

7. Az egyértelműség érdekében az (1) és (2) bekezdés csak az azokban meghatározott kötelezettségvállalásokra, vállalásokra vagy követelményekre alkalmazandó.

8. Ez a cikk nem zárja ki olyan kötelezettségvállalások, vállalások vagy követelmények érvényesítését, amelyeket a Felektől különböző magánfelek tettek egymás felé, amennyiben a Felek nem írtak elő vagy vezettek be kötelezettségvállalást, vállalást vagy követelményt.

9. Ez a cikk nem érinti a Feleknek a WTO-egyezmény alapján tett kötelezettségvállalásait.

10.10. CIKK

Felső vezetés és igazgatótanács

1. A Felek nem írják elő, hogy az adott Fél érintett beruházásnak minősülő vállalkozása köteles valamely adott állampolgársággal rendelkező természetes személyeket kinevezni a felsővezetői pozíciókba.

2. A Felek nem írják elő, hogy a másik Fél érintett beruházásnak minősülő vállalkozásának igazgatótanácsa az adott Fél állampolgáraiból vagy a területén tartózkodási hellyel rendelkező személyekből, vagy ezek kombinációjából álljon.

10.11. CIKK

Alaki követelmények

A 10.7. cikk és a 10.8. cikkben foglaltak ellenére a Fél megkövetelheti a másik Fél beruházójától vagy annak érintett beruházásától, hogy kizárólag információs vagy statisztikai célokra a beruházásról rutinszerű tájékoztatást nyújtson. A Fél a bizalmasnak minősülő információkat védi minden olyan közzététel ellen, amely sértené a beruházó vagy az érintett beruházás versenyhelyzetét. Ezen cikk egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, mint amely megakadályozná a Feleket abban, hogy jogszabályaik méltányos és jóhiszemű alkalmazásával kapcsolatban másképpen információt szerezzenek vagy hozzanak nyilvánosságra.

10.12. CIKK

A megállapodásnak nem megfelelő intézkedések és kivételek

1. A 10.7–10.10. cikk nem vonatkozik:
 - (a) egy olyan meglévő, a megállapodásnak nem megfelelő intézkedésre, amelyet valamely Fél a következők szintjén tart fenn:
 - (i) az Európai Unió, az I. melléklethez (Meglévő intézkedésekre vonatkozó fenntartások) csatolt jegyzékében foglaltak szerint;

- (ii) központi kormányzat, az adott Fél által az I. melléklethez (Meglévő intézkedésekre vonatkozó fenntartások) csatolt listában meghatározottak szerint;
 - (iii) regionális kormányzat, az adott Fél által az I. melléklethez (Meglévő intézkedésekre vonatkozó fenntartások) csatolt listában meghatározottak szerint; vagy
 - (iv) helyi önkormányzat;
- (b) az a) pontban említett nem megfelelő intézkedés folytatására vagy azonnali megújítására; vagy
- (c) az a) pontban említett nem megfelelő intézkedés módosítására, amennyiben a módosítás nem csökkenti az intézkedésnek a 10.7–10.10. cikknek való megfeleléseit a közvetlenül a módosítást megelőzően fennállt megfeleléshez képest.
2. A 10.7–10.10. cikk nem alkalmazandó olyan intézkedésre, amelyet egy Fél II. mellékletéhez (Jövőbeli intézkedésekre vonatkozó fenntartások) csatolt jegyzékében szereplő ágazattal, alágazattal vagy tevékenységgel kapcsolatban fogad el vagy tart fenn.
3. A Felek az e megállapodás hatálybalépésének időpontját követően elfogadott és a II. mellékletéhez (Jövőbeli intézkedésekre vonatkozó fenntartások) csatolt jegyzékük hatálya alá tartozó intézkedés alapján nem írhatják elő közvetlenül vagy közvetve a másik Fél beruházója számára, hogy állampolgársága miatt az intézkedés hatálybalépésének időpontjában meglévő beruházását eladja vagy más módon elidegenítse.

4. A 10.6. cikk nem alkalmazandó azon intézkedésekre, amelyeket egy Fél a III. mellékletben (Piacra jutási kötelezettségvállalások) meghatározott, kötelezettségvállalással járó ágazatok vagy alágazatok tekintetében hoz.
5. A 10.7. és 10.8. cikk nem alkalmazandó a TRIPS-megállapodás 3. vagy 4. cikke alóli kivételnek, mentességnek vagy felmentésnek minősülő intézkedésekre, amint azt az említett megállapodás 3–5. cikke előírja.
6. Az (1)–(5) bekezdés sérelme nélkül Mexikó az e megállapodás hatálybalépésétől számított öt éven belül értesítheti az Európai Uniót az I. melléklet (Meglévő intézkedésekre vonatkozó fenntartások), a II. melléklet (Jövőbeli intézkedésekre vonatkozó fenntartások) és a III. melléklet (A piacra jutásra vonatkozó egyedi kötelezettségvállalások és korlátozások) módosításáról szóló vegyes tanácsi határozat tervezetéről:
- (a) az I. melléklet (Meglévő intézkedésekre vonatkozó fenntartások) I-B-2. függelékében (Mexikó jegyzéke. A központi kormányzati szint alatt alkalmazandó fenntartások) és a III. melléklet (A piacra jutásra vonatkozó egyedi kötelezettségvállalások és korlátozások) III-B-2. függelékében (Mexikó jegyzéke. A központi kormányzati szint alatt alkalmazandó korlátozások) azon szubföderális kormányzati szint alatt meglévő, nem megfelelő intézkedések tekintetében, amelyeket Mexikó fenntart; valamint

- (b) az I. melléklet (Meglévő intézkedésekre vonatkozó fenntartások) I-B-1. függelékében (Mexikó jegyzéke. Központi szinten alkalmazandó fenntartások) és a II. melléklet (A jövőbeli intézkedésekre vonatkozó fenntartások) II-B. függelékében (Mexikó jegyzéke. Központi szinten alkalmazandó fenntartások) a teljesítménykövetelményei tekintetében.

Az Európai Unió három hónapon belül felülvizsgálja a tervezetet, és konzultál Mexikóval minden kapcsolódó kérdésről. Konzultációt követően a vegyes tanács elfogadja az e bekezdésben említett mellékletek módosításait. A módosított mellékleteket a módosítások elfogadásának napjától kell alkalmazni.

C. SZAKASZ

Beruházásvédelem

10.13. CIKK

Hatókör

E szakasz a Felek által a következőket érintően elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre alkalmazandó:

- (a) érintett beruházások; vagy

(b) az egyik Fél beruházói valamely érintett beruházás tekintetében.

10.14. CIKK

Beruházás és szabályozási célkitűzések és intézkedések

1. E szakasz rendelkezései nem értelmezhetők úgy, mint valamely Fél az iránti kötelezettségvállalása, hogy nem változtatja meg a területén alkalmazandó jogi és szabályozási keretet, többek között olyan módon, amely hátrányosan érintheti az érintett beruházások működését vagy a beruházó nyereségre vonatkozó várakozásait.
2. Az egyértelműség érdekében e szakasz egyik rendelkezése sem értelmezhető úgy, mint ami kizárja bármelyik Fél számára, hogy a támogatás⁴¹ nyújtását megszüntesse vagy a támogatást visszafizettesse, ha az ilyen intézkedést az illetékes bíróság, közigazgatási bíróság vagy más illetékes hatóság rendelte el, továbbá nem értelmezhető úgy, hogy az érintett Fél kártalanítani köteles ezért a beruházót.

⁴¹ Az Európai Unió esetében a „támogatás” magában foglal minden olyan, az Európai Unió valamely tagállama által vagy állami forrásból nyújtott támogatást, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, és érinti az Európai Unió tagállamai közötti kereskedelmet.

3. Az egyértelműség érdekében valamely Fél határozata, miszerint nem nyújt, nem hosszabbít meg vagy tart fenn egy támogatást, nem minősül e szakasz megsértésének, amennyiben a határozathozatalra:

- (a) sem jogszabály sem szerződés alapján nem áll fenn kötelezettség a támogatás nyújtására, meghosszabbítására vagy fenntartására vonatkozóan;
- (b) a támogatás nyújtásához, meghosszabbításához vagy fenntartásához kapcsolódó feltételekkel összhangban kerül sor; vagy
- (c) a (2) bekezdéssel összhangban kerül sor.

10.15. CIKK

A beruházóknak és az érintett beruházásoknak biztosított elbánás

1. Az egyes Felek saját területükön a másik Fél érintett beruházásai, valamint érintett beruházásaik tekintetében a beruházók számára tisztességes és méltányos elbánást, valamint teljes körű védelmet és biztonságot biztosítanak az alábbi bekezdéseknek megfelelően.

2. A tisztességes és méltányos elbánás (1) bekezdésben említett biztosítására vonatkozó kötelezettség Fél általi megszegésének minősül, amennyiben egy intézkedés vagy intézkedéssorozat a következőket valósítja meg⁴²:

- (a) az igazságszolgáltatás megtagadása büntető-, polgári vagy közigazgatási eljárás során;
- (b) a jogszerű eljárás súlyos megsértése;
- (c) nyilvánvaló önkényesség, beleértve a nyilvánvalóan jogellenes alapon történő célzott hátrányos megkülönböztetést, például nemi, faji vagy vallási hovatartozás alapján;

⁴² Az egyértelműség érdekében annak meghatározásakor, hogy egy intézkedés vagy intézkedések sorozata sérti-e a tisztességes és méltányos bánásmódot, a Fórum többek között a következőket veszi figyelembe:

- (a) a (2) bekezdés a) és b) pontja tekintetében, hogy az intézkedés vagy intézkedéssorozat magában foglal-e olyan súlyos kötelelességszegést, amely sérti a bíróságok feddhetetlenségét; önmagában az a tény, hogy a beruházó által a vitatott intézkedés ellen belföldi eljárásban indított fellebbezést a bíróság elutasítja, megalapozatlannak találja vagy a fellebbezés más okból nem jár eredménnyel, nem minősül az igazságszolgáltatás megtagadásának a (2) bekezdés a) pontja szerint;
- (b) a (2) bekezdés c) pontja tekintetében, hogy az intézkedésre vagy intézkedéssorozatra nyilvánvalóan nem ok vagy tény alapján, vagy nyilvánvalóan jogellenes indokkal, például előítélet vagy elfogultság alapján került-e sor; önmagában valamely szakpolitika vagy eljárás jogellenessége, vagy pusztán következtelen vagy megkérdőjelezhető alkalmazása nem minősül a (2) bekezdés (c) pontja szerinti nyilvánvaló önkényességnek, azonban egy törvény vagy rendelet teljes és indokolatlan megtagadása, egy indok nélküli intézkedés, vagy az olyan magatartás, amely kifejezetten a beruházóra vagy annak érintett beruházására irányul károkozási céllal, a (2) bekezdés c) pontja értelmében vett nyilvánvaló önkényességnek minősülhet; valamint
- (c) a (2) bekezdés d) pontja tekintetében, hogy valamelyik fél a hatásköreit túllépve járt-e el, valamint az állítólagos zaklatás vagy kényszerítés esetei ismétlődtek-e és hosszabb ideig fennálltak-e.

- (d) zaklatás, kényszerítés vagy hatáskörrel való visszaélés; vagy
- (e) a tisztességes és méltányos bánásmódra vonatkozóan a Felek által a (7) bekezdéssel összhangban elfogadott kötelezettség bármely további elemének megsértése.

3. Akkor tekintendő úgy, hogy a Fél megsérti az (1) bekezdésben említett, teljes körű védelemre és biztonságra vonatkozó kötelezettséget, ha egy intézkedés vagy intézkedéssorozat a beruházók és azok érintett beruházásai számára nem biztosít fizikai biztonságot.

4. Az e cikk szerinti állítólagos jogsértés értékelése során a Fórum figyelembe veheti, hogy tett-e valamelyik Fél olyan konkrét ajánlatot egy beruházónak egy érintett beruházás beindítása érdekében, amely jogos várakozásokat szült, és amelyekre támaszkodva a beruházó meghozta az érintett beruházás megvalósítására vagy fenntartására vonatkozó döntését, de amelyet a Fél ezt követően meghiúsított. Önmagában az a tény, hogy valamely Fél egy intézkedést hoz vagy elmulaszt, ami összeegyeztethetetlen lehet valamely Fél beruházójának jogos várakozásaival, nem jelenti e cikk megsértését, még akkor sem, ha az érintett beruházást ennek következtében veszteség vagy kár éri.

5. Annak megállapítása, hogy e megállapodás valamely más rendelkezését vagy egy ettől különböző nemzetközi megállapodást megsértettek, önmagában nem bizonyítja e cikk megsértését.

6. Önmagában az a tény, hogy egy intézkedés sérti valamely Fél jogát, nem jelenti e cikk megsértését. Annak megállapítása érdekében, hogy az intézkedés sérti-e e cikk valamely rendelkezését, a Fórum mérlegeli, hogy valamely Fél az (1)–(4) bekezdéssel összeegyeztethetetlen módon járt-e el.

7. A Felek bármelyik Fél kérésére felülvizsgálják a tisztességes és méltányos elbánásra vonatkozó kötelezettség tartalmát. Az 1.10. cikk (E megállapodás III. részével foglalkozó albizottságok és egyéb testületek) alapján létrehozott, szolgáltatásokkal és beruházással foglalkozó albizottság elemzéseket dolgozhat ki e tekintetben, és azokat benyújthatja a vegyes bizottságnak. A vegyes bizottság mérlegeli, hogy javasolja-e a megállapodás módosítását e megállapodás IV. része 2.4. cikkének (Módosítás) megfelelően.

10.16. CIKK

Átutalások

1. A Felek lehetővé teszik az érintett beruházással kapcsolatos valamennyi átutalást, amelyet korlátozás vagy késedelem nélkül kell végrehajtani a területére, illetve a területéről. Az ilyen átutalások közé tartoznak:

- (a) a tőkehozzájárulások, mint a tőkeösszeg és az érintett beruházás fenntartására, fejlesztésére és bővítésére szolgáló további összegek;

- (b) nyereség, osztalékok, tőkenyereség, kamatok, jogdíjjal kapcsolatos kifizetések, igazgatási díjak és más hozamok;
- (c) az érintett beruházás egészének vagy egy részének értékesítéséből, illetve az érintett beruházás részleges vagy teljes felszámolásából származó bevételek;
- (d) a valamely Fél beruházója vagy érintett beruházás által kötött szerződés, ideértve a hitelmegállapodás szerint eszközölt kifizetéseket;
- (e) egy érintett beruházással kapcsolatosan külföldről felvett és az ahhoz kapcsolódó feladatokat ellátó személyzet illetménye és egyéb javadalmazása;
- (f) a 10.17. és a 10.18. cikk alapján eszközölt kifizetések; valamint
- (g) a D. szakasz szerint létrehozott Fórum ítélete nyomán fizetett kártérítés.

2. A Felek lehetővé teszik az érintett beruházással kapcsolatos természetbeni hozamot a valamely Fél és a másik Fél érintett beruházása vagy beruházója közötti írásbeli megállapodásban engedélyezett vagy meghatározott módon.

3. Mindegyik Fél lehetővé teszi, hogy az érintett beruházáshoz kapcsolódó átutalásokat szabadon átváltható pénznemben hajtsák végre, az adott pénznemre az átutalás napján érvényes piaci árfolyamon.

4. A (2) bekezdés ellenére az egyes Felek korlátozhatják az érintett beruházáshoz kapcsolódó természetbeni hozamok átutalását olyan esetben, amikor e megállapodás értelmében az ilyen transzfereket más okból korlátozhatnák.

10.17. CIKK

Veszteségek miatti kártalanítás

1. A Felek a másik Fél olyan beruházói számára, akiknek az érintett beruházásai háború vagy más fegyveres konfliktus, forradalom, nemzeti szükségállapot, felkelés, zavargás vagy más hasonló esemény miatt veszteségeket szenvednek el, legalább olyan kedvező elbánást biztosítanak a kárpótlás, kártalanítás, kártérítés vagy az ellentételezés más formái tekintetében, mint amilyen elbánást a Fél saját beruházói vagy bármely harmadik ország beruházói számára biztosít, attól függően, hogy melyik a legkedvezőbb.

2. Az (1) bekezdés sérelme nélkül, egy Fél beruházói számára megfelelő és hatékony kártalanítást vagy kártérítést kell biztosítani, ha az (1) bekezdésben említett valamely helyzetben a másik Fél területén veszteségeket szenved el a következőkből eredően:

- (a) az érintett beruházásainak vagy azok részeinek lefoglalása a másik Fél fegyveres erői vagy hatóságai által; vagy
- (b) az utóbbi Fél fegyveres erői vagy hatóságai érintett beruházását vagy annak egy részét szükségtelenül, anélkül hogy a helyzet megkövetelte volna, elpusztították.

3. A (2) bekezdés szerinti ellentételezésből eredő kifizetések szabadon átválthatók és átruházhatók.

10.18. CIKK

Kisajátítás és kártalanítás

1. A Felek nem sajátítják ki vagy államosítják az érintett beruházásokat sem közvetlenül, sem közvetve olyan intézkedések útján, amelyek a kisajátítással vagy az államosítással (a továbbiakban: kisajátítás) azonos hatással járnak, kivéve ha erre:

- (a) közérdekű cél érdekében;

- (b) megkülönböztetésmentes módon;
- (c) a (2)–(4) bekezdés szerinti azonnali, megfelelő és hatékony kártalanítás fizetése ellenében; valamint
- (d) jogszerű eljárással összhangban kerül sor.

2. Az (1) bekezdést a 10-A. melléklettel (Kisajátítás) összhangban kell értelmezni.

3. Az (1) bekezdésben említett kártalanítás:

- (a) késedelem nélkül kifizetendő;
- (b) egyenértékű a kisajátított beruházásnak a kisajátítást közvetlenül megelőző időpontban érvényes valós piaci értékével;
- (c) nem tükrözhet olyan értékváltozást, amely azért következett be, mert a tervezett kisajátítás korábban ismertté vált;
- (d) teljes mértékben realizálható és a befektető által kijelölt országba haladéktalanul szabadon átruházható; valamint

(e) a kisajátítás napjától a kifizetés napjáig kereskedelmi szempontból észszerű mértékű kamatot is kell tartalmaz.

4. Az értékmegállapítás szempontjai között kell szerepelnie a vállalkozás folytatásának feltételezésével számított értéknek, az eszközértéknek – ideértve a tárgyi eszközök bejelentett adóértékét is, és adott esetben egyéb szempontoknak is a piaci érték méltányos megállapítása érdekében.

5. A kártalanítást a befektető állampolgársága szerint ország pénznemében vagy szabadon átváltható valutában kell kifizetni.

6. Ez a cikk nem alkalmazandó a szellemi tulajdonjogokkal kapcsolatban a TRIPS-megállapodással összhangban kibocsátott kényszerengedélyek kiadására, sem a szellemitulajdon-jogok megszűnésére, korlátozására vagy létesítésére azokban az esetekben, amikor a kényszerengedély kiadása, visszavonása, korlátozása vagy létesítése összhangban van a 25. fejezettel (Szellemi tulajdon) és a TRIPS-megállapodással⁴³.

⁴³ Az egyértelműség kedvéért a szellemitulajdon-jogok tekintetében a „megszűnés” kifejezés magában foglalja e jogok megszüntetését vagy érvénytelenítését, a szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos „korlátozás” kifejezés pedig a jogok alóli kivételeket tartalmaz.

10.19. CIKK

Jogok és kötelezettségek átszállása

1. Ha az egyik Fél vagy kijelölt hatósága kifizetést teljesít olyan garancia, biztosítási szerződés vagy más kártérítési forma alapján, amelyet egy érintett beruházás tekintetében kötött, a másik Fél elismeri a beruházó e fejezet szerinti jogainak vagy követeléseinek átszállását vagy átruházását az érintett beruházás tekintetében. A Fél vagy kijelölt hatósága a jogok és kötelezettségek átszállása alapján jogosult az adott beruházó jogainak gyakorlására és követeléseinek érvényesítésére. Az így átszállt vagy átruházott jog vagy követelés nem lehet nagyobb, mint a befektetőt eredetileg megillető jog vagy követelés.
2. Ha az egyik Fél vagy az általa kijelölt hatóság kifizetést teljesített a Fél beruházója részére és átvette a beruházó jogait és követeléseit, a beruházó nem érvényesítheti e jogokat és követeléseket a másik Féllel szemben, kivéve, ha felhatalmazást kapott arra, hogy a kifizetést teljesítő Fél vagy a Fél által kijelölt hatóság nevében eljárjon.

D. SZAKASZ

Beruházással kapcsolatos vitarendezés

10.20. CIKK

Fogalommeghatározások

E szakasz alkalmazásában:

1. „felperes”: valamelyik Fél természetes személye vagy vállalkozása, amely nem fióktelep vagy képviseleti iroda, aki/amely érintett beruházást hajtott végre, és e szakasz alapján keresetet kíván benyújtani vagy nyújtott be, az alábbiak egyikeként eljárva:

- (a) saját nevében; vagy
- (b) olyan helyben alapított vállalkozás nevében, amely a tulajdonában vagy ellenőrzése alatt áll⁴⁴.

2. „jogvitát folytató felek”: a felperes és az alperes;

⁴⁴ Az egyértelműség kedvéért a b) albekezdés alapján benyújtott keresetet úgy kell tekinteni, hogy az az ICSID-egyezmény 25. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában egy szerződő állam és egy másik szerződő állam állampolgára közötti jogvitához kapcsolódik.

3. „jogvitát folytató fél”: a felperes vagy az alperes;
4. „ICSID”: az ICSID-egyezmény által létrehozott Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központja;
5. „ICSID kiegészítő intézkedésekre vonatkozó szabályok”: az eljárásoknak a Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központja Titkársága általi lefolytatásához szükséges kiegészítő intézkedésekre vonatkozó szabályok;
6. „ICSID-egyezmény”: az 1965. március 18-án Washingtonban kelt, az államok és más államok állampolgárai között keletkező beruházási viták rendezéséről szóló egyezmény;
7. „helyben alapított vállalkozás”: egy Fél területén letelepedett, és a másik Fél beruházójának tulajdonában lévő vagy ellenőrzése alatt álló jogi személyiséggel rendelkező szervezet;
8. „New York-i egyezmény”: a külföldi választottbíróági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 1958. június 10-én New Yorkban kelt ENSZ-egyezmény;
9. „vitát nem folytató Fél”: vagy Mexikó, amennyiben az alperes az Európai Unió vagy az Unió valamely tagállama; vagy az Európai Unió, amennyiben Mexikó az alperes;

10. „alperes”: Mexikó, vagy az Európai Unió esetében vagy az Európai Unió, vagy az Európai Unió érintett tagállama, a 10.24. cikknek megfelelően meghatározottak szerint;

11. „harmadik fél általi finanszírozás”: bármilyen olyan természetes vagy jogi személy által nyújtott finanszírozás, aki vagy amely nem jogvitát folytató fél, de megállapodik valamelyik jogvitát folytató féllel arról, hogy részben vagy teljesen finanszírozza az eljárást a jogvita kimenetelétől függő ellenszolgáltatás ellenében, vagy adomány vagy vissza nem fizetendő támogatás formájában;

12. „Az UNCITRAL választottbírószabályai”: az Egyesült Nemzetek Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottságának az ENSZ Közgyűlése által 1976. december 15-én jóváhagyott és 2010-ben felülvizsgált választottbírószabályai.

10.21. CIKK

Hatókör

1. Ez a szakasz alkalmazandó az egyik Fél és a felperes másik Fél közötti jogvitára a 10.7. cikk (2) bekezdése, a 10.8. cikk (2) bekezdése⁴⁵ vagy a C. szakasz állítólagos megsértése esetén, ami a felperes vagy annak helyben alapított vállalkozása számára állítólag veszteséget vagy kárt okoz.
2. A 10-B. mellékletet (Államadósság) a Felek adósságának átütemezésével kapcsolatos követelésekre kell alkalmazni.
3. Az e szakasz által létrehozott Igazságszolgáltatási Fórum és Fellebbviteli Fórum nem dönthet olyan keresetekről, amelyek e cikk hatályán kívül esnek.

⁴⁵ Az egyértelműség kedvéért e szakasz alkalmazásában a Felek egyetértenek abban, hogy a 10.7. cikk (2) bekezdése és a 10.8. cikk (2) bekezdése nem terjed ki egy vállalkozásnak az Európai Unióban vagy Mexikóban tartós gazdasági kapcsolatok létrehozása vagy fenntartása céljából történő megszerzésére, beleértve azt az esetet is, amikor az ilyen akvizíció egy vállalkozásban való tőkerészesedés vagy tőkerészesedés-növelés útján történik.

10.22. CIKK

Konzultációk

1. A vitákat lehetőleg békés úton kell rendezni. A békés rendezésről bármikor, így azt követően is meg lehet állapodni, hogy egy keresetet a 10.26. cikk alapján benyújtottak.
2. Amennyiben a jogvitát folytató felek nem állapodnak meg hosszabb időszakban, a konzultációkat az arra irányuló, (5) bekezdés szerinti kérelem benyújtásától számított 60 napon belül meg kell tartani.
3. A jogvitát folytató felek eltérő megállapodása hiányában a konzultációk helyszíne a következő:
 - (a) Mexikóváros, ha a kifogásolt intézkedések Mexikó intézkedései;
 - (b) Brüsszel, ha a megtámadott intézkedések között az Európai Unió valamely intézkedése is szerepel; vagy
 - (c) az Európai Unió tagállamának fővárosa, ha a megtámadott intézkedések kivétel nélkül annak a tagállamnak az intézkedései.
4. A jogvitát folytató felek egyetértése esetén a konzultációkra videokonferencia útján vagy adott esetben más módon is sor kerülhet.

5. A felperes másik Félnek címzett, konzultáció iránti kérelme a következőket tartalmazza:
- (a) a felperes neve és címe, továbbá amennyiben a kérelem benyújtására egy helyben alapított vállalkozás nevében kerül sor, a helyben alapított vállalkozás neve, címe és az alapítás vagy adott esetben a cégbejegyzés helye;
 - (b) a 10.21. cikk (1) bekezdésében említett, állítólagosan megsértett rendelkezések;
 - (c) az egyes követelések jogi és ténybeli alapja, beleértve a 10.21. cikk (1) bekezdésében említett rendelkezéseket állítólagosan sértő intézkedést vagy intézkedéseket;
 - (d) a kereset tárgya, valamint az igényelt kártérítés becsült összege; valamint
 - (e) bizonyíték, amelyből megállapítható, hogy a felperes a másik Fél beruházója, és hogy a beruházó tulajdonában vagy ellenőrzése alatt áll az érintett beruházás, és amennyiben a felperes egy helyben alapított vállalkozás nevében jár el, annak bizonyítéka, hogy a helyben alapított vállalkozás a tulajdonában vagy ellenőrzése alatt áll.

Ha a konzultációra irányuló kérelmet egynél több felperes nyújtja be, vagy egynél több helyben alapított vállalkozás nevében kerül benyújtásra, az a) és e) pontban szereplő információkat – az esettől függően – minden egyes felperes vagy minden egyes helyben alapított vállalkozás esetében be kell nyújtani.

6. Az (5) bekezdés szerinti konzultáció iránti kérelem előírt tartalmi elemeinek kellően pontosnak kell lenniük ahhoz, hogy lehetővé tegye az alperes számára azt, hogy hatékonyan részt vehessen a konzultációban és előkészítse védekezését.

7. A konzultáció iránti kérelmet attól a naptól számított három éven belül kell benyújtani, amelyen a felperes, vagy adott esetben a helyben alapított vállalkozás először szerzett tudomást vagy először kellett volna tudomást szereznie az állítólagos kötelezettségszegésről, illetve tudomást szerzett arról, hogy a felperest vagy adott esetben a helyben alapított vállalkozást ezáltal veszteség vagy kár érte.

8. A (7) bekezdéstől eltérve, amennyiben a konzultáció iránti kérelem az Európai Unió vagy az Európai Unió valamely tagállamának intézkedésére vagy intézkedéseire vonatkozik, és a (7) bekezdésben említett időszak letelt, miközben a felperes vagy adott esetben a helyben alapított vállalkozás valamely Fél joga szerint igazságszolgáltatási fórum vagy bíróság előtt eljárást folytat ugyanazon intézkedéssel vagy intézkedésekkel kapcsolatban, a konzultáció iránti kérelmet az alábbiak szerint kell benyújtani:

- (a) legkésőbb két évvel azt követően, hogy a felperes vagy adott esetben a helyben alapított vállalkozás az egyik Fél joga szerinti igazságszolgáltatási fórum vagy bíróság előtti ügyét vagy eljárását befejezte; valamint
- (b) minden esetben legkésőbb 10 évvel azt követően, hogy a felperes vagy adott esetben a helyben alapított vállalkozása először szerzett tudomást vagy először kellett volna tudomást szereznie a 10.21. cikk (1) bekezdésében említett rendelkezéseket állítólagosan sértő intézkedésről vagy intézkedésekről, valamint az ezáltal állítólagosan elszenvedett veszteségről vagy kárról.

9. Az Európai Unió vagy az Európai Unió valamely tagállama általi állítólagos kötelezettségzegéssel kapcsolatos konzultációra irányuló kérelmet az Európai Uniónak kell megküldeni. Ha a felperes konzultáció iránti kérelmében az Európai Unió valamely tagállamának intézkedését vagy intézkedéseit jelöli meg, azt az érintett tagállamnak is meg kell küldeni.

10. Ha a beruházó nem nyújt be a 10.26. cikk szerinti keresetet a konzultációra irányuló kérelem benyújtását követő 18 hónapon belül, úgy kell tekinteni, hogy a beruházó visszavonta az egyeztetésre irányuló kérelmét, illetve adott esetben az alperes 10.24. cikk szerint történő megállapítására vonatkozó kérelmét, és nem nyújthat be keresetet e szakasz értelmében ugyanezen intézkedés vagy intézkedések vonatkozásában. A konzultációkban részt vevő felek megállapodhatnak az említett időszak meghosszabbításáról.

10.23. CIKK

Közvetítés

1. A jogvitát folytató felek bármikor megállapodhatnak arról, hogy közvetítést vesznek igénybe.

2. A közvetítés igénybevétele nem sérti a jogvitát folytató felek e fejezet szerinti jogi álláspontját, és a közvetítői eljárás a jogvitát folytató felek megállapodása szerinti szabályok szerint zajlik, ideértve adott esetben a vegyes tanács által a közvetítésre vonatkozóan esetlegesen elfogadott szabályokat is.

3. A közvetítőt a jogvitát folytató felek megállapodásával nevezik ki. A jogvitát folytató felek együttesen is kérhetik a Fórum elnökét a közvetítő kijelölésére.
4. A jogvitát folytató felek törekednek arra, hogy a közvetítő kinevezését követő 60 napon belül megoldást találjanak a vitára.
5. Amennyiben a jogvitát folytató felek közvetítői eljárás igénybevételéről állapodnak meg, a 10.22. cikk (7) és (8) bekezdésében, a 10.48. cikk (7) bekezdésében és a 10.49. cikk (3) bekezdésében meghatározott határidőket felfüggesztik a közvetítői eljárás igénybevételéről való megállapodás napja, valamint azon nap között, amelyen a vitát folytató felek valamelyike a közvetítői eljárás megszüntetése mellett dönt. Valamely jogvitát folytató fél a közvetítői eljárás megszüntetése melletti döntését levélben közli a közvetítővel és a jogvitát folytató másik féllel.

10.24. CIKK

Az Európai Unió vagy az Európai Unió tagállamának részvételével folyó vita alperesének meghatározása

1. Amennyiben a vitát nem sikerül rendezni az egyeztetésre irányuló kérelem benyújtásától számított 90 napon belül, a kereset tárgya a 10.21. cikk (1) bekezdése rendelkezéseinek az Európai Unió vagy az Európai Unió valamely tagállama általi állítólagos megsértése, és a felperes a 10.26. cikk alapján keresetet kíván benyújtani, a felperesnek értesítést kell küldenie az Európai Unió számára, amelyben az alperes meghatározását kéri.

2. Az (1) bekezdésben említett értesítésben meg kell jelölni azon intézkedést vagy intézkedéseket, amellyel vagy amelyekkel kapcsolatban a felperes keresetet kíván benyújtani. Ha az Európai Unió valamely tagállamának intézkedését jelölik meg, az értesítést az érintett tagállamnak is meg kell küldeni.
3. A meghatározást követően az Európai Unió az (1) bekezdésben említett értesítés kézhezvételétől számított 60 napon belül tájékoztatja a felperest arról, hogy az Európai Unió vagy annak egy tagállama az alperes.
4. Ha a felperes az (1) bekezdésben említett értesítés kézbesítését követő 60 napon belül nem kap tájékoztatást az alperes meghatározásáról, az alperes:
- (a) a tagállam, ha az értesítésben megjelölt intézkedés vagy intézkedések kizárólag az Európai Unió valamely tagállamának intézkedései; vagy
 - (b) az Európai Unió, ha az értesítésben megjelölt intézkedés vagy intézkedések között az Európai Unió intézkedése is szerepel.
5. A felperes keresetet nyújthat be a 10.26. cikk szerint a (3) bekezdés szerinti meghatározás alapján, és ha 60 napon belül nem tájékoztatták a felperest ilyen meghatározásról, akkor a (4) bekezdés alapján.

6. Ha a (3) vagy a (4) bekezdés értelmében az Európai Unió vagy valamelyik tagállama az alperes, sem az Európai Unió, sem az érintett tagállam nem minősítheti a keresetet elfogadhatatlannak vagy nem állapíthatja meg a Fórum joghatóságának hiányát, illetve nem utasíthatja el a keresetet vagy az ítéletet azon az alapon, hogy az alperest nem határozták meg megfelelően a (3) bekezdés alapján vagy nem azonosították a (4) bekezdéssel összhangban.

7. A Fórumot és a Fellebbviteli Fórumot köti a (3) bekezdés szerinti meghatározás, és amennyiben 60 napon belül nem közlik a felperessel az ilyen meghatározást, a (4) bekezdéssel összhangban történő megjelölés.

8. E megállapodás vagy a 10.26. cikk (2) bekezdésében említett alkalmazandó vitarendezési szabályok egyetlen rendelkezése sem akadályozza az Európai Unió és az érintett tagállam közötti jogvitával kapcsolatos valamennyi információ cseréjét.

10.25. CIKK

A Fórumhoz történő kereset benyújtásának eljárási és egyéb követelményei

1. A felperes csak akkor nyújthat be keresetet a 10.26. cikk alapján, ha a felperes:
 - (a) a kereset benyújtásával együtt az alperesnek írásbeli beleegyezését adja ahhoz, hogy a vitát a Fórum rendezze az e szakaszban szereplő eljárásoknak megfelelően;

- (b) legalább 180 napot várt az egyeztetésre irányuló kérelem benyújtása után, és adott esetben legalább 90 napot várt az alperes meghatározását kérő értesítés benyújtása után;
- (c) adott esetben értesítést küldött, amelyben kérte az alperes meghatározását a 10.24. cikkel összhangban;
- (d) teljesítette az egyeztetés iránti kérelemre vonatkozó előírásokat;
- (e) kérelmében csak azon intézkedést vagy intézkedéseket jelöli meg, amelyek állítólag megsértették a 10.21. cikk (1) bekezdésében említett rendelkezéseket, és amelyeket a konzultáció iránti kérelmében megjelölt;
- (f) visszavon minden olyan belső vagy nemzetközi jog szerinti igazságszolgáltatási fórum vagy bíróság előtt folyamatban lévő eljárást, illetve annak szünetelését kéri, amelynek tárgya a keresetében előadottak szerint kötelezettségszegésnek minősülő intézkedés vagy intézkedések;
- (g) írásban lemond arról a jogáról, hogy belső vagy nemzetközi jog szerinti igazságszolgáltatási fórum vagy bíróság előtt olyan eljárást indítson, amelynek tárgya a keresetében előadottak szerint kötelezettségszegésnek minősülő intézkedés vagy intézkedések; valamint

- (h) nyilatkozatot tesz, miszerint az e szakasz szerint hozott ítéletet nem hajtja végre annak jogerőre emelkedését megelőzően a 10.48. cikk (8), a 10.48. cikk (9) vagy a 10.49. cikk (2) bekezdése értelmében, és nem kéri az e szakasz alapján hozott ítélet elleni fellebbezést, annak felülvizsgálatát, felmentését, hatályon kívül helyezését, megsemmisítését, módosítását vagy nem kezdeményezi bármely hasonló eljárás megindítását nemzetközi vagy hazai bíróság vagy igazságszolgáltatási fórum előtt.

2. Amennyiben a 10.26. cikk szerint benyújtott kereset egy helyben alapított olyan vállalkozást vagy helyben alapított olyan vállalkozásban való érdekeltséget ért veszteségre vagy kárra vonatkozik, amely a felperes közvetlen vagy közvetett tulajdonában vagy ellenőrzése alatt áll, e cikk (1) bekezdése f) és g) pontjának előírásai a felperesre és a helyben alapított vállalkozásra egyaránt alkalmazandók. Az e cikk (1) bekezdésének f) pontja szerinti, a folyamatban lévő eljárás visszavonására vagy szüneteltetésére vonatkozó követelményt szintén alkalmazni kell:

- (a) ha a követelést a saját nevében eljáró felperes nyújtja be, minden olyan személyre, amely közvetlen vagy közvetett tulajdonosi érdekeltséggel rendelkezik a felperesben vagy a felperes ellenőrzése alatt áll, és azt állítja, hogy ugyanazt a veszteséget vagy kárt⁴⁶ szenvedte el, mint a felperes; vagy
- (b) ha a követelést egy helyben alapított vállalkozás nevében eljáró felperes nyújtja be, minden olyan személyre, aki közvetlen vagy közvetett tulajdonosi érdekeltséggel rendelkezik a helyben alapított vállalkozásban vagy annak ellenőrzése alatt áll, és állítása szerint ugyanazon veszteséget vagy kárt szenvedte el, mint a helyben alapított vállalkozás.

⁴⁶ Az egyértelműség kedvéért az ebben a pontban és a b) pontban említett ugyanazon veszteség vagy kár olyan veszteséget vagy kárt jelent, amely ugyanabból az intézkedésből vagy intézkedésekből ered, és amelynek megtérítését az érintett személy a felperessel azonos minőségében kívánja elérni. Ha például a felperes részvényesként indít keresetet, ez a rendelkezés olyan kapcsolt személyekre vonatkozik, akik szintén részvényesként követelik a veszteség vagy kár megtérítését.

3. Az (1) bekezdés f) és g) pontjában, valamint a (2) bekezdésben foglalt követelmények nem alkalmazandók a helyben alapított vállalkozások tekintetében, ha az alperes vagy a felperest fogadó ország megvonta a felperestől a helyben alapított vállalkozás ellenőrzésének jogát, vagy más módon gátolta, hogy a helyben alapított vállalkozás teljesítse ezeket a követelményeket.
4. Az alperes kérésére a Fórum megállapítja saját joghatóságának hiányát, amennyiben a felperes, vagy adott esetben a helyben alapított vállalkozás az (1) és (2) bekezdésben foglalt követelmények bármelyikét nem teljesíti.
5. Az (1) bekezdés g) pontja szerinti mentesség alkalmazása megszűnik, amennyiben a kérelmet az e szakasz szerinti kereset benyújtására vonatkozó állampolgársági követelményeknek való meg nem felelés miatt elutasítják.
6. Ha az alperes az Európai Unió vagy az Európai Unió valamely tagállama, az (1) bekezdés f) és g) pontja nem gátolja a felperest abban, hogy ideiglenes biztosítási intézkedésekért folyamodjon az alperes bíróságai előtt. Ha az alperes Mexikó, az (1) bekezdés f) és g) pontja nem gátolja a felperest abban, hogy az alperes joga szerinti közigazgatási bíróság vagy bíróság előtt ideiglenes biztosítási intézkedésekért folyamodjon, vagy hogy jogsértés megszüntetésére, megállapításra vagy egyéb rendkívüli jogorvoslatra irányuló eljárást indítson vagy folytasson, amely nem jár kártérítés fizetésével.

7. Az egyértelműség érdekében a beruházó nem nyújt be keresetet e szakasz alapján, ha a beruházást csalárd megtévesztés, elhallgatás, korrupció vagy az eljárással való visszaélésnek minősülő magatartás útján eszközölték.

8. A Felek nem nyújtanak be keresetet e szakasz alapján.

10.26. CIKK

Kereset benyújtása a Fórumhoz

1. Amennyiben egy vitát nem sikerül konzultáció útján megoldani, keresetet nyújthat be:

- (a) a saját nevében eljáró felperes; vagy
- (b) egy olyan helyben alapított vállalkozás nevében eljáró felperes, amely közvetlenül vagy közvetetten a felperes tulajdonában vagy ellenőrzése alatt áll.

Az egyértelműség érdekében a helyben alapított vállalkozás nem nyújthat be keresetet a székhelye szerinti Féllel szemben.

2. A felperes a keresetet az alábbi vitarendezési szabályok valamelyike alapján nyújtja be:

- (a) az ICSID-egyezmény és az ICSID választottbíróági eljárásokra vonatkozó eljárási szabályzata;
- (b) az ICSID kiegészítő intézkedésekre vonatkozó szabályai, ha a kereset benyújtásának a) pont szerinti feltételei nem teljesülnek;
- (c) az UNCITRAL választottbíróági szabályai; vagy
- (d) a jogvitát folytató felek megállapodásával elfogadott egyéb szabályok.

3. Ha a felperes a (2) bekezdés d) pontja alapján szabályokat javasol, arra az alperesnek a felperes javaslatának kézhezvételétől számított 20 napon belül válaszolnia kell. Amennyiben a jogvitát folytató felek nem egyeznek meg ilyen szabályokról a javaslat kézhezvételét követő 30 napon belül, a beruházó a (2) bekezdés a), b) vagy c) pontjában szereplő szabályok szerint nyújthatja be keresetét.

4. Ha a (2) bekezdés b), c) vagy d) pontja alapján keresetet nyújtanak be, a jogvitát folytató felek megállapodhatnak az eljárás helyéről. Ha a jogvitát folytató felek nem jutnak megállapodásra, az eljárás helyét a Fórum ügyben eljáró tanácsa határozza meg az alkalmazandó vitarendezési szabályokkal összhangban, feltéve, hogy a hely a New York-i Egyezmény valamely szerződő államának területén található.

5. A (2) bekezdéssel összhangban alkalmazandó vitarendezési szabályok a kereset e szakasz értelmében a Fórumhoz való benyújtásának napján hatályban lévő szabályok, figyelemmel az e szakaszban foglalt különös szabályokra. A vegyes tanács az alkalmazandó vitarendezési szabályokat kiegészítő szabályokat fogadhat el, amelyek kötelező erejűek a Fórumra és a Fellebbviteli Fórumra nézve.

6. A kereset akkor tekintendő vitarendezésre benyújtottnak e szakasz értelmében, ha az eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmet vagy az arról szóló értesítést a másik Fél az alkalmazandó vitarendezési szabályoknak megfelelően megkapta.

7. Az egyes Felek értesítik egymást arról, hogy a felperesnek hol kell benyújtania az e szakasz szerinti értesítéseket és más dokumentumokat. Az egyes Felek biztosítják, hogy ez az információ nyilvánosan hozzáférhető legyen.

10.27. CIKK

Egymást kizáró eljárások

Ha a keresetet e szakasz és a 31. fejezet (Vitarendezés) vagy más nemzetközi megállapodás alapján nyújtják be, és fennáll a kártérítés halmozódásának lehetősége, vagy a másik nemzetközi kereset jelentős hatással lehet az e szakasz alapján benyújtott kereset kimenetelére, a Fórum a jogvitát folytató felek meghallgatását követően a lehető leghamarabb felfüggeszti az eljárást, vagy más módon biztosítja, hogy a 31. fejezet (Vitarendezés) vagy más nemzetközi megállapodás alapján folytatott eljárást figyelembe vegye határozatában, végzésében vagy ítéletében.

10.28. CIKK

Hozzájárulás a Fórum általi vitarendezéshez

1. Az alperes hozzájárul ahhoz, hogy a Fórum rendezze a vitát az e szakaszban szereplő eljárásoknak megfelelően.

2. Az (1) bekezdésben említett hozzájárulást és a keresetnek e szakasz alapján a Fórumhoz történő benyújtását úgy kell tekinteni, hogy az megfelel:

- (a) a jogvitát folytató felek írásbeli hozzájárulása tekintetében az ICSID-egyezmény 25. cikkében és az ICSID kiegészítő intézkedésekre vonatkozó szabályai C. jegyzékének II. fejezetében foglalt követelményeknek; valamint
- (b) a New York-i egyezmény II. cikkében rögzített, az írásbeli megállapodásra vonatkozó követelményeknek.

10.29. CIKK

Harmadik fél általi finanszírozás

1. A harmadik fél általi finanszírozásból részesülő jogvitát folytató fél értesíti a jogvitát folytató másik felet és a Fórum kereset tárgyában eljáró tanácsát, vagy ha a tanács nem áll, a Fórum elnökét, a harmadik fél finanszírozó nevééről és címéről.

2. Az ilyen értesítést a kereset benyújtásakor kell megtenni, vagy – ha a finanszírozási megállapodás megkötésére vagy az adomány vagy támogatás nyújtására a kereset benyújtását követően kerül sor – késedelem nélkül, amint a finanszírozási megállapodást megkötik, vagy az adományt vagy támogatást nyújtják.

10.30. CIKK

Igazságszolgáltatási fórum (a továbbiakban: Fórum)

1. A Felek a 10.26. cikk alapján benyújtott keresetek elbírálására Igazságszolgáltatási fórumot (a továbbiakban: Fórum) hoznak létre.
2. A vegyes tanács e megállapodás hatálybalépésekor kinevezi a Fórum kilenc tagját. A tagok közül három az Európai Unió valamely tagállamának állampolgára, három tag Mexikó állampolgára, három tag pedig harmadik ország állampolgára⁴⁷.
3. A vegyes tanács dönthet a tagok számának a három többszörösével történő növeléséről vagy csökkentéséről. A további tagokat a (2) bekezdésben leírtak szerint nevezik ki.
4. A tagoknak a Nemzetközi Bíróság bírójává történő kinevezéshez szükséges képesítéssel kell rendelkezniük, vagy elismert szakértelemmel rendelkező jogásznak kell lenniük. Bizonyított tapasztalattal kell rendelkezniük a nemzetközi közjog területén. Kívánatos, hogy szakértelemmel rendelkezzenek különösen a nemzetközi beruházási jog, a nemzetközi kereskedelmi jog és a nemzetközi beruházásokkal vagy nemzetközi kereskedelmi megállapodásokkal vagy kereskedelmi tárgyalásokkal kapcsolatban felmerült viták rendezése területén.

⁴⁷ A Felek törekednek arra, hogy olyan tagokat nevezzenek ki, akik különböző társadalmi-gazdasági körülményeket és jogi hagyományokat képviselnek.

5. A Fórum tagjait ötéves időtartamra nevezik ki. Ugyanakkor közvetlenül az e megállapodás hatálybalépését követően kinevezett kilenc személy közül négy, sorsolás útján megállapított személyt hétéves időtartamra kell kinevezni. A megüresedő helyeket az üresedések sorrendjében töltik be. Ha valakit olyan személy helyére jelölnek, aki nem töltötte ki hivatali idejét, elődje idejének végéig marad hivatalban. A Fórum valamely tanácsában eljáró személy hivatali ideje lejártakor – a Fórum elnökének engedélyével, a tanács többi tagjával folytatott konzultációt követően – továbbra is részt vehet a tanács munkájában az adott tanács eljárásainak lezártaig, és kizárólag e célból továbbra is a Fórum tagjának tekintendő.

6. A Fórum három tagból álló tanácsban tárgyalja az ügyeket: egyikük az Európai Unió tagállamának állampolgára, egyikük Mexikó állampolgára és egyikük harmadik ország állampolgára. A tanács elnöke a Fórum azon tagja, aki harmadik ország állampolgára.

7. A (6) bekezdéstől eltérve a jogvitát folytató felek megállapodása esetén az ügyet tárgyalhatja egyetlen, harmadik ország állampolgárságával rendelkező tagból álló tanács is, akit a Fórum elnöke választ ki.

8. A 10.26. cikk szerinti kereset benyújtásától számított 90 napon belül a Fórum elnöke a (10) bekezdés szerint elfogadott munkarendnek megfelelően rotációs alapon kinevezi a Fórumnak az ügyet tárgyaló tanácsát alkotó tagjait vagy tagját, biztosítva, hogy a tanács összetétele véletlenszerű legyen és ne legyen kiszámítható, ugyanakkor egyenlő esélyt biztosítva valamennyi tag kiválasztására.

9. A Fórum elnöke és alelnöke felelős a szervezési kérdésekért; őket kétéves időtartamra nevezik ki, a harmadik országbeli állampolgárok tagjai közül, sorshúzással. Tisztségüket rotációs alapon töltik be, amelynek sorrendjét a vegyes tanács elnöke által elvégzett sorshúzással határozzák meg. A (10) bekezdés szerint elfogadott munkarendnek ki kell térnie azon helyzet kezeléséhez szükséges szabályokra is, amikor az elnök ideiglenesen nem áll rendelkezésre.
10. A Fórum a Felekkel folytatott konzultációt követően elfogadja saját munkarendjét.
11. A tagoknak mindenkor és rövid határidővel rendelkezésre kell állniuk, és figyelemmel kell kísérniük az e megállapodás szerinti vitarendezési tevékenységeket.
12. Rendelkezésre állásuk biztosítása érdekében a Fórum tagjai havi rendelkezésreállási díjban részesülnek, melynek mértékét a vegyes tanács határozza meg. A Fórum elnöke az elnöki funkciók betöltését szolgáló munkavégzés minden egyes napjáért a 10.31. cikk (11) bekezdése szerint a Fellebbviteli Fórum elnöke részére meghatározott díjjal egyenértékű díjazásban részesül.
13. A (12) bekezdésben említett rendelkezésreállási díjat és napidíjat a két Félnek kell fizetnie fejlettségi szintjüket figyelembe véve, az ICSID titkársága által kezelt számlára történő befizetés útján. Amennyiben az egyik Fél elmulasztja a díj megfizetését, a másik Fél dönthet úgy, hogy megfizeti a díjat. Minden ilyen hátralékot a megfelelő mértékű kamattal együtt ki kell fizetni. A szolgáltatásokkal és beruházással foglalkozó albizottság rendszeresen felülvizsgálja a fent említett díjak összegét és felosztását, és a vegyes tanács határozathozatala céljából megfelelő kiigazításokat javasolhat.

14. Kivéve, ha a vegyes tanács a (15) bekezdés szerinti határozatot fogad el, a Fórum valamely tanácsa tagjainak járó egyéb díjak és kiadások összegét az ICSID-egyezménynek a kereset benyújtása napján hatályos adminisztratív és pénzügyi szabályzata 14. cikkének (1) bekezdése szerint kell meghatározni, és azok viselésére a jogvitát folytató feleket a Fórumnak a 10.48. cikk (5) bekezdése szerint kell köteleznie.

15. A vegyes tanács határozhat úgy, hogy a rendelkezésreállási díjat és a többi díjat és kiadást rendszeres fizetéssé alakítja. Ebben az esetben a tagok teljes munkaidőben dolgoznak, és a vegyes tanács határozza meg fizetésüket és a kapcsolódó szervezeti kérdéseket. Ilyen esetben a tagok akár kereső, akár egyéb tevékenységet nem folytathatnak, kivéve, ha a Fórum elnöke kivételesen mentességeket biztosít.

16. A Fórum titkárságának szerepét az ICSID titkársága tölti be, amely a Fórum munkáját megfelelően segíti. E támogatás költségeit a Fórum a jogvitát folytató felek között osztja el a 10.48. cikk (5) bekezdésének megfelelően.

10.31. CIKK

Fellebbviteli Fórum

1. A Felek a Fórum által hozott ítéletek ellen benyújtott fellebbezések elbírálására egy állandó Fellebbviteli Fórumot hoznak létre.

2. A vegyes tanács e megállapodás hatálybalépésekor kinevezi a Fellebbviteli Fórum hat tagját. A tagok közül kettő az Unió valamely tagállamának állampolgára, két tag Mexikó állampolgára, két tag pedig harmadik ország állampolgára. E célból mindegyik Fél három jelöltet javasol, akik közül kettő az adott Fél állampolgára, egy pedig külföldi állampolgár.
3. A vegyes tanács dönthet úgy, hogy a tagok számát a három többszörösével növeli. A további tagokat a (2) bekezdésben leírtak szerint nevezik ki.
4. A tagoknak a Nemzetközi Bíróság bírójává történő kinevezéshez szükséges képesítéssel kell rendelkezniük, vagy elismert szakértelemmel rendelkező jogásznak kell lenniük. Bizonyított szakértelemmel kell rendelkezniük a nemzetközi közjog terén és az ebben a fejezetben tárgyalt kérdésben. Kívánatos, hogy szakértelemmel rendelkezzenek a nemzetközi kereskedelmi jog és a nemzetközi beruházásokkal vagy nemzetközi kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatban felmerült viták rendezése területén.
5. A tagokat ötéves időtartamra nevezik ki. Ugyanakkor a közvetlenül az e megállapodás hatálybalépését követően kinevezett hat személy közül három, sorsolás útján megállapított személyt hétéves időtartamra kell kinevezni. A megüresedő helyeket az üresedések sorrendjében töltik be. Ha valakit olyan személy helyére jelölnek, aki nem töltötte ki hivatali idejét, elődje idejének végéig marad hivatalban. A Fellebbviteli Fórum valamely tanácsában eljáró személy hivatali ideje lejártakor – a Fellebbviteli Fórum elnökének engedélyével, a tanács többi tagjával folytatott konzultációt követően – továbbra is részt vehet a tanács munkájában az adott tanács eljárásainak lezártaig, és kizárólag e célból továbbra is a Fellebbviteli Fórum tagjának tekintendő.

6. A Fellebbviteli Fórum három tagból álló tanácsban tárgyalja a fellebbviteli ügyeket: egyikük az Európai Unió egy tagállamának állampolgára, egyikük Mexikó állampolgára és egyikük pedig valamely harmadik ország állampolgára. A tanács elnöke a Fórum azon tagja, aki harmadik ország állampolgára.
7. A Fellebbviteli Fórum elnöke a (9) bekezdés szerint elfogadott munkarendnek megfelelően rotációs alapon kinevezi a Fellebbviteli Fórumnak az egyes ügyeket tárgyaló tanácsát alkotó tagjait, biztosítva, hogy minden tanács összetétele véletlenszerű legyen és ne legyen kiszámítható, ugyanakkor egyenlő esélyt biztosítva valamennyi tag kiválasztására.
8. A Fellebbviteli Fórum elnöke felelős a szervezési kérdésekért; kétéves időtartamra nevezik ki, a harmadik országbeli állampolgárságú tagok közül, sorshúzással. Az elnökök rotációs alapon töltik be tisztségüket, melynek sorrendjét a vegyes tanács elnöke által elvégzett sorshúzással határozzák meg. A (9) bekezdés szerint elfogadott munkarendnek ki kell térnie azon helyzet kezeléséhez szükséges szabályokra is, amikor az elnök ideiglenesen nem áll rendelkezésre.
9. A Fellebbviteli Fórum a Felekkel folytatott konzultációt követően kidolgozza saját munkarendjét.
10. A tagoknak mindenkor és rövid határidővel rendelkezésre kell állniuk, és figyelemmel kell kísérniük az e megállapodás szerinti egyéb vitarendezési tevékenységeket.

11. A Fellebbviteli Fórum tagjai számára havi rendelkezésreállási díjat kell fizetni rendelkezésre állásuk biztosítása érdekében, és minden egyes tagként végzett munkanap után a vegyes tanács által meghatározott napidíjat kell fizetni számukra. A Fellebbviteli Fórum elnöke a Fellebbviteli Fórum elnöki funkcióinak betöltését szolgáló munkavégzés minden egyes napjáért díjazásban részesül.

12. A (11) bekezdésben említett rendelkezésreállási díjat és napidíjakat a két Félnek kell fizetnie fejlettségi szintjüket figyelembe véve, az ICSID titkársága által kezelt számlára történő befizetés útján. Amennyiben az egyik Fél elmulasztja a díj megfizetését, a másik Fél dönthet úgy, hogy megfizeti a díjat. Minden ilyen hátralékot a megfelelő mértékű kamattal együtt ki kell fizetni. A szolgáltatásokkal és beruházással foglalkozó albizottság rendszeresen felülvizsgálja a fent említett díjak összegét és felosztását, és a vegyes tanács határozathozatala céljából megfelelő kiigazításokat javasolhat.

13. A vegyes tanács határozhat úgy, hogy a rendelkezésreállási díjat és a napidíjakat rendszeres fizetéssé alakítja. Ebben az esetben a Fellebbviteli Fórum tagjai teljes munkaidőben dolgoznak, és a vegyes tanács határozza meg fizetésüket és a kapcsolódó szervezeti kérdéseket. Ilyen esetben a Fellebbviteli Fórum tagjai akár kereső, akár egyéb tevékenységet nem folytathatnak, kivéve, ha a Fellebbviteli Fórum elnöke kivételesen mentességet biztosít.

14. A Fellebbviteli Fórum titkárságának szerepét az ICSID titkársága tölti be, amely a Fellebbviteli Fórum munkáját megfelelően segíti. E támogató munka költségeit a Fellebbviteli Fórum a jogvitát folytató felek között osztja el a 10.48. cikk (5) bekezdésének megfelelően.

Etikai rendelkezések

1. A Fórum, illetve a Fellebbviteli Fórum tagjait olyan személyek közül választják, akik függetlenségéhez nem fér kétség. A tagok nem állhatnak kapcsolatban egyetlen kormánnyal sem⁴⁸. Nem fogadhatnak el utasítást egyetlen kormánytól vagy szervezettől sem az e szakasz szerinti vitával kapcsolatos ügyekben. Nem vehetnek részt olyan vita elbírálásában, amely közvetlen vagy közvetett összeférhetetlenséget eredményezne. Emellett a tagok megfelelnek a 10-D. melléklet (A Fórum, a Fellebbviteli Fórum tagjai és a közvetítők magatartási kódexe) rendelkezéseinek. Ezenkívül kinevezésüktől kezdve nem járhatnak el jogi képviselőként vagy valamely Fél által kinevezett szakértőként vagy tanúként semmilyen folyamatban lévő vagy új, ezen megállapodás vagy bármely más megállapodás, illetőleg belső jogszabályok hatálya alá tartozó, beruházásvédelemmel kapcsolatos vitában.

⁴⁸ Az egyértelműség kedvéért önmagában az a tény, hogy egy személy állami egyetem alkalmazásában áll, egy korábbi kormányzati alkalmazott állami nyugdíjat kap, vagy hogy egy személy családi kapcsolatban áll egy kormányzati tisztviselővel, önmagában nem jelenti azt, hogy a személyt egy kormányhoz kapcsolódó személynek kell tekinteni.

2. Ha a jogvitát folytató fél úgy ítéli meg, hogy egy tanácsba kinevezett tag nem felel meg az (1) bekezdés követelményeinek, az adott tag kinevezését kifogásoló értesítést küld a Fórum elnökének vagy adott esetben a Fellebbviteli Fórum elnökének. A kifogásolásról szóló értesítést a jogvitát folytató félnek a Fórum vagy a Fellebbviteli Fórum tanácsának összetételéről való értesítésétől számított 15 napon belül, vagy attól a naptól számított 15 napon belül kell megküldenie, amelyen tudomást szerzett a releváns tényekről, ha nem volt elvárható, hogy e tényekről tudomása legyen a tanács összeállításakor. A kifogásolásnak tartalmaznia kell az annak alapjául szolgáló indokokat.
3. Amennyiben a kifogásolt tag a kifogásról szóló értesítés napjától számított 15 napon belül úgy dönt, hogy nem mond le, a Fórum elnöke vagy adott esetben a Fellebbviteli Fórum elnöke a jogvitát folytató felek meghallgatását és azt követően, hogy a tagnak lehetőséget biztosít észrevételei közlésére, a kifogásról szóló értesítés napjától számított 45 napon belül határozatot hoz, és haladéktalanul értesíti a jogvitát folytató feleket és a tanács többi tagját.
4. A Fórum elnökének valamely tanácshoz történő kinevezése elleni kifogásolásról a Fellebbviteli Fórum elnöke hoz döntést és fordítva.

5. A Fellebbviteli Fórum elnökének indokolással ellátott ajánlását követően vagy közös kezdeményezésre a Felek a vegyes tanács határozata útján dönthetnek úgy, hogy leváltják a Fórum vagy a Fellebbviteli Fórum tagját, ha annak magatartása nem felel meg az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségeknek, és összeegyeztethetetlen azzal, hogy az érintett személy továbbra is a Fórum vagy a Fellebbviteli Fórum tagja legyen. Ha a szóban forgó magatartás állítólag a Fellebbviteli Fórum elnökének tulajdonítható, a Fórum elnöke indokolással ellátott ajánlást nyújt be. A 10.30. cikk (2) bekezdése és a 10.31. cikk (2) bekezdése értelemszerűen alkalmazandó az e bekezdés alapján esetlegesen felmerülő üres álláshelyek betöltésére.

10.33. CIKK

Többoldalú vitarendezési mechanizmus

1. A Feleknek együtt kell működniük a beruházással kapcsolatos vitarendezésre szolgáló többoldalú mechanizmus létrehozásában.
2. Az e megállapodás szerinti vitákra alkalmazandó többoldalú mechanizmust előíró nemzetközi megállapodás Felek közötti hatálybalépésével e szakasz vonatkozó részeinek alkalmazását fel kell függeszteni, és a vegyes tanács határozatot fogadhat el, amelyben meghatározza az esetleges átmeneti rendelkezéseket.

10.34. CIKK

Alkalmazandó jog

1. A Fórum megállapítja, hogy a kereset tárgyát képező intézkedés vagy intézkedések megsértették-e a 10.21. cikk (1) bekezdésében említett rendelkezéseket, ahogy azt a felperes állítja.
2. Ennek megállapításához a Fórum a jelen megállapodás rendelkezéseit, valamint szükség szerint a Felekre alkalmazandó egyéb nemzetközi jogi szabályokat és elveket alkalmazza. A Fórum a nemzetközi közjog szokásos értelmezési szabályaival összhangban, a szerződések jogáról szóló bécsi egyezményben foglaltaknak megfelelően értelmezi a megállapodást.
3. Az egyértelműség érdekében, annak eldöntése céljából, hogy valamely intézkedés összhangban áll-e a 10.21. cikk (1) bekezdésében említett rendelkezésekkel, a Fórum adott esetben tényként veszi figyelembe a Fél belső jogát. Ennek során a Fórum követi a belső jognak az adott Fél bíróságai vagy hatóságai általi értelmezését, és a Fórum által a belső jognak tulajdonított jelentés nem kötelező az érintett Fél bíróságaira vagy hatóságaira nézve.
4. Az egyértelműség érdekében, a Fórum nem rendelkezik hatáskörrel a 10.21. cikk (1) bekezdésében említett rendelkezéseket állítólagosan sértő intézkedés jogszerűségének a jogvitát folytató Fél belső joga szerinti megállapítására.

5. Ha valamelyik Félnek aggályai merülnek fel az e fejezettel kapcsolatos értelmezési kérdésekben, kérheti a vegyes tanácsot, hogy vizsgálja meg a kérdést. A vegyes tanács bármely érintett rendelkezés értelmezéséről határozatot fogadhat el. Az ilyen értelmezés kötelező erejű a Fórumra és a Fellebbviteli Fórumra nézve. A vegyes tanács dönthet úgy, hogy valamely értelmezés egy meghatározott időponttól kezdve kötelező.
6. Ha az alperes védekezésésként azt állítja, hogy a 10.21. cikk (1) bekezdésében említett valamely rendelkezés állítólagos megsértésének minősülő intézkedés az I. mellékletben (Meglévő intézkedésekre vonatkozó fenntartások) vagy a II. mellékletben (A jövőbeli intézkedésekre vonatkozó fenntartások) meghatározott nem megfelelő intézkedés hatálya alá tartozik, a Fórum az alperes kérelmére a vegyes tanács értelmezését kéri a kérdésben. A vegyes tanács a kérelem kézbesítésétől számított 90 napon belül a Fórum elé terjeszti az 1.7. cikkben (A vegyes tanács különleges feladatai) foglaltaknak megfelelően az értelmezésre vonatkozóan hozott határozatát.
7. A vegyes tanács által a (6) bekezdés szerint benyújtott határozat kötelező a Fórumra nézve, és a Fórum által hozott határozatoknak vagy ítéleteknek összhangban kell lennie vele. Ha a vegyes tanács 90 napon belül nem hoz határozatot, a Fórum határoz a kérdésről.

10.35. CIKK

Kijátszásellenes mechanizmus

Az egyértelműség érdekében a Fórumnak meg kell állapítania saját joghatóságának hiányát, amennyiben a jogvita ténylegesen vagy a valószínűség nagy foka miatt előre látható volt már abban az időszakban, amikor a felperes tulajdonjogot szerzett vagy megszerezte az irányítást a jogvita tárgyát képező beruházás fölött, és a Fórum a tényállás alapján úgy dönt, hogy a beruházás tulajdonjogának, illetve az a feletti irányításnak a megszerzése a felperes részéről azzal a céllal történt, hogy e szakasz alapján keresetet nyújtson be. A joghatóság hiányának ilyen körülmények közötti megállapításának lehetősége nem érinti azokat a joghatósággal kapcsolatos egyéb kifogásokat, amelyeket a Fórum vizsgálhat.

10.36. CIKK

Nyilvánvalóan jogalap nélküli keresetek

1. Az alperes legkésőbb 30 nappal a Fórum tanácsának összeállítását követően, és minden esetben annak első ülése előtt, vagy 30 nappal azt követően, hogy az alperes tudomást szerzett a kifogás alapjául szolgáló tényekről, kifogást nyújthat be, arra hivatkozva, hogy a kereset nyilvánvalóan nélkülöz minden jogalapot.

2. Nem nyújtható be kifogás az (1) bekezdés alapján, ha az alperes a 10.37. cikk alapján kifogást nyújtott be.
3. Az alperes a lehető legpontosabban megindokolja a kifogást.
4. Amennyiben e cikk alapján kifogás érkezik a Fórumhoz, az felfüggeszti az ügy érdemi vizsgálatát, és ütemtervet határoz meg a kifogás megvizsgálására, az esetleges más előzetes kérdések megvizsgálására vonatkozó ütemtervével összhangban.
5. A Fórum lehetőséget biztosít a vitában részt vevő felek számára az állásfoglalásra, majd az első ülésen – vagy ezt követően a lehető leghamarabb – indoklással ellátott határozatot vagy ítéletet hoz. Ennek során a Fórumnak az előadott tényállás valódiságát vélelmeznie kell.
6. Ez a cikk nem érinti a Fórum arra vonatkozó hatáskörét, hogy más kifogásokat előzetes kérdésként kezeljen, vagy az alperes jogát arra, hogy az eljárás során a kereset megalapozatlanságára hivatkozzon.

10.37. CIKK

Jogilag megalapozatlan keresetek

1. Nem érintve a Fórum arra vonatkozó hatáskörét, hogy más kifogásokat előzetes kérdésként kezeljen, illetőleg az alperes jogát arra, hogy az arra előírt időpontban erre vonatkozóan kifogásokat terjesszen elő, a Fórum előzetes kérdésként elbírálja és határozatot hoz az alperes bármely arra irányuló kifogását illetően, miszerint valamely, a 10.26. cikk alapján előterjesztett kereset vagy annak bármely része jogi okokból nem eredményezhet az e szakasz alapján a felperes javára hozott ítéletet, még abban az esetben sem, ha az állított tények valódiságát vélelmezik.
2. Az (1) bekezdés szerinti kifogást legkésőbb addig a napig lehet benyújtani a Fórumnak, amelyet utóbbi az alperes részére a válaszirat vagy ellenkérelem előterjesztése céljára meghatározott.
3. Amennyiben a 10.36. cikk alapján kifogást nyújtottak be, a Fórum – a kifogás körülményeit figyelembe véve, az e cikkben ismertetett eljárásnak megfelelően – megtagadhatja az (1) bekezdés alapján benyújtott kifogás vizsgálatát.
4. Az (1) bekezdés szerinti kifogás kézhezvételét követően, és adott esetben azt követően, hogy határozatot hoz, melynek értelmében nem tagadja meg a (3) bekezdés szerinti kifogást, a Fórum – amennyiben nem tekinti a kifogást nyilvánvalóan megalapozatlannak – felfüggeszti az ügy érdemi vizsgálatát, ütemtervet állít fel a kifogás vizsgálatára, összhangban az egyéb előzetes kérdések vizsgálatára vonatkozó, általa már meghatározott esetleges ütemtervvel, és indoklással ellátott határozatot vagy ítéletet hoz a kifogás tárgyában.

Az eljárások átláthatósága

1. A Fórum haladéktalanul hozzáférhetővé teszi a nyilvánosság számára a jogvitát folytató felek által a Fórumhoz benyújtott valamennyi beadványt, valamint a Fórum vagy adott esetben a Fórum elnöke által hozott valamennyi végzést, határozatot és ítéletet, kivéve az alábbiakból álló védett információkat:

- (a) bizalmas üzleti információk⁴⁹;
- (b) privilegizált, a törvény által a nyilvánosságra hozataltól védett információk; valamint
- (c) olyan információk, amelyek közzététele akadályozná a bűnüldözést.

⁴⁹ Az egyértelműség érdekében a bizalmas üzleti információk közé tartoznak azok a nyilvánosan hozzá nem férhető információk, amelyek üzleti titkot vagy olyan pénzügyi, kereskedelmi, tudományos vagy technikai információkat írnak le, tartalmaznak vagy más módon fednek fel, amelyeket a jogvitát folytató fél, amelyhez az információk kapcsolódnak, következetesen bizalmas információként kezelt, ideértve többek között az árakra, a költségekre, a stratégiai és marketingtervekre, a piaci részesedésre vonatkozó adatokat, valamint a számviteli vagy pénzügyi nyilvántartásokat.

2. A Fórum nyilvános meghallgatásokat tart, és a jogvitát folytató felekkel folytatott konzultáció alapján meghatározza az ezzel kapcsolatos logisztikai intézkedéseket. Ha a jogvitát folytató fél védett információnak minősülő információt kíván felhasználni a meghallgatáson, erről tájékoztatja a Fórumot. A Fórum megfelelően intézkedik az ilyen információk közzétételétől való védelméről, többek között a nyilvánosság kizárásával a meghallgatások azon részéről, amikor védett információk megvitatására kerül sor.
3. Az (1) bekezdésben említett írásbeli beadványok közé tartozik a keresetlevél, az ellenkérelem, a válasz és a viszonzválasz, valamint a jogvitát folytató felek által az eljárás során benyújtott bármely más beadvány, mint például a 10.32. cikk (2) bekezdése szerinti kifogásról szóló értesítés vagy a 10.47. cikk szerinti egyesítés iránti kérelem.
4. A meghallgatások jegyzőkönyveit vagy átiratait – amennyiben rendelkezésre állnak – hozzáférhetővé kell tenni a nyilvánosság számára az (1) bekezdésben említett védett információk titkosítását követően.
5. Valamennyi Fél megfelelő időben és a Fórum valamely tanácsának felállítását megelőzően nyilvánosan hozzáférhetővé teszi a 10.22. cikkben említett konzultáció iránti kérelmet, az alperes meghatározását kérő, a 10.24. cikkben említett értesítést és az alperes meghatározásáról szóló értesítést, a védett információk kitakarását követően. E célból a felperes benyújtja a konzultáció iránti kérelmének és az alperes meghatározását kérő értesítésének nyilvános, védett információkat nem tartalmazó változatát, lehetőleg a nem nyilvános változat benyújtásával egyidejűleg, de legkésőbb azt követően 15 napon belül. Ha a felperes nem nyújt be nyilvános változatot, úgy kell tekinteni, hogy hozzájárult a benyújtott dokumentumok nyilvánosságra hozatalához.

6. Kérésre a Fórum nyilvánosságra hozhatja valamennyi tárgyi bizonyítékot, miután konzultált a jogvitát folytató érintett féllel annak érdekében, hogy védett információ ne kerüljön nyilvánosságra, és miután észszerű időt biztosított a Fél számára ahhoz, hogy szükség esetén kitakarja a dokumentumok vonatkozó részeit.

7. Az (1) bekezdés alkalmazásában a jogvitát folytató valamennyi fél köteles írásbeli beadványainak kitakart változatát a Fórum rendelkezésére bocsátani azok benyújtásától számított 30 napon vagy a Fórum által meghatározott más határidőn belül. A Fórum áttekintheti a jogvitát folytató felek dokumentumainak kitakart változatát, és felmérheti, hogy a kitakart információk valóban védelemre szorulnak-e. A Fórum a jogvitát folytató felekkel folytatott egyeztetést követően határoz az állítólagosan védett információk ilyen minősítésével vagy kitakarasával kapcsolatos kifogásokról. Ha a Fórum úgy dönt, hogy a beadványból nem szabad kitakarni az információt, vagy hogy a beadvány nyilvánosságra hozatalát nem lehet megakadályozni, azon jogvitát folytató fél számára, amely a beadványt önszántából benyújtotta, lehetővé kell tenni, hogy a beadványt részben vagy egészben visszavonja az eljárás jegyzőkönyvéből.

8. A Fórum a közzétételt megelőzően konzultál a jogvitát folytató felekkel arról, hogy a Fórum által elfogadott végzés, határozat vagy ítélet tartalmaz-e az (1) bekezdés a), b) vagy c) pontja szerinti védett információkat.

9. Ha a jogvitát folytató fél a (6) és (8) bekezdés szerinti benyújtástól vagy konzultációtól számított 30 napon belül vagy a Fórum által megállapított bármely más határidőn belül nem kéri a Fórumtól a védett információk bizalmas jellegének megőrzését egy adott beadványban, végzésben, határozatban vagy ítéletben, akkor úgy kell tekinteni, hogy az adott fél hozzájárult a beadvány, végzés, határozat vagy ítélet nyilvánosságra hozatalához.

10. A Fórum az e cikkben említett beadványokat az UNCITRAL-nak a beruházó és állam közötti, szerződésen alapuló választottbíróági eljárás átláthatóságáról szóló szabályaiban említett adattárhoz intézett közlemény útján nyilvánosan hozzáférhetővé teheti.

11. E szakasz egyetlen rendelkezése sem írja elő az alperes részéről olyan nyilvános információ visszatartását, amelyet saját joga szerint közzé kell tennie.

10.39. CIKK

Ideiglenes intézkedések

1. A Fórum ideiglenes intézkedéseket rendelhet el a jogvitát folytató fél jogainak megőrzése vagy annak biztosítása érdekében, hogy a Fórum joghatósága teljes mértékben érvényesüljön, ideértve a jogvitát folytató fél birtokában vagy ellenőrzése alatt álló bizonyíték megőrzésére is.

2. A Fórum nem rendelheti el vagyontárgyak lefoglalását, és nem akadályozhatja meg a 10.26. cikk szerinti, állítólagosan jogsértő intézkedés alkalmazását. E cikk alkalmazásában a végzés magában foglalja az ajánlást is.

10.40. CIKK

Elállás

Amennyiben az e szakasz szerinti kereset benyújtását követően a felperes nem tesz semmilyen lépést az eljárás során 180 egymást követő napon vagy a jogvitát folytató felek által megállapított más időszakon keresztül, úgy kell tekinteni, hogy a felperes visszavonta keresetét és eláll az eljárástól. A Fórum az alperes kérelmére és a jogvitát folytató felek értesítését követően végzés formájában tudomásul veszi az eljárás megszűnését, és rendelkezik a költségek felszámításáról. A végzés kibocsátását követően a Fórum nem jogosult eljárni. A felperes ezt követően nem nyújthat be keresetet ugyanazon ügyben, amely ugyanazon intézkedésből vagy intézkedésekből ered.

10.41. CIKK

A költségek fedezete

1. Az egyértelműség érdekében a Fórum kérelemre elrendelheti, hogy a felperes a költségek egésze vagy egy része tekintetében fedezetet biztosítson, ha megalapozottan feltételezhető, hogy a felperes esetleg nem tudja teljesíteni a vele szemben hozott ítéletben a költségekre vonatkozóan foglaltakat.
2. Amennyiben a költségek fedezetét az (1) bekezdés szerinti végzés kibocsátását követő 30 napon belül vagy a Fórum által meghatározott bármely más határidőn belül nem helyezik letétbe, a Fórum erről tájékoztatja a jogvitát folytató feleket. A Fórum elrendelheti az eljárás felfüggesztését vagy megszüntetését.

10.42. CIKK

A jogvitát nem folytató Fél

1. Az alperes a kézhezvételt követő 30 napon belül vagy a védett információkkal kapcsolatos vita rendezését követően⁵⁰ haladéktalanul átadja a következőket a jogvitát nem folytató Félnek:
 - (a) a 10.22. cikkben említett konzultáció iránti kérelem, a 10.24. cikkben említett, az alperes meghatározására irányuló értesítés és a 10.26. cikkben említett kereset;

⁵⁰ Az egyértelműség érdekében a védett információ fogalmát a 10.38. cikk fogalommeghatározása szerint kell értelmezni.

(b) az arra vonatkozó kérés alapján:

- (i) beadványok, feljegyzések, összefoglalók, kérelmek, vagy a vitában részt vevő felek által a Fórumhoz benyújtott más dokumentum;
- (ii) harmadik személyek által a Fórumhoz a 10.43. cikk alapján benyújtott írásbeli beadványok;
- (iii) a Fórum meghallgatásairól készült jegyzőkönyvek vagy átiratok, amennyiben rendelkezésre állnak; valamint
- (iv) a Fórum végzései, ítéletei és határozatai; valamint

(c) a jogvitát nem folytató Fél kérésére és költségére a Fórumhoz benyújtott bizonyítékok összessége vagy egy része, beleértve az a) és b) pontban említett iratokhoz csatolt tárgyi bizonyítékokat is.

2. A jogvitát nem folytató Fél részt vehet az e szakasz alapján tartott meghallgatáson, és e megállapodás értelmezésével kapcsolatban szóbeli és írásbeli beadványt nyújthat be a Fórumhoz. A Fórum biztosítja, hogy a jogvitát folytató felek megfelelő lehetőséget kapnak arra, hogy állást foglaljanak a jogvitát nem folytató Fél által benyújtott beadvánnyal kapcsolatban.

Harmadik személyek közreműködése

1. A jogvitát folytató felekkel tartott konzultációt követően a Fórum elfogadhat és megvizsgálhat *amicus curiae* előterjesztéseket egy, a jogvita körébe tartozó ténybeli vagy jogi kérdéssel kapcsolatban.
2. A jogvitát folytató felek eltérő megállapodásának hiányában az *amicus curiae* előterjesztéseket írásban és az eljárás nyelvén kell benyújtani. Minden előterjesztésen fel kell tüntetni annak szerzőjét, a jogvitát folytató felekkel esetlegesen fennálló közvetlen vagy közvetett kapcsolatát, és meg kell jelölni minden olyan személyt, kormányt vagy egyéb szervezetet, amely pénzügyi vagy egyéb segítséget nyújtott vagy fog nyújtani az előterjesztés elkészítéséhez. Ezen túlmenően az előterjesztés szerzőjének bizonyítékot kell szolgáltatnia a jogvitát folytató felekhez fűződő közvetlen vagy közvetett kapcsolatáról, és meg kell határoznia a vitában való érintettségének jellegét.
3. Amennyiben a Fórum elfogadja az (1) és (2) bekezdés szerinti előterjesztéseket, lehetőséget biztosít a jogvitát folytató felek számára, hogy azokra válaszoljanak.

10.44. CIKK

Szakértői jelentések

A 10.26. cikk (2) bekezdésében említett vonatkozó szabályok által engedélyezett egyéb típusú szakértők kijelölésének sérelme nélkül a Fórum a jogvitát folytató fél kérelmére vagy a jogvitát folytató felekkel tartott konzultációt követően saját kezdeményezésére kijelölhet egy vagy több szakértőt, hogy az írásban tegyen jelentést számára bármely tényszerű tudományos kérdésről, például környezetvédelmi, egészségügyi vagy biztonsági témában, vagy a jogvitát folytató egyik fél által az eljárás során felvetett egyéb kérdésekről, a jogvitát folytató felek megállapodása szerint.

10.45. CIKK

Kártalanítás vagy egyéb kártérítés

Az alperes nem állíthatja, és a Fórum nem fogadhatja el védekezésként, viszontkeresetként, beszámítási jogként vagy bármely más okból azt, hogy a felperes vagy a helyben alapított vállalkozás, amelynek nevében a keresetet benyújtották, biztosítási vagy garanciaszerződés alapján az állítólagos kár egésze vagy egy része tekintetében kártalanítást vagy egyéb kártérítést kapott vagy fog kapni.

10.46. CIKK

A Felek szerepe

1. Egyik Fél sem érvényesít nemzetközi jogi keresetet a 10.26. cikk alapján benyújtott kereset vonatkozásában, kivéve, ha a másik Fél nem tartotta be vagy nem teljesítette a vitában hozott ítéletben foglaltakat.
2. Az (1) bekezdés nem zárja ki annak lehetőségét, hogy valamely vitában részt vevő fél egy általánosan alkalmazandó intézkedés vonatkozásában igénybe vegye a 31. fejezet (Vitarendezés) szerinti vitarendezést, még akkor is, ha az adott intézkedés egy adott beruházás tekintetében, amelyre vonatkozóan keresetet nyújtottak be a 10.26. cikk szerint, állítólagosan megsértette ezt a megállapodást, továbbá az (1) bekezdés nem érinti a 10.42. cikket.
3. Az (1) bekezdés nem zárja ki az olyan informális egyeztetéseket, amelyek egyedüli célja a vita rendezésének előmozdítása.

10.47. CIKK

Egyesítés

1. Amennyiben két vagy több, a 10.26. cikk alapján külön benyújtott kereset azonos jogi vagy ténybeli kérdést vet fel, valamint ugyanazon eseményekből vagy körülményekből adódik, bármelyik jogvitát folytató fél vagy a jogvitát folytató felek együttesen kérhetik a Fórum külön tanácsának létrehozását e cikk alapján, továbbá kérelmezhetik, hogy az ilyen tanács hozzon határozatot az eljárások egyesítéséről (a továbbiakban: egyesítés iránti kérelem).
2. Mielőtt bármely jogvitát folytató fél kérelmezi az egyesítés elrendelését, értesítést küld az arról szóló határozat által érintett többi jogvitát folytató félnek.
3. Amennyiben a (2) bekezdésben említett jogvitát folytató felek megállapodnak az egyesítésről, közösen nyújthatnak be egyesítés iránti kérelmet. Ha az érintett jogvitát folytató felek az értesítéstől számított 30 napon belül nem jutnak megállapodásra az egyesítés iránti kérelemről, bármely jogvitát folytató fél benyújthat egyesítés iránti kérelmet.
4. Az egyesítés iránti kérelmet írásban kell benyújtani a Fórum elnökének, valamint az egyesítés által érintett mindegyik jogvitát folytató félnek, a következők megjelölésével:
 - (a) a határozat által érintett valamennyi vitában részt vevő fél neve és címe;

(b) a kérelem tárgyát képező egyesítés hatálya; valamint

(c) az eljárások egyesítésére irányuló kérelem indoklása.

5. Az egynél több alperest érintő egyesítés iránti kérelemhez valamennyi érintett alperes egyetértése szükséges.

6. Az e cikk alapján folytatott eljárásokra a következő szabályok alkalmazandók:

(a) ha az összes olyan keresetet, amelyek egyesítésének elrendelését kérelmezik, a 10.26. cikk (2) bekezdésében említett azonos szabályok alapján nyújtották be vitarendezésre, akkor ezek a szabályok alkalmazandók;

(b) ha azokat a kereseteket, amelyek egyesítésének elrendelését kérelmezik, nem a 10.26. cikk (2) bekezdésében említett azonos szabályok alapján nyújtották be vitarendezésre, akkor:

(i) a felperesek megállapodhatnak a 10.26. cikk (2) bekezdésében említett alkalmazandó szabályokról; vagy

(ii) ha a felperesek nem tudnak megegyezni az alkalmazandó szabályokról az attól az időponttól számított 30 napon belül, amikor a Fórum elnöke az egyesítés iránti kérelmet megkapta, az UNCITRAL választottbíróági szabályait kell alkalmazni, az e szakaszban meghatározott különös szabályokra is figyelemmel.

7. A Fórum elnöke az egyesítés iránti kérelem kézhezvételét követően és a 10.30. cikk (8) bekezdésével összhangban új tanácsot hoz létre (a továbbiakban: egyesítési tanács) a Fórumon belül, amelynek joghatósága az egyesítési kérelem tárgyát képező keresetek közül néhányra vagy valamennyire, részben vagy egészben kiterjed.

8. Amennyiben a jogvitát folytató felek meghallgatását követően az egyesítési tanács meggyőződött arról, hogy a 10.26. cikk szerint benyújtott keresetek azonos jogi vagy ténybeli kérdéseket vetnek fel, valamint ugyanazon eseményekből vagy körülményekből adódnak, és a keresetek egyesítése szolgálná leginkább a viták méltányos és hatékony megoldásának érdekét, ideértve az ítéletek következetességét is, az egyesítési tanács végzés elfogadása útján megállapíthatja joghatóságát a keresetek közül néhány vagy valamennyi esetében, azok egy részét vagy egészét illetően.

9. Amennyiben az egyesítési tanács a (8) bekezdés alapján megállapította joghatóságát, a 10.26. cikk alapján keresetet benyújtó olyan felperes, akinek a keresete nem került egyesítésre, írásbeli kérelmet nyújthat be a Fórumhoz keresetének az egységes keresetbe foglalása céljából, amennyiben a kérelem megfelel a (4) bekezdésben szereplő követelményeknek. Az egyesítési tanács kiadja az ilyen végzést, amennyiben meggyőződik a (8) bekezdésben szereplő feltételek teljesüléséről, és amennyiben az ilyen végzés kiadása nem okoz indokolatlan terheket vagy tisztességtelen hátrányt a jogvitát folytató feleknek, illetve nem zavarja indokolatlanul az eljárást.

10. Valamely jogvitát folytató fél kérelmére az egyesítési tanács a (8) bekezdés szerinti határozata meghozataláig elrendelheti a Fórumnak a 10.30. cikke szerint kinevezett tanácsa előtt folyamatban lévő eljárások felfüggesztését, kivéve, ha ez utóbbi Fórum már felfüggesztette eljárásait.

11. A Fórumnak a 10.30. cikk szerint kinevezett tanácsa elveszíti hatáskörét azon keresetek vagy egy részük vonatkozásában, amelyekkel kapcsolatban valamely egyesítési tanács megállapította joghatóságát.
12. Az egyesítési tanács ítélete kötelező erejű a Fórumnak a 10.30. cikk szerint kinevezett tanácsára nézve azon keresetekkel vagy azok egy részével kapcsolatban, amelyek tekintetében az egyesítési tanács joghatóságot állapított meg.
13. A felperes visszavonhatja a 10.26. cikk alapján benyújtott, egyesítésben érintett keresetét, és az ilyen kereset nem nyújtható be újra az említett cikk alapján.
14. A felperes kérésére az egyesítési tanács intézkedéseket hozhat annak érdekében, hogy megőrizze a 10.38. cikk (1) bekezdésében említett védett információk bizalmas jellegét a többi felperessel szemben. Az ilyen intézkedések közé tartozhat, hogy a többi felperes számára a védett információkat tartalmazó dokumentumok esetében csak a szerkesztett változat álljon rendelkezésre, valamint hogy a tárgyalás egyes részeit a nyilvánosság kizárásával folytassák.

10.48. CIKK

Ítélet

1. Ha a Fórum arra a következtetésre jut, hogy az alperes a felperes állításának megfelelően megsértette a 10.21. cikk (1) bekezdésében hivatkozott rendelkezések valamelyikét, a Fórum a felperes kérelmére és a jogvitát folytató felek meghallgatását követően ítéletében – külön vagy együttesen – kizárólag a következőket ítélni meg:

- (a) pénzbeli kártérítés, az adott esetben alkalmazandó kamatokkal; valamint
- (b) vagyon visszaszolgáltatása, amely esetben az ítéletnek rendelkeznie kell arról, hogy az alperes a visszaszolgáltatás helyett pénzbeli kártérítést és az adott esetben alkalmazandó, a 10.18. cikkel összhangban meghatározott kamatot fizethet.

2. Az (1) bekezdésre is figyelemmel, ha a keresetet egy helyben alapított vállalkozás nevében nyújtják be, és a Fórum a helyben alapított vállalkozás javára ítélni, az ítéletnek rendelkeznie kell arról, hogy:

- (a) a visszaszolgáltatandó vagyont a helyben alapított vállalkozás számára kell visszaszolgáltatni;

(b) a pénzübeli kártérítést és az alkalmazandó kamatoakat a helyben alapított vállalkozás számára kell megfizetni; valamint

(c) az ítélet nem érinti azokat a jogokat, amelyek az egyik Fél joga szerint bármely személyt megilletnek az ítéletben biztosított mentesség tekintetében.

3. Az egyértelműség érdekében a Fórum kizárólag az (1) bekezdésben említett jogorvoslatot ítélni meg, és nem rendelheti el az érintett intézkedés vagy intézkedések hatályon kívül helyezését, megszüntetését vagy módosítását.

4. A pénzübeli kártérítés összege nem lehet magasabb, mint a felperes vagy adott esetben a helyben alapított vállalkozás által a 10.21. cikk (1) bekezdésében említett rendelkezések megsértése következtében elszenvedett veszteség mértéke, csökkentve az érintett Fél által már teljesített előzetes kártérítés vagy kártalanítás összegével. A Fórum nem ítélni meg büntető jellegű kártérítést. Az egyértelműség érdekében, ha egy beruházó a 10.26. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint keresetet nyújt be, csak olyan veszteség vagy kár megtérítése ítélni meg javára, amelyet az egyik Fél beruházójának minőségében elszenvedett.

5. A Fórum elrendeli, hogy az eljárás költségeit a jogvita pervesztes fele viseli. Kivételes körülmények esetén – és amennyiben az ügy körülményei alapján indokoltnak ítéli – a Fórum feloszthatja e költségeket a jogvitát folytató felek között. Az egyéb indokolt költségeket, ideértve a jogi képviselőt és tanácsadás észszerű költségeit, a jogvitát folytató vesztes fél viseli, kivéve, ha a Fórum úgy ítéli meg, hogy a költségek ilyen megosztása nem észszerű az ügy körülményeire tekintettel. A költségek észszerűségének vagy megosztásának mérlegelésekor a Fórum azt is figyelembe veheti, hogy a jogvitát folytató nyertes félnek megtérítendő költségek túlzott mértékben meghaladnák-e a jogvitát folytató vesztes fél költségeit. Amennyiben a keresetnek csak részben adtak helyt, az eljárás költségeit és egyéb észszerű költségeket arányosan ki kell igazítani az egyes megítélt kereseti kérelmek számának és terjedelmének megfelelően. A Fellebbviteli Fórum e cikkel összhangban kezeli a költségeket.

6. Legkésőbb e megállapodás hatálybalépését követően egy évvel a vegyes tanács kiegészítő szabályokat fogad el a díjakra vonatkozóan annak érdekében, hogy meghatározza a jogi képviselőt és tanácsadás maximális költségeit, amelyet a jogvitát folytató vesztes fél bizonyos kategóriáinak kell viselnie, figyelembe véve pénzügyi forrásait.

7. A Fórum és a jogvitát folytató felek minden erőfeszítést megtesznek annak biztosítására, hogy a vitarendezési folyamatot megfelelő időben lefolytassák. A Fórum legkésőbb 30 hónappal azt követően hozza meg ítéletét, hogy a keresetet a 10.26. cikk alapján benyújtották. Amennyiben a Fórumnak további időre van szüksége az ítélet meghozatalához, a jogvitát folytató feleknek indokolást küld a határidő-hosszabbítás okairól.
8. Az ítélet akkor emelkedik jogerőre, amennyiben eltelt a kihirdetését követő 90 nap, és egyik jogvitát folytató fél sem nyújtott be fellebbezést az ítélet ellen a Fellebbviteli Fórumhoz.
9. Bármelyik jogvitát folytató fél fellebbezhet az ítélet ellen a 10.49. cikknek megfelelően. Ebben az esetben, amennyiben a Fellebbviteli Fórum módosítja vagy hatályon kívül helyezi a Fórum ítéletét és az ügyet visszautalja a Fórum elé, a Fórumot kötik a Fellebbviteli Fórum megállapításai; adott esetben a Fórum a jogvitát folytató felek meghallgatását követően felülvizsgálja ítéletét, hogy az tükrözze a Fellebbviteli Fórum megállapításait és következtetéseit. A Fórumnak törekednie kell arra, hogy a Fellebbviteli Fórum visszautaló határozatának kézhezvételétől számított 90 napon belül meghozza felülvizsgált ítéletét. A felülvizsgált ítélet 90 nappal a kibocsátását követően emelkedik jogerőre.

10.49. CIKK

Fellebbviteli eljárás

1. A jogvitát folytató felek az ítélet meghozatalát követő 90 napon belül fellebbezést nyújthatnak be a Fellebbviteli Fórumhoz. A fellebbezés indokai a következők:

- (a) a Fórum tévedett az alkalmazandó jogszabályok értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban;
- (b) a Fórum nyilvánvalóan tévedett a tények mérlegelésében, ideértve a vonatkozó belső jogszabályok mérlegelését is; vagy
- (c) az ICSID-egyezmény 52. cikkében szereplő indokok alapján, amennyiben azok nem tartoznak ezen bekezdés a) vagy a b) pontjának hatálya alá.

2. Amennyiben a Fellebbviteli Fórum nem ad helyt a fellebbezésnek, az ítélet jogerőre emelkedik. A Fellebbviteli Fórum is visszautasíthatja a fellebbezést gyorsított eljárásban, amennyiben egyértelmű, hogy a fellebbezés nyilvánvalóan megalapozatlan, amely esetben az ítélet jogerőre emelkedik. Amennyiben a fellebbezés kellően megalapozott, úgy a Fellebbviteli Fórum teljes mértékben vagy részben módosítja vagy visszavonja az ítéletben foglalt jogi ténymegállapításokat és következtetéseket. Határozatának pontosan részleteznie kell, hogy hogyan módosította vagy vonta vissza a Fórum vonatkozó ténymegállapításait és következtetéseit.

3. Általános szabályként a fellebbezési eljárás nem haladhatja meg a 180 napot a jogvitát folytató fél fellebbezésének benyújtása és a Fellebbviteli Fórum határozatának meghozatala között. Amennyiben a Fellebbviteli Fórum úgy ítéli meg, hogy határozatát nem tudja 180 napon belül meghozni, úgy írásban tájékoztatja a jogvitát folytató feleket a késedelem okairól, valamint arról a becsült időtartamról, amely alatt határozatát módjában áll kibocsátani. Az eljárás semmiképp sem haladhatja meg a 270 napot.
4. A Fellebbviteli Fórum elrendelheti a fellebbezést benyújtó jogvitát folytató fél számára, hogy a fellebbezési eljárás költségeinek egésze vagy egy része vonatkozásában helyezzen letétbe biztosítékot.
5. A 10.23., 10.27., 10.29., 10.34., 10.38., 10.39., 10.40., 10.42. és 10.43. cikk rendelkezései értelemszerűen alkalmazandók a fellebbezési eljárásra.
6. A vegyes tanács elfogadhat olyan szabályokat, amelyek iránymutatást nyújtanak a Fellebbviteli Fórumnak arra vonatkozóan, hogy a Fórum előtti eljárás szétválasztása esetén hogyan kell lefolytatni a fellebbezési eljárást.

10.50. CIKK

Ítéletek érvényesítése

1. Az e szakasz alapján hozott ítélet mindaddig nem hajtható végre, amíg a 10.48. cikk (8) bekezdése, a 10.48. cikk (9) bekezdése vagy a 10.49. cikk alapján jogerőre nem emelkedik. A Fórum vagy a Fellebbviteli Fórum által az e szakasz szerint meghozott jogerős ítélet a jogvitát folytató felekre nézve kötelező erejű, és nem nyújtható be ellene fellebbezési, felülvizsgálati, felmentési, hatályon kívül helyezési vagy egyéb jogorvoslati kérelem⁵¹.
2. A Felek kötelező erejű ítéletként elismerik az e szakasz szerint hozott ítéletet, és területükön valamely bíróságuk által hozott jogerős ítélet végrehajtásával azonos módon biztosítják a pénzbírsággal járó kötelezettség teljesítését.
3. Az ítélet végrehajtására azon terület joga és nemzetközi kötelezettségvállalásai szerint hatályos végrehajtási szabályok vonatkoznak, ahol az ítélet végrehajtandó.
4. Az egyértelműség érdekében e megállapodás IV. részének 2.11. cikke nem akadályozza az e szakasz alapján hozott ítéletek elismerését, végrehajtását és végrehajtását.

⁵¹ Az egyértelműség érdekében ez nem akadályozza meg a jogvitát folytató felet abban, hogy az ítéletnek az alkalmazandó vitarendezési szabályokkal összhangban történő felülvizsgálatát vagy értelmezését kérje a Fórumtól, amennyiben ez a lehetőség az említett szabályok alapján rendelkezésre áll.

5. Az e szakasz szerint hozott jogerős ítélet a New York-i egyezmény 1. cikkének értelmében vett, kereskedelmi jogviszonyból vagy ügyletből eredő jogvitával kapcsolatos választottbíróági ítéletnek minősül.

6. Az egyértelműség érdekében és az (1) bekezdés alapján: ha egy keresetet a 10.26. cikk (2) bekezdésének a) pontja alapján nyújtottak be vitarendezés céljából, az e szakasz szerint meghozott jogerős ítélet az ICSID-egyezmény IV. fejezetének 6. szakasza szerint meghozott ítéletnek minősül.

10.51. CIKK

Iratkézbesítés

Az egyik Félhez intézett konzultációs kérelmeket, értesítéseket és egyéb dokumentumokat a 10-E. mellékletben vonatkozóan megnevezett helyekre vagy azok jogutódjaihoz kell eljuttatni. A Felek haladéktalanul nyilvánosan hozzáférhetővé teszik és értesítik egymást az említett mellékletben feltüntetett helyet érintő bármely változásról.

E. SZAKASZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

10.52. CIKK

Előnyök megtagadása

Az egyik Fél megtagadhatja e fejezet előnyeit a másik Fél olyan beruházójától, amely annak a Félnek a vállalkozása és az ilyen beruházó beruházásaitól, amennyiben:

- (a) a vállalkozás egy harmadik ország beruházójának tulajdonában vagy ellenőrzése alatt áll; valamint
- (b) az előnyt megtagadó Fél olyan intézkedést fogad el vagy tart fenn az adott harmadik ország, vagy a harmadik ország természetes személyei vagy vállalkozásai vonatkozásában, amely megtiltja a vállalkozással kapcsolatos tranzakciót, vagy amelyet megsértenének vagy megkerülnének, ha e fejezet előnyeit biztosítanák a beruházó vagy annak beruházásai számára.

10.53. CIKK

Megszűnés

1. E megállapodásnak a IV. rész 2.13. cikke szerinti megszüntetése esetén a 10.7. cikk (2) bekezdése, a 10.8. cikk (2) bekezdése és a 10.12. cikk, valamint e fejezet C., D. és E. szakasza, illetve e megállapodás egyéb vonatkozó rendelkezései a megszűnés időpontjától számított további öt évig továbbra is alkalmazandók az e megállapodás megszűnésének időpontját megelőzően létesített érintett beruházások vonatkozásában.
2. Az (1) bekezdésben említett időszak egy alkalommal további öt évvel meghosszabbításra kerül, amennyiben a Felek között nincs hatályban más beruházásvédelmi megállapodás.
3. E cikk nem alkalmazandó, amennyiben e megállapodás ideiglenes alkalmazása megszűnik, és ez a megállapodás nem lép hatályba.

Kapcsolat más megállapodásokkal

1. E megállapodás hatálybalépésének napján az Európai Unió tagállamai és Mexikó közötti, a 10-C. mellékletben felsorolt megállapodások, ideértve az ezekből eredő jogokat és kötelezettségeket⁵², hatályukat veszítik, és helyükbe e megállapodás lép.
2. Amennyiben e megállapodásnak a IV. rész 2.5. cikkének (4) bekezdése szerinti ideiglenes alkalmazása kiterjed e szakaszra, valamint e fejezet C. és D. szakaszára, a 10-C. mellékletben felsorolt megállapodások, valamint az azokból eredő jogok és kötelezettségek alkalmazását az ideiglenes alkalmazás kezdetének időpontjától kezdődően fel kell függeszteni. Amennyiben e megállapodás ideiglenes alkalmazása megszűnik, és e megállapodás nem lép hatályba, a felfüggesztés megszűnik, és a 10-C. mellékletben felsorolt megállapodások az ideiglenes alkalmazás megszűnésének napjától hatályosak.

⁵² Az egyértelműség érdekében e megállapodás hatálybalépésének napján a 10-C. mellékletben (Az Európai Unió tagállamai és Mexikó közötti megállapodások) felsorolt megállapodások megszüntetésére vonatkozó megfelelő rendelkezések helyébe a 10.53. cikk szerinti megszüntetésre vonatkozó rendelkezések lépnek.

3. Az (1) és (2) bekezdéstől eltérve kereset nyújtható be a 10-C. melléklet jegyzékében szereplő valamely megállapodás alapján az abban meghatározott szabályoknak és eljárásoknak megfelelően, feltéve, hogy:

- (a) az említett megállapodásnak a kereset alapját képező állítólagos megsértése a megállapodás (2) bekezdés szerinti felfüggesztésének időpontját megelőzően történt, vagy ha a megállapodás az (1) bekezdés értelmében hatályát veszti, ezen megállapodás hatálybalépésének időpontja előtt; valamint
- (b) legfeljebb három év telt el az említett megállapodás (2) bekezdés szerinti felfüggesztésének időpontjától, vagy – amennyiben a megállapodás az (1) bekezdés értelmében hatályát veszti – e megállapodás hatálybalépésének napjától a kereset benyújtásának időpontjáig.

4. A (2) bekezdéstől eltérve, amennyiben e megállapodás – ideértve e fejezet (2) bekezdésben meghatározott rendelkezéseit is – ideiglenes alkalmazása megszűnik és e megállapodás nem lép hatályba, ezen fejezet alapján kereset nyújtható be az e fejezetben szereplő szabályoknak és eljárásoknak megfelelően, feltéve, hogy:

- (a) a kereset e fejezet olyan állítólagos megsértéséből ered, amely e megállapodás ideiglenes alkalmazásának időszaka alatt következett be; valamint
- (b) a megállapodás ideiglenes alkalmazása megszűnésének időpontjától legfeljebb három év telt el a kereset benyújtásának időpontjáig.

5. E cikk alkalmazásában az „e megállapodás hatálybalépése” fogalomnak a IV. rész 2.5. cikkének (7) bekezdésében foglalt meghatározása nem alkalmazandó.

10.55. CIKK

A szolgáltatásokkal és beruházással foglalkozó albizottság

Az 1.10. cikk alapján létrehozott, szolgáltatásokkal és beruházással foglalkozó albizottság:

- (a) fórumként szolgál a Felek számára a jelen fejezettel kapcsolatos ügyek megvitatásához, ideértve például a következőket:
 - (i) az e fejezet végrehajtásából adódó esetleges nehézségek;
 - (ii) e fejezet lehetséges javításai, különösen a más nemzetközi fórumokon és a Felek által kötött más megállapodások keretében szerzett tapasztalatok és az ott tapasztalható tendenciák fényében; valamint
 - (iii) bármelyik Fél kérésére a valamely D. szakasz szerinti jogvitával kapcsolatban kölcsönösen elfogadott megoldások végrehajtása; valamint
- (b) előkészíti a vegyes tanács által e fejezet alapján elfogadandó határozatokat vagy meghozandó intézkedéseket.

11. FEJEZET

HATÁROKON ÁTNYÚLÓ SZOLGÁLTATÁSKERESKEDELEM

11.1. CIKK

Fogalommeghatározások

1. E fejezet alkalmazásában:
 - (a) „határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelem” vagy „szolgáltatások határokon átnyúló kereskedelme” vagy „határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás” olyan szolgáltatásnyújtás, amely:
 - (i) az egyik Fél területéről a másik Fél területére történik; vagy
 - (ii) az egyik Fél területén a másik Fél fogyasztójának történik;
 - (b) „vállalkozás”: az 1.3. cikk meghatározása szerinti vállalkozás, vagy annak fióktelepe vagy képviseleti irodája;

- (c) „az Európai Unió vállalkozása” vagy „Mexikó vállalkozása”: az Európai Unió vagy tagállamai, illetve Mexikó jogszabályaival összhangban létrehozott olyan vállalkozás, amely jelentős üzleti tevékenységet folytat⁵³ az Európai Unió, illetve Mexikó területén⁵⁴;

az Európai Unió vagy Mexikó területén kívül telephellyel rendelkező és az Európai Unió valamely tagállamának vagy Mexikónak az állampolgárai által ellenőrzött hajózási társaságok szintén kedvezményezettjei e fejezet rendelkezéseinek, amennyiben hajóik adott esetben az Európai Unió adott tagállamának vagy Mexikó vonatkozó jogszabályai szerint kerültek bejegyzésre és az Európai Unió adott tagállamának vagy Mexikónak a lobogója alatt hajóznak;

- (d) „az államhatalom gyakorlása során nyújtott szolgáltatás”: az a szolgáltatás, amelyet az egyes Felek nem üzleti alapon vagy nem egy vagy több szolgáltatóval versenyezve nyújtanak; valamint

⁵³ Összhangban az Európai Közösséget létrehozó szerződésről a WTO részére küldött értesítésével (WT/REG39/1), az Európai Unió az EUMSZ 54. cikkében szabályozott, az Európai Unió egy tagállama gazdaságával fenntartott „tényleges és folyamatos kapcsolat” fogalmát egyenértékűnek tartja a „jelentős üzleti tevékenység” fogalmával.

⁵⁴ Az egyértelműség érdekében egy harmadik országbeli vállalkozás fióktelepe vagy képviseleti irodája nem tekinthető az Európai Unió vállalkozásának vagy Mexikó vállalkozásának.

- (e) „valamely Fél szolgáltatója”: valamely Fél olyan természetes személye vagy vállalkozása, amely nem fióktelep vagy képviseleti iroda, és amely szolgáltatást kíván nyújtani vagy nyújt.

11.2. CIKK

Hatókör

1. E fejezet valamely Fél olyan intézkedéseire alkalmazandó, amelyek érintik a másik Fél szolgáltatói által nyújtott szolgáltatások határon átnyúló kereskedelmét. Ezen intézkedések az alábbiakat érintő intézkedéseket foglalják magukban:

- (a) valamely szolgáltatás előállítása, terjesztése, marketingje, értékesítése vagy kiszállítása;
- (b) szolgáltatás vásárlása, használata vagy kifizetése;
- (c) hozzáférési és felhasználási lehetőség a szolgáltatásnyújtással összefüggő azon szolgáltatásokhoz, amelyeket a Felek előírásai szerint általánosságban a közösség számára kell nyújtani, beleértve a terjesztési, szállítási és távközlési hálózatokat; valamint
- (d) a szolgáltatásnyújtás feltételeként bármilyen formájú pénzügyi biztosíték nyújtása, beleértve a kötvényt is.

2. Ez a fejezet nem alkalmazandó az alábbiakra:
- (a) audiovizuális szolgáltatások;
 - (b) belföldi tengeri kabotázs⁵⁵;
 - (c) valamely Fél intézkedései, amennyiben azok a 18. fejezet hatálya alá tartoznak;
 - (d) az államhatalom gyakorlása során nyújtott szolgáltatások;

⁵⁵ Az Európai Unió esetében a vonatkozó nemzeti jogszabály alapján kabotázsnak tekintendő tevékenységek sérelme nélkül, a jelen fejezet alkalmazásában a belföldi tengeri kabotázs az utasok vagy áruk szállítása az Európai Unió valamely tagállama területén található kikötő vagy pont és az Európai Unió ugyanezen tagállama területén található kikötő vagy pont között, beleértve a kontinentális talapzatot is az ENSZ tengerjogi egyezményében meghatározottak szerint; továbbá az Európai Unió valamely tagállama területén található azonos kikötőből vagy pontból induló és oda visszatérő forgalom. Mexikó esetében a jelen fejezet alkalmazásában belföldi tengeri kabotázs a Mexikó tengeri övezetében található kikötők vagy helyek és a mexikói partok között bármely hajó által tengeri úton végzett hajózás.

- (e) olyan közbeszerzések, melyek során kormányzati célokra vásárolnak árut vagy szolgáltatást, nem pedig kereskedelmi viszontértékesítés, illetve egy kereskedelmi értékesítésre szánt áru előállítása vagy szolgáltatás nyújtása során való felhasználás céljából, függetlenül attól, hogy a beszerzés a 21.1. cikk értelmében érintett beszerzésnek minősül-e;
- (f) valamely Fél által nyújtott támogatások⁵⁶, beleértve az államilag támogatott hiteleket, garanciákat és biztosításokat; valamint
- (g) légi szolgáltatások vagy a légi szolgáltatásokat támogató kapcsolódó szolgáltatások⁵⁷, a következők kivételével:
 - (i) repülőgép-javítási és -karbantartási szolgáltatások, amelyek során repülőgépet vonnak ki a szolgálatból;
 - (ii) légi szállítási szolgáltatások értékesítése és marketingje;

⁵⁶ Az egyértelműség érdekében a támogatások a 24. fejezet (Támogatások) hatálya alá tartoznak.

⁵⁷ Az egyértelműség érdekében a légi szolgáltatások vagy a légi szolgáltatásokat támogató kapcsolódó szolgáltatások a következőket is magukban foglalják: légi járművek kölcsönzése személyzettel, repülőtér-üzemeltetési szolgáltatások és az olyan légi járműveket használó szolgáltatások, amelyek elsődleges célja nem áruk vagy utasok szállítása, például a légi tűzoltás, a repülésoktatás, a városnéző repülés, a légi permetezés, a légi felmérés, a légi térképkészítés, a fényképezés, az ejtőernyős ugrás, a vontató vitorlázó repülés, a helikopteres függőteher-emelés fakitermeléshez és építkezéshez, valamint egyéb, levegőben végzett mezőgazdasági, ipari és felügyeleti szolgáltatások.

(iii) számítógépes helyfoglalási rendszerrel összefüggő szolgáltatások; valamint

(iv) földi kiszolgálás.

3. A 11.4–11.7. cikk nem alkalmazandó a VII. mellékletben meghatározott új szolgáltatásokra.

11.3. CIKK

Szabályozási jog

A Felek megerősítik azon jogukat, hogy a területükön belül szabályozási intézkedéseket hozzanak olyan legitim szakpolitikai célkitűzések megvalósítása érdekében, mint például a népegészségügy, a szociális szolgáltatások, a közoktatás, a biztonság, a környezet, a közérkölcş védelme, a szociális vagy fogyasztóvédelem, a magánélet védelme és az adatvédelem, a kulturális sokféleség előmozdítása és védelme, vagy a verseny.

11.4. CIKK

Piacra jutás

Azokban az ágazatokban vagy alágazatokban, amelyekben piacra jutási kötelezettségvállalásokat tesznek, a Felek nem fogadnak el vagy tartanak fenn sem a teljes területük, sem területi felosztás alapján olyan intézkedéseket, amelyek korlátozásokat írnak elő a következőkre vonatkozóan:

- (a) a szolgáltatók száma számbeli kvóták, monopóliumok, kizárólagos szolgáltatók vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján;
- (b) a szolgáltatási ügyletek vagy a tőke összértékét számbeli kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján; vagy
- (c) a valamilyen meghatározott számszerű egységben kifejezett szolgáltatási műveletek száma vagy a szolgáltatási kibocsátás teljes mennyisége kvóták formájában vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény formájában.

11.5. CIKK

Helyi jelenlét

Egyik Fél sem szabhatja a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás feltételéül, hogy a másik Fél szolgáltatója képviseleti irodát vagy bármilyen vállalkozási formát létesítsen vagy tartson fenn, vagy honos legyen a területén.

11.6. CIKK

Nemzeti elbánás

1. A Felek egymás szolgáltatásait és szolgáltatóit olyan elbánásban részesítik, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet hasonló helyzetben saját szolgáltatásaik és szolgáltatóik számára biztosítanak.
2. Az (1) bekezdés értelmében Mexikó által biztosított elbánás: a mexikói regionális kormányzati szint tekintetében az adott regionális kormányzati szint által hasonló helyzetben a saját szolgáltatásai és szolgáltatói számára biztosított előnyösebb elbánásnál nem kevésbé előnyös elbánás.

3. Az Európai Unió által az (1) bekezdés értelmében biztosított elbánás: az Európai Unió valamely tagállamának országos vagy más szintű kormánya által a területén belül, hasonló helyzetben a saját szolgáltatásai és szolgáltatói számára biztosított legelőnyösebb elbánásnál nem kevésbé előnyös elbánás.

11.7. CIKK

Legnagyobb kedvezményes elbánás

1. A Felek egymás szolgáltatásait és szolgáltatóit olyan elbánásban részesítik, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet hasonló helyzetben saját szolgáltatásaik és szolgáltatóik számára biztosítanak.

2. Az (1) bekezdés nem értelmezhető úgy, hogy az arra kötelezi a Felet, hogy a másik Fél szolgáltatásaira és szolgáltatóira is kiterjessze az olyan elbánást, amely a természetes személy vagy vállalkozás gazdasági tevékenység folytatására való felhatalmazására, engedélyezésére vagy tanúsítására vonatkozó előírások vagy kritériumok, illetve prudenciális intézkedések elismerését előíró intézkedések alkalmazásából ered.

11.8. CIKK

A megállapodásnak nem megfelelő intézkedések és kivételek

1. A 11.5–11.7. cikk nem alkalmazandó:
 - (a) valamely Fél olyan meglévő, a megállapodásnak nem megfelelő intézkedésére, amelyet a következők tartanak fenn:
 - (i) az Európai Unió, az I. melléklethez csatolt jegyzéke szerint;
 - (ii) egy nemzeti kormány, az adott Fél I. mellékletéhez csatolt jegyzéke szerint;
 - (iii) egy regionális kormány, az adott Fél I. mellékletéhez csatolt jegyzéke szerint; vagy
 - (iv) helyi önkormányzat;
 - (b) az a) pontban említett nem megfelelő intézkedés folytatására vagy azonnali megújítására; vagy

(c) az a) pontban említett nem megfelelő intézkedés módosítására, amennyiben a módosítás nem csökkenti az intézkedésnek a 11.5–11.7. cikknek való megfelelését a közvetlenül a módosítást megelőzően fennállt megfeleléshez képest.

2. A 11.5–11.7. cikk nem alkalmazandó olyan intézkedésre, amelyet egy Fél II. mellékletehöz csatolt jegyzékében szereplő ágazattal, alágazattal vagy tevékenységgel kapcsolatban fogad el vagy tart fenn.

3. A 11.4. cikk nem alkalmazandó a Felek olyan intézkedéseire, amelyeket a 17-C. mellékletben meghatározott, kötelezettségvállalások által érintett ágazatok vagy alágazatok tekintetében hoztak.

4. E megállapodás hatálybalépésétől számított öt éven belül Mexikó értesítheti az Európai Uniót az I. melléklet I-B-2. függelékének és a III. melléklet III-B-2. függelékének módosításáról szóló vegyes tanácsi határozat tervezetéről, azon szubföderális kormányzati szint alatt meglévő, nem megfelelő intézkedések megjelölésével, amelyeket Mexikó fenntart.

Az Európai Unió három hónapon belül felülvizsgálja a tervezetet, és konzultál Mexikóval minden kapcsolódó kérdéssel. Konzultációt követően a vegyes tanács elfogadja az e bekezdésben említett mellékletek módosításait. A módosított mellékleteket a módosítások elfogadásának napjától kell alkalmazni.

11.9. CIKK

Előnyök megtagadása

Az egyik Fél megtagadhatja e fejezet előnyeit a másik Fél olyan szolgáltatójától, amely annak a Félnek a vállalkozása és az ilyen szolgáltató szolgáltatásaitól, amennyiben:

- (a) a vállalkozás egy harmadik ország személyének tulajdonában vagy irányítása alatt áll; valamint
- (b) az előnyt megtagadó Fél olyan intézkedést fogad el vagy tart fenn az adott harmadik ország, annak vállalkozásai vagy természetes személyei vonatkozásában, amely megtiltja a vállalkozással kapcsolatos tranzakciót, vagy amelyet megsértenének vagy megkerülnének, ha e fejezet előnyeit biztosítanák a vállalkozás számára.

12. FEJEZET

TERMÉSZETES SZEMÉLYEK ÜZLETI CÉLÚ IDEIGLENES TARTÓZKODÁSA

12.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „vállalkozó”: Mexikó esetében az Európai Unió olyan állampolgára, aki Mexikó területére ideiglenes vagy állandó lakóhely létesítésének szándéka nélkül lép be a következő céllal:
 - (i) áruk kereskedelme vagy szolgáltatások nyújtása üzleti céllal;
 - (ii) külföldi tőkeberuházás létrehozása, fejlesztése vagy irányítása;
 - (iii) üzleti kapcsolatok és tárgyalások folytatása áruk és szolgáltatások értékesítésével vagy hasonló tevékenységekkel kapcsolatban;

- (iv) a garanciaszerződés, az értékesítés vagy a szolgáltatás időtartama alatt speciális szolgáltatások nyújtása üzembe helyezés, javítás, karbantartás, a munkavállalók felügyelete vagy képzése céljából, mely tevékenységek egy technológia, szabadalom vagy védjegy átruházására, kereskedelmi vagy ipari berendezések vagy gépek értékesítésére, vagy valamely Fél területén letelepedett vállalkozás más gyártási folyamataira vonatkozó szerződés keretében előzetes megállapodás vagy mérlegelés tárgyát képezték;
 - (v) részvétel egy Mexikóban jogszerűen letelepedett vállalkozás közgyűlésén vagy igazgatótanácsi ülésén; vagy
 - (vi) áruk vagy szolgáltatások népszerűsítése, tanácsadás ügyfelek számára, megrendelések fogadása, szerződések tárgyalása, kiállításon, kongresszuson, vásáron vagy hasonló rendezvényen való részvétel vagy jelenlét;
- (b) „beruházási céllal érkező üzleti látogatók”: vezető beosztásban dolgozó természetes személyek, akik egy vállalkozás megalapításáért felelősek, és a beruházás céljához szükséges szolgáltatásokon kívül nem nyújtanak más szolgáltatásokat, és a beruházás céljához szükséges gazdasági tevékenységeken kívül nem folytatnak más gazdasági tevékenységet, továbbá nem kapnak javadalmazást a fogadó Fél területén található forrásból;

- (c) „szerződéses szolgáltatók”: olyan természetes személyek, akiket az egyik Fél olyan vállalkozása alkalmaz, amely maga nem munkaerő-közvetítéssel és -kölsönzéssel foglalkozó ügynökség, nem fejt ki tevékenységet ilyen ügynökségen keresztül, nem letelepedett a másik Fél területén, és jóhiszeműen szolgáltatásnyújtásra vonatkozó szerződést kötött a másik Fél területén található végső felhasználóval, ami megkívánja, hogy alkalmazottai ideiglenesen az érintett Fél területén tartózkodjanak a szolgáltatásnyújtásra vonatkozó szerződés teljesítése céljából⁵⁸;
- (d) „független szakemberek” az Európai Unió esetében: olyan természetes személyek, akik szolgáltatásnyújtással foglalkoznak, és önálló vállalkozóként telepedtek le a Fél területén, nem telepedtek le a másik Fél területén, és jóhiszeműen szolgáltatásnyújtásra vonatkozó szerződést kötöttek – nem munkaerő-közvetítéssel és -kölsönzéssel foglalkozó ügynökségen keresztül – a másik Fél területén található végső fogyasztóval, ami megkívánja, hogy ideiglenesen az érintett Fél területén tartózkodjanak a szolgáltatásnyújtásra vonatkozó szerződés teljesítése céljából⁵⁹;

⁵⁸ A bekezdés c) pontjában említett szolgáltatási szerződésnek meg kell felelnie azon Fél jogszabályi követelményeinek és egyéb rendelkezéseinek, ahol a szerződést végrehajtják.

⁵⁹ A bekezdés d) pontjában említett szolgáltatási szerződésnek meg kell felelnie azon Fél jogszabályi követelményeinek és egyéb rendelkezéseinek, ahol a szerződést végrehajtják.

- (e) „vállalaton belül áthelyezett személyek”: olyan természetes személyek, akik valamely Fél vállalkozásának alkalmazásában álltak vagy valamely Fél vállalkozásában partnerek voltak, és akiket ideiglenesen az egyik Fél vállalkozásához helyeznek át, beleértve e vállalkozásnak a másik Fél területén található leányvállalatát, fióktelepét vagy anyavállalatát,⁶⁰ és akik:
- (i) „menedzserek” vagy „vállalatvezetők”: olyan, adott vállalkozáson belül vezető beosztásban dolgozó személyek, akik elsősorban a másik Fél területén irányítják a vállalkozás vezetését⁶¹, és akik felett az általános felügyeletet vagy irányítást elsődlegesen a vállalkozás igazgatóságának tagjai, a részvényesei vagy az ezekkel egyenrangú személyek gyakorolják, továbbá akik legalább:
- (A) a vállalkozást vagy annak egy részlegét vagy alegységét igazgatják;
- (B) más felügyeleti, szakmai irányító vagy vezető beosztást ellátó munkavállalók tevékenységeit felügyelik és ellenőrzik; valamint
- (C) személyes hatáskörrel rendelkeznek a felvételre vagy elbocsátásra, illetve a felvétel vagy elbocsátás ajánlására vagy egyéb személyügyi műveletekre;

⁶⁰ Az egyértelműség érdekében a menedzserektől, vállalatvezetőktől és a szakemberektől megkövetelhető annak bizonyítása, hogy rendelkeznek az áthelyezésük szerinti vállalkozásnál szükséges szakmai képesítéssel és tapasztalattal.

⁶¹ Az egyértelműség érdekében bár a menedzserek vagy vállalatvezetők nem látnak el közvetlenül a tényleges szolgáltatásnyújtáshoz kapcsolódó feladatokat, elsődlegesen a vállalkozás irányítására vonatkozó kötelezettségeik ellátása során olyan feladatokat is elláthatnak, amelyek a szolgáltatás nyújtásához szükségesek lehetnek.

- (ii) „szakértők”: egy vállalkozásnál dolgozó olyan személyek, akik a vállalkozás tevékenységi területei, technikai vagy vezetése szempontjából lényeges szaktudással rendelkeznek, amit a vállalkozásra jellemző ismeretek, valamint annak figyelembevételével értékelnek, hogy az adott személy magas szintű képzettséggel rendelkezik-e; vagy
 - (iii) „gyakornok munkavállalók”: az Európai Unió esetében azok a személyek, akiket nem képviseleti irodaként működő vállalkozás alkalmaz legalább egy éve, akik egyetemi képesítéssel rendelkeznek, és akiket karrierfejlesztés vagy üzleti technikákkal vagy módszerekkel kapcsolatos képzés céljából ideiglenesen áthelyeznek⁶²;
- (f) „beruházók”: Mexikó esetében az Európai Unió azon természetes személyei, akik Mexikóba ideiglenes tartózkodás céljából kívánnak belépni, vagy akik már Mexikóban tartózkodnak, és akik szándéka:
- (i) különböző beruházási alternatívák feltárása;
 - (ii) közvetlen tőkebefektetés végrehajtása vagy felügyelete;

⁶² A fogadó vállalkozástól megkövetelhetik, hogy előzetes jóváhagyás céljából nyújtson be a tartózkodás időtartamára kiterjedő képzési programot, amely bizonyítja, hogy a tartózkodás képzés céljából történik. Csehország, Németország, Spanyolország, Franciaország, Magyarország, Litvánia és Ausztria esetében a képzésnek a megszerzett egyetemi képesítéshez kell kapcsolódnia.

- (iii) külföldi vállalkozás képviselte vagy üzleti ügyletek végrehajtása; vagy
- (iv) tanácsadás vagy kulcsfontosságú technikai szolgáltatások kidolgozása, irányítása vagy nyújtása felügyelői, vállalatvezetői, vagy kulcsfontosságú készségeket igénylő minőségben egy olyan beruházás működtetéséhez, amely tekintetében a vállalkozó vagy annak vállalkozása jelentős mértékű tőkeberuházási kötelezettséget vállalt, vagy folyamatban van az ilyen kötelezettségvállalás; valamint
- (g) „rövid időszakra érkező üzleti látogatók”: olyan természetes személyek, akik a másik Fél területére kívánnak belépni és ott ideiglenesen tartózkodni, nem végeznek közvetlen értékesítést a nagyközönség számára, nem részesülnek díjazásban a fogadó Fél területén található forrásból, és akik:
- (i) „üzleti értékesítők”: azok a rövid időszakra érkező üzleti látogatók, akik az egyik Fél szolgáltatójának vagy árubeszállítójának képviselői, és akik szolgáltatások, illetve áruk értékesítéséről tárgyalnak, vagy az adott szolgáltató vagy beszállító nevében a szolgáltatásainak vagy áruinak értékesítésére vonatkozó megállapodásokat kötnek, de maguk nem vesznek részt szolgáltatás nyújtásában a másik Fél területén kereskedelmi jelenléttel nem rendelkező vállalkozás és az adott területen tartózkodó fogyasztó között létrejött szerződés keretében, valamint nem ügynökök;

- (ii) „üzembe helyezők és karbantartók”: az Európai Unióba való belépés és ideiglenes tartózkodás tekintetében az Európai Unió területén kívül található vállalkozástól beszerzett vagy lízingelt kereskedelmi vagy ipari berendezések vagy gépek – beleértve számítógépes és ahhoz kapcsolódó szolgáltatásokat is – értékesítésével vagy lízingjével együtt járó szavatossági vagy egyéb szolgáltatási szerződés alapján, rövid időszakra érkező üzleti látogatók, akik az eladó vagy bérbeadó szerződéses kötelezettségei tekintetében elengedhetetlen szaktudással rendelkeznek, és szolgáltatásokat nyújtanak vagy a személyzetet szolgáltatások nyújtására tanítják be a jótállási vagy szolgáltatási szerződés teljes időtartama alatt, illetve a Mexikóba való belépés és ideiglenes tartózkodás tekintetében olyan rövid időszakra érkező üzleti látogatók, akik valamely Mexikóban letelepedett vállalkozás számára speciális szolgáltatásokat nyújtanak – beleértve az értékesítést vagy bérbeadást követően – egy technológia, szabadalom vagy védjegy átruházására, gépek és berendezések értékesítésére, a személyzet szakképzésére, vagy más gyártási folyamatokra vonatkozó szerződés keretében történő előzetes megállapodás vagy mérlegelés alapján; vagy
- (iii) „egyéb rövid időszakra érkező üzleti látogatók”: Mexikó esetében olyan rövid időszakra érkező látogatók, akik vállalatirányítási üléseken, konferenciákon vagy kereskedelmi vásárokon vesznek részt, és egy Mexikóban letelepedett vállalkozásnál vagy annak leányvállalatainál vagy kapcsolt vállalkozásainál vezetői vagy végrehajtási feladatokat látnak el.

12.2. CIKK

Célkitűzések, hatókör és általános rendelkezések

1. E fejezet tükrözi a Felek azon szándékát, hogy megkönnyítsék a Felek természetes személyeinek a másik Fél területére üzleti célból történő belépését és ideiglenes tartózkodását, valamint e célból átlátható kritériumok megállapításának szükségét.
2. E fejezet azokra az intézkedésekre alkalmazandó, amelyek közvetlenül kapcsolódnak az egyik Fél azon természetes személyeinek a másik Fél területére üzleti célból történő belépéséhez és ideiglenes tartózkodásához, akik befektetési céllal érkező üzleti látogatók, vállalaton belül áthelyezett személyek, befektetők, üzleti értékesítők, szerződéses szolgáltatók és független szakemberek.
3. E fejezet nem vonatkozik a Fél munkaerőpiacára történő belépést kereső természetes személyeket érintő intézkedésekre, illetve az állampolgárságot, a tartózkodást vagy az állandó munkavállalást érintő intézkedésekre.
4. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg valamely Felet abban, hogy intézkedéseket alkalmazzon természetes személyeknek a területére való belépésének vagy ideiglenes ott tartózkodásának szabályozására, ideértve azokat az intézkedéseket, amelyek a természetes személyek testi épségének védelme és szabályos határátlépése biztosítása érdekében szükségesek, feltéve hogy az ilyen intézkedések alkalmazására nem olyan módon kerül sor, hogy az érvényteleníti vagy csorbítja a másik Felet e fejezet rendelkezései szerint megillető előnyöket. Önmagában az, hogy bizonyos országok természetes személyei vízumkötelesek, míg mások nem, nem tekinthető úgy, hogy érvénytelenítené vagy csorbítaná az e fejezet szerinti előnyöket.

5. A Felek haladéktalanul alkalmazzák az e fejezet hatálya alá tartozó intézkedéseket az áruk vagy szolgáltatások kereskedelmében vagy az e megállapodás hatálya alá tartozó beruházási tevékenységekben bekövetkező késedelmek vagy indokolatlan károk elkerülése érdekében.
6. A Felek törekednek arra, hogy e fejezet végrehajtására közös kritériumokat és közös értelmezéseket dolgozzanak ki és fogadjanak el.
7. E fejezettel összhangban – beleértve az I., a II., a III., a IV., az V. és a VI. melléklet rendelkezéseit – a Felek engedélyezik a másik Fél olyan természetes személyeinek belépését és üzleti célú ideiglenes tartózkodását, akik megfelelnek az előbbi Fél belépést és ideiglenes tartózkodást szabályozó bevándorlási jogszabályainak és rendelkezéseinek.

8. A Felek saját jogszabályaikkal és rendelkezéseikkel összhangban, megkülönböztetésmentes módon eltérhetnek a IV. mellékletben és az V. mellékletben meghatározott, belépésre és ideiglenes tartózkodásra vonatkozó kötelezettségvállalásaiktól, amennyiben a másik Fél egy természetes személyének belépése és ideiglenes tartózkodása hátrányosan érintheti:

- (a) a munkavégzés helyén vagy tervezett helyén folyamatban lévő kollektív munkaügyi vita rendezését; vagy
- (b) az adott munkaügyi vitában érintett bármely személy foglalkoztatását.

12.3. CIKK

Más fejezetekben szereplő kötelezettségek

1. E fejezet nem ró kötelezettségeket a Felekre azok bevándorlási intézkedései tekintetében a fejezetben konkrétan meghatározott kötelezettségeken felül.

2. A másik Fél természetes személyének beutazását és ideiglenes tartózkodását e fejezettel összhangban engedélyező bármely határozat sérelme nélkül, beleértve az ilyen határozat alapján megengedett tartózkodás időtartamát is:

- (a) amennyiben az intézkedés érinti a másik Fél területén üzleti céllal tartózkodó természetes személyekkel történő bánásmódot, a 10.6. cikkben, a 10.7. cikkben, a 10.9. cikkben és a 10.10. cikkben foglalt kötelezettségeket – figyelemmel a 10.5.cikkre, a 10.12. cikkre, a 18.2. cikkre és a 18.12. cikkre – befoglalják e fejezetbe és azok e fejezet részét képezik, és a másik Fél területén üzleti céllal tartózkodó, az e fejezet 12.1. cikkének meghatározása szerinti befektetési céllal érkező üzleti látogatók, vállalaton belül áthelyezett személyek, továbbá Mexikó esetében a befektetők kategóriájába tartozó természetes személyekkel szembeni bánásmódot érintő intézkedésekre is alkalmazandók; valamint

(b) amennyiben az intézkedés érinti a másik Fél területén üzleti céllal tartózkodó természetes személyekkel való bánásmódot, a 11.4. cikkben, a 11.5. cikkben és a 11.6. cikkben foglalt kötelezettségeket – figyelemmel a 11.2.cikk (2) bekezdésére, a 11.8. cikkre, a 18.2. cikkre és a 18.12. cikkre – belefoglalják e fejezetbe és azok e fejezet részét képezik, és a másik Fél területén üzleti céllal, szerződéses szolgáltatóként tartózkodó természetes személyekkel, valamint – az Európai Unió esetében – a független szakemberek kategóriájába tartozó természetes személyekkel való bánásmódot érintő intézkedésekre is alkalmazandók az V. mellékletben felsorolt valamennyi ágazatban, továbbá a IV. melléklettel összhangban alkalmazandók azokra az intézkedésekre is, amelyek a rövid időre érkező üzleti látogatókkal való bánásmódot érintik.

3. Az egyértelműség érdekében: a (2) bekezdést azokra az intézkedésekre kell alkalmazni, amelyek érintik a másik Fél területén üzleti célból tartózkodó, a vonatkozó kategóriákba tartozó és a 18.1. cikkben meghatározott pénzügyi szolgáltatásokat nyújtó természetes személyekkel szembeni bánásmódot. A (2) bekezdés nem alkalmazandó a valamely Fél vagy egy harmadik ország természetes személyei ideiglenes belépésének engedélyezésével kapcsolatos intézkedésekre.

12.4. CIKK

Beruházási céllal érkező üzleti látogatók, vállalaton belül áthelyezett személyek és beruházók

1. A 10.5. cikkre is figyelemmel, a Felek engedélyezik a területükre való belépést és ideiglenes tartózkodást a másik Fél beruházási célú üzleti látogatóinak és vállalaton belül áthelyezett személyeinek, a IV. melléklettel összhangban.
2. A 10.5. cikkre is figyelemmel, Mexikó a IV. melléklettel összhangban engedélyezi a befektetők számára a területére való belépést és a területén való ideiglenes tartózkodást.
3. A Felek nem fogadnak el vagy tartanak fenn korlátozásokat azon természetes személyek teljes létszámára vonatkozóan, akik az (1) és (2) bekezdéssel összhangban, egy adott ágazatban vagy alágazatban számszerűsített kvóták formájában vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatának követelménye formájában vagy regionális felosztás alapján, vagy teljes területük alapján szereznek jogot a belépésre és az ideiglenes tartózkodásra.

4. Az engedélyezhető tartózkodás hossza⁶³:
- (a) az Európai Unió esetében a menedzserek vagy vállalatvezetők és a szakértők esetében legfeljebb három év, a gyakornok-munkavállalók esetében legfeljebb egy év, a beruházási célú üzleti látogatók esetében pedig bármely hat hónapos időszakon belül legfeljebb 90 nap; valamint
 - (b) Mexikó esetében a vállalaton belül áthelyezett személyek és beruházók esetében egy év, amely háromszor egy évre meghosszabbítható, a beruházási célú üzleti látogatók esetében pedig legfeljebb 180 nap.
5. A Felek a vállalaton belül áthelyezett személyek családtagjait a 12-A. melléklettel összhangban kezelik.

⁶³ A beruházási célú üzleti látogatók tartózkodásának időtartama nincs hatással azokra a jogokra, amelyeket az egyik Fél a másik Fél állampolgárainak biztosít kétoldalú vízummentesség alapján.

12.5. CIKK

Rövid időszakra érkező üzleti látogatók

A 11.2. cikkre és a IV. mellékletre is figyelemmel a Felek:

- (a) engedélyezik a rövid időszakra érkező üzleti látogatók belépését és ideiglenes tartózkodását;
- (b) nem fogadnak el vagy tartanak fenn korlátozásokat a rövid időszakra érkező üzleti látogatók teljes létszámára vonatkozóan egy adott ágazatban számszerűsített kvóták formájában vagy regionális felosztás alapján, vagy teljes területük alapján; valamint
- (c) nem fogadnak el vagy tartanak fenn gazdasági szükségesség vizsgálatot a rövid időszakra érkező üzleti látogatók számára.

12.6. CIKK

Szerződéses szolgáltatók

1. A Felek engedélyezik a másik Fél szerződéses szolgáltatóinak a területükre való belépését és ideiglenes tartózkodását az V. melléklettel összhangban.

2. Az V. melléklet eltérő rendelkezése hiányában a Felek nem fogadnak el vagy tartanak fenn számbeli korlátozás vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára vonatkozó követelmény formáját öltő korlátozást a másik Fél azon szerződéses szolgáltatóinak teljes létszáma vonatkozásában, akik számára belépést és ideiglenes tartózkodást engedélyeznek.

12.7. CIKK

Független szakemberek

1. Az Európai Unió engedélyezi Mexikó független szakembereinek belépését és ideiglenes tartózkodását a területére az V. melléklettel összhangban.

2. Az V. melléklet eltérő rendelkezése hiányában az Európai Unió nem fogad el és nem tart fenn számbeli korlátozás vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára vonatkozó követelmény formáját öltő korlátozásokat Mexikó azon független szakembereinek teljes létszáma vonatkozásában, akik számára belépést és ideiglenes tartózkodást engedélyez.

12.8. CIKK

Átláthatóság

1. Mindkét Fél a nyilvánosság rendelkezésére bocsátja a beutazási és ideiglenes tartózkodási követelményekre és eljárásokra vonatkozó tájékoztatást, beleértve a vonatkozó formanyomtatványokat és dokumentumokat, valamint a másik Fél érdekelt személyei számára az alkalmazandó követelmények és eljárások megismerését lehetővé tevő magyarázó anyagokat.
2. Az (1) bekezdésben említett tájékoztatás adott esetben tartalmazza a következőkre vonatkozó információkat:
 - (a) a vízumok, az engedélyek, illetve a belépésre és az ideiglenes tartózkodásra vonatkozó bármilyen hasonló típusú engedélyek kategóriái;
 - (b) az előírt dokumentáció és a teljesítendő feltételek;
 - (c) a kérelem benyújtásának módja és választási lehetőségek a benyújtás helyét illetően (például konzuli hivatalok vagy online);
 - (d) a kérelem elbírálásának díja és feldolgozásának indikatív időtartama;

- (e) az a) pontban említett valamennyi engedélyezési típus esetében a tartózkodás maximális időtartama;
- (f) az esetleges hosszabbítások vagy megújítás feltételei;
- (g) a kísérő eltartottakra vonatkozó szabályok;
- (h) a rendelkezésre álló felülvizsgálati vagy fellebbezési eljárások; valamint
- (i) a természetes személyek belépésére és ideiglenes tartózkodására vonatkozó általános hatályú jogszabályok.

12.9. CIKK

Vitarendezés

A Felek a beutazás és az ideiglenes tartózkodás e fejezet szerinti megtagadásával kapcsolatban nem vehetik igénybe a 31. fejezet szerinti vitarendezést, kivéve, ha ismétlődő gyakorlatról van szó.

13. FEJEZET

BELSŐ SZABÁLYOZÁS

13.1. CIKK

Hatókör

1. Ez a fejezet a valamely Fél által az engedélyezési és képesítési követelményekkel és eljárásokkal, valamint a műszaki szabványokkal⁶⁴ kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott olyan intézkedésekre vonatkozik, amelyek érintik a szolgáltatások kereskedelmét vagy bármely más olyan gazdasági tevékenység folytatását, amellyel kapcsolatban valamely Fél kötelezettséget vállalt a 10.6. cikk, a 10.7. cikk, a 11.4. cikk, a 11.6. cikk alapján, figyelemmel a 10.12. cikk és a 11.8. cikk szerinti jegyzékében meghatározott feltételekre, korlátozásokra vagy képesítésekre is.
2. Az (1) bekezdéstől eltérve, a 13.6. cikk a Felek engedélyezési és képzettségi előírásokkal és eljárásokkal, valamint műszaki szabványokkal kapcsolatban elfogadott vagy fenntartott azon intézkedéseire alkalmazandó, amelyek érintik a szolgáltatások kereskedelmét vagy bármely más gazdasági tevékenység végzését.

⁶⁴ Az egyértelműség érdekében a műszaki szabványokkal kapcsolatos intézkedések tekintetében ez a fejezet csak a szolgáltatáskereskedelmet érintő ilyen intézkedésekre vonatkozik.

3. E fejezet nem alkalmazandó a valamelyik Fél által a 18. fejezet hatálya alá tartozó kérdésben elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre.

13.2. CIKK

Az intézkedések kidolgozása

Az a Fél, amely engedélyezési követelményekkel és eljárásokkal, képesítési követelményekkel és eljárásokkal kapcsolatosan intézkedéseket fogad el vagy tart fenn:

- (a) biztosítja, hogy az intézkedések objektív és átlátható kritériumokon alapuljanak⁶⁵;
- (b) biztosítja, hogy az illetékes hatóság függetlenül hozza meg és hajtsa végre határozatait;
- (c) biztosítja, hogy az eljárások önmagukban ne akadályozzák indokolatlanul a követelmények teljesítését;

⁶⁵ Az egyértelműség érdekében az illetékes hatóságok értékelhetik, hogy milyen súlyt kell tulajdonítani a kritériumoknak, amelyek magukban foglalhatják a szakértelmet, a szolgáltatás vagy bármely más gazdasági tevékenység nyújtására való képességet, valamint az engedélyező határozat lehetséges egészségügyi vagy környezeti hatásait.

- (d) biztosítja, hogy az eljárások pártatlanok legyenek, és megfelelőek legyenek ahhoz, hogy a kérelmező bizonyítani tudja, hogy megfelel az esetleges követelményeknek; valamint
- (e) nem követeli meg a kérelmezőtől – amennyire lehetséges –, hogy minden egyes engedély iránti kérelem esetében egynél több illetékes hatósághoz kelljen fordulnia⁶⁶.

13.3. CIKK

Az intézkedések igazgatása

Ha egy szolgáltatás nyújtása vagy bármely más gazdasági tevékenység folytatása engedélyhez kötött, a Fél illetékes hatóságai:

- (a) lehetővé teszik a kérelmező számára, hogy – amennyire lehetséges – bármikor benyújthassa engedélyezési kérelmét;
- (b) amennyiben az engedély kérelmezésére meghatározott időszak áll rendelkezésre, észszerű határidőt állapítanak meg a kérelem benyújtására;
- (c) amennyiben vizsgát írnak elő, észszerű időközönként megszervezik a vizsgákat, és észszerű időt biztosítanak a kérelmező számára a vizsgára jelentkezéshez;

⁶⁶ Az egyértelműség érdekében, ha az adott szolgáltatás vagy más gazdasági tevékenység több illetékes hatóság joghatósága alá tartozik, a Felek több engedély iránti kérelmet is előírhatnak.

- (d) törekednek az elektronikus formátumú kérelmek elfogadására, figyelembe véve versengő prioritásaikat és az erőforrások szűkösségét;
- (e) az eredeti dokumentumok helyett elfogadják a Fél belső jogával összhangban hitelesített dokumentumok másolatait, kivéve, ha az engedélyezési eljárás integritásának védelme érdekében eredeti dokumentumokat kérnek;
- (f) biztosítják, hogy az illetékes hatóságaik által felszámított engedélyezési díjak⁶⁷ észszerűek és átláthatóak legyenek, és önmagukban ne korlátozzák az érintett szolgáltatás nyújtását vagy bármely más gazdasági tevékenység folytatását;
- (g) a lehetőségekhez mérten indikatív időkeretet adnak a kérelmek feldolgozására;
- (h) a lehetőségekhez mérten indokolatlan késedelem nélkül megbizonyosodnak a kérelemnek a Fél joga szerinti feldolgozását lehetővé tevő hiánytalanságáról;

⁶⁷ Az engedélyezési díjak közé tartoznak az engedélyeztetéshez kapcsolódó illetékek és a minősítési eljárásokkal kapcsolatos díjak; nem foglalják magukban a természetes erőforrások használatáért, az árverésért, pályáztatásért és a koncessziók vagy az egyetemes szolgáltatásnyújtáshoz való kötelező hozzájárulások egyéb megkülönböztetésmentes odaítélésért fizetendő összegeket.

- (i) amennyiben úgy ítélik meg, hogy a kérelem a Fél joga szerinti feldolgozás céljából hiánytalan, biztosítják, hogy a kérelem benyújtásától számított észszerű időn belül befejeződjön a kérelem feldolgozása és a kérelmezőt – lehetőség szerint írásban – tájékoztassák a határozatról⁶⁸;
- (j) a kérelmező kérésére – indokolatlan késedelem nélkül – tájékoztatást adnak a kérelem állásáról;
- (k) amennyiben úgy ítélik meg, hogy a kérelem a Fél joga szerinti feldolgozás céljából hiányos, észszerű időn belül és a lehetőségekhez mérten:
 - (i) tájékoztatják a kérelmezőt arról, hogy a kérelem hiányos;
 - (ii) a kérelmező kérésére iránymutatást adnak arra vonatkozóan, hogy a kérelmet miért tekintik hiányosnak;

⁶⁸ Az illetékes hatóságok a szóban forgó követelményt azáltal is teljesíthetik, hogy a kérelmezőt előzetesen írásban – többek között közzétett intézkedés révén – tájékoztatják arról, hogy a kérelem benyújtásának időpontjától számított meghatározott idő elteltével a válaszadás elmulasztása vagy a kérelem elfogadását vagy elutasítását jelenti. Az egyértelműség érdekében az írásbeli tájékoztatás magában foglalhatja az elektronikus formában nyújtott információkat is.

- (iii) lehetőséget biztosítanak⁶⁹ a kérelmezőnek arra, hogy a kérelem kiegészítéséhez szükséges további információkat benyújtsa; valamint
- (iv) amennyiben a fentiek egyike sem kivitelezhető, és a kérelmet annak hiányossága okán elutasítják, gondoskodnak arról, hogy erről észszerű időn belül tájékoztassák a kérelmezőt;
- (l) ha a kérelmet elutasítják, lehetőség szerint saját kezdeményezésből vagy a kérelmező kérésére tájékoztassák a kérelmezőt az elutasítás okairól és adott esetben a kérelem újbóli benyújtására vonatkozó eljárásokról; valamint
- (m) biztosítják, hogy az engedély – megadása után – indokolatlan késedelem nélkül hatályba lépjen, az alkalmazandó feltételekre is figyelemmel.

⁶⁹ Az egyértelműség érdekében ez a lehetőség nem követeli meg az illetékes hatóságtól a határidők meghosszabbítását.

13.4. CIKK

A kiadható engedélyek korlátozott száma

1. Ha a kiadható engedélyek száma valamely tevékenység esetében a rendelkezésre álló természeti erőforrások vagy a technikai lehetőségek szűkössége miatt korlátozott, a Felek a lehetséges kérelmezőkre olyan kiválasztási eljárást alkalmaznak, amely teljes mértékben biztosítja a pártatlanságot és az átláthatóságot, ideértve különösen az eljárás megindításával, lefolytatásával és befejezésével kapcsolatos megfelelő nyilvánosságot is.
2. A kiválasztási eljárás szabályainak meghatározásakor a Felek figyelembe vehetik a jogszerű szakpolitikai célkitűzéseket, beleértve az egészséggel, a biztonsággal, a fogyasztóvédelemmel, a versennyel, a környezetvédelemmel és a kulturális örökség megőrzésével kapcsolatos megfontolásokat.

13.5. CIKK

Technikai standardok

A Felek arra ösztönzik illetékes hatóságaikat, hogy a technikai standardok elfogadása során nyílt és átlátható eljárások révén kidolgozott technikai standardokat fogadjanak el, és arra ösztönzik a technikai standardok kidolgozására kijelölt szerveket, hogy ezt nyílt és átlátható eljárások révén tegyék.

13.6. CIKK

Átláthatóság

Az a Fél, amelyik egy szolgáltatás nyújtását vagy valamely más gazdasági tevékenység folytatását engedélyhez köti, biztosítja a szolgáltatók vagy a szolgáltatást nyújtani kívánó személyek, illetve a más gazdasági tevékenységet folytató vagy folytatni kívánó személyek számára az engedély megszerzésére, fenntartására, módosítására és megújítására vonatkozó követelményeknek és eljárásoknak való megfeleléshez szükséges információkat. E tájékoztatásnak tartalmaznia kell – ha van ilyen – a következőket:

- (a) engedélyezési díjak;
- (b) az érintett illetékes hatóságok kapcsolattartási adatai;
- (c) a kérelmekkel kapcsolatos határozatokra vonatkozó fellebbezési vagy felülvizsgálati eljárások;
- (d) az engedélyekre vonatkozó feltételek betartásának ellenőrzésére vagy érvényesítésére szolgáló eljárások;
- (e) a nyilvánosság bevonásának lehetőségei, például meghallgatások vagy észrevételek révén;
- (f) a kérelmek feldolgozására vonatkozó indikatív időkeretek;

(g) követelmények és eljárások; valamint

(h) alkalmazandó technikai standardok.

13.7. CIKK

Felülvizsgálat

A GATS VI. cikkének (4) bekezdésével összhangban kidolgozott további szabályozások hatálybalépését követően a Felek felülvizsgálják azokat. Amennyiben a felülvizsgálat arra a következtetésre jut, hogy az említett szabályozások javítanák e megállapodást, a Felek eldöntik, hogy azokat indokolt-e belefoglalni ebbe a megállapodásba.

14. FEJEZET

SZAKMAI KÉPESÍTÉSEK KÖLCSÖNÖS ELISMERÉSE

14.1. CIKK

Általános rendelkezések

1. E fejezet alkalmazásában semmi sem akadályozza meg a Feleket abban, hogy a természetes személyektől megköveteljék a szolgáltatásnyújtás területén előírt szükséges képesítéseket vagy szakmai tapasztalatot, az érintett tevékenységi ágazat tekintetében.
2. A Felek arra ösztönzik a saját területükön működő releváns szakmai szervezeteket vagy adott esetben hatóságokat, hogy a szakmai képesítések kölcsönös elismerésére vonatkozóan dolgozzanak ki és készítsenek közös ajánlásokat az 1.10. cikk alapján létrehozott, szolgáltatásokkal és beruházással foglalkozó albizottság számára.
3. A (2) bekezdésben említett közös ajánlásokat az alábbiakra vonatkozó bizonyítékokkal kell alátámasztani:
 - (a) a szakmai képesítések kölcsönös elismerésére vonatkozó tervezett megállapodás gazdasági értéke (a továbbiakban: kölcsönös elismerési megállapodás); valamint

(b) az érintett rendszerek kompatibilitása, azaz az egyes Felek által alkalmazott jóváhagyási és engedélyezési kritériumok egymással való összeegyeztethetőségének mértéke.

4. Az albizottság a közös ajánlásokat a kézhezvételtől számított észszerű időn belül áttekinti.

5. Amennyiben a közös ajánlás összhangban van e megállapodással, a Felek megteszik a szükséges lépéseket a kölcsönös elismerésről szóló megállapodás tárgyalására, adott esetben illetékes hatóságaikon vagy a Felek által felhatalmazott személyeken keresztül. Adott esetben a vegyes tanács határozat formájában is elfogadhatja a szakmai képesítések kölcsönös elismerésére vonatkozó rendelkezéseket.

6. A kölcsönös elismerési megállapodásokról folytatott tárgyalások vagy a közös ajánlások kidolgozása során a Feleket, illetve az érintett szakmai testületeket vagy hatóságokat arra ösztönzik, hogy kövessék a kölcsönös elismerési megállapodással kapcsolatos tárgyalásokra vonatkozóan a 14-A. mellékletben meghatározott iránymutatásokat.

15. FEJEZET

KÉZBESÍTÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

15.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „kézbesítési szolgáltatások”: postai és futárpostai vagy expressz kézbesítési szolgáltatások, amelyek magukban foglalják a postai küldemények gyűjtését, feldolgozását, szállítását és kézbesítését;
- (b) „expressz kézbesítési szolgáltatások”: postai küldemények gyorsított és fokozottan megbízható gyűjtése, feldolgozása, szállítása és kézbesítése, amely tartalmazhat hozzáadott értéket képviselő elemeket, például származási helyről történő gyűjtést, címzettnek történő személyes kézbesítést, nyomon követést, a rendeltetési hely és a címzett megváltoztatásának lehetőségét a küldeménytovábbítás során vagy az átvétel visszaigazolását;
- (c) „expressz postai szolgáltatások”: az Egyetemes Postaegyesület (UPU) keretében kijelölt postai szolgáltatók önkéntes szövetségén, például az Express Mail Service Cooperative-en (EMS) keresztül nyújtott nemzetközi expressz kézbesítési szolgáltatások;

- (d) „engedély”: az egyedi szolgáltatónak egy szabályozó hatóság által adott engedély, amely meghatározza a kézbesítési szolgáltatási ágazatra vonatkozó eljárásokat, kötelezettségeket és követelményeket;
- (e) „postai küldemény”: legfeljebb 31,5 kg súlyú megcímezett küldemény abban a végleges formában, amelyben azt bármely típusú – akár állami, akár magán – kézbesítési szolgáltató szállítja, beleértve az olyan küldeményeket is, mint a levél, a csomag, a hírlap és a katalógus;
- (f) „postai monopólium”: meghatározott kézbesítési szolgáltatások nyújtására vonatkozó kizárólagos jog valamely Fél területén belül, az adott Fél jogának megfelelően; valamint
- (g) „egyetemes szolgáltatás”: meghatározott minőségű kézbesítési szolgáltatások folyamatos nyújtása a Fél jogának megfelelően a területének valamennyi pontján, valamennyi felhasználó számára megfizethető áron.

15.2. CIKK

Célkitűzés

Ez a fejezet a valamennyi kézbesítési szolgáltatásra vonatkozó szabályozási keret elveit határozza meg.

15.3. CIKK

Egyetemes szolgáltatás

1. A Feleknek jogukban áll meghatározni, hogy milyen egyetemes szolgáltatási kötelezettségeket kívánnak elfogadni vagy fenntartani, és az adott kötelezettséget átlátható, megkülönböztetésmentes és semleges módon teljesítik a kötelezettség hatálya alá tartozó valamennyi szolgáltató tekintetében.
2. Amennyiben valamely Fél előírja, hogy a bejövő expressz postai szolgáltatásokat egyetemes szolgáltatásként kell nyújtani, nem részesítheti kedvezményes elbánásban ezt a szolgáltatást más nemzetközi expressz kézbesítési szolgáltatásokkal szemben.

15.4. CIKK

Egyetemes szolgáltatás finanszírozása

1. A Felek az egyetemes szolgáltatás nyújtásának finanszírozása céljából nem vethetnek ki díjakat vagy egyéb terheket a nem egyetemes kézbesítési szolgáltatásokra.
2. Az (1) bekezdés nem vonatkozik az általánosan alkalmazandó adóintézkedésekre vagy adminisztratív díjakra.

15.5. CIKK

A piactorzító gyakorlatok megelőzése

A Felek biztosítják, hogy az egyetemes szolgáltatási kötelezettség vagy postai monopólium hatálya alá tartozó kézbesítési szolgáltató nem alkalmaz a piacot torzító gyakorlatokat, ideértve a következőket:

- (a) az ilyen szolgáltatás nyújtásából származó bevételek felhasználása expressz kézbesítési szolgáltatás vagy egyéb, nem egyetemes szolgáltatások nyújtásának kereshattámogatásához; valamint
- (b) indokolatlan különbségtétel a fogyasztók – például a vállalkozások, tömeges küldeményeket feladók vagy konszolidátorok – között a díjszabás vagy az egyetemes szolgáltatási kötelezettség vagy postai monopólium hatálya alá tartozó kézbesítési szolgáltatás nyújtására vonatkozó egyéb feltételek tekintetében.

15.6. CIKK

Engedélyek

1. Amennyiben valamely Fél a kézbesítési szolgáltatások nyújtásához engedélyt ír elő, nyilvánosan hozzáférhetővé teszi a következőket:
 - (a) valamennyi engedélyezési követelmény és az az elfogadható időtartam, amely szükséges az engedély iránti kérelmekre vonatkozó határozatok meghozatalához; valamint
 - (b) az engedélyezés feltételei.
2. Az engedélyezési eljárásoknak, kötelezettségeknek és követelményeknek átláthatónak és megkülönböztetésmentesnek kell lenniük, és objektív kritériumokon kell alapulniuk.
3. A Felek gondoskodnak róla, hogy a kérelmezőt írásban tájékoztassák az engedély megtagadásának okairól.

15.7. CIKK

A szabályozó szerv függetlensége

1. A Felek létrehoznak vagy fenntartanak olyan szabályozó szerveket, amelyek jogilag elkülönülnek és funkcionálisan függetlenek minden kézbesítési szolgáltatótól. Amennyiben valamely Fél kézbesítési szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásokat állami tulajdonban tart vagy azok fölött ellenőrzést gyakorol, biztosítja, hogy a szabályozó funkció a tulajdonlással, illetve ellenőrzéssel összefüggő tevékenységektől szerkezetileg ténylegesen elkülönüljön.
2. A Felek gondoskodnak róla, hogy az (1) bekezdésben említett szabályozó szervek átlátható módon és időben lássák el feladataikat, és megfelelő pénzügyi és emberi erőforrásokkal rendelkezzenek a rájuk bízott feladatok végrehajtásához.
3. A szabályozó szerv határozatai és az általa alkalmazott eljárások pártatlanok minden piaci szereplő tekintetében.